NÁVRAT DO ŽIVOTA

Patrik Silvestr

NÁVRAT DO ŽIVOTA

HUMORISTICKÝ ROMÁN

Patrik Silvestr

Lenka Jurečková (1977)
pochází ze Bzence. Žije v Praze. Absolvovala výtvarnou výchovu a český jazyk na PdF UP v Olomouci (malbu u Ak. mal. Ladislava Jalůvky) a PdF MU v Brně (malbu u Petra Kamenického). Folklorní tradice se pro ni stala dominantním námětem tvorby (kresby a malby) už od dob studií. Inspiraci čerpá v živém folklorním dění jihovýchodní Moravy a přilehlých částí moravsko-slovenského pomezí. Figurativní motivy s typickými tanci, muzikanty, mužskými a ženskými sbory na obrazech často doplňují motivy krajinné – pole, vinohrady, mlýny i kapličky. Doposud připravila více než 40 autorských výstav hlavně na Moravě, v Praze nebo v zahraničí.
http://lenkajureckova.cz/
https://www.facebook.com/lenka.jureckova.12

Edice pro podporu poznání v oblasti humánních věd
Dokončeno 2016-Copyright 2017
Všechna práva vyhrazena

EDICE PRO PODPORU POZNÁNÍ V OBLASTI HUMÁNNÍCH VĚD
2. řada

Patrik Silvestr
NÁVRAT DO ŽIVOTA
Humoristický román

www.patriksilvestr.cz

Patrik Silvestr je pseudonymem Vlastimila Vráblíka

Vydal ELTISK, vydavatelství a nakladatelství
Mariánské náměstí 63, 688 01 Uherský Brod
www.eltisk.cz
vydavatelstvi@eltisk.cz

Sazba a tisk ELTISK s.r.o. Uherský Brod

Ilustrace a úprava obalu, ilustrace úvodní stránky Lenka Jurečková ©

Vydáno v roce 2017
Vydání první

Všechna práva vyhrazena. Tato kniha a ani její části nesmí být rozmnožována tiskem, fotokopiemi, počítačovými datovými soubory, ani jiným způsobem bez předchozího svolení autora.

ISBN 978-80-88116-55-4

OBSAH

Úvod 5
Část první: Osudná nehoda 11
Část druhá: Vstup do minulosti 15
Část třetí: Tomovy lásky dětství 17
Část čtvrtá: Dění v rodině a zdroje příjmu 23
Část pátá: Tomův kamarád a jejich společné zájmy 34
Část šestá: Komunistická moc 39
Část sedmá: Tom u odvodu 46
Část osmá: Tom se nenaučil tančit ani vymetat komíny 50
Část devátá: Okupace 52
Část desátá: Emigrace 55
Část jedenáctá: Integrace 61
Část dvanáctá: Z Toma se stává zlatokop pravdy 66
Část třináctá: Tom jako student ve Spojených státech 67
Část čtrnáctá: Tom přemýšlí o skryté pravdě 94
Část patnáctá: Tom v Jižní Americe 97
Část šestnáctá: Tom navštívil dřevorubce v Kanadě 104
Část sedmnáctá: Tom jako bezdomovec 107
Část osmnáctá: Návčeva Toma u mne v Mnichově 110
Část devatenáctá: Říše Poustevníka a jeho trpaslíků 123
Část dvacátá: Tom se zamýšlí nad pomíjivostí života 129
Část dvacátá první: Poslední setkání křesťanských intelektuálů ve Stuttgartě 136

Část dvacátá druhá: Tomův dárek pro pana profesora k narozeninám 146
Část dvacátá třetí: Tom hledá pravdu v mém díle 154
Část dvacátá čtvrtá: Obrazy Druhé světové války 165
Část dvacátá pátá: Domovina předků Evropanů 170
Část dvacátá šestá: Po stopách Germánů 172
Část dvacátá sedmá: Tom se podrobil psychoterapii 176
Část dvacátá osmá: Zajímavé vyprávění a doznání 181
Část dvacátá devátá: Druhá část Tomovy terapie 191
Část třicátá: Tom jako kronikář školy 196
Část třicátá první: Nové rodiště Jana Amose Komenského 204
Část třicátá druhá: Statistika Tomových školních trestů 207
Část třicátá třetí: Tomova sestra začala psát román 208
Část třicátá čtvrtá: Tom zpochybnil svým kotrmelcem existenci pravdy 228
Část třicátá pátá: Pravda byla definitivně nalezena 230
Seznam použitých děl s citáty 236
Popisy k jednotlivým titulům edice 237

Úvod

Žítková, Žítková – kopce a kameny

Moravské Kopanice, kus země, kde rýč do půdy nezaryješ. Hnědá hlína se směsí kamení, kde i na sázení stromků musíš s krompáčem.

Místo, kde je po celý rok o několik Celsiových stupňů méně než o kus níž v úrodném údolí řeky Olšavy, místo, kde se i brambory vykopávají ještě v září, kde švestky na výrobu páleného dozrávají jen tak nějak napůl škody.

Proč nás to sem tolik táhne?

Právě na Žítkové, v kraji, který oba milujeme, jsme se před lety s autorem knížky poprvé setkali. Doprovází snad všechna vystoupení ženského souboru Čečera. Postává většinou opodál, nikam se nedere a asi i proto jsem jej zpočátku vnímal spíše jako decentní doprovod. Děvčata v bohatě vyšívaných kopanických krojích jak panenky, stávají v půlkruhu a nechávají nás nasávat melodický souzvuk ženských hlasů vtělený do písní Kopanic. Někde poblíž, jako věčná jejich opora, drží Vlastik stráž.

Cítím nepřekonatelnou touhu autorovi říkat Vlastik, i když on sám se umělecky nazval Patrikem Silvestrem. Své prožitky i románové fikce vtěluje do imaginární postavy jménem Tom.

Zmatek v jménech? Ano, ale u mne vyřešen. Vlastimil mu prostě sedí a basta. A proč by ne?

V mládí vypuzen z vlasti, toužící po vlasti, při svých cestách přes polovinu světa stále myslící na návrat do vlasti. Nakonec se mu přece jen poštěstí vyhodit kotvu a spěchá rychle zpět na rodné Kopanice, do přírody, kde světácký ruch téměř nedoléhá.

Jenom postupně se oddělují slupky osobnosti. Jak čas plynul, poznával jsem, že Vlastik není žádným stínem, ba právě naopak. Letos v létě najednou povídá: „Napsal jsem další knížku, přečti si, pošlu ti ji e-mailem."

Jejda, onen nenápadný muž je spisovatel? A ještě k tomu další knížku? Kolik jich vlastně Vlasťa napsal? Podívejme se, co se z něj vyklubalo.

Na chlapovi nepoznáte, že je spisovatel? Na čele ničeho napsáno nemá. Doma u klapek počítače kombinuje, přepisuje z písmen, jež ze školy známe všichni, tvoří slova, aby je seřadil do vět a tyto pak seskládány na čisté listy vytvoří knihu. Jak prosté. Tak proč to nedokáže každý?

Zvědavost mne netrápila dlouho. Vlastik prvopis obratem zaslal. Než jsem však přečetl prvních několik kapitol, poslal opravu a za pár dnů

přepracovanou verzi a pak další a další.

Vlastik je autor nespokojený, opravuje, připisuje, kombinuje, vymazává. Jeho tvorba, kdyby jej nezastavil termín vydavatele, by zřejmě zůstala nedokončená stejně jak kdysi Mozartovo Requiem, či opera Viola od Smetany. A stejně věřím, že až vyjde knížka tiskem, tak jej bude jímat neodbytná touha, mnohé znovu přepracovat.

Stěžejní téma knihy je hledání pravdy. Pravdu autor hledá všude, klouže prostorem i časem. Ocitáme se hned v Brazílii, hned v Kanadě, anebo mezi bezdomovci. Není pro něj problém přeskočit i několik staletí a vrátit se zase zpět.

Vlastik je věčný optimista, i když napětí každého autora co a jak čtenář pochopí, co bude říkat, co si pro sebe vybere, se mu nevyhýbá.

A co jsem si z Vlastika vzal já?

Osud nás utváří v dočasném pobytu pod proměnlivým nebem a my v kotrmelcích, kotoul vpřed, kotoul vzad, hledáme, tápeme, lopotíme se za něčím, co na konci své cesty vůbec nepotřebujeme.

Urputná snaha předat životní zjištění může být vydáním knížky naplněna, nejméně jeden muž na planetě zažije pocit z dokončené práce.
A mnozí si snad alespoň něco ukrojí z přehršle Vlastikem zaznamenaných myšlenek.

Žítková, Kopanice, krajina plná kamení, Krajina, kde žije a tvoří Vlastik, anebo Patrik? Jak vůle každého ráčí.

Sakra, co nás nutí se sem pořád vracet?

Miroslav Šuránek

Autor se přesto vrátil na Západ do své Nové vlasti, kde už strávil celá desetiletí.

V tomto díle autor spojil venkovské prostředí se světem a politiku a lidovost s filozofií v duchu humoru. Život na venkově vypadal za jeho školních let poněkud jinak než v dnešním moderním světě. Tento pohled zpět shledá starší generace alespoň v době vzniku tohoto díla jako vlastní.

O sexualitě se mluvilo na rozdíl od naší doby s odstupem pouze v duchu lidového humoru, tvořila však součást vědomí. I autor se dívá na sexualitu přes brýle lidového humoru. Láska je naproti tomu ztvárněna bez humoristické příchuti. Ženy byly tehdy hluboce věřící a tak si braly při setkání na mušku humoru pouze ženskou sexualitu, aby nezhřešily, což autor nepřímo literárně ztvárňuje a uchovává.

V naší době vládne obraz sdělovacích prostředků a počítač, což silně oslabuje vztah ke knize. Společnost je materiálně zaměřená, peníze ovládají její vědomí, duchovní hodnoty se vytrácí. Písemná elektronická komunikace státních zaměstnanců některých oblastí nefunguje, což znehodnocuje pozitivní řád společnosti a ničí důvěru. I tyto nedostatky společnosti se dostávají do hledí satiry.

Román má autobiografické vlákno převážně s fiktivním obalem, popis událostí je přitom všeobecně platný pro každého člověka. Povolání kominíka je naprosto fiktivní, jedná se přitom o symbol nevědomí v kontextu vzniku díla. Pseudonym autora má funkci získání subjektivního odstupu, přičemž se autor s dějem vnitřně neidentifikuje, jedná se vlastně o jinou osobu, což podporuje hladký průběh kreativního procesu.

Osoby mimo osobnosti veřejného života jsou vymyšlené jakož i převážná část románu. U některých okrajových postav jsou používány z písemně technických důvodů pouze iniciály, některé osoby vystupující ve svých funkcích na veřejnosti jsou uváděny v plném jménu, některé pouze ve své funkci, což je nepřímo identifikuje.

Autor se odklání od zaužívané literární tradice, jak si čtenář brzy povšimne. Přesto je všechno na rozdíl od části díla Franze Kafky srozumitelné a realistické.

Hlavní postava, univerzitní profesor logiky a teoretické matematiky Tom, je jako věřící vědec protikladem materialisticky a ateisticky zaměře-

ných vědců naší doby, kteří popírají existenci Boha, aniž by měli k tomu vědecké důkazy. Věda je to, co se dá dokázat a nebo vyvrátit. Existence Boha se podle Toma nedá ani vyvrátit, takže příslušní ateističtí vědci se nachází mimo vědecký prostor pravdy. - Jeho sestra Agáta představuje jako bývalá ředitelka školy protiváhu ke ztrátě vztahu ke knize a opovrhování komunikací v resortu školství, vzdělávání a výchovy. Jedná se o dva podstané negativní jevy člověka, společnosti a lidstva, které jako vždy churaví.

Autor uvádí řadu vlastních cizojazyčných textů pro čtenáře se zájmem o cizí jazyky. Všechny texty jsou následně převedeny do češtiny, takže cizojazyčné texty nepředstavují žádnou překážku pro čtenáře. Jedná se při tom pouze o malou službu pro EU a její občany. Jeden zkrácený německý text je určen spíše pro studenty germanistiky, je však užitečný především v českém překladu pro každého zainteresovaného čtenáře. Příslušné části románu mohou posloužit i studentům středních škol, univerzit a studentům cizích jazyků. Budujeme novou Evropu, kde nabývají cizí jazyky na důležitosti a významu. I této skutečnosti má četba tohoto díla posloužit. Máme před sebou most k četbě cizojazyčné literatury.

Čtenář bude mít možnost doprovázet hlavní postavu i na jejích cestách v cizích zemích.

Téma románu spočívá v **hledání Pravdy** v různých částech a oblastech díla. Pozvolna se do děje vloudí i humor a pramen tvůrčí svobody, která tvoří primární svobodu slova před sekundární svobodou slova plně uznávanou demokratickou společností. Děj je vložen z velké části do farnosti Žítkovských bohyňí od Jiřího Jilíka a od Kateřiny Tučkové, odehrává se zde i děj knihy Gabry a Málinky v čarovné zemi a Želarů nominovaných jako film na Oskara. Nelze opomenout ani dílo Jiřiny Pilátové „Čarovný kraj“, v němž autorka doprovází čtenáře ve svých vzpomínkách „bývalou“ Žítkovou a životem rodiny na Kopanicích. Autor zhlédl ve Spolkové republice Německo i film: Žítková - Škaredá dědina, což posílilo jeho rozhodnutí pro toto místo děje jako součást příslušné farnosti. Samotná obec Žítková by tomuto účelu neposloužila, poněvadž nemá školu.

Protože je Pravda a její hledání tématem tohoto románu, následuje k tomu krátký úvod: Ve filmu ’Žítková – Škaredá dědina’ onemocní rodičům malé děvčátko. V horečkách prosí o pomoc: Maminko, maminečko!

Tatínek utíká k bohyni. Ta mu poradí, že musí zaběhnout pěšky na Lopeník (asi 10 km) a požádat jednoho myslivce, aby střelil třikrát do studny, že se jeho dceruška uzdraví. Tatínek tuto radu ihned splní, ale děvčátko zemře, protože potřebovalo nutně lékařskou pomoc. - Pravda ničí nepravdu, smysl zavrhuje nesmysl.– Bohyně má však jako lokální prvek velkou hodnotu pro etnografa, který během výzkumu nachází pravdu ve svém oboru. Pro psychoanalytika spočívá pravda v tom, že celé „čarování" je fiktivní kreativní proces srovnatelný s literární tvorbou v kontextu funkce bohyně.

Z celkového pohledu je třeba uznat, že Žítkovské bohyně měly výjimečnou schopnost lidem pomáhat, což souviselo především s povahou a účinností pozitivních sugescí, jež přecházely po přijetí v autosugesce a působily povzbudivě na podkladě očekávání, důvěry a víry.

Bohatství Žítkové a celé farnosti spočívá zcela jinde než v bohyních. Je to krása malebné hornaté krajiny, bohatě vyšívané kroje, folklór, typické písně a tance. Jiřina Pilátová uvádí v dříve chudém kraji, kde lidé poctivě pracovali, aby skromně přežili, bohatství duchovní, jež spočívalo v dobré výchově dětí, v úctě k Bohu a jeho přikázáním a lásce k člověku a ke kraji.

Bedřich Rychlík skýtá pohled ve svém díle „Pověsti z moravských Kopanic" do bohatství tohoto lidového literárního druhu ve farnosti Kopanic. V díle „O kopanickej reči" se čtenář setkává mimo historický podklad s vyprávěním místních obyvatel v kopanickém dialektu s nádechem humoru o zážitcích na Kopanicích. Duch tohoto kraje přebývá právě v původním životě rodin, v pověstech, v místním dialektu a bohaté folklorní tradici, jak to příslušní autoři prezentují.

Všeobecně je třeba přiznat, že na všechny případné námitky k tomuto dílu existuje pouze jedna odpověď: **Je to román, humor a satira.**

Zvolil jsem pro úvodní stránku symbolický vstup do tohoto díla. Trojúhelníky v kruhu symbolizují dle mé sekundární interpretace jednotlivé složky duše člověka: červená zastupuje nevědomí, zelená podvědomí a modrá vědomí jako barva aktivity u čtenáře konkrétně v tomto díle. Vědomí zde tedy hraje první hlavní úlohu. Při sloučení těchto tří základních barev vzniká barva bílá, která vyjadřuje jednotu lidské duše. Duha je primárním pozitivním symbolem nevědomí dobré budoucnosti člověka, kterou tímto symbolickým aktem přeji jak čtenáři tohoto díla, tak i všeobecně člověku, jemuž by z obsahu této práce mohlo vyplynout i nějaké dobro.

Autor

ČÁST PRVNÍ: Osudná nehoda

Bylo krásné a slunečné předjarní ráno 20. března, zima ve své síle zatím neustoupila jaru, noc byla mrazivá a na polích leželo ještě metr sněhu, silnice však byla zcela suchá bez jediné vločky, když jel Tom do práce svým osobákem. Na silnici první třídy projížděl povolenou devadesátkou v pohodě vnitřního klidu, za sebou zpozoroval osobní auto, které udržovalo větší odstup. Tomův dopravní prostředek najednou ztrácel na vozovce stabilitu a Tom měl pocit, že jeho dobrá nálada se přenesla na koně pod kapotou, že se chtějí roztančit a vyhodit si z kopýtka. Tom je však držel klidně na uzdě, vyčkal, až přejely dva kamiony v protisměru a vzápětí najel na okraj druhé poloviny vozovky, jež byla suchá, v úmyslu uniknout náledí. Při doteku předními koly suché vozovky pocítil na sobě silné trhnutí a najednou ke svému velkému překvapení stál daleko od silnice v lese mezi dvěma mohutnými keři. Byl stále připoután, brýle seděly bezpečně na jeho nose jako před tímto akrobatickým vystoupením, které Tom považoval za zázrak.

Sotva vystoupil z vozu, blížil se k němu řidič, který jel za ním, doběhl k němu a celý rozrušený mu sděloval: „Vypadalo to hrůzostrašně!“ Tom byl touto zprávou hodně překvapený, protože z toho všeho nic nepocítil, nestačil se dokonce ani uleknout, ani rozrušit. Řidič mu popsal jeho mistrovský akrobatický výkon, o nějž se vůbec nezasloužil. Celý zadýchán Toma informoval: „Když jste najel předními koly na okraj vozovky v protisměru, vůz se zvrtnul o 180 stupňů, udělal boční zpětný přemet, přistál na kolech na okraji silničního svážku a odsud pokračoval bočními přemety do vykáceného lesa a přistál zase na kolech. Myslel jsem, že vás vytáhnu mrtvého, nebo těžce raněného.“ Tomovi nezbývalo nic jiného než tomuto řidiči uvěřit, kdyby ho ale někdo požádal, aby průběh této nehody odpřísahal, tak by se k tomu určitě neodhodlal, protože jej vlastně vůbec neprožil a nic o něm nevěděl. Pohlédl pouze k Nebi a promluvil s hlubokou vděčností: „Děkuji Ti, Pane Bože, že jsi mne ve své milující náruči přenesl z náledí na toto bezpečné místo mimo silniční provoz. Děkuji Ti ještě jednou a raduj se mnou a se svými nebeskými zástupy! Děkuji Ti za to, že jsi mne zatím ještě neuvítal ve svém Království, děkuji Ti nekonečně za tento Tvůj nezájem, a to přes skutečnost, že mě máš nesmírně rád.“

Po této zvláštní promluvě se Tom, který měl ke svému Bohu kamarádský vztah – říkal mu „můj nejlepší kámoš“ - vrátil pohledem zase na Zem a poděkoval i řidiči, který se odebral ke svému vozu a odjel. Z lesa se vynořili lesní dělníci a informovali Toma, že na tomto místě jsou dopravní nehody běžnou záležitostí, před páry týdny zde havaroval kamion a minulý rok zde skončil na střeše osobák ze sousední vesnice - už se to prý táhne dlouhá léta od vzniku oné lesní cesty. Tom si svůj vůz obešel a zjistil, že řidič mu řekl pravdu, nezbývalo mu nic jiného než mu ještě jednou uvěřit. Jeho autíčko, jak ho něžně nazýval, bylo pomačkané ze všech stran, dokonce i od okraje kapoty včetně celé střechy.

Tom přivolal silniční policii, která se objevila velmi rychle, jako by už čekala na jeho zavolání v pohotovosti. Policie mu okamžitě vytkla, že nepřizpůsobil rychlost stavu vozovky a udělila mu peprnou pokutu. Tom byl jako univerzitní profesor matematiky a logiky vzhledem k argumentu policie v nevýhodě, neboť tak jak myslí historik historicky, psycholog psychologicky, tak myslel Tom logicky. Náledí představovalo zákeřnou past na jinak naprosto suché vozovce, náledí se rychlost přizpůsobit nedá, ba ani obvyklá chůze, vozidlo se dostává do smyku a chodec při nejvyšší opatrnosti padá na zadek, dokonce i krasobruslaři a hokejisté s pohárem v ruce. Tom se na tento zákon podíval logicky: Policie za to vlastně ani nemůže, ne proto, že by byla omezená intelektuálně, byli to inteligentní a vzdělaní chlapíci, byli ale přesto omezení, omezení zákonem, který z nich dělal hlupáky, a tak Tom uvažoval dál: Tento zákon je dokonalý zmetek ve sbírce zákonů, zřejmě celé řady dalších zmetků. Jako katolík zavedl do své úvahy logiku víry: Do stvoření byl vložen samotným Bohem princip vývoje, každou nedokonalost obklopuje prostor svobody, jenž podmiňuje další vývoj a tak to postupuje stále dále až k dokonalosti. Tento právní zmetek nemá kolem sebe prostor svobody a tak nemohlo u něj dojít k posouzení okolností, uznání pravdy, nemohlo dojít k dalšímu kroku na cestě vstříc spravedlnosti. Nespravedlnost nezná svobodu, pravdu ani moudrost, je to děvka, která jde s každým, prolétlo myslí profesora Toma.

Po vyplacení pokuty si policisté uvědomili, že jejich povinností je nejenom vybírat pokuty, ale i pomáhat a chránit. Odjeli automobilem nad zledovatělou vozovku, aby majákem varovali řidiče před náledím. Špatně však odhadli počátek zledovatělé části a tak náledí jejich vůz odhodilo do

svahu vozovky, což u nich vyvolalo velkou zvědavost, vystoupili a okukovali své policejní vozidlo, aby odhadli vzniklou škodu. Jejich vůz blikal a varoval přijíždějící vozidla; ukázalo se hned, že to policistům přes absolutní nelogičnost zákona „nepřizpůsobení jízdy stavu vozovky při nehodě" docela logicky myslí, objevilo se totiž speciální vozidlo silniční správy, které začalo sypat drť a sůl na zledovatělou stranu vozovky, pro Toma samozřejmě s velkým zpožděním, nedbalost správy silnic a nedbalost silniční policie tento den Tomovi pěkně osolila jak škodou na jeho voze, tak i pokutou a mohlo to dopadnout daleko hůř, mohl skončit s ochrnutím na vozíku a nebo v rakvi dva metry pod zemí, protože zákon přenesl zodpovědnost na řidiče a u všech sluhů silniční správy chránil jako štít jejich nezranitelnost, udělal z nich profesionální nedbalce.

Na Západě, třeba ve Spojených státech, by tato nedbalost nikomu neprošla. Všichni tito pánové by byli obviněni z trestného činu a zodpovídali by se před soudci z lidu, řadovými občany, nejspíš ženami v domácnosti, kde by na konci líčení vynesl soudce z povolání, tedy studovaný právník, rozsudek, který by odpovídal pravdě: „Vinen, vinen, vinen"...

Tom začal ještě během návratu z místa nehody do zaměstnání o svém štěstí v neštěstí přemýšlet: Kdyby zde projížděl plný autobus žáků na cestě do divadla, dostal se do smyku v rychlosti 90 kilometrů za hodinu a srazil se s kamionem jedoucím stejnou rychlostí v protisměru, tak by tuto nehodu mnoho žáků nepřežilo. Zjistil si jméno jednoho z pracovníků správy silnic, popsal mu svůj zážitek a poukázal na možnost odstranění tohoto smrtelného nebezpečí – žádalo to pouze zamezit natékání vody na vozovku během denního tání sněhu z lesní cesty a jejímu nočnímu namrzání tím, že by vložili mezi lesní cestu a vozovku ocelový rošt. Tom se od příslušného inženýra žádné odpovědi nedočkal, nedošlo ani k navrhované opravě; Tom se pouze náhodou dozvěděl, že jmenovaný inženýr není zodpovědný za příslušný úsek. Podle logiky matematika Toma bylo povinností inženýra mu odpovědět a postoupit to oddělení, pod nějž toto místo smrtelného nebezpečí spadalo. Udělat si kafíčko a vychutnat ho bylo pro inženýra zřejmě příjemnější než postoupit Tomův dopis zodpovědným osobám: tomu se říká duševní práce, k níž scházela motivace, jež pramení v takových případech z povinnosti, kterou je třeba plnit, pokud ne, tak se dostaví nepříjemný pocit strachu a ztráty vnitřního klidu. Tom byl velmi

rozzlobený, spojil si tohoto inženýra ve své fantazii s psychopatickými padouchy z Hitchcockových filmů, viděl ve své představě inženýra, jak čeká před televizí na okamžik hrozné silniční nehody, při níž uhořel plný autobus žáků, viděl tuto pochybnou postavu, jak se směje rodičům, kteří své usmrcené děti v nesmírném bolu oplakávají, viděl ho, jak se z toho raduje, plácá se při tom po stehnech a překypuje divokým smíchem - jinak si tuto pochybnou postavičku správy silnic ve svém hněvu nedokázal představit.

Samozřejmě, že si Tom hned uvědomil, že emoce potláčí rozum a ničí pravdu, že inženýru křivdí, že je to docela hodný člověk, kterému vlastně na ničem nezáleží, že lidské neštěstí a utrpení mu nemůže způsobit ani radost ani zármutek. Chyba spočívá v zákoně.

ČÁST DRUHÁ: Vstup do minulosti

Tom seděl v křesle svého obýváku, když vstoupila jeho starší sestra, která se starala o jeho domácnost. Zeptala se: „Kde je tvůj vůz?“ „V opravě,“ odpověděl Tom. Poté jí popsal celou svoji nehodu, přičemž sestra zalomila rukama a vykřikla: „To jsi se znovu narodil!“ Tom zavřel oči, opřel se hlavou o horní hranu křesla a najednou prožíval jako posluchač vlastní porod: „Je to chlapec,“ informovala porodní babka matku. Tom přišel na svět s celou svou výbavou ukrytou v genech, se svým osudem utkaným z nemocí, zranění, štěstí a neštěstí, úspěchů a neúspěchů, přátel a nepřátel, celý jeho život si nesl v sobě, žádalo to jenom jím krok za krokem projít, dokonce i jeho smrt, její podoba a okamžik byly součástí obsahu jeho životního osudu, jehož správnost a nevyhnutelnost se potvrzovala v jeho plnění.

Předcházející autonehoda proběhla až neuvěřitelně hladce, neobsahovala smrt, ukrývala se v ní však zvláštní porucha duševní soustavy, jež byla vyvolána touto nehodou - do volného prostoru, v němž došlo k vypnutí vědomí a příslušné činnosti mozku během přemetů, se vlil celý jeho předcházející život v jeho nejdůležitějších fázích podle asociativní příbuznosti, ne podle chronologické návaznosti a posloupnosti. Tom svůj život podle osobního přání znovu prožíval, postačilo mu k tomu pouze zavřít oči, položit hlavu na zadní vrchní část křesla a pomyslet na svou nehodu. Všechno pokračovalo vždy tam, kde přestal, ať už to bylo způsobeno tím, že ho k tomu přiměly jiné povinnosti a nebo osobní úvahy.

Porodní babka přestřihla pupeční šňůru, opláchla jej, zabalila do dečky a podala jeho matce. Tom přišel na svět doma a k tomu ještě pod peřinou, tedy ne před zraky, především ne mužskými, byla to jiná doba, která měla svého ducha. Matka ho kojila, nebyl odchován na Sunaru, měl přes veškerou stydlivost kontakt s tělem místo s cumlem láhve naší liberální doby, která ztrácí cit pro intimitu.

V první fázi Tomova života se jednalo o jeho vztah k matce, což plně odpovídalo logice. Když spokojeně usedl po zdařilém dnu v zaměstnání do křesla, zaujal správnou polohu a zavřel oči, ocitl se i navzdory šedivým spánkům ve svém raném dětství. Procházeli se svou matkou pěšinou listnatým lesem, který byl oděn do svěží zeleně jara a naplněn zpěvem nejrůz-

nějších ptáků; před sebou zahlédli ženu nesoucí na zádech nákup do své horské chaloupky. S matkou se dobře znaly. I oni se vraceli z jedné horské chaloupky, od babičky, jejíž vzdálení sousedé byli ukryti někde na opačné stráni. Matka držela malého Tomíka jako vždy za ručičku, což mu dodávalo jistotu, která jej vnitřně posilovala. S ženou se jeho matka pozdravila křesťanským pozdravem, ženin pohled spočinul na Tomíkovi, načež se zeptala: „Kolik je mu let?“ „Právě dnes jsou mu tři roky. Mně je dnes 43. Měla jsem ho ve čtyřicítce,“ odpověděla matka a vykročila po křesťanském pozdravu na rozloučenou na další cestu. - U katolíků narozeniny nehrály naprosto žádnou roli a tak se neslavily, slavily se však jmeniny, to je den jmenovce světce. Na tento zážitek si Tom dokázal vzpomenout i v běžném životě jako nejstarší, nejdále sahající.

Toma vázalo již od nejútlejšího dětství velmi úzké pouto k jeho matce, což se v životě projevovalo hlavně tehdy, když došlo ke krátkému odloučení tím, že odjela autobusem do některého blízkého městečka za nákupy, nebo něco vyřizovat. Tom utíkal už dlouho před příjezdem autobusu k zastávce a vyhlížel trpělivě svou matku, která konečně vystoupila a předala mu balíček cukroví, kterému se říkalo „Vítané“. – Při setkání a při loučení nedocházelo k objetí ani polibku, tyto ruce však také nikdy Toma neuhodily a ústa nezranila; nedocházelo k žádným citovým teatrálním projevům ve vzájemném vztahu, který byl o to hlubší a silnější.

Tom byl nejmladší v rodině, jeho sourozenci byli podstatně starší, což oslabovalo vzájemný vztah, protože scházelo porozumění a společné zájmy - i k otci, který byl naprosto shovívavý, si Tom udržoval vnitřní odstup, který byl přesto naprosto přirozený, protože jeho primární vztahová osoba byla matka, první místo ve vztahu je pouze jedno, tento prostor je tak úzký, že se u dítěte další osoba do něj nevměstná, i když je třeba uznat, že výjimka se nedá vyloučit. Pro Toma to bylo všechno logické jak v původní aktualitě jeho dětství, tak i z pohledu dospělého.

ČÁST TŘETÍ: Tomovy lásky dětství

Tom nezůstal ve svém vztahu věrný výlučně své matce, jak mu jeho duševní porucha při uložení hlavy na křeslo připomněla. Už v první třídě základní školy se hluboce zamiloval do své mladé paní učitelky. Byla to láska na první pohled. Tato slečna, jež by mohla být i dcerou jeho matky středního věku, byla velmi hezká, její hnědé oči jí zářily jako drahokamy v černých zvlněných vlasech, obličej jí zdobil trvalý kouzelný úsměv, její největší krásou byla mírnost a laskavost, jež malým žáčkům napovídala, že je má všechny ráda. Tom ji ale chtěl vlastnit sám, tak jak vlastnil i svoji milovanou kočičku Murinku. Ta byla jenom jeho, což uznávali všichni členové rodiny, dokonce i pejsek Barynek, který se jí ani nedotkl.

Jeho platonická láska k paní učitelce byla tajná, nikdo o ní nevěděl, ani sama milovaná. Tom s ní strávil ve své fantazii mnoho času, zvláště, když byl sám v posteli. V zimě ji jednou nalezl ve velké závěji celou promrzlou, nemohla se postavit na nohy, protože je měla zraněné, naložil ji na své sáňky a odvezl si ji do své tajné chaloupky. Tam ji uložil na postel, ošetřil ji, zastavil krvácení jako dobrý lékař, přikryl teplou dečkou a zatopil v kamnech. Uvařil jí čaj, sedl si k ní na okraj postele, přitiskl si ji k prsům a něžně ji hladil po tváři tak dlouho až sám usnul.

Ve snu s ní cestoval v ponorce daleko od všech lidí v hlubinách širého moře, okénkem mohli oba pozorovat z tohoto bezpečného místa mořský svět, pro Toma zcela nový a krásný, objevily se rybičky a ryby ve všech barvách, žluté, zelené, modré, červené, pestré, pruhované, tečkované, proplu-li kolem nich delfíni a velryby a nescházeli ani žraloci. Proplula kolem nich i obrovská chobotnice. Tom při tom svou lásku choval něžně ve své teplé náruči.

Ve svém pokročilém věku si najednou plně uvědomil, že utrpení je katalyzátorem lásky, jako malý chlapec nechal ve své fantazii svoji milovanou paní učitelku trpět, aby ji mohl o to víc milovat, prokazovat jí hlubokou věrnou lásku.

'Nic ale netrvá věčně, ani láska k jedné slečně', jak nám zjevuje toto přísloví. Tom ztratil svoji milovanou paní učitelku z očí a po čase k ní vyhasla v jeho srdci i hluboká platonická láska.

Tom vstal, ulil si skleničku červeného vína, s nímž se osvěžil, pak se opět posadil do svého kouzelného křesla, zaklonil hlavu a vrátil se ke svým dětským láskám, s nimiž prožíval staré časy. Do jeho rodné vesnice přijížděla vždy o letních prázdninách k babičce jedna holka ze severní Moravy stejného věku jako byl Tom, bylo jí 14 let, její hladké hnědé vlasy jí splývaly až k ramenům, měla sympatický lehce protáhlý snědý obličej s nosíkem pršáčkem a rovnými ústy, nosila fialové tepláky, v nichž se rýsovalo její štíhlé tělíčko. Na svůj věk byla správně vyvinuta. Její tělesná harmonie však Toma nepřitahovala, byl to pouhý hluboký vztah plný sympatie bez nejmenší přísady sexuální příchuti, který obě tyto bytosti spojoval. Ve všech skupinových hrách si projevovali beze slov svoji náklonnost, říkali svým jednáním, že v celé skupině věkových vrstevníků patří k sobě. Tom obdržel vždy v prsténkové hře prstýnek od své milé holky a jeho holka mohla vždy počítat s prstýnkem, jenž spustil do jejích dlaní ze svých sepnutých rukou Tom a jenom Tom. I tento vztah, jakož i ten nejpevnější, v němž nedošlo nikdy k verbálnímu vyznání lásky, ani k doteku pohlavních míst, zůstal časem v jejich srdcích jako nejvzácnější drahokam, i když se jejich cesty s rostoucím věkem rozešly. Tom si v jeho pokročilém věku najednou uvědomil obrovské kouzlo vztahu mezi hochem a děvčetem, mezi člověkem – vztah je všechno, pomyslel si, patří k tomu i vztah ke zvířatům, koníčkům a práci a především samozřejmě k Bohu.

„Je to ohromný poklad," broukl si pod nos a tu se mu náhle vyjevil další milostný vztah. Bylo mu už sedmnáct let, když otevřel vrata jejich dvora, vrata vedoucí na ulici. Objevila se najednou jeho blondýnka jdoucí kolem jejich domu ke své babičce. Byla o několik let starší než on; jednalo se tentokrát o tajnou lásku z jedné strany, pouze ze strany Toma, neboť ona netušila ani v nejmenším nic o tom, že ji Tom nosí ve svém srdci jako nejvzácnější drahokam. Když ji spatřil, splašilo se mu srdce v takové míře, že se mu zcela zastavil dech, v hrudi se mu nahromadila krev, pocítil v prsou úder a pak vodopád a v krku vír jako ve vodním jezu, a ztratil na chvíli vědomí, i když neupadl na zem. Jeho blondýnka přešla kolem, aniž by si jej povšimla. Kdyby Tom trpěl jenom nepatrnou srdeční vadou, tak by toto setkání s jeho tajnou láskou určitě nepřežil, jeho smrt by zůstala navždy tajemstvím, tajemstvím lásky.

V jeho posledním milostném vztahu z nejútlejšího mládí, bylo mu už osmnáct, byl tedy plnoletý, se zamiloval do jedné dvacetileté dívky. Ona

tuto platonickou lásku plně opětovala projevy sympatie, neboť i ona propadla nadobro kouzelnému šípu Amora. I zde došlo k totálnímu vyřazení pohlavního pudu, pohlavní orgány neexistovaly ani na jedné straně, i když objektivně existovaly na obou stranách a čekaly pokorně a trpělivě na své využití, k němuž v tomto vztahu však nedošlo.

Najednou se Tom nacházel ve svých zjeveních jako 14-letý hoch na pastvě, kde se scházelo půl vesnice dětí a mládeže, chlapců a holek, a hlídalo kravičky a kozy, které jim po vehnání do 'Jednotného zemědělského družstva' zůstaly. Kravky se na rozlehlé pastvině věnovaly šťavnaté trávě, mlsné kozy si vybíraly své delikatesy a kmitaly u toho s požitkem ocasem. Tom zase, počínaje prvním stupněm základní školy si jako samouk pochutnával na slovní zásobě, gramatice a cvičeních němčiny, angličtiny a španělštiny, ostatní houf pastýřů a pastýřek se oddával hrám puberty. Kluci naháněli děvčata a holky zase kluky, při dopadení docházelo k tělesným dotykům, o něž vlastně šlo, někdy až objetí a tisknutí dopadené kořisti, až se jí tajil dech, ruka dobyvatele ne zřídka zabloudila na hříšná místa, kořist se při tom bránila stejným způsobem a dopustila se stejného „hříchu".

Tom nebyl žádná výjimka, i on stál pod vládou této vývojové fáze člověka a přitažlivost jeho knih odstoupila polovinu své kouzelné moci vnadám krásného stvoření, lidově řečeno holkám; rozdělil je podle optického vzhledu na Němky, Angličanky a Španělky, někdy se dostal i do zámoří až za Atlantický oceán a vyznal lásku nějaké rozpustilé Američance, nebo dokonce i rozdováděné Jihoameričance až za rovníkem. Zeměpisnou délku i šířku ovládal spolehlivě, protože byl sužován „vlastizrádnými" myšlenkami už od nejútlejšího dětství, že z komunistického koncentráku obehnaného ostnatým drátem s 20 000 volty při první příležitosti uteče a přijme svobodu do své náruče. Brát člověku svobodu považoval Tom za nepřijatelnou drzost, považoval to za ošklivé znásilnění osobnosti.

Tom byl džentlmen a než se jako rytíř a dobyvatel srdce některé z těchto krasavic dotkl, vyznal jí v její řeči lásku - Němce slovy: Ich liebe dich. – Angličance a Američance: I love you. - a Španělce nebo Jihoameričance otevřel své srdce slovy: Yo te amo, mi amor. Dbal vždy na to, aby byl upravený, aby všechny knoflíky plnily svoji funkci jako u vojáka čestné stráže a nevyvolal zcela nevinně, aniž by o tom něco tušil, u těchto královen svého srdce milostnou touhu a nebo, což by bylo daleko horší, vášnivé pohoršení

s peprnými poličky a bolestnými kopanci, těch se bál daleko více než milostné touhy, ta jak je známo nebolí.

Tom se jako profesor logiky nad tímto jeho zjevením, jež sahalo celá desetiletí do minulosti, vážně zamyslel. Tyto nálety poháněny pohlavním pudem jako slepou hnací silou podvědomí pod velením puberty vycházely jak z mužského, tak i ženského tábora, i když docházelo tu a tam k soustředěné konsolidaci sil v táboře ženském s následným protiúderem, který díky své obrovské úderné síly srazil hochy na lopatky. V těchto vítězstvích ženského nadvládí ležel Tom u svých milenek, u cizojazyčných učebnic pro samouky, na podivuhodný výsledek souboje reprezentantů obou pohlaví pouze zašilhal levým okem a pak se soustředil dále na gramatiku a příslušná cvičení.

Po skončení tohoto představení, jež mu předvedlo jeho nevědomí v plném prožití, se Tom nad tím jako profesor logiky hlouběji zamyslel. Potvrdila se zde pravdivost přísloví: Do třetice všeho dobrého – německy: 'Aller guten Dinge sind drei.' – anglicky: 'All good things come by threes.' Stav zamilovanosti je oboustranný, je základem vztahu lásky, jeho předpoklad je vrozený, je přitom rovnoprávný pro oba partnery, neříkám zde pro obě pohlaví, záleží totiž na sexuální orientaci, i když je zde pohlavní pud vyloučen. U „tajných" jednostranných nebo oboustranných milostných vztazích zamilování spatřoval Tom projekci vztahu člověka ke své matce nebo otci jako primárním vztahovým osobám vztahu lásky, a i zde se pohlavní pud nachází v hlubokém spánku.

Do třetice všeho dobrého se jedná o poslední vztahovou složku a sice o pohlavní pud. Ten je slepý a nepotřebuje vůbec střední vztah, tj. projekci mateřské nebo otcovské lásky, není zaměřen na jednu osobu, nýbrž má v hledí a na mušce pouze jedno a to je spojení tělesné a prožití rozkoše. Hlavní roli zde hraje pouze sexuální přitažlivost. Pokud zde není součást vztahu mateřská projekce, tak se stane z muže, ale i z ženy čmelák nebo včelka, jež usedá na každý květ.

Tom si spojil celou věc se svým terénním vozem, jenž měl náhon na všechna čtyři kola. Zatímco projekce lásky k primární osobě představovala náhon na přední kola, měla funkci tahu, plnil pohlavní pud pohon na zadní kola a tím tlačil jak milence tak i milenku navzájem k sobě a vzhle-

dem k jeho obrovské síle dokonce do sebe. Tyto dvě složky jsou pro trvalý vztah nepostradatelné a pokud obě tyto složky selžou, tak vztah ztroskotá jako automobil bez náhonu. Je třeba jej odtáhnout do opravy, do poradny psychologa-sexuologa a terapeuta.

V tomto dvojím náhonu ve vztahu mezi pohlavími by věřící člověk mohl spatřovat Boží moudrost, Boží výsostný zájem na uchování člověka jako koruny svého stvoření na naší planetě Zemi. Tento pozorovatel by mohl podotknout, že u zvířat se jedná na rozdíl od člověka pouze o zadní náhon, tedy o pohlavní pud, jak nám napovídá němčina a angličtina, pohon, pohlavní pohon: Geschlechtstrieb, sexual drive.

Tom si najednou vzpomněl, že i u zvířat se mimo pohlavní pud projevuje láska, jak to mohl ve svém dětství pozorovat u jednoho kocoura, jenž zpíval pod oknem jeho kočičce Murince. Zpíval tak dojemně, ve všech polohách hlasu, až jeho Murinka odpochodovala se vztyčeným ocasem za svým ctitelem kocourem Mourkem ze sousedství. Kdyby byl Tom geniálním skladatelem symfonií a oper, tak by tuto úchvatnou lásku, jež se dotkla i jeho srdce, zhudebnil jako: Výlevy lásky ze srdce kocoura Mourka ke své milované kočičce Murince. Tomova milovaná Murinka se starala s mateřskou láskou o své děti, Láska drží svět pohromadě a stále přes veškeré úklady Zla s pomocí Boží přežívá, protože je věčná, zatímco Zlo je pomíjivé, pomyslel si Tom.

Tom nebyl jako svobodný mládenec žádný hlupák, i když si to o něm kdekdo myslel. Zapochyboval silně i o názoru Sigmunda Freuda, tohoto Komenského v oblasti psychoanalýzy, že syn usiluje o pohlavní vztah ke své matce, že je v pozici soka ke svému otci, jemuž přeje dokonce smrt.

Freud se opírá o řeckého Oidipa, který si vzal svoji matku, s níž pohlavně obcoval. Oidipus je tragická postava řecké mytologie, oblíbili si ji i řečtí dramatici starověku. Tento velký tragický hrdina se nedopustil krvesmilství vědomě, stalo se tak řízením osudu, za což se po odhalení v zoufalství potrestal oslepením. Freud se zde nachází s jeho Oidipovským komplexem mimo pravdivý kontext. Tragédie byla u starých Řeků velmi oblíbena, byla proto literárně i dramaticky zpracována.

Tom si vzpomněl i na protagonistu doktora Tomáše v románu 'Nesnesitelná lehkost bytí' od Milana Kundery, který jako sukničkář zůstal vnitřně

přes jeho více než dvěstě intimních záletů věrný své partnerce Tereze. Vzdal se kvůli ní i svobody a kariéry ve Švýcarsku a vzal na sebe útlak a ponížení v komunistickém Československu. V románu 'Láska za časů cholery' kolumbijského autora Márqueze zůstává hlavní hrdina po celý svůj život věrný své lásce z mládí až do vysokého věku, čeká na ni stále v naději, že její legitimní manžel zemře a uvolní mu místo „nástupu na trůn". Na seznamu jeho intimních setkání s ženami jich napočítá přes šestset. Po tragickém úmrtí muže jeho lásky ve věku 80 let se s jeho věrnou láskou alespoň srdcem sblíží. Tom viděl v těchto dvou ženách, jimž románoví hrdinové zůstali vnitřně věrni, jejich matky, sexualita byla od tohoto vztahu oddělena, i když u Tomáše od Kundery přežívala, což odpovídá zdravé normě vztahu. Mýlili bychom se, kdybychom našeho Toma pokládali za otroka morálky. Tělesnou lásku nezavrhoval, hledal však i v této oblasti objektivní pravdu jako produkt logiky.

Touha po vztahu lásky si u malého Toma však hledala nové objekty. Nebyli to jenom lidé ženského pohlaví nebo jeho kamarád, byla to i zvířátka. Přinesl si malé štěňátko, s nímž se zabydlel v jeho prostorné boudě, štěňátko vyrostlo po jeho boku, byl to kluk a stal se jeho největším kamarádem. Jeho milovaná Murinka žárlila, když pozorovala, jak pěstuje svého pejska a tak nemohla zalehnout na jeho klíně. Seděla a prosebně vzhlížela k Tomovi, aby odložil pejska a vzal ji do náruče. Tom jí pokaždé vyhověl. Pejsek si vyskočil na židli a pozoroval ve společnosti svých přátel okolí, zatímco Murinka spokojeně předla.

ČÁST ČTVRTÁ: Dění v rodině a zdroje příjmu

Jako nejmladší člen rodiny měl Tom určitá privilegia, jak to v takovém případě bývá, všichni s ním měli větší trpělivost, s jeho vrtochy a trucy. To však všechno neznamenalo, že neměl v rodině žádné povinnosti. Sedláci měli v období svobody, než je zlomili komunističtí agitátoři a vehnali do kolchozů, radost ze své práce a jejích plodů. Jednou procházel jako malý chlapec se svými rodiči poli, kde se nacházel pás vzrostlé pšenice, na niž otec hrdě ukázal a Tom i s matkou doprovázeli pohledem pohyb jeho ruky.

V zemědělství bylo stále co dělat, práce se dělily na jarní, letní a podzimní, v zimě zůstala starost o dobytek a drobné hospodářské zvířectvo, přesto ale zbylo více času k odpočinku než v ostatních ročních obdobích.

Každým rokem se dralo peří, scházela se k tomu vždy celá řada žen, sousedky a kamarádky z vesnice, seděly kolem dlouhého stolu, držely v rukou peří, popíjely teplý čaj a vyprávěly si o všem možném, o štěstí a neštěstí příbuzných a známých, někdy vyprávění dospělo až na hřbitov, kde stoupalo napětí, vyvoláno strachem, nebo k potkání zesnulých při noční cestě domů lesem a loukami, kde se ozýval pronikavý pláč, mrazivé kvílení a bolestný nářek nekršťat, tj. dětí, které zemřely dříve, než mohly být pokřtěny. Dospělý syn jedné přítomné ženy, Tomovy tety, doprovázel v noci z taneční zábavy přes pole svoji snoubenku do horské chaloupky jejích rodičů. Když se vracel domů, potkal německého vojáka - událo se to koncem padesátých let, tedy 15 let po válce – jak utíká k němu a drží si v náruči střeva. Ke konci války byl v Tomově rodné vesnici při ústupu fronty na západ zraněn jeden německý voják, který ještě uběhl s otevřeným břichem několik desítek metrů, než se zhroutil a zemřel. Vesničané jej pohřbili v blízkosti místa jeho skonání. V tomto místě se zjevil i mladému muži, který vlastně o příslušné události nikdy neslyšel, a strašně jej vyděsil, doběhl domů celý bez sebe, i když měl vojenskou službu již za sebou, při níž strávil na západní hranici v lesích celé noci při takzvané „obraně“ státu a Socialismu. Jedna z přítomných žen mínila, že ten německý voják se zjevil, protože potřeboval pomoc živých, jejich modlitbu. Nikdo však neměl odvahu pomodlit se za německého vojáka, všechny ženy se dívaly otupěle na své ruce, v nichž svíraly peří, pojaly jej však nepřímo do své modlitby za všechny duše v Očistci, kterou hlasitě odříkaly. Vyhnuly se tím jisté překážce a trapnému pocitu.

I tento voják byl vlastně obětí zločinecké státní moci, položil život za její zločinné řádění, byl osobně před Bohem za válku a její zločiny nevinný.

Nadpřirozené bytosti se ve vyprávění těchto žen rovněž objevovaly, především vodník a světlonoš; koně byly v jejich vyprávění velmi citlivé, dokázaly v našem viditelném světě vycítit svět duchovní, reagovaly zvláštně v místě dávného zločinu nebo neštěstí a předvídaly svým chováním hrozící nebezpečí při cestách v noci. Tom sedával u kamen a napjatě naslouchal.

Na podzim a v zimním období byl čas i na opatření zásob pro domácnost. Vařila se povidla ze švestek v jednom domku, který měl k tomu příslušné zařízení. Toto trvalo zpravidla jeden den a jednu noc, což Tom vždy, každý podzim, vnímal jako velké dobrodružství, protože trávil noc mimo domov a mohl se i aktivně podílet při vaření tím, že míchal rozvařené švestky ve velkém kotli dlouhou dřevěnou mechanickou vařechou, což doprovázela pronikavá vůně. Povidly se pak naplnilo několik kamenných hrnců, v nichž čekala na své použití při pečení koláčů.

Jakmile se dostavily první mrazy, přišel den zabijačky. Odrostlé a vykrmené prasátko vyvedli z chlívku, dali mu do mísy mléko, řezník mu nasadil na čelo bouchačku, stiskl a prasátko padlo na zem. Matka tomu nemohla nikdy přihlížet, utekla plačíc se schovat do kuchyně, protože ho po celý rok krmila a měla k němu mateřský vztah. Tom celému průběhu zabijačky vždy se zájmem přihlížel. Den před tím musel naloupat plný talíř česneku a další talíř cibule. Prasátku řezník propíchl nožem aortu a pomocník odchytával do velké mísy krev, kterou čistou rukou neustále míchal, aby zůstala v tekutém stavu. Netrvalo dlouho a tří metrákové prasátko leželo v korytě, kde bylo po odebrání státem požadovaného kruponu, to jest části kůže z oblasti zad, pařeno a speciálními kovovými zvonky zbaveno zbývající srsti; poté bylo za zadní nohy vytaženo do svislé polohy, řezník mu uřízl hlavu, z níž odstranil jazyk, uši, rypáček, podbradek a dal všechno do velkého kotle s vodou vařit. Mozeček byl rovněž odebrán, ale připraven jako první pochoutka zabijačky na cibulce s přidáním vajíček.

Řezník prasátko rozřízl po celé délce přes břicho a prsa a vybral orgány jako plíce, játra, ledviny a dal je vařit. Žaludek byl uchován jako obal pro tlačenku. Poté vykuchal střeva, která dva pomocníci převzali, vyprázdnili, obrátili naruby a vymyli. Tenké střevo se použilo pro jitrnice a tlusté pro

jelita. Jitrnice se plnily měkkým a tučným masem, jelita vařenými kroupy smíchanými s krví a daly se vařit do horké vody. I tlačenka skončila ve vřelé vodě. Poté řezník prasátko rozřízl na dvě stejné poloviny, oddělil maso pro klobásky, pro uzení a tučné kusy pro slaninu. Měkké sádlo se po zabijačce v následujících dnech nakrájelo na kousky, škvařilo a ukládalo do kamenných hrnců jako zásoba tuku pro vaření a pečení. Po škvaření zůstaly oškvarky, které výborně chutnaly se solí a chlebem. Zabijačková polévka byla velmi chutná a výživná, přidávaly se do ní i vařené kroupy s krví, aby se zahustila.

Během zabijačky se popíjela slivovice, aby se všichni zahřáli. Navečer bylo už všechno hotovo a Tom byl vyslán se zabijačkou do domů přátel, kteří činili totéž v příslušný den zabijačky, opláceli. V tažce nesl Tom kus masa, jitrnice, jelita, podbradek, játra a v konvičce polévku. V každém domě dostal tringelt, zpravidla 10 korun, což tvořilo jednu část z jeho příjmu. Kapesné rodiče sedláků tehdy dětem nedávali, museli si sami něco málo vydělat.

Tom měl několik pramenů, odkud, i když neteklo, tak alespoň kapalo. Od nejútlejšího dětství s řadou dalších hochů ministroval, což tvořilo stabilní příjem. Koncem měsíce obdržel „výplatu“, dělalo to 32 korun, dvě koruny za jednu mši, to jest dva plné týdny plus dvě neděle. Někdy to bylo i lepší, pokud měl týden pět víkendů, únor však býval vždy slabší, a také slabší zůstal, i když se Tom úpěnlivě modlil k Pánubohu, aby ho prodloužil na 31 dnů. Měl by pak o šest kaček víc. Tento příjem však zlepšovaly výjimečné události ve farnosti, jako byly svatby a pohřby, jež byly lépe placené a proto Toma vždycky už předem svrběla levá dlaň, která, jak se říká, bere.

Tom se ale při ministrování naučil i lhát. Jeho pan farář byl i ve všední dny velmi svědomitý, nechtěl Pánaboha okrádat o čas a tak prodlužoval v pátek mši svatou o adoraci, to je vystavení a uctívání svátosti oltářní s příslušnými litaniemi. Tom přišel v ten den automaticky pozdě do vyučování, a sice do ruštiny. Jeho anděl strážný mu v jednom z jeho snů vnuknul omluvu: „Řekneš, Tomáši, následující ruskou větu: ’Tavárišť učítěl, izvinítě miňa, ja byl za pakůpkami’.“ Tom se však bránil: „To ale není pravda, Andělíčku můj strážníčku, já jsem klečel v kostele před Ježíšem a přišel pozdě do vyučování ruštiny.“ „To je sice pravda, Tome, ale komunisté nám stále lžou, takže jak se do lesa volá, tak se z lesa ozývá,“ poučil Anděl

strážný svého ministranta Toma. A tak Tom posílen odvahou doběhl do ruštiny s 20 minutovým zpožděním a hned spustil: „Tavárišť učítěl, izvinítě miňa, ja byl za pakůpkami.“ Soudruh učitel byl touto dobrou ruštinou tak nadšen, - koneckonců pocházela od jeho Anděla strážného jako zdroje opatrnosti a moudrosti – že Tomovi poděkoval a nechal ho usednout slovy: “Spasíbo! Sadís, Tom, sadís! Spasíbo, spasíbo!“ Přeloženo do češtiny to všechno znamenalo: „Soudruhu učiteli, omluvte mne, byl jsem nakupovat.“ Soudruh učitel odpovídá: „Děkuji! Posaď se, Tome, posaď! Děkuji, děkuji!“

Vraťme se však ještě na chvíli k zabijačce. Večer se konala trachta, jednalo se o posezení a pojídání se spřátelenými rodinami. Přitom se popíjelo pivo a slivovice a vesele se povídalo, vedly se i řeči, které naznačovaly, že se jedná o kroužek antikomunistických bojovníků, jež bojovali slovem a pravdou.

Zabijačka však tímto neskončila. Naložilo se maso na klobásky a maso a slanina na uzení do láku a nechalo týden uležet. Pak se odvezlo do udírny. Část masa se zavařila do sklenek a nebo do konzerv, což při otevření krásně vonělo a ohromně chutnalo.

Tomovi rodiče vždy posílali balíček s uzeninami nějaké starší paní do Brna, jedné vdově, jejíž syn byl ve vězení jako důstojník československé armády, který se postavil proti komunistickému převratu v roce 1948 a byl za to odsouzen na 25 let vězení, které mu bylo po čase sníženo na 15 let. Podobný případ se nacházel i v Praze. Tomův strýc se během roku vydal občas do Brna, kde navštěvoval jednoho hraběte, kterého zanechala rodina jako nejmladšího po komunistickém převratu doma, aby hlídal zámek, který se nacházel u Brna v Líšni. Strýc v tomto zámku sloužil 10 let, od jara do podzimu chystal dříví a v zimě otápěl zámek. Tomova matka v této hraběcí rodině strávila šest let, než se ve věku čtyřiadvaceti let vdala v její farnosti. Pracovala jako chůva u šesti dětí. Jak pro strýce, tak i pro matku to byla nejšťastnější léta jejich života, oba vždy vzpomínali s láskou na toto období, na to, jak tito hraběté byli hodní lidé. Strýc se vydával za hrabětem, který byl ženatý se zdravotní sestrou a sám pracoval jako průvodčí tramvaje; vydával se s batůžkem, v němž se nacházely vzácné pochoutky z venkova pro každého velkoměšťana komunistického ráje. Tom při odjezdu strýce k hraběti myslil vždy na osud posledního čínského císaře,

který se osudu tohoto hraběte velmi podobal. Tom to všechno vnímal jako skrytý odpor své rodiny proti komunistické zvůli a otevřené lumpárně, odpor, který se projevoval i v tom, že jeho dvě příbuzné žily jako tajné sestry řeholního řádu, měly malé horské zemědělství, které je živilo. Modlily se neustále za svobodu náboženství a člověka, který byl uvězněn za ostnatým drátem jako v obrovském koncentračním táboře, kde musel každý člověk zůstat, povinně pracovat a podrobit se vůli diktatury, takzvané diktatury proletariátu, jak hlásali komunisté podle Marxovy ideologie.

Blížil se 6. prosinec. Mikuláš představoval rovněž aktivitu venkovských hochů, kteří si k tomuto dni připravovali masky a kostýmy, aby vyrazili jako Mikuláši a čerti do domů, kde byly malé děti. Tom se účastnil aktivně této činnosti již od útlého dětství, kde jej vlastně ještě ani neopustila víra v opravdového Mikuláše a opravdové čerty. Přinesl si vždy z papírnictví velký arch papíru a začal si podle vůle své matky připravovat ornát Mikuláše. Nejraději by chodil za čerta, ale podřídil se vůli matky, která chtěla, aby chodil za Mikuláše, což souviselo s tím, že byla velmi zbožná a trávila večery a rána v modlitbách, měla hluboký vztah k Bohu, který se přenesl i na Toma jako nějaké infekční onemocnění.

Tom si rozložil na podlaze arch papíru a vystřihl v něm otvor pro hlavu, aby si příslušný mikulášský ornát mohl obléci. Pak namaloval na přední i zadní stranu velký kříž, zastřihl spodní části dokulata a ornát byl hotový. Na mikulášskou masku nalepil vatu jako vousy a opatřil si noční košili, která mu sahala až k zimním botům pod ornátem. K posledním přípravám patřilo naplnění košíku dárky, které se skládaly z cukroví, perníků jako jsou tatranky, z ořechů a ovoce.

Tom se v mikulášské úloze necítil jistý, měl vždy strach, protože nemohl rychle utéci, když velcí čerti je potkali na ulici a zlostně zahrčeli řetězy, což jeho malé čerty zahnalo na útěk a Tom se marně snažil je dohonit, košík držel přitom od těla a s roztaženou volnou rukou se hnal za svými vyděšenými čerty, musel hlavně zápasit s noční košilí, která mu překážela v rychlém běhu. Přitom někdy i vyskočilo několik dárků z košíku, došlo ke ztrátám, které bylo třeba nahradit.

Jeden z jeho dvou čertů, kteří jej doprovázeli, byl jeho největší kamarád a druhý jeho spolužák. Malé děti – větší byly jako čerti a Mikuláši v akci –

se držely většinou oběma rukama sukně své matky, nebo hledaly bezpečí v náruči některého z rodičů. Tom položil dětem několik otázek, zda poslouchají a zda se modlí a jak se modlí. Čerti přitom naháněli strach vrčením a hrčením řetězů a tak děti neváhaly a začaly se někdy se strachem v zádech i modlit, jak to uměly: „Andělíčku můj strážníčku, opatruj mi mou dušičku, opatruj ji ve dne v noci…“ a tak dále. - Samozřejmě že se některé děti ochotně přiznávaly k neposlušnosti a jiným malým hříchům a odhodlaně slibovaly, že se polepší, aby si je čerti neodnesli s sebou v pytli. Po takových slibek Tom sáhl do košíku, vylovil nějaký dáreček a podal malým kajícníkům. Poslušné děti, které se nedopouštěly žádných přestupků, byly samozřejmě rovněž odměněny a navíc ještě pochváleny.

Po návštěvě většiny domů s dětmi se spojený tým Nebe a Pekla vrátil s prázdným košíkem a plným pytlíkem peněz domů. Peníze, které dostali od rodičů dětí, si spravedlivě rozdělili na tři díly, pak se odstrojili a odložili přitom i strach, který je po celou dobu doprovázel a který je opustil, až byli starší, když opustili základní školu. Tom si svůj výdělek z této činnosti pečlivě uschoval. Jednalo se o 70 korun. Za to se daly tehdy koupit dětské botičky. Za jeden metrák brambor dostali jeho rodiče jako soukromí sedláci devět korun, jeho zisk odpovídal tedy v přepočtu na brambory sedmi metrákům neboli čtrnácti pytlům brambor.

Dalším výnosným dnem bylo velikonoční pondělí, kdy se chodilo po domech, kde bydlela děvčata nebo i dospělé ženy, s korybáčem upleteným z vrbového proutí, kterým se děvčata šibala neboli šlehala po nohách a po zadku, přičemž se vyslovovala říkanka: Šiby ryby, masné ryby…

Tom chodil vždy se svým nejlepším kamarádem, začínalo se velmi brzy ráno už v pět hodin, když holky byly ještě v posteli. Některé se snažily schovat pod peřinou, jiné vyskočily a stahovaly si noční košili až ke kotníkům, aby se chránily před „něžnými údery“ korybáče.

Zahřátá děvčata vydávala při pohybu vůni těla, v němž tlouklo srdce, proudila krev a bujela životní vitalita. Hoši šlehali jemně, aby dostali pomlázku, velikonoční vajíčko a k tomu i malý finanční obnos a čokoládového zajíce. Mladým dospělým hochům se i ulévalo, zpravidla to byla domácí slivovice. Po návštěvě všech domů, ne v celé vesnici, pouze v okolí, kde přežíval aktivní vztah, naši hoši skončili a provedli inventuru, to jest

spočítali vajíčka, čokoládové zajíce a peníze, které zvýšily o něco celoroční příjem každého venkovského hocha.

Na podzim vesničtí žáci a žákyně sbírali v přírodě pro sebe, ne pro školu, šípky, jež přinášeli do sběrny, která je vykupovala. – I Tom se jednoho krásného podzimního odpoledne vydal do přírody spolu se svým kamarádem s batůžkem na zádech a taškou v ruce, jak to aktuálně po 55 letech opět živě prožíval. Sluníčko ještě dosti hřálo, byl to skvostný den indiánského léta; ovoce, především jablka a švestky pomalu dozrávalo, listí břízy a lípy pozvolna nabíralo podzimní barvy. Šípkové keře byly bohatě osypány svými červenými plody a zdobily krajinu, některé byly velké, jiné zase drobnější, ale o to červenější. Tom a jeho kamarád si přitahovali větve pichlavých keřů, kterých bylo v hrázích a na mezích plno, dřevěným hákem a plnili své batůžky a tašky. Cestou do polí i zpět se setkali s mnoha zvířaty a ptáky, kteří žili už jenom v Tomově hlavě a aktuálním prožívání. Hoši se vraceli stejným směrem, prošli nejdříve několika chodníky a pak se napojili na vozovou cestu, jež je navedla k silnici jejich vesnice. Odebrali se přímo do výkupny, kde už čekalo několik žáků. Po chvíli jim vykupující, kterému pomáhala jeho dcera, zvážil jejich plné batůžky a tašku, vyprázdnili je a pak prázdné znovu zvážili - vyprázdnili je do nádoby, jež uchovávala bohatou sklizeň pracovitých, snaživých vesnických hochů a děvčat.

Tímto však možnosti příjmu venkovského hocha nekončily. K hlavní Tomově domácí povinnosti patřila starost o králíky. Musel je dvakrát denně krmit a čistit králíkárny. V létě je krmil trávou, jetelem, pupavou a v zimě senem a řepou, aby měli i tekutinu. Občas se objevil ve vesnici výkupčí králíčích kožek a vykřikoval: „Kóžky, králíčí kóžky!“ Tom reagoval pohotově, všechny králíčí kožky posbíral a utíkal držíc je pod paží k výkupčímu, aby náhodou neodjel. Ten si je prohlédl a obvykle našel nějakou vadu, která opravňovala k nižší ceně. Tom sebral, co dostal a utíkal domů, aby svůj příjem vložil do pokladny.

Samozřejmě že kožky nebyly jediným zdrojem příjmu z chovu králíků. K bočnímu příjmu mu posloužil králíčí samec, k němuž nosili vesničané z celého Tomova okolí samice. Honění, jak se tomuto rozmnožovacímu aktu lidově říkalo, probíhalo na počkání. Samec se se svou partnerkou ne-

mazlil, oběhl kolem ní, očichal ji a skočil na ni a po několika vteřinách průkazně předvedl svou následnou polohou úspěch svého výkonu, při němž se zkroutil a odpadl. Majitel, zpravidla majitelka samice si sáhla v přesvědčení o úspěchu celé akce do kapsy a vyplatila Tomovi tři koruny. Tom na ně v otevřené dlani pohlédl a vsunul je s radostí do malé peněženky.

Za zmínku Tomova příjmu stojí ještě – i když na posledním místě – koza. Když se jednou do roka honila, to je volala po oplodnění, bylo třeba ji zavést k capovi, tak se říkalo běžně v jeho regionu na venkově kozlovi. Tento úkol připadl bez nejmenší pochybnosti Tomovi jako nejmladšímu členu rodiny. Nebyl to lehký úkol, protože bylo třeba kozu převést z dolního konce vesnice na horní konec, kde se nacházel obecní cap v chlívku jedněch manželů, kteří vybočovali z normy řadového vesničana a tak je ostatní nebrali docela vážně, neboť působili svým vzhledem a chováním komicky, žili tak trochu ve svém vlastním světě, do něhož zapadl i cap, kterého by si nikdo z vesnice nevzal za žádnou cenu do baráku, protože ukrutně páchl.

Dokud byl Tom ještě žákem na prvním stupni, tak mu jeho spolužáci tuto funkci předvedení kozy k capovi záviděli a velmi si ho pro to vážili. Mnoho žáčků chovalo v sobě velkou touhu spatřit kozího taťku, který vlastně ani neexistoval, protože lidé měli pouze kozy, někdo i tři, ale kozla neměl široko daleko nikdo. Na druhém stupni se z této slávy stala ostuda. Tom měl šílený strach z toho, že se stane ve škole terčem posměchu, protože koza projevovala svou milostnou vášeň trvalým mečením a to i cestou k capovi, cestou, jež vedla přes celou vesnici neboli dědinu.

Jednoho krásného rána vstoupila Tomova matka do kuchyně, kde Tom spal na gauči, a rezolutně pronesla: „Koza musí k capovi! – Nejpozději zítra.“ V Tomovi to trhlo, už se utápěl v posměchu svých spolužáků, živě si představil, jak jej obstupují, jak jej škádlí a vysmívají se mu, ale hned si i uvědomil naléhavost tohoto matčina prohlášení, neboť slyšel, jak koza neustále mečí. Matka mu nabídla 10 korun za cestu s kozou k jejímu partneru, držitel kozla měl dostat dvacku. Celkové výdaje tedy obnášely za tento vzácný nenahraditelný skok capa třicet korun.

Tom měl pouze jeden den k tomu, aby vyřešil nejtěžší problém svého života, totiž: ’Jak dovést kozu k capovi, aniž by si toho někdo z žáků všiml.’ – Napadla ho geniální myšlenka: „Přestrojím se za ženu, za nějakou tetu,“ a hned tento nápad začal realizovat. Půjčil si od své spolužačky starou

sukni, pod niž se teprve před týdnem díval, jak si zděšeně uvědomil. Událo se to následovně: Tom se právě chystal k tomu, že vyleze po žebři na půdu, aby shodil náruč sena pro králíky. Vtom ale přiběhla jeho důvěrná spolužačka a chtěla mermomocí tuto práci vykonat místo Toma, lákala ji k tomu zvědavost, jak to na půdě vypadá. Tom svolil a spolužačka vystupovala po žebři nahoru, po velmi chatrném žebři, na kterém se dokázal pohybovat bezpečně jenom Tom, a tak mu nezbylo nic jiného než zůstat stát pod žebřem, držet jej pevně oběma rukama a dívat se na nohy spolužačce, než mu přistane následkem nehody na hlavě. Tom totiž neměl v oblibě taková překvapení, díval se tedy pozorně na její nohy a tím nevyhnutelně i pod sukni.

Tom si s jeho citlivým katolickým svědomím nebyl jist, zda se přitom náhodou nedopustil nemravnosti, protože kalhotky nedoléhaly a skýtaly pohled na hříšné místo, a tak se z toho začal při vánoční zpovědi raději vyznávat. Pan farář mu to ale nechtěl uznat jako hřích, což Toma velmi zklamalo, pan farář odmítl jeho pohled pod sukni na hříšné místo uznat jako hřích, protože se podle jeho úsudku, který Tomovi srozumitelně vyložil, jednalo o stav nouze. Zavřít oči nesměl, protože by ohrozil jak sebe, tak i svoji kamarádku. – Jeho citlivé svědomí jej týralo hlavně tehdy, když vyslovil po zpovědi slovo „kurva“ ještě před svatým přijímáním. Zpověď se tím stala podle jeho chlapeckého úsudku neplatná a při svatém přijímání Tomovi hrozila svatokrádež. I když nebyl žádným světcem, tak krást neuměl. Proti tomuto hříchu byl naprosto imunní. Onomu osudnému slovu se naučil od naštvaných chlapů z tábora dělnické třídy Socialismu. Za Totality se totiž mohutně „kurvovalo“. Takřka všechno bylo poskvrněno, dokonce i bordel. Existovaly totiž podle názoru pracující dělnické třídy tři druhy tohoto symbolického jevu, jež obklopovaly tyto dělníky. Byl to: Komunistický bordel, Sviňský bordel a do třetice všeho dobrého nescházel ani Kurevský bordel.

Vraťme se však k věci: Tom měl po vypůjčení sukně v noci sen, jak kráčí se svou spolužačkou a s kozou vesnicí k capovi, jak podél celé cesty stojí všichni žáci prvního i druhého stupně jeho školy, jak zpívají píseň, píseň, kterou Tom pokládal za hymnu sedláků: „Co sedláci, co děláte, koně máte neoráte. Dejte koně do kolchozu, nechejte si jenom kozu! Koza dělá me – e –e - é, já chci také do JZD. Nadojila litr mlíčka, stala se z ní úderníčka…“

Příštího dne byla sobota, do školy se nešlo, a tak si Tom připravil ještě starý pracovní svetr na zapínání zapůjčený od své sestry a šátek. Když se začalo stmívat, - na podzim se na východě Evropy stmívá brzy – natáhl si punčocháče, pak sukni, oblekl svetr, uvázal šátek a obul vysoké gumové boty, takzvané gumáky. Když se zhlédl v zrcadle, vůbec se nepoznal, díval se na hezkou dívenku, která se mu velmi líbila, a málem by se do ní zamiloval. „Paráda," zamumlal si spokojeně, sundal obojek a vodítko z věšáku a zamířil k chlívku pro kozu, která neustále toužebně mečela.

Tom si připnul kozu k ruce a vyrazil ze dvora na ulici. Matka mu otevřela vrátka a tím vystoupil na veřejnosti jako nějaký herec na jevišti. Koza neustále mečela, Tomovo kárání: "Zavři hubu, potvoro jedna mizerná!" ignorovala. Tom se mírně shrbil, aby tím napodobil těžkou prací zkřivená záda vesničanky, a kráčel neochvějně vpřed, přičemž se v jeho vědomí ozývala komunistická znělka, kterou nesčetně krát slyšel z rádia: 'Kupředu levá, kupředu levá, zpátky ni krok!' - Koza ale stále mečela. Tom se snažil ji utěšovat: „Neboj se holka, dočkáš se, jen klid!"

Tom potkával lidi a žáky a dokonce i jednu spolužačku. Všichni jej uctivě zdravili: „Dobrý večer, tetičko!" Bylo ale i slyšet pozdrav jako: „Pozdrav Pánbůh, tetino!" Tom prošel celou vesnicí a najednou mu jeho nos oznamoval, že se nachází u cíle, a tak začal počítat kroky, bylo jich padesát, než se dotknul kliky branky, jíž vstoupil do dvora, kde se nacházel obecní cap, nenahraditelný milenec všech koz, které propadly milostné vášni a touze po milostném dobrodružství, což nikterak netajily, intimní tajemství neznaly, jak to objektivně dokazovalo jejich neúnavné mečení, jež šlo na nervy každému posluchači, dokonce i nahluchlému a nebo přihlouplému jeho rozsáhlé farnosti.

Toma přivítal držitel tohoto pokladu majitelů koz, známého pod jménem obecní cap, jenž oplýval krásou, měl nádherné velké rohy, dlouhou bílou bradu a kouzelné tělo. Měl ale přes svůj půvab jednu vadu: Ukrutně páchl. Když jej spatřila koza, zamrkala příjemným překvapením oběma očima jako Šrekův osel a zakmitala radostně ocasem. Jmenovala se Líza. Líza byla pohledná koza, takže se její partner ihned bez váhání ujal své rozkošné úlohy. Tom zavřel oči, aby nic neviděl a zacpal si prsty obě nosní dírky, aby nic necítil. Kozel po chvíli stramotně béknul, čímž oznámil konec prvního aktu, druhého nebylo zapotřebí. Když Tom otevřel zvědavě oči, cou-

val kozel ze hřbetu Lízy strkajíc střídavě předními nohama do jejích zad, aby mohl opustit Lízu volným pádem, což svědčilo podle Tomova úsudku o dobrých znalostech tohoto socialistického obecního dělníka v oboru fyziky, který vlastně neuměl číst a ani psát, byl to analfabet.

Držitel obecního kozla socialistického venkova prohlásil, že se vše povedlo; Tom mu tedy vyplatil požadovaný honorář 20 korun, přidal mu k tomu ještě dvacet haléřů, jež našel náhodou v kapse, držitel kozla uctivě poděkoval a s vděčností jej doprovodil k brance, otevřel ji stisknutím kliky a Tom se opět nacházel na očích veřejnosti. Zamířil k domovu - když se však chtěl rozběhnout, tak koza kladla odpor jednoduše tím, že se zastavila a nepohla z místa, i když ji táhnul. Tom se tedy podvolil její vůli a šel krokem. Chování kozy připadalo Tomovi logické, protože odmítla od svého milence utíkat, ale nemyslela ani na návrat, což by celou akci přivedlo do slepé uličky. Naštěstí přestala mečet a tak Tom vkládal veškerou naději v úspěch celé akce, která naprosto splnila jeho očekávání.

Doma předal nahoněnou, tedy oplodněnou kozu své sestře a přičichl ke svému neobvyklému oblečení, jež páchlo jako cap, i když patřilo ženám. Snažil se tento zápach oprášit, ale nešlo to, tak jak se nedá oprášit žádný špatný skutek, který svým způsobem také páchne, pomyslel si Tom. Poté dostal 10 korun, odstrojil se, změnil se v hocha a zanesl vypůjčenou sukni, kterou navoněl kolínskou vodou, své spolužačce.

Dal jí dvě koruny a vzal ji pod přísahu, že se o tom nesmí nikomu svěřit. Jednalo se o velké tajemství, které bylo po dlouhé době až v tomto díle nyní odtajeno, neboť se vyjevilo a zpřítomnilo v Tomově návratu do života.

Když Tom dospěl, tak se jako mládenec této funkce poníženého oloupeného sedláka komunistickou zvůlí zřekl - (kdyby je jako sedláky komunisté nesrazili na kolena, tak by vodil kobylu k hřebcovi, a ne kozu k capovi, jako soukromí zemědělci kozu nikdy v baráku neměli) - tohoto doprovodu kozy k capovi se tedy jako mládenec až na jednu výjimku dobrovolně zřekl, aby se mu nevyhýbala děvčata, a to i přes jeho perfektní účes, jemuž se tehdy říkalo „Na Havla“ a to i přes skutečnost, že Václava v těch dobách ještě nikdo v Československu neznal.

ČÁST PÁTÁ: Tomův kamarád a jejich společné zájmy

Ještě jako malý chlapec si Tom našel kamaráda, kterému zůstal věrný až do dospělosti. Prožívali spolu dlouhé chvíle svého volného času, který plnily aktivity všeho druhu vztahující se na praktický život a zájem o živou přírodu. Za jeho dětství v jejich vesnici školka ještě neexistovala a tak tento čas si tito dva kamarádi museli organizovat sami na svou pěst. Jejich největší zájem budili ptáci a divoká zvířata různých druhů. Ještě v předškolním věku se setkali s dudkem, který představoval v jejich kraji velkou vzácnost, jež je oba poutala jako magnet. Tohoto opeřeného chocholatého krasavce objevili u potoka, kde chytali raky, aby si je nasadili v nově vybudovaném malém jezírku.

Jednoho krásného slunečného červnového dne se odebrali směrem, kam tento krasavec odlétal z blízkosti potůčku. Museli projít hustým lesíkem, který tvořily asi třímetrové smrčky, procházeli pěšinkou, vdechovali v prohřátém letním vzduchu lesní vůni, vůni pryskyřice a kapradí, zahlédli kosy, veverky, sojky, jež pečovaly o svá mláďata v hnízdech; i když budily jejich pozornost, spěchali oba kamarádi za exotickým dudkem.

Když po chvíli vyšli z lesíka, objevila se před nimi louka plná květů, kopretin, modrých zvonečků, kohoutků, žlutých srdíček, orchidejí, šťovíku a spousty dalších lučních kvetoucích rostlin. Tráva byla už vysoká, takže se v ní takřka ztráceli. Vyběhl před nimi zajíc a utíkal do lesa, opodál křičel bažant a po levé straně se batolilo hejno koroptví, odrostlá kuřátka s rodiči. V dáli volala křepelka pět peněz – pět peněz. V té době byla příroda plná zajíců, bažantů a koroptví, protože meze oddělovaly jednotlivá políčka sedláků a keře skýtaly těmto druhům zvěře úkryt před predátory, liškami a dravci, kteří si přišli také na své, nezemřeli hlady, jak se mohl Tom se svým kamarádem přesvědčit, když spatřili po pravé straně mladá liščata, jak si spolu hrála a skotačila. Lišky se živí z 80 % myškami, takže jsou spíše užitečné než škodné. - Modrou oblohu zdobily skupinky bělavých mráčků, pod nimiž kroužily s rozpjatými křídly ve velkých kruzích dvě káně lesní šíříce majestátnost klidu, při zemi vanul příjemný větřík prodchnutý vůní mateřídoušky a horskými bylinami.

Po chvíli zrychlené chůze do dlouhého kopce dospěli k obrovské osaměle rostoucí lípě, jejíž větve se rozkládaly na všechny strany. Lípa právě kvetla, její vůně se šířila do celého okolí a v jejích svěžích květech bzučelo tisíce včel. Po krátkém oddechnutí pokračovali tito dva malí milovníci přírody stejným směrem dále, zanechávajíce za sebou cestičku ve vysoké trávě. Po chvíli chůze se před nimi objevila velká stará třešeň, v níž se červenaly v celých trsech krásné zralé plody, zvané srdcovky. Tito dva malí poutníci, v jejichž srdci se ukrýval chocholatý krasavec dudek jako nejvzácnější poklad, jaký by si dovedli představit, a který posiloval jejich lýtka a popoháněl je kupředu, najednou přistál na kmenu třešně před dutinou. Našim poutníkům se přitom rozbušilo srdce a zatajil dech. Hned se přikrčili a ulehli do trávy. Mláďata v dutině se rozkřičela a vystrčila rozevřené narůžovělé zobáčky, do jednoho tento opeřený taťka vsunul nějaký hmyz a zase odletěl za další potravou pro tyto hladové krky. Tom s jeho kamarádem zůstali na tomto místě nehybně sedět jako přikovaní a pozorovali oba rodiče, jak se o svá mláďata celý den pilně a obětavě starají. Až k večeru se rozhodli vstát a odebrat se stejnou cestou domů. Ještě v posteli Tom seděl v myšlenkách na louce a pozoroval tyto zvláštní ptáky jako nejvzácnější poklad přírody, který plnil jeho duši více než celý svět.

Tom pohnul ve svém křesle hlavou a najednou se nacházel ve svých vizích do minulosti ve věku svých dvanácti let. Tento časový skok byl vyvolán asociativní a citovou příbuzností obou dojmů. Najednou se objevil v blízkosti jeho rodné vesnice vodní pták, potápka malá, kterou ještě nikdy v životě nespatřil, v této oblasti se vlastně žádní vodní ptáci, dokonce ani divoké kachny, ještě nikdy neobjevily. Tomova pozornost a láska k přírodě se dostala opět do zajetí tohoto kouzelného jevu stvoření. Potápka malá plavala velmi působivě na povrchu rybníku, kde se Tom se všemi hochy z vesnice každé léto koupával. Tato malá potápka, pro Toma vzácný poklad přírody, pohybovala při plavání hbitě svou kouzelnou hlavičkou s bystrými očky a roztomilým zobáčkem doprava, doleva, hned strčila celý zobáček do vody a poté se potopila, zamávala nožkami a zmizela na chvíli pod hladinou, zanechávajíc za sebou na povrchu pouze kroužek rozvířené vody, pak se zase vynořila, polkla malou rybičku a pohybovala kouzelně hlavičkou doleva, doprava, v Tomově představě jako malá vodní princeznička, do níž se hluboce zamiloval.

Tato malá vodní princezna povzbudila Toma a jeho kamaráda k tomu, že si vybudují v zahradě zoologickou zahradu s různými divokými zvířaty a ptáky, pro něž ve své představě již budovali voliéry podle vzoru zoologické zahrady, kterou navštívili se svou třídou ke konci školního roku. Během vyučování Tom myslel jenom na svou malou potápku a dokonce chodil za školu, chodil za svou milenkou k rybníku a neustále na ni upřeně zíral, jak kouzelně plave, pohybuje svou hlavičkou hned doprava, hned doleva, strčí zobáček do vody a celá zmizí pod vodou, aby se mohla vynořit a znovu předvádět stejnou kouzelnou scénku vodní princezničky, na niž neustále myslel i před spaním.

Jednoho rána se Tom probudil s velmi nepříjemnou až zdrcující myšlenkou, která mu brala radost z jeho malé potápky, jeho malé vodní princezničky - přepadla ho myšlenka, že jednou zemře, že na tomto krásném světě s jeho milenkou, vodní princezničkou nezůstane, že se musí rozejít a všechno skončí. Tato myšlenka jej pronásledovala celý týden a brala mu radost ze života, jednalo se zřejmě o jev neurózy s příchutí lehké deprese, což však úspěšně překonal. Až v okamžiku návratu do tohoto časového prostoru si Tom uvědomil, že se jednalo vlastně o reakci jeho duše bránit se moci jeho malé vodní princezny, jež přeplňovala jeho vědomí a zcela mu brala vnitřní svobodu, kterou podle představy duše může člověku v krajním případě navrátit pouze smrt, jednalo se tedy o sebeobranu duševního orgánu, jenž má vlastní inteligenci, autonomní, nezávislou na vůli člověka.

Najednou prožíval Tom živě vlastní přítomnost na jedné taneční zábavě, která se konala v bezprostřední blízkosti jeho vesnice v přírodě za svitu letního úplňku. K tanci hrála dechová hudba, příjemný vánek vnášel až na taneční parket vůni suchého sena, podmanivou vůni, jež podporovala u přítomných hochů a děvčat probouzení milostné vášně. Tom se začal ohlížet po nějaké „sukýnce“ a najednou si povšiml jedné dívky, asi dvacetileté, jak se staví na špičky nohou, jakoby někoho hledala v celém tom davu lidí, otáčela hlavou a pohlížela různými směry. Tato dívka byla velmi hezká, byla štíhlá, měla na sobě dlouhou sukni a upnutou halenku, černé vlasy jí splývaly až k ramenům, její obličej prozrazoval touhu po milostném dobrodružství téže noci. Tom se o ni nezajímal, bylo mu teprve 17 let, této krasavici nejmíň dvacet, takže by u ní určitě neuspěl, jak se brzy projevilo.

Tato kočka přitahovala mladé kluky jako květ bodláku čmeláky, ona je však ignorovala, nezájem se v takových případech rovná totální ztrátě; zdálo se, že tato mladá žena někoho hledá, že se s někým předem domluvila a věděla, proč vlastně přišla.

Tom uchopil za ruku jednu svoji spolužačku a procházel davem směrem k této mladé ženě, k níž zamířil od stánku s nápoji asi 40letý muž držíc v rukou dvě skleničky červeného vína; jeho přítomnost zaplavila obličej této dívky radostným úsměvem. „Takže se našli," pomyslel si Tom. Bylo slyšet dvakrát slovo: "Ahoj!" načež muž podal mladé ženě skleničku vína, přiťukli si a muž s úsměvem dodal: „Na naše intimní setkání!" Vyprázdnili skleničku a odebrali se na taneční parket, hudba hrála pomalý valčík, tento pár, který padl Tomovi do oka, se při tanci k sobě tulil, nebo spíše tlačil.

Tom se se svou hezkou a milou spolužačkou odebral směrem k louce s vonícím senem, která byla obklopena keři, cvrčci na ní zvali k poslechu a konkurovali odhodlaně zvukům dechové hudby. Opakoval si cestou větu, která na něj udělala velký dojem: "Na naše intimní setkání!" Jeho milá spolužačka se zeptala: „Cos to říkal?" „To co jsem slyšel: 'Na naše intimní setkání!'" odpověděl Tom a pokračoval: „Ten chlapík má uhlazené mravy. Místo aby řekl: Vypijeme si, zatančíme a pak se pomilujeme, prohlásil: Na naše intimní setkání, což by nikomu na světě nenapadlo. Určitě se jedná o šlechtice." „Nebo diplomata," doplnila Tomova roztomilá dívenka.

Sotva se uchýlili v křoví, aby se mohli laskat, vynořil se šlechtic a diplomat v jedné osobě se svou mladou dívkou, drželi se navzájem kolem pasu a hodně spěchali. „Určitě ne k vlaku. Proč tedy?" kmitlo hlavou Toma. Hned u první kopky sena se zastavili, muž ji rozhodil a sáhl po své milence, aby jí strhnul kalhotky, ta však byla o krok dál, její ruce zmizely pod sukní, rychle se sehnula až k zemi, nadzvedla obratně pravou nohu, přešlápla hbitě na levou, poté zpět na pravou a odhodila kalhotky stranou. Vzápětí zabil její milenec, a to ještě ve spěchu, dvě mouchy jednou ranou, sundal si totiž současně jak kalhoty tak i trenýrky, slipy se tehdy ještě nenosily, nepřekonaly zatím Železnou oponu, jak se to zdařilo počítači po Sametové revoluci. Američané, tak to hlásala alespoň komunistická propaganda, shodili ještě v dětství Toma na republiku mandelinku bramborovou, aby zničila úrodu a způsobila hlad, což by podle plánů amerických politických kruhů vedlo k porážce zemí socialistického tábora. Když Tom povyrostl,

tak tento nepřítel v uvozovkách zaútočil novou zbraní. Jednalo se totiž o Petting, který objevili mladí Američané, a nešlo přitom o nic jiného než, jak to říká samo slovo, o hlazení pohlavních míst bez soulože. Zatímco se mladí Američané touto technikou milování chtěli vyhnout nechtěnému těhotenství, začlenili američtí stratégové Petting do své obranné strategie. Petting měl citelně oslabit údernou sílu tankových divizí Varšavské smlouvy – tank bez posádky je jako člověk bez hlavy – měl i vyřadit pěchotu, neboť poslední pěšák armád Varšavské smlouvy utekl dle předpovědi jedné věštkyně, na niž se americká rozvědka obrátila, na Západ.

Pro Toma představovala Amerika zemi svobody a tak se z něj stal neochvějný teoretický zastánce Pettingu, což neutajil ani před svou milovanou dívenkou, s níž se ukryl v křoví. Šlechtic a diplomat v jedné osobě patřil však podle svého zaužívaného chování ke staré gardě, jak to říká dokonce i Písmo svaté: 'Milujte se a množte se!', což bylo v souladu s komunistickou ideologií, která hlásala boj za světový mír, jak bylo možno číst na obrovských plakátech na střechách veřejných budov po celé republice: 'Železničáři bojují za světový mír' – 'Horníci bojují za světový mír' – 'Kominíci bojují za světový mír'. K shora uvedenému závěru dospěla československá vojenská kontrarozvědka, čímž posílila plodnost a obranyschopnost státu a tím i komunismu a nesvobody. Celé toto tajemství přinesl s sebou jeden přeběhlý československý agent do Spojených států, a americká rozvědka se dozvěděla o sobě věci, o nichž neměla nejmenší tušení.

Šlechtic a diplomat v jedné osobě však pokračoval ve své plodné práci, v bojové strategii mezi Železnou oponou v posilování úderné síly československé lidové armády. Panenství této krásné ženy nepředstavovalo žádnou překážku, poněvadž už dávno neexistovalo, a její překypující milostná vášeň umožnila intimnímu setkání hladký průběh. O rok později zabloudil Tom na motocyklu péráku 250 (dvěstěpadesátce) do jedné vesnice, kde tato krásná mladá žena tlačila jako svobodná matka před sebou kočárek, v němž plakal budoucí voják československé lidové armády. Jeho otec se navždy ztratil, lovil někde v republice další mladé dívky na svou udici s návnadou 'intimního setkání', jež znělo v Tomových uších a jeho prosté důvěrné duši tak šlechetně.

ČÁST ŠESTÁ: Komunistická moc

Najednou se rozevírá Tomův vztah ke státní moci, který začíná ve věku pěti let, když před jejich domem zastaví nákladní automobil, z jehož korby seskakuje celá řada mužů. Tom v nich poznává podle slov otce dělníky z nedaleké továrny, kteří vstupují bez dovolení do jejich dvora, vchází do stáje, kde jsou koně a krávy, prohlíží si chlívek s prasaty, sklep, v němž jsou uskladněny brambory a řepa jako krmivo pro dobytek, tlačí se do stodoly se senem a slámou, vystupují i na půdu, kde je volně nasypané obilí na hromadách podle druhu: pšenice, žito, ječmen a oves pro koně.

Komunisté zneužívali dělníky proti sedlákům, aby je pomáhali formou přesvědčování vehnat do družstva. Tom vnímal tyto dělníky už jako malý chlapec jako zlé lidi, nepřátele svého otce, měl z nich strach, což položilo základní kámen jeho negativnímu vztahu ke komunistickému režimu; vnitřně zaujal pasivní odpor ke každému, kdo reprezentoval nějakým způsobem komunistickou moc. Učitelům se nepodařilo jej získat jako pionýra, později v učilišti jako svazáka, nebyl nikdy členem žádné socialistické organizace, protože mu připadaly absolutně cizí, které člověku berou svobodu tím, že jej obrací proti vlastní svobodné vůli, jej nutí a utlačují, působí nepřátelsky.

Učitelé nechtěli Tomovi v pozdější době jeho pasivní odpor, tj. odmítání členství pionýra, uznat, a tak mu nařídili, že se musí účastnit všech kreativních pionýrských schůzek. Hned v první pro něj povinné kreativní pionýrské schůzce se dostal do hledí jeho třídní soudružky učitelky a soudruha ředitele školy. Pionýři a pionýrky dostali za úkol připravit plakáty k oslavám Velké říjnové socialistické revoluce. Kreslili plakáty s rudou hvězdou, dále symbolem státu dělníků a rolníků, tj. srpem a kladivem a nescházel ani Lenin s jeho čepicí, kterého někde vystřihli a nalepili.

Soudružka učitelka se zlomyslně podívala na Toma a pak ironicky pronesla: „Vidíš Tome, jak Ti to mezi námi pionýry a pionýrkami sluší. Tady máš tři velké výkresy, jak říká přísloví: 'Do třetice všeho dobrého'; na každý namaluješ něco, jako kdybys byl pionýrem. Už se na to těším. Máš přece z kreslení jedničku.“ „Budu se snažit, soudružko učitelko, abych Vám

udělal radost," prohlásil věrně Tom. „No, to se mi opravdu líbíš, Tome," odpověděla s nadšením soudružka učitelka.

Tom seděl vedle jednoho žáka, který zůstal už několik let sedět, úspěšně propadal, i když byl velmi nadaný, a tak byl mnohem větší než Tom. Jeho rodiče původně provozovali zemědělství, protože ale nechtěli vstoupit do 'Jednotného zemědělského družstva', tak byli zlikvidováni, to znamená, všechno jim komunisté sebrali a chtěli je dokonce vysídlit. Tento Tomův soused ve třídě, který musel rovněž povinně zůstávat jako „nepionýr" v kroužku pionýrů, kladl komunismu odpor tím, že stále ve škole propadal. Vzal si od Toma všechny tři výkresy a pošeptal mu: „Já ti pomůžu, Tome," a dal se ihned do práce. Na všechny tři výkresy namaloval kosočtverec, očísloval je a do každého vepsal jedno písmeno zkratky komunistické strany Československa KSČ. Po vyučovací hodině soudružka učitelka posbírala všechny výkresy a plakáty, Tomovi srdečně poděkovala a předpověděla mu: „Soudruh ředitel bude mít z tebe určitě velkou radost, Tome." „Děkuji," odpověděl Tom zdvořile a odvrátil se od soudružky učitelky.

Příštího dne soudružka učitelka oznámila hned v první vyučovací hodině, že se má Tom okamžitě dostavit do ředitelny, kde jej čeká soudruh ředitel s nějakým cizím pánem. Tom vyskočil jako na povel a hnal se za soudruhem ředitelem pro odměnu: „Takže na škole nemáme soudruha ředitele, ale pana ředitele," těšil se Tom a hodnotil dál: "Ten cizí pán bude určitě nějaký Američan."

U ředitelny Tom radostně zaklepal na dveře, ozval se rozzlobený hlas ne pana, nýbrž soudruha ředitele: „Dále!" Tom se vřítil dovnitř, málem vběhl do náruče cizího pána a hned položil první otázku: „Co dostanu, pane řediteli?" „Co dostaneš?" zeptal se soudruh ředitel a hned odpověděl: „Dostaneš výprask!"

Soudruh ředitel vraštil ustaraně čelo, když pronášel hlasem vyjadřujícím přísnost: „Tome, Tome, Tome! Cos to provedl?" Poté mu svíral v pravé ruce před nosem všechny tři výkresy s kosočtvercem: „Víš ty vůbec, že bych tě za to mohl poslat do polepšovny?" „Určitě by mi to, soudruhu řediteli, prospělo, protože po každé zpovědi slibuji, že se opravdu polepším a zatím se mi to nepodařilo ani o kulilínek." Soudruh ředitel pohlédl tázavě na cizího pána, jenž mlčel.

Soudruh ředitel začal vyzvídat, jak k těm kosočtvercům s KSČ jenom přišel, to přece nemůže být z hlavy žáka základní školy. Tom se začal ospravedlňovat: „Paní Marie stále běhala za mojí matkou a tvrdila jí, že porodila komunistickou stranu, tvrdila to ale i jiným lidem, a tak ji jeden bývalý sedlák řekl, ať si toho jejího parchanta, co porodila, nechá pro sebe.“ „Můžeš se zeptat paní Marie, který sedlák jí to řekl, Tome?“ „To nemůžu, soudruhu řediteli, protože paní Marii včera odpoledne odvezli do Kroměříže, do blázince.“ „Tome, ty jsi bystrý žák, dostal jsi vždy ke konci školního roku knižní odměnu jako ’Kytici, Babičku, Robinsonův ostrov’ a další. Mohl bys nám chodit vyprávět, co se všechno děje v naší vesnici. Nebylo by to zadarmo. Musíš nám k tomu ale říct vždy i jméno, jinak je nám to všechno na hovno. – Pardon! Jsem rozrušen a tak mi to slovo tak hloupě ujelo,“ omlouval se soudruh ředitel cizímu pánu, upřeně se na něj dívaje. – Tom tuto nabídku odmítl slovy: „To já, soudruhu řediteli, nemohu. Matka mi říká, prý kdo žaluje, špatné srdce ukazuje.“ „Na to se vyser, Tome! Pardon - zase mi to ujelo,“ omlouval se soudruh ředitel cizímu pánu, upřeně se na něj dívaje. Poté se opravil: „Na to se vykašli, Tome! Tvoje matka tě špatně vychovává. Musíš důvěřovat soudruhům a soudružkám učitelkám. Nikdo se o tvé službě státu nedoví, zvolíš si jméno, pod nímž nám samozřejmě nebudeš žalovat, budeš nás pouze informovat. Řekni mi tedy jméno člověka, kterého si vysoce vážíš a kterého máš nesmírně rád, nesmí to však být nikdo z tvé rodiny ani z tvých příbuzných. Tak tedy řekni, začni Tome!“ Tom se zhluboka nadechl a řekl: „Je to Kennedy, soudruhu řediteli.“ „Výborně, Tome!“ zajásal soudruh ředitel a v nadšení dodal: „To bude určitě nějaký velký soudruh, třeba komsomolec a nebo dokonce Hrdina Sovětského svazu.“ Tom mu ale vzápětí celou jeho radost pokazil: „Není, soudruhu řediteli. Kennedy je prezident Spojených států amerických.“ „Tak toho já neznám, já se dívám jenom do Sovětského svazu, jak mi to nařizuje linie našeho velkého bratra Sovětského svazu, abych mohl zůstat ředitelem. Já se nedívám na Západ, kde zapadá slunce, dívám se na Východ, kde slunce vychází a svítí soudruhům na jejich cestě ke konečnému cíli vývoje lidstva, ke komunismu, takže tito soudruzi, k nimž se řadím i já, nepotřebují baterku a ani petrolejovou lampu, kterou si zažehnou jenom v noci, když zhasne elektrika. Svíčkou si tito uvědomělí soudruzi nesvítí, protože se používá v kostele a náboženství je podle našeho velikého učitele Karla Marxe opi-

em lidstva a tak si všichni soudruzi posvítí raději petrolejkou a opíjí se místo náboženstvím borovičkou, slivovicí, nebo dokonce i ruskou vodkou. Že mám pravdu, Tome?“ „Ano, máte, soudruhu řediteli, ale jenom tu vaši, ne tu moji, ani ne tu pravou, ultimativní, která se jako jediná smí nazývat pravdou, která vyplývá z čisté duše národa,“ odpověděl Tom.

„Máš tu ještě jeden vroubek, Tome,“ varoval soudruh ředitel se zdviženým ukazováčkem pravé ruky a pokračoval: „Zatímco všichni pionýři oslavovali svou prací Velkou říjnovou socialistickou revoluci, tak ty jsi se s tvými kosočtverci zachoval velmi nemravně. Měl by ses stydět!“ „Nevím, kdo by se měl stydět,“ bránil se Tom a přešel do protiútoku: „Já nejsem žádný pionýr a moje matka tvrdí, že zabíjení a krveprolití se neslaví. Lenin nechal zastřelit, tedy vyvraždit, celou rodinu Cara a všechny lidi, kteří s ním nesouhlasili, včetně dětí od devíti let.“ Soudruh ředitel tento Tomův útok odrazil svými zbraněmi: „Tvoje matka tomu nerozumí, nemá vzdělání.“ Tom tento úder odráží: „Nemá vzdělání, má jenom pět tříd, pozná ale pravdu a spravedlnost a rozeznává Dobro od Zla lépe než váš profesor Marxismu-Leninismu. Neublížila by ani kuřeti.“

Soudruh ředitel se obrátil k cizímu pánovi a prohlásil: „Toho nezískáme. Není to náš člověk. Patří Bohu a ne Ďáblu.“ Poté se srdečně rozesmál i s cizím pánem.

Sedíc ve svém křesle v obývacím pokoji se Tom najednou nacházel v učilišti, kde bylo možné získat kvalifikaci zedníka, malíře, tesaře, klempíře, pokrývače, zámečníka a kominíka. Soudruh ředitel si postavil do řady všechny učně tří ročníků a začal zjišťovat, kdo není členem ’Československého svazu mládeže’. Mimo dvou zednických učňů se přiznal i Tom jako kominík. Tom byl v učilišti velmi vážený, protože protáhl komín soudružkám ve městě, které po jeho zásahu přestaly trpět hysterickými záchvaty, přestal jim totiž unikat z kamen dým; jedna soudružka se při tom vyléčila dokonce i z epilepsie. Soudruh ředitel tedy začal lákat Toma do zmíněné komunistické organizace, přislíbil mu závazně, že jej postaví do čela Svazu československých kominíků. Tom však přišel s vlastní nabídkou, že protáhne komín všem soudružkám v Československé socialistické republice. Soudruh ředitel souhlasil a v třeťáku, to je ve třetím ročníku, jej posílal i s dalšími kominíky pravidelně na objednávku k soudružkám do města,

aby jim protáhli komín; soudružky za to škole vždy poděkovaly a vymohly pro školu i určitá privilegia, jež byla držena v tajnosti. Proslýchalo se, že se soudružky chodí léčit z blízkého i dalekého okolí do školy, kterou Tom proslavil jako kominík, aniž by se mohl pochlubit svazáckým průkazem. To však neodpovídalo pravdě, byly to pouhé pomluvy a nebo výmysly nějakého humoristy, protože Tom protahoval komín pouze soudružkám z okolí a to jako kominík jenom v domě desetimetrovou štětkou.

Najednou zaklepala Tomova sestra na dveře obývacího pokoje a zvala jej k večeři. Tom si jenom ještě uvědomil, že učitelé selhávali za totality ve druhém jejich pedagogickém poslání a sice ve výchově, která od nich vyžadovala ubíjení pravdy, svobody a víry. Všichni učitelé se však v tomto směru neprovinili, mnozí zůstali dobrými vychovateli a dobrými lidmi, i když si museli nechat říkat soudruhu učiteli a soudružko učitelko. Mnozí to pociťovali jako urážku, což vysvětlili ve svém důvěrném okolí.

Někteří kladli i odpor. Když komunisté požadovali, že každý učitel musí vystoupit z Církve, tak jeden na jeho škole to odmítl a pracoval po propuštění na poště. Ředitel školy prvního stupně ze sousední přilehlé vesničky to také odmítl slovy, že půjde klidně pracovat do kamenolomu. Rodiče žáků se za něj postavili a komunisté couvli. Statečný ředitel zpíval každý rok o velikonocích v kostele pašije, zpíval Ježíše a žádnému komunistu to nevadilo, dokonce ani na okrese, nechtěli mít žádné mučedníky a hrdiny svobody a lidu, spokojili se se svými Hrdiny socialistické práce a Hrdiny Sovětského svazu.

Tom si již u stolu při večeři vzpomněl na to, jak se jako nepionýr a opoziční žák povinně účastnil průvodu prvního máje, věděl, že tyto oslavy pochází původně z Ameriky, kde se slaví odděleně od komunistických zemí 4. září. Otec byl velmi sociálně zaměřený, psal i satirické básně, jimiž bojoval proti nespravedlnosti, která postihovala dělníky ještě v době před Druhou světovou válkou a takzvaným vítězným únorem neboli komunistickým pučem. Komunismus s jeho násilím však ze všech sil odmítal.

I v dalším pohledu do svého života byl Tom konfrontován s komunistickou mocí, přesněji řečeno s jejím nátlakem, jenž tato moc, diktatura

proletariátu, vyvíjela na soukromé sedláky, aby je vehnala do takzvaného Jednotného zemědělského družstva, podle sovětského vzoru do kolchozu. Morální spodina českého národa se sovětskému vzoru hluboce klaněla a tyranizovala vlastního českého člověka. Tomův otec byl 76 krát předvolán na 'Národní výbor', většinou jej doprovázel četník. Tam na něj čekali vyškolení agitátoři, přesvědčovatelé, aby vstoupil do družstva a vložil tam celý svůj majetek, zvířectvo a pole. Otec se bránil vždy tím, že plní mu všechny předepsané dodávky na 100 %. Ten argument přesvědčovatele vyvedl vždy z míry, přivedl je přímo do ráže, až křičeli: „Na to ti sereme!" Pohodili mu papír skřípaje zuby: „Tady podepiš!" Otec se vždy vracel domů emocionálně velmi napjatý, přesvědčovatele, kterým říkal doma trhani, v zoufalství proklel a vmetl pod nohy Satana.

Po několika letech jako poslední sedlák vesnice podlehl a podepsal. Sedláci, kteří neplnili vysoké předepsané dodávky a nechtěli vstoupit do družstva, byli zlikvidováni, to jest, všechno jim bylo bez náhrady zabaveno a odvezeno, do posledního zvířete a zrníčka obilí. Otec podepsal těsně před žněmi a tak družstvu padlo zdarma do náruče všechno obilí, bylo tomu však tak lépe, než kdyby je sami s velkou námahou vymlátili a pak si je komunističtí „pacholci" odvezli.

Tom osobně v jeho návratu do života prožíval jednu scénu. Stál jako žák na vysokém stohu vystaven prachu a ostnům, které polykal, a ukládal s dalšími pomocníky slámu obilí z vlastního pole, ukládal slámu, kterou foukal stroj na stoh. Na stohu pracoval i jejich pan farář, který k nim došel po propuštění z komunistického vězení, kde strávil šest let nevinně, protože si to komunisté zaprodaní Zlu umyslili.

V 89. roce minulého století ale přišla Sametová revoluce a všechna příkoří, politické vraždy, nespravedlivé rozsudky s takřka 250 000 politickými vězni, ponižování, materiální a existenční poškozování a všechny další újmy, smazala. Sametová revoluce se konala i ve všech dalších komunistických zemích s výjimkou Rumunska, kde se střílelo a zabíjelo. Tom považoval Sametovou revoluci přes její nedostatky za velký pokrok vývoje lidstva, kde nedošlo ke krveprolití; Gorbačova, jemuž všechny porobené národy Evropy jsou zavázány vděčností, pokládal Tom za největšího poli-

tika všech dob, politika hodného 'Nobelovy ceny míru', považoval jej jako věřící katolík za dar Nebe, který vymodlil Svatý Otec Jan Pavel II. Tomův otec vždy hlásal: "Dokud se něco nezmění v Rusku, zůstaneme otroky komunismu." Měl pravdu, jak si Tom uvědomil.

ČÁST SEDMÁ: Tom u odvodu

Když nabyl Tom plnoletosti, dostavil se den odvodu na vojnu. V okresním městečku se sešli na základě úředního předvolání všichni branci stejného ročníku z jeho rodiště. Sedíc ve svém křesle Tom všechno znovu prožíval. K tradici odvodu patřil pohled na zdravotní stav brance, posouzení jeho schopnosti či neschopnosti výkonu vojenské služby. Branci se museli svléknout, ne však donaha přede všemi přítomnými a culícími se zapisovatelkami. Psal se totiž rok 1967, který respektoval intimitu branců tím, že nepobíhali nazí, ale sundali si trenýrky za oponou, kde se nacházel posudkový lékař, který potřeboval zjistit, zda se jedná u brance opravdu o muže a ne ženu v mužském těle, dále se chtěl tento vojenský posudkový doktor ještě přesvědčit o tom, zda branec náhodou netrpí nějakou záludnou pohlavní nemocí. Pokud se vyskytly u brance ploché nohy, křivá páteř, vysunutí lopatky, nebo suchý kašel, který připomínal spíše chrchlání, nebo záduch, chraptění v průduškách, šelest na srdci, vrzání v plících, chronická zácpa nebo její opak, což znamená průjem, dostal tento nešťastník modrou knížku, nebyl prostě odveden.

I když u Toma nebyl zjištěn žádný z klasických neduhů, který by jej spolehlivě a nepochybně osvobodil od výkonu vojenské služby, vkládal velkou naději v jeho levou ruku, která utrpěla několik těžkých zranění; například po těžké zlomenině zůstala zakřivená jako turecká šavle, po průstřelu celé dlaně napříč byl kloub ukazováčku posunut dozadu, protože roztříštěná kost se srůstem zkrátila a vytvořila hrb na horní straně, což zkrátilo u leváka i dosah ukazováčku na spoušť samopalu. Kdyby se jednalo o pravou ruku, tak by určitě odešel s modrou knížkou, protože by nedokázal stisknout ukazováčkem kohoutek střelné zbraně, omezil by i její všeobecnou obsluhu a tím vlastně ohrozil veškeré bojové akce.

Tom si nahodil kalhoty, zasunul do nich košili, natáhl ponožky, nazul boty, oblekl svetr, jakoby odcházel od milenky, kterou vlastně ani neměl, a odebral se s plukovníkem odvodové komise k důvěrnému pohovoru do vedlejší místnosti. Sotva vkročili, hned jej plukovník oslovil: „Tome, já ti budu tykat, protože tykám všem svým kamarádům. Je to věc důvěry.“ „Děkuji vám, soudruhu plukovníku,“ odpověděl Tom. Plukovník pohodil pár papírů na stůl a aniž by se posadil, spustil: „Už na tebe čekáme, chla-

pe jeden, takže jedem. Máš sice zmrzačenou levou ruku, ale to je pouze maličkost ve srovnání s našim velkým bratrem.“ „Koho míníte, soudruhu plukovníku, Old Shatterhanda nebo dokonce Vinnetoua?“ „Ani jednoho z nich, Tome, i když je velmi rád vidím. Myslím našeho velkého soudruha Stalina a na jeho levou ruku, která mu někdy v dětství přestala růst, protože on dvě velké ruce nepotřebuje, měl v hlavě už od nejútlejšího dětství Karla Marxe, kterého pokládal za loupežníka, a ten mu nahradil miliony rukou, které začaly podle jeho vůle působit i u nás v Československu při takzvaném znárodňování soukromého majetku až do posledního živnostníka a vhánění sedláků do kolchozu. V Sovětském svazu měl mnoho rukou, jež pro něj vraždili. Ty máš, Tome, v hlavě němčinu a ta nám zajistí průchodnost naší západní hranice.“ Tom se poškrábal po tomto komplimentu za uchem, plukovník pokračoval: „Mám tady tvou lékařskou zprávu: Jsi naprosto schopný výkonu vojenské služby, protože splňuješ základní požadavky, které klade na vojáka každá armáda na celém světě včetně naší Československé lidové armády. Nebyla u tebe totiž zjištěna motolice, ani samovolný únik moče a stolice, což je nepřekonatelnou překážkou pro samovolný únik krve na bitevním poli. Chápeš to, Tome?“ Tom si vítězně poklepal na prsa. Plukovník k němu přistoupil, podal mu ruku a hrdě pronesl: „Jsme si v tom naprosto rovni. Nějaké to zvracení po vydatném doušku, které nám podráždí hlasivky, až řveme, kleče před záchodovou mísou, jako rozzuření paviáni, nám naši lidskou důstojnost nemůže vzít, je na to příliš slabé. Že jo, Tome?!“ Tom přikývl a plukovník pokračoval: „Před záchodovou mísou jsem se obrátil z demokrata na komunistu. Uvěřil jsem totiž Darwinovi a soudruhům, že člověk je z opice a do opice se vrací, když si vydatně přihne, uvěřil jsem, že každý komunista je s jeho rozumem a chováním opice, i když ne vždy taková jako jsem já po 50 pivech a řvu jako pavián, když zvracím a klečím před záchodovou mísou místo oltáře, jak mě to učila už moje babička. Pánbůh ji odpusť a dej jí věčnou slávu!“ Tom plukovníkovo vyznání potvrdil jako bývalý ministrant slovem ’Amen’. Plukovník neváhal a uhodil Toma přes rameno, až se natáhl na zemi. Plukovník byl opravdový obr, za svých mladých let sportoval za Československo jako voják z povolání, vzpíral nejtěžší činky, Tom byl naproti tomu muší váha, měl 55 kilo, a když jej plukovník zvedl ze země, nacházel se nad jeho hlavou, kde třepal nohama hledajíc pod sebou pevnou půdu. Plukovník této jeho snaze vyšel vstříc a postavil jej zase na nohy omlouvaje

se: „Víš, kamaráde, musíš mi to prominout, ale já za to ani nemohu. Za mlada jsem vzpíral činky, dnes vzpírám už jenom půllitry, dnes jich bylo zatím jenom deset před snídaní.“ Tom se zadíval na plukovníka a začal mu brát míry jako nějaký krejčí. Tomovou hlavou protékal proud myšlenek: „Uniformu mu určitě šijí na míru – do obvodu jeho břicha by se vlezlo nejmíň deset modelek, dal by se do něj přelít celý sud piva, plzeňské Dvanáctky nebo brodského Janáčka.

Tom se neovládl a vyslovil na adresu plukovníka kompliment: „Pane plukovníku, nechci přeceňovat vaši vojenskou hodnost, ale kdybyste vtrhnul rozzuřený s pořádným klackem v ruce na cvičák, tak by vojáci začali skládat zbraně.“ „Máš pravdu, Tome. U slabších povah by se dostavila dokonce i motolice, nebo samovolný únik moče a stolice.“ Tom se tomuto zjištění pousmál a doplnil: „Až tak by Československou lidovou armádu nedokázala oslabit ani západoněmecká Bundeswehr jako Spolková obrana, nebo američtí výsadkáři. Plácli by si s nimi na rameno a zašli by si spolu do hospody.“ - Plukovník si zhluboka povzdechl a odebral se ve svém výkladu do Druhé světové války: „Víš, Tome, válku nevyhrávají jenom zbraně, ale i myšlenky. Když doktor Sorge oznámil Sovětskému svazu, že Japonsko na něj nezaútočí, tak přesunul své vojáky na západ k obraně Moskvy, kde odrazili nacistickou Armádu střed. Ty budeš, Tome, poslouchat na západoněmecké hranici a když uslyšíš, že vojáci našeho dobrého západního souseda – máme přece Pražské jaro - si chtějí zajít do Chebu na české pivo, tak nám to řekneš. Nesmíš si to nechat pro sebe! To si já nenechám ujít.“ – Plukovník se náhle zamyslel a jeho obličejem projela hluboká bolest, po jejíž překonání si postěžoval: „Víš, kamaráde, naši hraničáři si osvojili takový zvláštní zlozvyk. Chodí ve službě za německými děvčaty a tráví u nich celé noci, místo aby se potulovali po lesích naší krásné Šumavy a poslouchali jeleny v říji. Pro mne je to jako vášnivého myslivce ohromný požitek, jemuž by se nevyrovnalo ani milování s nejvěrnější soudružkou celého socialistického tábora.“ „To určitě ne, pane plukovníku,“ potvrdil Tom jeho předpověď a dodal: „největší soudružce celého socialistického tábora, Hrdince socialistické práce a Sovětského svazu je už 100 let, odhání od sebe všechny chlapy kovovou holí, letos zmlátila Brežněva i s celým Ústředním výborem komunistické strany Sovětského svazu, který se jí přišel poklonit a předat obrovskou kytici růží. Neušetřila ani jednoho. Polovina těchto členů strany leží ještě v nemocnici s frakturou lebky, jeden přišel málem

o oko a dva unikli s pěkně křivým nosem, kterým se nedá vůbec dýchat, takže mají stále otevřená ústa, jakoby se něčemu strašně divili.“ „Odkud to všechno tak přesně víš, Tome?“ zeptal se zvědavě plukovník. „Vom militärischen Abschirmdienst,“ odpověděl Tom. „Co to je za šelmu?“ zeptal se plukovník. “Západoněmecká vojenská kontrarozvědka,“ odpověděl Tom a zatvářil se ohromně důležitě, i když si jenom vymýšlel. Plukovník vykulil oči, jako kdyby si vyhodil nad hlavu činku dvou metráků a zmlknul.

Když se probral z údivu, požádal ještě Toma, aby mu poslal svoji fotografii formátu občanského průkazu. Tom mu to přislíbil, podal mu ruku a odešel.

ČÁST OSMÁ: Tom se nenaučil tančit ani vymetat komíny

Tom na svou braneckou povinnost úplně zapomněl a fotku plukovníkovi neposlal, vymetal komíny. Asi za půl roku se plukovník dostavil osobně do domu Tomových rodičů. Byl velmi nazlobený a tak Tom udržoval od něj dostatečný odstup, aby jej náhodou neudeřil tou jeho mohutnou prackou a nesprovodil ze světa. Ve své zlobě zvedl tento hromotluk Československé lidové armády, který bránil se svými vojáky statečně komunistickou moc a její nesvobodu, ukazováček pravé ruky a Tomovi pohrozil: „Já tě naučím tančit!“ Velmi se spletl. Nenaučil a tak Tom chodil do tanečních v Západním Německu.

Tom vymetal komíny o sto pryč, aniž by byl poháněn nějakým socialistickým závazkem, jako například 100 komínů za jeden měsíc, plus dalších deset v boji československých kominíků za světový mír. Za Pražského jara přestali českoslovenští kominíci bojovat za světový mír, vymetat komíny však nepřestali.

Chlapi si z Toma utahovali, kolika znuděným ženám v domácnosti za své krátké praxe prý už komín vymetl. Tom si hned uvědomil, že ho jenom škádlí a tak se nepřiznal, neboť nebylo k čemu. Byl profesionál a tak vymetal jenom opravdové komíny, ne takové, které měli v hlavě chlapi se smyslem pro humor v jeho vesnici a třeba by se mezi nimi našel i nějaký ten jejich kominík. I tato oblast má svá tajemství.

Přesto jej takové a podobné škádlení podnapilých chlapů uvádělo do pokušení, dostal se však do konfliktu s jeho katolickým svědomím. Uvědomil si, že muži některých žen pracují mimo domov na montážích a nebo dokonce v zahraničí a tak nemohou vykonávat pravidelně své manželské povinnosti, takže by nebylo scestné, kdyby tyto „tuláky“ v jejich zanedbané manželské povinnosti občas zastoupil. Jeho citlivé svědomí mu tuto hříšnou myšlenku okamžitě vymazalo z vědomí přikázáním Desatera: „Nebudeš cizoložit!“ Pokušitel mu ale okamžitě nabídl náhradu, když mu do druhého ucha našeptával: „A co tak vdova, vdovička?“ A už si dokonce pod vlivem tohoto pokušení začal zpívat: „Já jsem mladá vdova, vdala bych se znova…“

Přes všechny tyto myšlenky na cestě ke hříchu se nic nedělo, neboť kominík Tom nebyl sukničkář jako doktor Tomáš v 'Nesnesitelné lehkosti bytí' od Milana Kundery, který neznal přikázání „Nezesmilníš!" a tak souložil o sto pryč s ženami v domácnosti. Tom byl také ještě velmi mladý, v oblasti sexuality úplný zelenáč. Jeho vztah k ženám se vyčerpával přijetím jejich úsměvu, který pokládal za kouzelný a který opětoval zamáváním rukou.

ČÁST DEVÁTÁ: Okupace

20. srpna roku 1968, den před invazí armád Varšavské smlouvy, Tom popíjel s východoněmeckými turisty v jedné rekreační hospůdce v blízkosti jeho rodné vesničky. S jednou Němkou, holkou modrookou, která ještě nedosáhla plnoletosti, se šli ochladit na čerstvý vzduch. Byla teplá noc, nebe poseto hvězdičkami, lehký vánek zvedal hebkou sukýnku této kočky a odhaloval její štíhlé bílé nohy nad koleny, jakoby tím chtěl svádět Toma k milování, který se s ní bez váhání vytratil z očí veřejnosti do temného místa noční krajiny, přičemž jej pohled kuny lesní, nebo lišky a nebo sovy, jejichž oči svítily jako žhavé uhlíky z temnoty, nerušil. Tlouklo jim oběma divoce srdce poháněno milostnou vášní a touhou po milostném dobrodružství. Drželi se pevně za ruce, svírali je oddaně, jakoby jim vzájemně navždy patřily. Autor se omlouvá, že se dopouští při popisu milování plagiátu v miliardovém počtu: Když vstoupili do krásného prostředí noční přírody s měsícem v úplňku, přitáhl Tom jeho modrookou kočku k sobě, začali se vášnivě líbat, k sobě tisknout a už se chýlilo k tomu, že Tom položí svou milenku na lopatky, aby ji začal po odstranění jedné nepatrné části oděvu milovat.

K tomu však nedošlo. Zaposlouchali se oba do dunění na obloze, které se najednou nečekaně ozvalo a stále zesilovalo. Pohlédli oba k obloze, Tomova kočka si přitom upravila blůzku kolem poprsí, sáhla hbitě pod sukni, kam před tím zabloudila i Tomova ruka, po obratné úpravě kalhotek zatřepala oběma rukama sukýnkou, Tom si upravil kalhoty, z nichž mu vytáhla jeho milenka košili, a oba se vrátili upravení a uklidnění do veselé společnosti.

Tom měl neblahé tušení, rozloučil se se všemi turisty, objal a políbil modrookou Němku a odebral se domů. Jeho chůzi, která byla lehce ovlivněna alkoholem, doprovázelo dunění letadel na obloze, která směřovala z východu na západ, to jest ze Sovětského svazu do Prahy.

Když dorazil domů, rodiče už spali. Svlékl se tiše, aby je nevzbudil, a zalehl.

V sedm hodin ráno zaslechl vystrašené volání své matky: „Vstávej, Tome! Je válka, veliká válka.“ Tom vyskočil z postele a utíkal k oknu. Nedalekou silnicí se před okny jejich domu valily ruské tanky. Tom vyslovil jednu větu:

„Svět to odsoudí.“ Přiskočil k rádiu, kde reportéři hlásili vzrušeně o vpádu armád Varšavské smlouvy do Československa.

Tom se oblekl do pracovního, posnídal a vyšel na ulici s kominickou výbavou, s dlouhou štětkou stočenou na rameni. Autobus nejel, takže do práce do nejbližšího městečka, kde měl vymetat tovární komíny, se nedostal. Zůstal ve vesnici a putoval z místa na místo. Na poště bylo slyšet hlasitě rádio, v obchodě bylo slyšet hlasitě rádio, v kanceláři státního statku bylo slyšet hlasitě rádio, v kostele bylo slyšet hlasitě rádio, ve všech domech bylo slyšet hlasitě rádio.

Tom se setkal i s Němci, s nimiž před krátkou dobou popíjel. Obrátili se na něj se strachem, jak se budou k nim chovat Češi, když vtrhli do Československa i němečtí vojáci. Tom je uklidnil: „Agresorem je pouze Sovětský svaz, to ví každý. Vy nepotřebujete mít žádný strach.“ Modrooká Němka probodávala Toma svým pohledem a polohlasně vyslovila to, co si myslela a nemýlila se: „ Also Schornsteinfeger.“ Česky: „Tedy kominík.“

Tom se už duševně připravoval na to, že bude jako branec povolán k obraně vlasti. Už si představoval, jak urputně bojuje jako mladý lev, jak ale ve velké přesile umírá. Vzal tedy modrookou Němku za ruku, odvedl ji přes zahradu potají do stodoly na seno, tam prolezli tunelem až do malé jeskyně v seně, kde měla jeho čtyřbarevná Murinka svá čtyři roztomilá koťátka. Tom ihned svoji rodinku představil: „Das sind meine Kinder und das hier ist meine Katze.“ Česky: „To jsou moje děti a tohle tady je moje kočka.“ – Samozřejmě že jeho Němka to nepochopila, protože německy se neříká holce kočka, ale včela (Biene). To je ale naprosto v pořádku, protože Tom nebyl ve skutečnosti otcem jeho čtyř dětí, otcem byl kocour ze sousední vesnice, který chodil přes pole za svými milenkami a za jeho Murinkou naplněn vášní milostného dobrodružství.

Když sáhl Tom do kapsy své kominické kazajky, tak se nemohl ubránit velkému překvapení: Objevil předvolání od Okresní vojenské správy na 22. srpna, které u sebe už delší dobu nosil. „Tedy zítra,“ broukl si pod nos, zastrčil příslušný dopis zase do boční kapsy a šel domů. Příštího dne se odebral na Okresní vojenskou správu. Autobusem se dostal do městečka k vlakovému nádraží, odkud měl pokračovat vlakem do okresního města. Vlak ale nejel, takže mu nezbývalo nic jiného než jít pěšky silnicí, na níž jely ruské tanky. Bylo to velmi nebezpečné, stále se ohlížel kolem sebe, aby jej

nepřeválcoval tank, jehož řidič usnul nebo najel na levou stranu, jak Tom, tak i tanky pokračovaly totiž stejným směrem. Někdy byl nucen skočit z vozovky do pole, aby neskončil pod pásy tanku. Tank by v takovém případě jel svou cestou dál na Prahu, Toma by někdo seškrábal z vozovky a odevzdal jeho příbuzným, až by se po jeho zmizení zjistilo, o koho se jedná.

Přes všechna nebezpečí se dostal na Okresní vojenskou správu, kde s ním nechtěl nikdo mluvit, plukovník, který jej předvolal, byl vrcholně nervózní, chodil s pravou rukou v kapse po místnosti bez cíle, občas přišel k oknu a pohlédl na bránu kasáren, která odmítla se vzdát a složit zbraně, najednou však zazněl v rádiu rozkaz prezidenta Ludvíka Svobody jako vrchního velitele armády, aby vojáci zachovali klid a neopouštěli kasárna.

Tom se odebral na náměstí před vojenskou správu, kde se hemžilo plno lidí, vládl zde citelný chaos, z mikrofonu najednou zaznělo varování, aby si lidé hlídali, jakou listinu podepisují, protože konzervativní komunisté předkládají lidem listiny k podpisu, kde vítají okupační armády Varšavské smlouvy, aby odvrátili kontrarevoluci. Tom podepisoval jenom listiny, jež odsuzovaly vojenské přepadení Československa takzvanými bratrskými armádami. Najednou celý záznam těchto dramatických událostí byl přerušen. Jeho nevědomí utichlo. Tom si nalil dvě deci červeného vína a meditoval o svobodě, státní moci, pravdě, spravedlnosti a smyslu života, což mu ulehčil jeho pokročilý věk.

ČÁST DESÁTÁ: Emigrace

Nemohl si již určovat scény ze svého života vlastní vůlí, všechno bylo řízeno vnitřním režisérem, který se ukrýval od jeho automobilové nehody v jeho nevědomí. Před jeho zraky se vynořil jeho útěk za hranice s jeho nejlepším kamarádem po vpádu sovětských tanků do Československa. Před hraniční závorou stáli dva českoslovenští strážci hranic se samopaly na zádech a prohlíželi si cestovní pasy. Tom a jeho kamarád žádné neměli a tak museli překročit státní hranici bez souhlasu úřadů. Přivezli si s sebou nápis v dvojím vyhotovení: „Brežněve, děkujeme Ti!“ a přilepili to pohraničníkům nenápadně na záda. Když si tito toho navzájem všimli, tak jeden zvolal: „Rychle s tím pryč, nebo nás ještě ukamenují!“ I když to plnilo svůj účel, tak to bylo míněno ze strany Toma a jeho kamaráda ironicky.

Zatímco si pohraničníci odstraňovali navzájem hanebný nápis ze zad, sehnuli se naši uprchlíci pod závoru a odpochodovali přes neutrální pásmo do Západního Německa, které bylo obydleno až po samou hranici. Komunistickou nesvobodu neuznávali a tak překonali etiku sportovních idealistů s jejich doporučením: „Přelez, přeskoč, ale nepodlez!“ Komunistům nikdy nepodlézali, takže si mohli dovolit dosáhnout svobody podlézáním. Němečtí pohraničníci se jich ujali a převáželi je do uprchlického tábora do Zürndorfu. Projížděli krásnou bavorskou krajinou se selskými dvory, kde vládl absolutní pořádek, pole a okolí zemědělských budov vypadalo upraveně jako před nějakou oslavou. V Československu vládl v zemědělských družstvech a státních statcích naproti tomu výstavní nepořádek, takzvaný bordel; pokořeným sedlákům scházel na rozdíl od západoněmeckých soukromých zemědělců osobní vztah ke všemu, co patřilo, jak to hlásal komunismus, všem. Oba tito uprchlíci měli dojem, že se ocitli v úplně novém světě, domy vypadaly jako nové a všechny křižovatky byly opatřeny semafory, pravidlo přednosti zprava neexistovalo.

Když se Tom probral z jeho dojmů po útěku z komunistického ráje, proběhl jeho myslí zrychlený pochod jeho pohledu na státní moc v demokratickém státě. Nejvíce na něj zapůsobila svoboda, která v něm vyvolávala pocit štěstí, ano svoboda dělá člověka šťastným, což si potvrdil kývnutím svou zkušenou hlavou. Zůstal však ve svém úsudku zavázán pravdě. Po Druhé

světové válce byla v Západním Německu založena jako politická strana Křesťansko-demokratická unie - Konrad Adenauer byl prvním kancléřem. Druhou největší stranou, která tvořila opozici, byla Sociálně demokratická strana Německa. Tyto dvě největší politické strany byly a zůstaly stranami lidovými, stranami středu, jedna z nich byla ale nakloněna jako věž v Pise doprava a jedna doleva. Zatímco Křesťansko-demokratická unie byla zcela novou politickou silou, těšila se Sociálně demokratická strana Německa dlouhé tradici už od dob Bismarcka a zastupovala zájmy dělníků. Zájmy podnikatelů hájila mimo Křesťansko-demokratickou unii Liberální strana, takzvaná Svobodná demokratická strana, která se nikterak nerozrůstala, dosahovala kolem 10 %, byla však velmi důležitá a rozhodovala o tom, která z obou velkých stran bude vládnout po jejím vstupu do koalice a tak se jednou spojila se Sociálními demokraty, s kancléřem Schmidtem, posléze s Křesťanskými demokraty, s kancléřem Kohlem. V posledních volbách roku 2013 nezískala ani 5% hlasů a tak byla utvořena velká koalice, protože Křesťanským demokratům scházelo jenom málo, aby mohli vládnout sami a koalice s levičáky a s pravičáky nepřipadala v úvahu.

Křesťansko-demokratická unie spojuje katolíky a protestanty, tito politici byli a jsou hrdí na své křesťanské hodnoty, podle nichž se řídí jejich politika. Za dob Adenauera bylo Západní Německo ještě zemí věřících křesťanů, v průběhu desetiletí přestala většina Němců chodit do kostela, i když se stavěly všude nové kostely, mnozí vystoupili z Církve a tak začali křesťanští demokraté hlásat o to silněji, že nejsou stranou víry, nýbrž stranou křesťanských hodnot. Toto „vyznání nevíry“ vyvrcholilo po spojení Německa, když ideolog křesťanských demokratů během volebního boje neúnavně prohlašoval, aby získal voliče ve Východním Německu, kde se hlásilo pouze 6 % k věřícím křesťanům: „My nejsme stranou víry, nýbrž stranou křesťanských hodnot.“ Tom tehdy napsal jako bezvýznamný člen této křesťanské strany kancléřovi Helmutu Kohlovi, aby Křesťansko-demokratická unie ze sebe nedělala zbytečně Nevěřícího Tomáše. Obden, po odeslání tohoto dopisu toto „vyznání nevíry“ jako protiklad k „vyznání víry“ křesťana při mši definitivně utichlo. Kohl byl a zůstal věřícím katolíkem, který vnímal svou politickou činnost jako službu Bohu a bližnímu, všechno úsilí zapojil do sjednocování Evropy, aby odvrátil hrozbu nacionalismu a zajistil evropským národům trvalý mír, který spolková kancléřka Angela Merkelová jako jeho následovnice neúnavně upevňovala.

Tom začal srovnávat politickou zdatnost Spolkové republiky Německo s Českou republikou. Komunistická strana Německé demokratické republiky byla protiústavní a tak musela být po sjednocení přejmenována. Stala se z ní Strana demokratického socialismu (PDS = Partei des Demokratischen Sozialismus).

V České republice komunistická strana zůstala zachována, což Tom pokládal za dědictví Sametové revoluce. Komunistický parlament jmenoval Havla prezidentem Československa a tak Havel, jenž složil přísahu na komunistickou ústavu, měl přirozeně psychologické zábrany proti této straně něco podniknout. Nedalo se vyloučit, že při předávání moci bylo přežití této strany tiše dojednáno a zřejmě demokratickým politikům nakonec i vyhovovalo. - Tento rozpor u Havla jako odpůrce komunismu psychologovi nevadí, protože spočíval v základní psychologické zákonitosti vztahu, Havel nemohl jinak jednat, protože by si připadal jako nečestný člověk, který vrazil komunistům po svém vítězství nůž do zad, usoudil Tom podle objektivní pravdy. Havlovy ruce byly zde svázány psychologickými pouty morálních hodnot.

Sametová revoluce se konala v Praze a ne na venkově a za účasti obětí komunismu, pozůstalých popravených, uvězněných a pronásledovaných občanů, kteří by tuto stranu symbolicky odsoudili a zakázali, aby nebyla zkreslena historická fakta, jak to připouští český politický rozum, který byl infikován komunistickým duchem, kterého v sobě nesou částečně takřka všichni mladší politici.

Ve druhém srovnání Tom narazil na rozpor s logikou, ne se spravedlností: Zatímco německá politika před volbami slibovala a dávala, česká brala. Scházel jí totiž pud sebezáchovy a seberealizace neb rozvoje, což Tom objevil dokonce u dvou tújí, které rostly u jedné veřejné budovy. Tyto túje naprosto stejného vzhledu byly vysázeny současně, jedna blíže ke zdi a druhá poněkud dále. Ta, co byla dále od zdi si už v „útlém dětství“ nastavila růst tak, aby se v pozdějších letech vyhnula rýně a mohla růst dál nad střechu, její tvar byl štíhle pleskatý. Její sestra na opačné straně domu byla vysázena blíže ke zdi domu, což jí nedovolovalo třeba za deset let růst do výše a tak rostla prostě do šířky, pouze vnější část, jež spatřila možnost vyhnout se rýně, rostla rychleji do výšky. Tom se velmi divil tomu, že Pánbůh vložil do svého stvoření všude dostatek rozumu k úspěšnému přežití, jenom ne do hlav některých politiků, nechtěl tím zřejmě omezit

svobodu člověka v jeho politickém jednání. A zde se objevil v jeho mysli Charles Darwin se svou teorií o přežití nejschopnějšího (Survival of the fittest). Občanští demokraté, tedy pravice, dělali navzdory nastávajícím volbám do Senátu sebezraňující rozhodnutí, čímž získali minimum křesel. Nikterak jim to nevadilo a poukazovali na to, že ve volbách do Parlamentu to bude s úspěchem vypadat jinak. Toto ukazuje, že Senát a jeho politickou moc nebrali tito politici vážně. Tom si i tohle mohl srovnat s Německem, kde Senát (Bundesrat) představoval protiváhu politické moci Spolkových zemí ke Spolkové vládě. Spolkové země mají své vlády a ministerstva mimo ministerstva zahraničí a obrany.

Bohužel i před parlamentními volbami se chovala tato strana Občanských demokratů s jejím koaličním partnerem TOP 09 sociálně politicky necitlivě vzhledem k početně podstatné části společnosti. Vzala si na mušku ty nejslabší, postižené, jimž zkrátila přídavky pro zdolávání jejich tragické životní situace, a pracujícím důchodcům bylo odebráno (145 000 duší) 2070 korun z jejich čistého platu měsíčně, což všichni pracující občané běžně jako daňovou úlevu v českém demokratickém státě požívali. Sobě ale politici 6000 korun měsíčně současně přidali. Této pravici scházel sociální takt, cit a svědomí, které se pohne v každém slušném občanu, když někdo okrade postiženého spoluobčana na vozíku na ulici a nebo přepadne a oloupí důchodce na veřejnosti, často před kamerou, nebo dokonce doma. V politice je bohužel možné „loupež“ uzákonit. – Celá věc by na Toma udělala zcela jiný dojem, kdyby si politici nepřidali a nebo si proporcionálně k újmě důchodců dokonce ubrali. I v tomto bodě nalezl zlatokop pravdy Tom objektivní pravdu, neboť i u politiků se očekává morální zodpovědnost, kterou většina politiků naštěstí ctí.

Na prvním místě každé politické strany musí stát občan, jeho sociální jistota a ne přihlouplé nápady jako je kupříkladu rozpočtová zodpovědnost na úkor těch nejslabších. Politik potřebuje svědomí a pokud jej nemá, tak ztratí občana z očí, i když je ve své oblasti uznávaným odborníkem. Každý politik je zde kvůli občanu a ne občan kvůli politikovi. Politická sféra musí tuto zásadu akceptovat a podřídit jí svá rozhodnutí. Společné jmění patří všem občanům, ne jenom politikům.

Tom si najednou začal lámat hlavu jako matematik a filozof, aby našel další pravdu. Přitom se zalekl, že by jej někdo mohl obvinit z marxistického myšlení. Majitel Microsoftu Bill Gates vydělává miliardy tím, že prodá-

vá své počítače po celém světě. Každý kupující přispívá k jeho bohatství, z čehož Tom odvozuje, že se u Billa Gatese jedná o společné jmění, které patří nejenom Billu Gatesu, ale všem. Samozřejmě, že si to tento miliardář uvědomuje a obrovskou část svého zisku věnuje charitativním účelům. Tuto myšlenku nového sociálního hodnocení by měli převzít všichni bohatí lidé a začít štědře a účelně rozdávat, jinými slovy vracet a tím posilovat Spravedlnost, jež slouží pokoji a míru.

Zpět k české politice: Autor si váží mnohých politiků ODS a TOP 09 na krajské a komunální rovině, takže jeho kritika není absolutní.

Ministryně práce a sociálního zabezpečení SRN Dr. Ursula von der Leyen ohlásila rok před volbami zvýšení důchodů východoněmeckým důchodcům, což přivedlo s úspěšnou politikou vlády Spolkové kancléřky Dr. Angele Merkelové a dalšími sliby stranu křesťanských demokratů na práh absolutní většiny při volbách do Spolkového sněmu.

Psychologický diletantismus některých vrcholných českých politiků, kteří rozumí výpočtům, ale nerozumí duši člověka, nepochopil na rozdíl od politické vyspělosti svých německých kolegů základní zákonitost, jež zní velmi jednoduše: Kdo dává, je dobrý a volitelný, kdo bere, je špatný a tím nevolitelný. Brát se musí citlivě, aniž by přitom docházelo ke zraňování základní a sociální spravedlnosti a subjektivní jistoty člověka. Občané a voliči doposud ještě nezblbli, i když si to někteří politici mylně myslí, čímž se sami klamou.

Do politiky patří všude mužík, jenž začíná rožky a končí kopýtkem a vítězně tleská. Dokonce i doktoru Faustovi oddaně sloužil, jak nám to mimo středověk sděluje Goethe, nebo Thomas Mann, aby jeho „koumáci“ měli v životě úspěch. Tom si položil otázku: „Takže je opravdu každý strůjcem svého štěstí bez Boží nebo Ďáblovy pomoci zcela sám?“ Tomuto pokušení je vydán i každý řadový občan. Lidstvo je plémě Hříšníků, ale i Bojovníků proti Nespravedlnosti a Zlu. Tento troufalý pokušitel složil k nohám všechnu nádheru světa i Ježíši Kristu, který ji jako ambasador Dobra a Lásky odvrhl, zatímco ji reprezentant Zla a Nenávisti Adolf Hitler přijal s otevřenou náručí. Podlehl klamu a vydal se tím cestou do propasti záhuby.

Z toho lze odvodit, že politik se musí učit plnit vůli Boží a ne vůli knížete pekelných mocností - recept je jednoduchý, politik musí jednat spravedlivě v zájmu míru, aby jej lidé neposlali k Čertu. Tento symbol pokušení, mužík pekelník, oslovuje, jak již víme, nejenom významné osobnosti, ale i řadové občany.

Svoboda slova je nezcizitelné právo každého člověka, i když třeba nehlásá pravdu, poněvadž myšlení funguje pomocí slov. Myslet a smát se nemůže nikdo nikomu zakázat, pokud není myšlení zatíženo zločinnou náplní. Samozřejmě, že Tom jako zlatokop pravdy netvrdí, že toto jeho líčení odpovídá pravdě, jedná se pouze o jednu z mnoha možností (symbolické) interpretace objektivní skutečnosti. Určitě není lehké najít odpověď na to, proč jednáme tak, jak jednáme. Tato pravda se ukrývá v našem nevědomí a není viditelná na povrchu ani v samotném jednání. Tato pravda je symbolem nevědomí, jehož základní funkcí je osvobozování duševní soustavy a tím člověka.

ČÁST JEDENÁCTÁ: Integrace

Pro Toma nebylo těžké zapustit v Západním Německu kořeny, což mu ulehčilo jeho povolání; jako kominík, aktivní záškodník hasičů a nepřítel domácích požárů měl jistotu, že práci neztratí. Procházel ulicemi města s dlouhou kominickou štětkou na pravém rameni, sklízel všude sympatický usměv děvčat, zdravení dětí a salutování dobrovolných hasičů - paní domácí mu vděčně děkovaly.

I když Toma jeho práce bavila, působila mu radost, dal se po nějaké době na školy. Z této doby vyvstaly v jeho představě některé živé scény, prožíval, jak se nachází v opozici k některým žákům z levého politického křídla, jež sympatizovali s komunismem a Sovětským svazem, cítil se posílen spolužačkami z křesťanského tábora, které stály oběma nohama na jeho straně. Tito inteligenti z levého křídla podrývali autoritu učitelů ve třídě a úspěšně nahlodávali jejich nabourané nervy. Učitele angličtiny vyhnali ze třídy zcela nenápadně s klidem Angličana; najednou se rozčilil, nikdo ani nepostřehl proč, vhodil své učebnice do aktovky a utekl. Tom jako vůdce opozice zorganizoval návštěvu „uprchlíka“ v jeho domě, kde se pokoušela celá „delegace“ třídy jej přemluvit a přimět k návratu. Neuspěli. Na jeho katolickém gymnáziu pro dospělé žáky učili pedagogové z jiných škol dobrovolně na bázi honoráře, čímž si přivydělávali, patřili k nim i učitelé v důchodě.

Hned příštího dne po útěku angličtináře se dostal do hledí a na mušku marxistické inteligence matematikář. Po lavicích putoval malý lísteček, výstřižek z nějaké reklamy, na němž byla zobrazena ruční pilka na dřevo. Pod ní se nacházelo jméno matematikáře i s jeho doktorským titulem. Jako důchodce se v analytické matematice tak rozsáhle rozpočítal, až se u toho zadýchal. Změnil se přitom i v milence a lovce, když s pravou rukou zabořenou hluboko do boku a pohledem na tabuli s bolestným povzdechem pronesl: „Wenn ich mich so an die Lücke heranpirsche“ česky: „Když se tak k té mezeře přišoulám.“ Po tomto prohlášení naběhl na obličeji všech studentů, a to jak studentů levého marxistického křídla, tak i studentů křesťanského tábora, sympatický úsměv, který by se dal identifikovat jako culení s výrazem porozumění. V tomto bodě se prokázalo, že i pouhá me-

zera dokáže překonat hlubokou propast politické nesnášenlivosti, došlo k názorovému souladu bez debat.

Tom brzy zakusil, že Svoboda, kterou v Západním Německu z plna plic požíval, dělá člověka šťastným. Při této vzpomínce zaklonil ve svém křesle opět hlavu dozadu a ihned se shledal ve vlaku, který uháněl do Říma. Psal se rok 1969, když stál v uličce rychlíku u otevřeného okna, vystrčil ruku a cítil horký letní vzduch Itálie.

Vtom se nacházel v Sixtinské kapli ve Vatikáně, vzhlížel ke stropu, na němž Michelangelo ztvárnil Stvoření světa a Poslední soud a jeho trest s Peklem, procházel Katedrálou sv. Petra, pozoroval Řím z Andělského hradu, mísil se mezi poutníky z komunistického Československa v doprovodu kněze, procházel kostely, Koloseum, Vítězný oblouk, Svatý Otec Pavel VI. byl nesen kolem poutníků na nosítkách, objevil se i v letním sídle Svatého Otce v Castel Gandolfu mimo Řím a najednou stál v klášteře řeholních sester na jednom ze sedmi vrcholů Říma před televizí. Poutníci z Československa tam sledovali v přímém přenosu přistání Apolla 11 na Měsíci. Astronaut Armstrong sestoupil z lunárního modulu po žebři a při prvním doteku měsíce prohlásil: „To je jeden malý krok pro člověka, jeden obrovský skok pro lidstvo.“ („That’s one small step for man, one giant leap for mankind.“) - Následovala večeře s italským červeným vínem a poté návrat po široké silnici do centra Říma autobusem poutníků.

Najednou došlo v nevědomí Toma k přeskoku o několik let dopředu do zcela jiného prostředí; byla zima, bylo Silvestra a Tom se nacházel s jedním krajanem v Paříži, kam právě přijeli z Německa autobusem cestovní kanceláře. Procházeli centrem Paříže a hledali nějakou restauraci, kde by mohli strávit Silvestra. Všechny restaurace byly rezervovány pro hosty a připraveny pro společnou oslavu s večeří. Cestovní kancelář pouze zařídila přenocování v hotelu. Najednou zahlédli červené světýlko za oknem v přízemí velké budovy. Vstoupili dovnitř a měli pocit, že se ztratili, netrvalo jim ale dlouho, než se opět našli, nacházeli se totiž v bordelu. Jednalo se o úzký prostor s několika stoly, napravo od vchodu se nacházel bar s láhvemi alkoholických nápojů, za barem stála starší žena a naproti vchodovým

dveřím dvě mladé holky, byly hezké a velmi sympatické. Tom a jeho krajan stáli asi metr od věci, která do tohoto zvláštního domu přitahovala muže z celého světa. Tuto věc si děvčata ukrývala pod sukní, kterou ochotně odložila a vytouženou věc zpřístupnila po složení požadované částky.

Celé dámské trio je až neuvěřitelně přátelsky přijalo. Posadili se ke stolu naproti děvčatům a ihned se rozvinulo erotické škádlení. Za zády děvčat vedly drobné schůdky nahoru do prvního patra, do pracoven, které samozřejmě nenavštívili, protože předplatné činilo sto marek, tedy nemalou částku, která šetrným hostům - byli zde jediní až do bílého rána – působila závratě, když pomysleli na její hodnotu a její kupní sílu. Jednalo se o metrák čerstvých banánů. Tom a jeho krajan mluvili s holkami Německy, s jejich „matkou“ mluvil Tom španělsky. Na otázku: „Proč až sto marek?“ Tedy „Warum?“ odpověděla Tomova partnerka v uvozovkách: „Darum!“ Měla básnické nadání a tak veršovala.

Z rozhovorů hoši ihned vycítili, že děvčata netouží v nejmenším po milostné vášni a ani po penězích, že si z hloubi duše užívají přítomnosti těchto zbloudilých návštěvníků, přátelsky s nimi popíjela, něco platili hoši, něco děvčata. Děvčata byla tak milá a okouzlující, že se Tom musel ze všech sil bránit tomu, aby se nezamiloval a nezanechal v tomto domě své srdce. Pilo se pomalu po celý Silvestrovský večer a tak Tom pěstoval svou holku v náruči, pěstoval ji něžně, jeho holka tuto něhu něžně přijímala a opětovala. Na pohlavní styk nikdo nepomýšlel, upadl v tomto domě tělesné lásky do totálního zapomenutí. Celé hodiny po velkém ohňostroji se hoši se svými děvčaty rozloučili, podali si ruce, Tomova holka tiskla ze všech sil jeho ruku, Tom její, pak se navzájem pohladili a poté navždy rozešli. Tom si kladl chvíli otázku, zda se tato roztomilá holčička vrátila ke svému řemeslu a nebo hledala něhu a lásku, toto prchavé štěstí zamilovaných.

Jak vidíme je kreativní duch všemohoucí, udělal z Toma hrdinu, který dosáhl v tomto domě obrovského výkonu, který je tak typický pro román a jeho pravdu. I tato dělnice zbloudilé lásky si jako dítě Boží plně zasloužila náruč a její něhu s bušícím milujícím srdcem.

Tím však jeho zájezd do Paříže neskončil, do této slavné světové metropole, již zdobí klenoty, které Tom zhlédl: katedrálu Notre-Dame, kde se po

prohlídce pomodlil, Baziliku Sacré- Couer s její malebnou čtvrtí, kde malíři nabízeli svá díla - Tom si také jedno zakoupil- vystoupil pak na Eiffelovu věž, odkud si vychutnával úchvatný pohled na toto kouzelné město, s nímž se poprvé seznámil v jeho středověké podobě v romantickém románu „Chrám Matky Boží v Paříži“ od Victora Huga, v Louvru se setkal hned u vchodu se zvláštním úsměvem Mony Lisy, prošel sály starých mistrů, ale i impresionistů. Samozřejmě že v Moulin Rouge si nenechal ujít pohled na záblesky vnad rozdováděných krásných ženských postav ze všech koutů světa v divokém rytmu tance, ruce i nohy letěly ve vlnách rázné hudby i se sukněmi do vzduchu jako na povel.

Nevědomí jej stále ještě drží v Paříži. Vláčkem odjíždí do zámku ve Versailles, v jehož zahradě jej obletují vrabci, pro něž má kus bagety, kterou skrmí, pak vchází do zámku, prochází zrcadlovou komnatou, kde jeho pohled klouže přes zrcadla, tu jej najednou probudí a vytrhne z živě prožívaných vzpomínek vrabec, který mu tehdy v tuto chvíli usedl na hlavu.

Tom v této souvislosti vzpomínal na další Silvestrovské zájezdy do různých hlavních měst Evropských zemí, například do Kodaně, kde pozoroval před královským zámkem střídání čepicemi ozdobených stráží, nebo si vzpomněl na silvestrovský ples ve Vídni, kde se tisknul ke své tanečnici při pomalém valčíku a popíjel s ní víno v baru. „Ještě že máme ženy,“ broukl si jako starý mládenec při tomto opakovaném prožití minulého zážitku pod knírka.

Z jeho mnohých návštěv Londýna se mu vyjevil obraz z Muzea voskových figurín Madame Tussaud, kde jsou ztvárněny slavné i neslavné osobnosti v životní velikosti a věrné podobě. Právě se zde nacházel Alexander Dubček a Adolf Hitler. Najednou jeho kreativní nevědomí přeskočilo všechny pamětihodnosti a místa kultury, jež v Londýně navštěvoval, a přivedlo jej do domku na okraji hřbitova, kde bydlela kuchařka jednoho slovenského katolického kněze. Tato objemná 80-letá dáma irského původu s načervenalými vlnkami na hlavě měla smysl pro komiku. Její přísný pohled v duchu humoru by zapudil i samotného Robina Hooda. Byla velmi starostlivou matkou svých tří dětí, tří koček, které se kolem ní se vztyčeným

ocasem často motaly a čekaly na nějaký pamlsek. Každému návštěvníku je hrdě představovala: „Tak to je Lullu, tohle Topsy a tento strakáč je Nelson.“ Samozřejmě že se nejednalo o náhodná jména. Lullu byla její mazlíček, s kterým spávala, Topsy zase čtyřbarevná krasavice, nejhezčí kočka v Londýně; pro její krásný obličej žhavě žádaná modelka všech anglických kočičích časopisů titulních stran, a Nelson byl zdatný kocour s jedním okem. O jedno přišel v těžkém boji s kocoury francouzských a španělských sousedů, tak alespoň jeho osud prezentovala jeho adoptivní matka.

Tato kuchařka pana faráře se jmenovala Mary a byla velmi pohostinná. Tom si s ní několik let dopisoval, každý dopis nesl oslovení „Dear Mary“. V tomto okamžiku se nacházel živě v obýváku i se svou anglickou přítelkyní, které zakoupil jako dárek lásky nový zimní kabát. Tomova přítelkyně byla modelkou a tak požádal Mary o kožešinu její milované Topsy pro límec z nejkrásnější kočky pro svou dvounohou kočku Velké Británie. Obličej Mary se okamžitě změnil v pramen ukrutného hněvu, Tomovi se strachem zatočila hlava a skončil v totálním bezvědomí v náruči své milé, kterou před rokem ubránil svými hmaty a údery před vražedným násilníkem v Londýně. Churchill byl velmi odvážný muž, svou neústupnou povahou typický Angličan, který by se po litru skotské whisky nezalekl Hitlera i v podobě dvojčat, před rozhněvanou Mary by však i se svou holí couval jako rak. Kdyby se však Mr. Churchill zamračil, tak by to mohlo skončit nerozhodně. Pravdu můžeme hledat v přítomnosti, kde jsme s ní konfrontováni, v minulosti a nebo taky - jak si Tom v tomto okamžiku uvědomil, zatímco spočíval v ňadrech své milé - i v budoucnosti, o což se marně snaží jasnovidci. - Mary přinesla plnou konvici vody na zalévání pokojových květin a nalila ji Tomovi na hlavu, aby ho schladila. Tom se okamžitě vzpamatoval i v tomto aktuálním prožívání a hned se vrátil do přítomnosti.

ČÁST DVANÁCTÁ: Z Toma se stává zlatokop pravdy

Po maturitě se Tom přihlásil ke studiu matematické logiky, poněvadž ale byl posedlý hledáním pravdy, dal se jako hostující posluchač na studium i německé literatury a literatury dalších jazyků, kde měl nacházet jako doplněk k logice význam a smysl, jenž pomáhá odkrývat pravdu. V matematice pravdu už nalezl: Jedna plus jedna jsou dvě a lineární číselná řada je nekonečná. V jejím kontextu se odehrávají všechny matematické funkce. Toužil po hledání skutečné pravdy, ne mrtvé správnosti, jež existuje i bez člověka.

Hledání pravdy má u Toma počátek - „Velký třesk“. Kominický mistr se ho jako kominického učně třetího ročníku před komínem zeptal: „Tome, hledáme pravdu, která je skrytá. Co myslíš? Je ten komín vymetený, tedy čistý a nebo není vymetený - je tedy zanesený?“ – Tom se jako optimista rozhodl pro vymetený komín. Mistr vsunul zrcádko do komína a Tom ihned shledal, že pravdu nenašel, protože komín byl zanesený, nevymetený. Od této doby se věnoval jen a jen hledání pravdy. Napadl mu jako první příklad princip létání; jeho koníčkem byla už od nejranějšího dětství letadla a tak se mu ve vědomí jevily pokusy průkopníků letectví. Až Bratři Wrightové našli tajemství letu. Horní část křídla musela být delší než část spodní, což umožňuje zaoblení, přičemž vzduch omývá horní část křídla rychleji než spodní, takže vzniká sání neboli vztlak, jenž udržuje letadlo ve vzduchu. Stačí se podívat na křídla ptáků za letu a celé toto tajemství je odhaleno, pomyslel si Tom.

ČÁST TŘINÁCTÁ: Tom jako student ve Spojených státech

Tom se rozhodl, že půjde studovat do země Bratří Wrightových. Nechal si vystavit mezinárodní studentský průkaz a sbalil si kufr. Vyzvedl svůj mezinárodní studentský průkaz, kde mu nalepili jeho fotografii hlavou dole, protože tito zaměstnanci mysleli velmi logicky. Tom jim svěřil, že se chce vydat i do Jižní Ameriky. Jižní Amerika se nachází ve spodní části zeměkoule a tak se to prý vyrovná, protože v Jižní Americe se chodí na rozdíl od Evropy hlavou dolů. V americké armádě zažil podobnou moudrost. Chodil učit do kasáren některé vojáky malou násobilku. Velitel kasáren si vzal do hlavy, že každý voják musí znát malou násobilku jako když bičem mrská, aby mohla být vyhrána každá bitva. Tento Velitel pokládal znalost malé násobilky za nejdůležitější prvek výcviku a bojové připravenosti, protože on už celou malou násobilku dávno zapomněl, zbylo mu z celé té vědy pouze 5 x 5 je 25. Na kapesní kalkulačku se nedalo vždy spolehnout, protože se vybíjela. Toma postavili v jeho vojenském průkazu prý vzhůru nohama proto, aby nebyl odhalen komunistickou vojenskou kontrarozvědkou. Musel se nechat vyfotit s bradkou, aby ho KGB pokládala za Lenina jako sovětského agenta v americké armádě. Velitele kasáren poslali nato do invalidního důchodu s Alzheimerovou chorobou.

Když dorazil na místo určení do Spojených států, tak mi poslal popis jeho univerzity. Psal španělsky, jazykem, kterým jsme s oblibou vzájemně komunikovali. Překlad za každým cizojazyčným textem vždy následuje:

El recinto de mi Universidad

Los edificios de mi univesidad están construidos en estilo gótico y el recinto es un verdadero microcosmo. Uno alla aquí todo, excepto un cementerio. A pesar de eso, ninguno debe inquietarse de no ser enterrado. En una conferencia para Estudiantes Extranjeros la conferenciante, una mujer encantadora, dijo que su ciudad se estaba muriendo (is dying out). Cuando pregunté cuantos sepultureros su ciudad tenía, ninguno pudo re-

sponderme – darme el número exacto -, pero la conferenciante me consoló diciendo: „Sea cierto, nosotros le enterraremos – si es necesario-," ella añadió. - El seňor Hoockoockoockoo Hullully quería saber si habría zorros y buitres en esta región. El seňor Hoockoockoockoo Hullully es de África Central y está estudiando filosofía en la Universidad de Carolina del Norte en Chapel Hill.

Aunque las lecturas que debo hacer son muy pesadas, puedo decir que disfruto la vida en la Universidad. En el deporte cada uno tiene la oportunidad de divertirse, el uno en la defensa propia, el otro en la carrera corta y rápida. Estos cursos son complementarios, es decir, ambos sirven el instinto de supervivencia. La Iglesia Católica ofrece actividades varias e interesantes para estudiantes extranjeros como por ejemplo „confesión y ejercicios religiosos".

La biblioteca es gigantesca y da una atmósfera agradable de modo que se corre el peligro que uno se duerma y despierte en medio de la noche. No es necesario tener miedo. Yo no vi ningún ratón de noche y la puerta se abre después de la salida del sol.

Estoy siempre feliz cuando encuentro una ardilla en el jardín del recinto. Amo mucho a los animales. Ayer traté de hallar una golondrina, pero di con una bandada de gorriones. Estos silbaban hermosamente. Una cosa me hace triste; no hay cabras aquí en este recinto. Estoy acostumbrado a sus balidos y, cuando no los oigo me pongo nostálgico. Una cabra alegre reemplaza dos psiquíatras.

Tento dopis tedy překládám:

Areál mojí Univerzity

Budovy mé univerzity jsou postaveny v gotickém slohu a areál je opravdovým mikrokosmem. Člověk zde najde všechno mimo hřbitova. Přesto se nikdo nemusí zneklidňovat tím, že nebude pohřben. V jedné přednášce pro Zahraniční Studenty přednášející, okouzlující žena, řekla, že její město vymírá. Když jsem se zeptal, kolik má její město hrobařů, nikdo mi nemohl odpovědět – dát mi přesné číslo – ale přednášející mně poskytla útěchu slovy: „Buďte si jist, my vás pohřbíme – bude-li třeba -," dodala. - Pan Hoockoockoockoo Hullully chtěl vědět, zda jsou v této oblasti lišky a supy.

Pan Hoockoockoockoo Hullully pochází z Centrální Afriky a studuje filozofii na Univerzitě Severní Karolíny v Chapel Hill.

I když četba, kterou musím absolvovat, je obtížná, mohu říci, že si užívám života na Univerzitě. Ve sportu má každý příležitost se zabavit, jeden v sebeobraně, druhý v krátkém rychlém běhu. Tyto kurzy jsou komplementární, to znamená, oba slouží pudu sebezáchovy. Katolická církev nabízí různé a zajímavé aktivity pro zahraniční studenty jako například „zpověď a duchovní cvičení".

Knihovna je obrovská a vytváří příjemnou atmosféru, takže se člověk vystavuje nebezpečí, že usne a probudí se uprostřed noci. Není třeba mít strach. Neviděl jsem žádnou noční myš a dveře se otvírají po východu slunce.

Jsem vždy šťastný, když potkám veverku v zahradě areálu. Miluji velmi zvířata. Včera jsem se snažil najít vlaštovku, ale narazil jsem na hejno vrabců. Tito nádherně švitořili. Jedna věc mne rmoutí; nejsou zde v tomto areálu kozy. Jsem zvyklý na jejich mečení, a když je neslyším, upadnu do nostalgie. Jedna veselá koza nahradí dva psychiatry.

V předcházejícím sdělení se projevila základní pravda, která se nikterak neskrývala, byla viditelná pozorným okem.

Nesmíme opomenout skutečnost, že Tom svým studiem literatury si tříbil smysl pro pravdu, kterou neustále hledal, a tak není divu, že mi zaslal detektivní povídku od Pepe Martíneza de la Vega k přečtení, kterou se snažil analyzovat. Přikládám pouze Tomovu analýzu v originálu po odstavcích, abych nenudil. Poté následuje opět její překlad. Právě detektivka se k tomu zvláště hodí jako návod, jako příklad k hledání pravdy, zviditelňuje nám cestu k pravdě, jež se skrývá:

PEPE MARTÍNEZ DE LA VEGA: El muerto era un vivo

Un análisis de la estructura del cuento policíaco

A pesar del tono humorístico en el cuento „El muerto era un vivo", podemos reconocer claramente la estructura de la novela policíaca.

Después de una introducción corta, el lector se confronta con un asesinato. Este es el punto de partida de la interrogación que es llevada a cabo por un detective. El género del cuento policíaco aprovecha la inclinación innata del hombre a „buscar" y su curiosidad despertada por un crimen grave como es un homicidio. – Cuando éste es descubierto la policía llega y la primera sospecha está indicada indirectamente, por ejemplo, en este caso oímos: „La esposa de la víctima era la única persona que había en la casa." Después sigue una descripción de la escena del crimen.

PEPE MARTÍNEZ DE LA VEGA: Mrtvý byl živý

Analýza struktury detektivní povídky

Přes humoristický tón v povídce „Mrtvý byl živý" můžeme rozeznat jasně strukturu detektivního románu.

Po krátkém úvodu je čtenář konfrontován s vraždou. Toto je počátečním bodem vyšetřování, které je prováděno detektivem. Povaha detektivní povídky využívá vrozený sklon člověka „hledat", a jeho zvědavost probuzenou těžkým zločinem jako je vražda. – Když je tato objevena, přijede policie a první podezření je nepřímo naznačeno, například v tomto případě slyšíme: „Manželka oběti je jediná osoba, která byla v domě." Poté následuje popis scény zločinu.

Un testigo que estaba presente cuando el asesinato fue cometido, relata cómo ha descubierto el horrible hecho. Ahora empieza la investigación del lugar del crimen. El ayudante del detective toma datos. Estos atañen el testigo y al muerto (Dios le perdone todos sus pecados), especialmente a su profesión y el lector se entera de un indício importante que ayudará a solver el problema: „Mi esposo no tenía pluma fuente – no usaba lápiz."

Svědek, jenž byl přítomen, když byla vražda spáchána, oznamuje, jak objevil ten hrozný čin. Nyní začíná prošetřování místa zločinu. Asistent detektiva si dělá zápis. Tento se týká svědectví a mrtvého (Bůh mu odpusť všechny jeho hříchy), zvláště jeho povolání a čtenář dochází na důležitou

stopu, která pomůže vyřešit problém: „Můj manžel neměl plnící pero – nepoužíval tužku.“

El detective tiene que dar la impresión que es el amo de la situación aparte de varios reveses en el camino a la solución definitiva. En nuestro cuento es el capítulo „La derrota de Péter Pérez“. La intervención cómica del sargento Vélez y el arresto de la señora Flóres reemplaza errores que ocurren durante la investigación porque hay varias personas en sospecha, algunas son acusadas de haber cometido el asesinato. Esto es el elemento central en una novela policíaca causando una confusión. Cada persona tiene cierta relación con la víctima. Considerando las relaciones, los detectives tratan de hallar motivos convincentes para poder volver a preguntar a la persona sospechosa y forzarla a confesar.

Detektiv musí dělat dojem, že je pánem situace přes různé zvraty na cestě ke konečnému řešení. V naší povídce je to kapitola „Prohra Petra Péreze“. Komický zásah seržanta Véleze a zatčení paní Flóresové nahradí omyly, jež se vyskytují během vyšetřování, protože existují osoby v podezření, některé jsou obviněny z toho, že se dopustily vraždy. Toto je centrálním prvkem v detektivním románu způsobujícím nejistotu. Každá osoba má určitý vztah k oběti. Zvažujíce vztahy pokouší se detektivové najít přesvědčivé motivy, aby se mohli znovu ptát podezřelé osoby a přinutit ji k doznání.

Pepe Martínez se burla en esta escena de las equivocaciones de los detectives en general. El jefe perfecto Péter Pérez tiene que intervenir. El hace preguntas concretas acerca de las circunstancias del asesinato en vez de actuar precipitadamente. Esto se puede considerar como el punto decisivo. La interrogación de la señora Flóres mostró que el señor Méndez había venido a ver a su esposo antes del asesinato. Ahora comienzan a buscar las pistas que podrían conducir a la prueba de culpabilidad. En este momento el detective debe mostrar su inteligencia. Los intentos y esfuerzos del detective por atrapar al probable asesino fallan. El elemento de retardación es importante en esta etapa del cuento policíaco. Mientras tanto es necesario establecer con ayuda

de indicios y lógica aquellos momentos críticos precediendo el crimen. Estos indicios son sólo vagamente indicados: „?Cuántas tazas se pueden hacer con la cantidad de agua que usted le puso?“ - 'preguntó Péter mirando la cafetera vacía. - - Siete... - gracias.' Cuando la persona sospechosa está a disposición del detective principia la última y decisiva interrogación. Las preguntas hechas son estereotipadas pero concretas como: „?Dónde estuvo usted entre las seis de la tarde y las diez de la noche de hoy?“

Pepe Martínez si dělá v této scéně legraci z omylů detektivů všeobecně. Dokonalý šéf Péter Pérez musí zasáhnout. Klade konkrétní otázky k okolnostem vraždy místo toho, aby jednal unáhleně. Toto je možno považovat za bod obratu. Dotazování paní Flóresové ukázalo, že pan Méndez přišel navštívit jejího manžela před vraždou. Nyní začínají hledat stopy, které by mohly vést k důkazu viny. V tomto okamžiku má detektiv ukázat svou inteligenci. Záměr a snaha detektiva chytit prokazatelného vraha selhávají. Element retardace je v této etapě detektivní povídky důležitý. Zatím je nutné zachytit pomocí náznaků a logiky ony kritické okamžiky předcházející zločinu. Tyto stopy jsou pouze nejasně naznačeny: „Kolik šálků se dá udělal s množstvím vody, kterou jste mu přichystala?“ - 'zeptal se Péter hledíce na prázdný kávovar. - - Sedm... - děkuji.' Když je podezřelá osoba k dispozici detektivovi, začíná poslední a rozhodující dotazování. Položené otázky jsou stereotypní ale konkrétní jako: „Kde jste byl dnes mezi šestou odpoledne a desátou večer?“

El acusado ofrece una buena explicación que funciona como retardación. El dice que salió de la casa de los señores Flóres a las siete, pero el médico legista ha dicho que la muerte del señor Flóres ocurrió entre las ocho y las nueve de la noche. Este hecho hace al lector inseguro y lo confunde por última vez antes de la confesión final.

Obviněný nabídne dobré vysvětlení, jež funguje jako retardace. Říká, že vyšel z domu manželů Flóresových v sedm, ale obvodní lékař řekl, že smrt pana Flórese nastala mezi osmou a devátou večer. Tato skutečnost čtenáře znejistí a jej zmate naposled před konečným doznáním.

En el último capítulo „La victoria de Péter Pérez“ el asesino Méndez es detenido y el detective presenta su solución lógica del crimen. El acusado reacciona a esta prueba con una coartada. Esta es refutada por el detective que describe al delincuente exactamente su acción para establecer una coartada. En este momento el asesino confiesa su delito ante el cúmulo de pruebas, y es detenido. – El detective recoge laureles.

V poslední kapitole „Vítězství Pétera Péreze“ je vrah Méndez zatčen a detektiv předkládá své logické rozuzlení zločinu. Obviněný reaguje na tento důkaz s alibi. Toto je odmítnuto detektivem, který popíše pachateli přesně jeho čin, aby vytvořil alibi. V tomto okamžiku vrah přiznává svůj zločin před kupou důkazů a je zatčen. – Detektiv sklízí vavříny.

Podle Tomovy analýzy by mohli psát i nastávající spisovatelé detektivek. Vzápětí mi ale poslal anglický text, v němž odkrývá pravdu v oboru psychologické vědy, v oblasti komiky, humoru a smíchu. Za jeho dětství neexistovaly na venkově ještě mateřské školky, ani předškolní vzdělávání a tak musel s tímto deficitem odejít do života. Naučil se ale dívat na všechno už v nejútlejším dětství vlastníma očima a tak všechno, co nepochopil při výkladu, si doplnil buď jako samouk a nebo jako zlatokop pravdy to odhalil sám, jak vidíme v následujícím textu z univerzity ve Spojených státech. Anglický text je předkládán po odstavcích a poté překládán. Jedná se původně o referát, který živě přednesl:

ON NATURE OF HUMOR AND COMEDY

Good morning – I'm going to read today's oral report. When the matter becomes too difficult, I will stop reading and will try to explain it, gesticulating with my hands as if I were drowning. I hope that somebody will come to my rescue.

Now we are going to take a short break because I must warm up my tongue.

In the next 25 minutes I will be bothering you with the following aspects of humor and comedy:

1. Tracing the causes that make our sides shake.
2. Techniques applied in humor and comedy.
3. Limits and especially obstacles in the way of humor and comedy.
4. The humorist and his audience.
5. An immersion in the humorist's soul.
6. The open and the hidden comedy.
7. Farewell.

O PODSTATĚ HUMORU A KOMIKY

Dobré ráno – dnešní referát přečtu. Když to bude příliš obtížné, přestanu číst a pokusím se to vysvětlit, přitom budu mávat rukama, jako kdybych se topil. Doufám, že mě někdo zachrání.

Nyní uděláme krátkou přestávku, protože si musím zahřát jazyk.

V následujících 25 minutách vás budu obtěžovat s těmito aspekty humoru a komiky:

1. Stopování příčin, které nás rozesmívají.
2. Techniky používané v humoru a komice.
3. Hranice a zvláště překážky v cestě humoru a komiky.
4. Humorista a jeho posluchači.
5. Ponoření se do duše humoristy.
6. Otevřená a skrytá komika.
7. Rozloučení.

1. Tracing the Causes that make our Sides Shake.

Reading Mark Twain's novels and short stories, we are so delighted by his brilliant humor that we cannot resist laughing. Although every human being regardless of sex is a master in laughing, because this is an innate talent, almost nobody is able to explain why he laughs. The answer is in most cases unsatisfactory e. g.: „I'm laughing, because he, she, this or that is funny." Such an answer can never satisfy our curiosity in respect to our question we have posed. Unfortunately, we have to reckon with the fact that even the best humorists would be taken by surprise if we wanted them to reveal the secrets of humor to us. This

kind of ignorance is excusable, since these persons never bothered to investigate the nature of humor and comedy. If we try to subject this matter to an analysis, we are sure to discover the causes which make our sides split with laughter. In humor and in comedy there is a great science implying psychological and technical laws which are hidden and which must be brought to light. Laughter is only a product of humor and comedy in which we are not able to read its manufacturing process.

1. Stopování příčin, které nás rozesmívají.

Když čteme romány a krátké povídky Marka Twaina, jsme tak rozradostněni jeho brilantním humorem, že se nemůžeme udržet smíchu. Ačkoliv každý člověk nehledě na pohlaví je mistrem smíchu, poněvadž je toto vrozený talent, téměř nikdo není schopen vysvětlit, proč se směje. Odpověď je ve většině případů neuspokojivá, např.: „Směji se, protože on, ona, toto nebo tamto je legrační." Taková odpověď nemůže nikdy uspokojit naši zvědavost vzhledem k naší otázce, kterou jsme položili. Bohužel musíme počítat se skutečností, že dokonce i nejlepší humoristé by byli překvapeni, kdybychom po nich chtěli, aby nám zjevili tajemství humoru. Tento druh nevědomosti je omluvitelný, poněvadž tyto osoby se nikdy nezatěžovaly tím, aby probádaly podstatu humoru a komiky. Pokusíme-li se podrobit tuto záležitost analýze, určitě objevíme příčiny, které nás pohnou k tomu, abychom se smíchy popadali za břicho. V humoru a v komice je velká věda obsahující psychologické a technické zákony, které jsou skryté a které musí být přivedeny na světlo. Smích je pouze produktem humoru a komiky, v němž nejsme schopni vyčíst jeho výrobní proces.

Let us now direct our lazy attention to the first important step, that is to the psychological process preceding laughter. After the visual or acoustic perception of a sentence, object, or an action, we associate it with our previous similar perception which has been deposited in the bank of associations. This previous similar experience enables us to recognize and identify the new one. The next step is a response to the result of that association. Does the new perception correspond to the

previous one that we have accepted as natural and have integrated it into our hoard of experiences, if so, our reaction is neutral. If it, however, deviates from it but still lies within the limits we are willing to accept as possible we laugh. This proceeds as follows: The new perception which is out of the ordinary but of exactly the same substance as the previous one, is after the first comparison not integrated but pushed back on occount of disharmony. Afterwards, a second comparison shows a discrepancy between these two perceptions. Because of this discrepancy an integration of the fresh perception is impossible, in contrast to where either of the two perceptions were identical or where only free association was involved, the new perception seems redundant. So we reject it because we are subject to a bound association. With bound association I mean an absolute dependence of the new perception upon the previous experience of the same nature.

Obraťme nyní naši línou pozornost na první důležitý krok, to je na psychologický proces předcházející smíchu. Po vizuálním nebo akustickém vjemu věty, předmětu nebo aktivity jej spojíme s našim dřívějším podobným vjemem, který byl uložen v bance asociací. Tato dřívější podobná zkušenost nám umožní rozpoznat a identifikovat tu první. Dalším krokem je reakce na výsledek oné asociace. Odpovídá-li nový vjem dřívějšímu, který jsme přijali jako přirozený a zařadili jej do zásoby zkušeností, pokud je tomu tak, naše reace je neutrální. Jestliže se však od něj odkloní, ale stále ještě leží v mezích, které jsme ochotni akceptovat jako možné, tak se smějeme. Toto probíhá následovně: Nový vjem, který neodpovídá zvyklosti, ale je přesně stejné substance jako dřívější vjem, není po prvním srovnání integrován, ale odražen na základě disharmonie. Poté druhé srovnání zjeví diskrepanci mezi těmito dvěma vjemy. Kvůli této diskrepanci je integrace čerstvého vjemu nemožná, naproti tomu, kde byly oba vjemy buď identické, nebo kde byla obsažena jenom volná asociace, zdá se být nový vjem redundantní. Takže jej odmítneme, poněvadž jsme podřízení vázané asociaci. S vázanou asociací míním absolutní závislost nového vjemu na dřívější zkušenosti stejné podstaty.

(Podstatný obsah první části a celých částí 2-5 autor vynechává, protože k psychologii komiky, humoru a ironie existuje v této edici dílo jako kniha s názvem „Proč se smějeme“.)

6. The Open Comedy and the Hidden Comedy

After a close look, we can say that there are two types of comedy in every society: a) an open comedy which does not require fine perception from the spectator, and b) a hidden comedy which lies under the „surfice" and thus has to be detected. For this purpose an appropriate technique is necessary to make it visible. It is often present only in embryo and needs to be developed by the imagination of the humorist or comedian.

6. Otevřená Komika a Skrytá Komika

Po bližším pohledu můžeme říct, že existují dva druhy komiky v každé společnosti: a) otevřená komika, která nevyžaduje jemné vnímání od pozorovatele, a b) skrytá komika, která leží pod „povrchem" a tak musí být objevena. Pro tento účel je nutná vhodná technika, aby se zviditelnila. Je často přítomná pouze v zárodku a musí být rozvynuta představivostí humoristy nebo komika.

Now I would like to come back to the open comedy which I fortunately can illustrate with an example. The famous Russian psychiatrist Jack Hollywood says in his book entitled 'My Lunatics': „My patient Mr. Miller knocked regularly every day at 7 o'clock in the morning, when I was still in bed, at the door of my house and reported to me that he was Neil Armstrong, the first man to have ever put his foot on the Moon. When I asked him which one, he could not answer. In spite of this fact, he maintained, however, to have even turned a somersault up there on the Moon. This strange behavior suggested to me that I was dealing with a person suffering from delusions of grandeur. So, I had to treat him in a proper way. I took some pills out of my trouser pocket and gave them to him, but he would not swallow them until I managed to convince him that I was giving him candy. Mr. Miller has a sweet tooth, you know. I am sorry to say that I achieved just the opposite with my therapy. Now Mr. Miller does not take himself for Neil Armstrong, but he thinks that he is a worm, strictly speaking, an earthworm. He

suffers from persecution mania. He is terribly afraid of poultry. Whenever he has to go into the country where also hens live, he demands a body-guard, and when he hears the word 'chicken farm', he passes out, in other words loses consciousness. I always have to kick him for half an hour until he comes to." (The end of the quotation)

Nyní bych se chtěl vrátit k otevřené komice, kterou mohu naštěstí objasnit na jednom příkladu. Slavný ruský psychiatr Jack Hollywood praví ve své knize 'Moji Blázni': „Můj pacient pan Miller klepal každý den v 7 hodin ráno, když jsem byl ještě v posteli, na dveře mého domu a hlásil mi, že je Neil Armstrong, první muž, jenž kdy položil svou nohu na Měsíc. Když jsem se jej zeptal kterou, nedovedl odpovědět. Navzdory této skutečnosti však tvrdil, že udělal tam nahoře na Měsíci dokonce kotrmelec. Toto zvláštní chování mi napovědělo, že se zabývám osobou trpící slavomamem. Takže jsem jej musel léčit patřičným způsobem. Vyndal jsem nějaké pilulky z mé kapsy od kalhot a dal jsem mu je, ale on je nepolknul, než se mi povedlo jej přesvědčit o tom, že mu dávám bonbóny. Pan Miller totiž velmi rád mlsá. Je mi líto, že musím přiznat, že jsem s mojí terapií dosáhl přesně opak. Nyní se pan Miller nepokládá za Neila Armstronga, avšak si myslí, že je červ, přesně řečeno dešťovka. Trpí stihomamem. Bojí se strašně drůbeže. Kdykoliv musí jít na venkov, kde žijí také slepice, požaduje ochranku, a když slyší slovo 'slepičí farma', omdlí, jinými slovy ztratí vědomí. Musím do něj vždy půl hodiny kopat, než se probere." (Konec citátu)

(Omlouvám se za tuto hloupost, i když hloupost v duchu humoru. Ve své odborné knize popisuji a vysvětluji příčiny a vznik těchto psychiatrických nemocí, což vrací pacientu jeho důstojnost. - Také se omlouvám za to, že jsem zvolil ruského člověka jako psychiatra. Souvisí to s politickým útlakem, který jsem již od dětství zažíval. Pod komunistickou mocí trpěli ale nejvíce samotní Rusi, kteří měli a mají vynikající vědce, lékaře a inženýry.)

I do not dare to hold that the open comedy is confined to the working sphere of a deft psychiatrist. Every comedy has an undertone of craziness. – By the way, the famous psychiatrist is Ivan Hollivudsky. I translated his name. – The competition between the Soviet Union and

the United States can be encountered everywhere. The Soviet Union always manages somehow to keep pace with America. As we have just heard, the Soviet Union also landed man on the Moon. We should not overlook the fact that the Soviet Union has in one area even outstripped the United States. The Russians have the tallest midget – 6 feet ninety. The tallest American midget is three times shorter.

Neodvažuji se zastávat názor, že otevřená komedie je omezena na pracovní oblast obratného psychiatra. Každá komika má odstín bláznivosti. – Ostatně, ten slavný psychiatr je Ivan Hollivudsky. Přeložil jsem jeho jméno. Se soutěží mezi Sovětským svazem a Spojenými státy je možno se setkat všude. Sovětský svaz vždy nějak dokáže udržet krok s Amerikou. Jak jsme právě slyšeli, Sovětský svaz také přistál s člověkem na Měsíci. Neměli bychom přehlédnout skutečnost, že Sovětský svaz v jedné oblasti dokonce překonal Spojené státy. Rusi mají největšího trpaslíka – dva metry deset. Největší americký trpaslík je třikrát menší.

(Autor uvádí ještě jeden příklad z tohoto referátu, jenž poslouží otevřené komice:

I remember a scene on German television showing President Gerald Ford on his visit to France. When he descended from the plane and touched French soil, he stumbled and fell upon his knees. Although he was immediately picked up by his body-guards and put on his feet, the entire French people was so amused by this accident that it doubled up with laughter. This added fuel to the flames of French nationalism. A representative of the greatest power of the world came to France on a state visit and the first thing he did was kneel in a very clumsy way. This collapse may have been interpreted as surrender despite the fact that the USA saved France twice in the past. The French laughed from the position of transient superiority over the Americans. – Of course, we could find dozens of various examples. An analysis of the techniques of humor would be beyond the scope of this oral report.

Vzpomínám si na scénu v německé televizi ukazující Prezidenta Geralda Forda na jeho návštěvě Francie. Když sestoupil z letadla a dotkl se francouzské půdy, klopýtnul a upadl na kolena. Ačkoliv byl okamžitě zvednut

jeho ochránkou a postaven na nohy, celý francouzský národ byl touto nehodou tak rozveselen, že se svíjel smíchy. Toto dodalo palivo francouzskému nacionalismu. Reprezentant největší mocnosti světa přišel do Francie na státní návštěvu a první věc, kterou učinil, bylo, že si velmi nešikovným způsobem klekl. Tento kolaps byl třeba interpretován jako kapitulace přes skutečnost, že USA v minulosti Francii dvakrát zachránili. Francouzi se smáli z přechodné pozice nadřazenosti nad Američany. – Mohli bychom samozřejmě najít tucty různých příkladů. Analýza technik humoru by přesahovala rámec tohoto referátu.

Before bidding farewell, I must tell you what a terrible thing I caused in America last year, and how much I had to suffer for it. – You can accompany me with soft sobbing: At Thanksgiving dinner, when I saw a turkey helplessly lying on its back on the table, I realized that it would never gobble again but would soon be gobbled up by us, my conscience was deeply moved. – After the turkey had vanished, I lay down under the table and started writing a letter to my friend Mrs. Hopkins who lives in Washington D.C. – I have a copy here:

Dříve než se rozloučím, musím vám říct, jak strašnou věc jsem způsobil v Americe minulý rok a jak moc jsem musel za to trpět. Můžete mne doprovázet tichým vzlykáním. O večeři Díkůvzdání, když jsem viděl ležet bezmocně na stole krocana na zádech, uvědomil jsem si, že už nebude nikdy hudrovat, ale že bude brzy spolknut námi, mé svědomí bylo hluboce pohnuto. – Poté co krocan zmizel, lehl jsem si pod stůl a začal psát dopis mé přítelkyni paní Hopkinsové, která žije ve Washingtonu D.C. – Mám zde kopii:

Dear Mrs. Hopkins,

the Thanksgiving dinner is over. I can't stop thinking of the disaster visited upon the turkeys. Millions of them had to die for the same cause. – Are you asking where the culprits are? – Look into the mirror, as I did, and you will find one. Of course, nobody will plead guilty. Some of us may try to extricate themselves from the reponsibility for the life of a single turkey by pointing out that they only consumed a wing which could have been

chopped off without having to kill the bird. Those who struggled with its neck or gizzard keep silence. I wonder how many people would join a demonstration demanding: „Stop killing the innocent turkeys!" – Did the newly elected president of the Society for Prevention of Cruelty to Animals take a stand on this serious problem that America faces every year? – Dear Mrs. Hopkins, I am sorry that I had to take sides with the helpless creatures because I had not met a single person in the United States who would have taken their side.

Yours sincerely
I

Vážená paní Hopkinsová,

večeře Díkůvzdání je u konce. Nemohu přestat myslet na katastrofu, jež postihla krocany. – Miliony jich muselo zemřít za stejnou věc. – Ptáte se, kde jsou viníci? – Podívejte se do zrcadla jako já a jednoho najdete. Samozřejmě že se nikdo nepřizná. Někteří z nás se mohou snažit vyprostit ze zodpovědnosti za život jediného krocana tím, že poukáží na to, že snědli pouze křídlo, které mohlo být odseknuto, aniž by musel být zabit pták. Ti, kteří zápasili s jeho krkem nebo žaludkem, jsou potichu. Jsem zvědavý, kolik lidí by se přidalo k demonstraci požadující: „Přestaňte zabíjet nevinné krocany!" – Zaujal nově zvolený předseda Společnosti pro ochranu zvířat stanovisko k tomuto vážnému problému, jemuž Amerika čelí každý rok? - Vážená paní Hopkinsová, je mi líto, že jsem se musel zastat těch bezmocných tvorů, protože jsem ve Spojených státech nepotkal jedinou osobu, která by se jich zastala.

Se srdečným pozdravem
Já

Mrs. Hopkins answers:

Dear friend,

I admire your courage. You have touched the very heart of our national security. My husband immediately put the third division on alert. But that's not all. The War Office has just summoned the crisis-handling committee for an emergency meeting and President Reagan hasn't slept a wink for three nights. Remember, dear friend, we are going to defend ourselves. – Of course, this whole affair was kept a secret from the public in order not to scare it.

At the end of her letter, Mrs. Hopkins calls me a subversive element, and the World's League of Epicures accused me of being an enemy of turkeys. I am not an enemy of turkeys, on the contrary, I am in a terrific mood whenever I see a turkey in the roasting pan. – I must stop talking now, because my mouth is watering. – I don't want to expose myself to the danger of smacking and grunting.

Chapter 7 on „Farewell" is very short. – Bye-bye, and have a nice day.

Paní Hopkinsová odpovídá:

Vážený příteli,

obdivuji Vaši odvahu. Dotkl jste se přímo jádra naší národní bezpečnosti. Můj manžel okamžitě uvedl třetí divizi do pohotovosti. Ministerstvo obrany právě svolalo krizový výbor k mimořádnému zasedání a prezident Reagan nezavřel po tři noci ani oka. Pamatujte si, milý příteli, my se budeme bránit. – Samozřejmě že celá tato záležitost byla držena v tajnosti před veřejností, aby nebyla vystrašena.

Na konci svého dopisu mne paní Hopkinsová nazývá podvratným živlem a Světová Liga Labužníků mne obvinila, že jsem nepřítelem krocanů. Já nejsem nepřítelem krocanů, naopak, jsem v ohromné náladě, kdykoliv vidím krocana na pekáči. Musím nyní přestat mluvit, protože se mi sbíhají sliny. – Nechci se vystavit nebezpečí mlaskání a chrochtání.

Kapitola 7 o „Rozloučení" je velmi krátká. – Nashle a hezký den!

Tom mi jako psychoanalytikovi předcházející prací dokázal, že umí myslet i psychoanalyticky a tím hledat pravdu i v této oblasti. Svůj pedagogický deficit v jeho spíše teoretickém a tím i abstraktním výkladu referátu srozumitelným pro studenty posledních semestrů odstranil alespoň v závěrečné části, kde poskytl příklad jak pro otevřenou, tak i pro skrytou komiku ve společnosti a prokázal tím, že má smysl pro humor. V dalším týdnu mi zaslal opět dopis, tentokrát ve španělštině, kde vypráví v duchu humoru o svých zážitcích jako zahraniční student. Měl se dobře, užíval si:

Tres fiestas en un día

Hemos sido invitados por una familia a almorzar. Poniendo el segundo pie sobre el umbral, me hallo frente a una muchacha tan hermosa que la primera palabra que se me ocurre es 'Cleopatra'. – Dije a mi condiscípulo italiano: „!Antonio mira!" – Era una verdadera pastura para los ojos. Esta muchacha, una mujer madura de 25 aňos se movía tan agilmente que en un minuto casi la conocíamos perfectamente. Vimos su mejillita izquierda, la espalda y la mejillita derecha y en el siguiente momento pudimos mirar sus ojos, sin embargo, solamente por algunos segundos: luego se veía la mejillita derecha, la espalda y la mejillita izquierda. Sólo faltó que se parara de manos para mostrarnos su fondo.

Tři oslavy v jeden den

Byli jsme jednou rodinou pozváni k obědu. Pokládaje druhou nohu přes práh, nacházím se před tak krásnou dívkou, že první slovo, jež mi napadá, je 'Kleopatra'. – Řekl jsem svému italskému spolužákovi: „Antoníne, podívej se!" – Byla to opravdová pastva pro oči. Toto děvče, pětadvacetiletá zralá žena, se pohybovala tak hbytě, že jsme ji za minutu poznali téměř dokonale. Viděli jsme její levé líčko, záda a pravé líčko a v následujícím okamžiku jsme se mohli dívat na její oči, avšak jenom pár vteřin: pak bylo vidět její pravé líčko, záda a levé líčko. Jenom scházelo, že se postavila na ruce, aby nám ukázala svůj zadek.

La mesa estaba cubierta con golosinas aromáticas y tan fantásticas que no es posible describirlas. Las bocas de los invitados se hacen agua. La muchacha sirve como un aperitivo y a la vez un vino estimulante.

Stůl byl pokrytý vonnými pochoutkami a tak fantastickými, že není možné je popsat. Hostům se sbíhají sliny. Dívka slouží jako aperitiv a současně jako povzbuzující víno.

Echo una ojeada a un pavo asado gigantesco que está tendido en su espalda en medio de la mesa. No hará nunca más ruído en la garganta sino que untará pronto nuestras gargantas. Mi humor inmediatamente ha alcanzado su colmo. Con todo, no hay alegría pura. Me pregunto: ?No herirá este pájaro la siesta que tanto amo? – En una de las cuatro esquinas nos está esperando una torta. Al dueño de la casa le gustan las tortas y sus ojos están fijados en esa dirección. Está también invitado un matrimonio para que ayude a terninar con la torta. – Suena la campanilla del teléfono. La dueña de la casa atiende: - Coloca el auricular sobre la caja del teléfono y dice: „No vendrán.“ „?Te has agradecido?“ pregunta su esposo.

Pohlédnu na obrovského pečeného krocana, který leží na zádech uprostřed stolu. Nebude už nikdy více dělat hluk ve svém hrdle, nýbrž namastí brzy naše hrdla. Moje nálada okamžitě dosáhla vrcholu. Avšak neexistuje čistá radost. Ptám se: Nezraní tento pták polední klid, který tak miluji? – V jednom ze čtyř rohů nás očekává dort. Pánu domu velmi chutnají dorty a jeho oči jsou upřeny tím směrem. Je také pozván jeden manželský pár, aby pomohl ten dort spotřebovat. – Zvoní zvonek telefonu. Paní domu vyřizuje zavolání. Pokládá sluchátko telefonu na místo a praví: „Nepříjdou.“ „Poděkovala jsi?“ ptá se její manžel.

El cartero entrega una carta al dueño de la casa. Le escriben sus amigos del extranjero y le anuncian que le visitarán. El dice a su esposa y a sus hijas que no pongan nada debajo de la cama para que él se pueda esconder cuando ellos vengan porque cuando el estudió en su país lo ignoraban.

Listonoš předává dopis pánu domu. Píší mu jeho přátelé ze zahraničí a oznamují mu, že jej navštíví. Říká své manželce a svým dcerám, aby nedávaly nic pod postel, aby se mohl schovat, když oni přijdou, protože když studoval v jejich zemi, ignorovali ho.

Después del almuerzo esta familia generosa nos ofrece que el hijo mayor nos lleve a casa. No aceptamos este ofrecimiento. Sigue el segundo, tercero, cuarto, quinto y sexto. No aceptamos ninguno. – Todos los miembros de la familia se levantan. Huelo una conspiración. Traen nuestros abrigos y nos ayudan a ponérnoslos. Aceptamos este séptimo ofrecimiento. Nos acompañan a la puerta, la hija la abre, el hijo nos guía y el padre con la madre nos ayudan a poner el segundo pie sobre el umbral.

Po obědě nám tato štědrá rodina nabízí, že starší syn nás zaveze domů. Nepřijímáme tuto nabídku. Následuje druhá, třetí, čtvrtá, pátá a šestá. Nepřijímáme žádnou. – Všichni členové rodiny vstávají. Větřím spiknutí. Přináší naše kabáty a pomáhají nám si je obléknout. Přijímáme tuto sedmou nabídku. Doprovází nás ke dveřím, dcera je otevře, syn nás vede a otec s matkou nám pomáhají položit druhou nohu přes práh.

Estoy de pie delante de mi apartamento en 'Central Campus' y pienso por un rato. – Doy un paseo y me acuesto para estar descansado para la segunda fiesta que va a dar por la tarde la Sociedad de las mujeres y que va a ser abierta al lado de la 'Casa Internacional' por su presidente el seňor Gallo. – El seňor Gallo es el presidente de la Sociedad de las mujeres desde hace mucho aňos. – Cuando éste acababa a cantar, una mujer tomó la palabra y empezó a dar gracias: „Dios, Te agradecemos por tu generosidad y Te agradecemos también por haber hecho estas mesas tan robustas que no se rompen." Los estudiantes extranjeros se acercan cautamente de todas direcciones, luchando con un diluvio de salivas – están tragando y tragando. Esto es semejante a una invasión. A pesar de haber en las mesas muchas y varias comidas, éstas no se pueden defender y así están confrontadas con una derrota total.

Stojím před svým bytem v 'Centrálním Campusu' a chvíli přemýšlím. – Projdu se a zalehnu, abych byl odpočinutý pro druhou oslavu, kterou pořádá Společnost žen a která bude zahájena vedle 'Mezinárodního Domu' jejím předsedou panem Kohoutem. – Pan Kohout je předsedou Společnosti žen už mnoho let. – Když tento dozpíval, ujala se slova jedna žena a začala děkovat: „Bože, děkujeme Ti za tvoji štědrost a děkujeme Ti také za to, že jsi udělal tyto stoly tak pevné, že se neprolomí." Zahraniční studenti se blíží opatrně ze všech směrů bojujíce se záplavou slin – polykají a polykají. Toto je podobné invazi. Přesto že je na stolech mnoho a různých jídel, tato se nemohou bránit a tak jsou konfrontována s totální porážkou.

He tragado un mosquito en un momento de sorpresa cuando oí el número de las comidas del Sur que nos están esperando. Tragar un mosquito no fue necesario. Estoy tosiendo.

Polknul jsem komára ve chvíli překvapení, když jsem zaslechl počet jídel Jihu, která nás očekávají. Polknout komára nebylo třeba. Kašlu.

Después del ataque valiente a las mesas llenas – yo estaba en la primera línea – cada uno se retiró con el saque de batalla en el plato y se lo llevó como una gallina un gusano a un lugar solitario. El campo de batalla fue completamente devastado y pillado. Lo mismo ocurrió en los platos. – Estoy mirando por mis alrededores. He localizado a un hombre gordo que se defiende aceptar de una mujer un trozo de torta, refiriendo a su vientre que es un cementerio de chuletas de ternera. Corro hacia él y le ofrezco representarlo. Una muchacha delgada, una estudiante alemana que guarda escrupulosamente la línea de su figura tiene todavía dos pedazos de torta y uno de melón en su plato. Suspira y se encoge de hombros. Tengo que arrimar el hombro y ayudarle. Me entero que ayudar es dulce.

Po statečném útoku na plné stoly – já jsem byl v první línii – každý se stáhl s kořistí bitvy na talíři a nesl si ji jako slepice housenku na osamělé místo. Bitevní pole bylo totálně zpustošeno. Totéž se přihodilo na talířích. – Ohlížím se kolem sebe. Nalezl jsem jednoho tlustého člověka, jenž se brání přijetí od jedné ženy kousku dorta, poukazujíc na své břicho, které

je hřbitovem telecích kotlet. Běžím mu vstříc a nabízím mu, že jej zastoupím. Jedno štíhlé děvče, německá studentka, která si hlídá svědomitě línii své postavy, má ještě dva kusy dortu a jeden melounu na svém talíři. Vzdychá a pokrčí rameny. Musím přiložit ruku k dílu a pomoci jí. Uvědomuji si, že pomáhat je sladké.

El sol se está poniendo. Corremos a la última fiesta, apresurándonos para no perder el comienzo con su flor y nata. -- Levantamos las copas y brindamos: !Vivan los hambrientos de este mundo y no mueran!

Slunce zapadá. Utíkáme na poslední slavnost spěchajíce, abychom nezmeškali smetánku. – Zvedáme skleničky a připíjíme: Ať žijí hladoví tohoto světa a nezemřou!

My jsme schopni najít pravdu nejenom v primární literatuře, ale i sekundární, která tuto pravdu zviditelňuje svým způsobem, pokud hledající, zde Tom, je opravdu schopen tuto pravdu v primárním díle najít. Tom tuto schopnost má, jak nám opět dokazuje následující interpretace dvou děl amerických autorů. V analýze nacházíme totiž rovněž pravdu:

Sherwood Anderson: Winesburg, Ohio: Hands
Ernest Hemingway: A Clean, Well-Lighted Place

THE HEROES AND THEIR SOCIETIES

The first story in „Winesburg, Ohio“ 'The Book of the Grotesque' gives us a hint to the nature of the characters in this book. Wing Biddlebaum is one of Anderson's grotesque figures, isolated, perplexed and unable to cope with his innate fidgeting and his traumatic experiences. Twenty years ago, accused of homosexuality, he was driven out of the middle of society as an animal. The fate of this outcast vividly and realistically reflects Darwinian theory applied to social life. The brutality of the saloon owner Henry Bradford and Biddlebaum's defeat constitute a parallel to a bird of pray swooping upon its victim.

Sherwood Anderson: Winesburg, Ohio: Ruce
Ernest Hemingway: Čisté, Dobře Osvětlené Místo

HRDINOVÉ A JEJICH SPOLEČNOSTI

První povídka ve „Winesburgu, Ohio“ 'Kniha Grotesky' nás přivádí na stopu postav v této knize. Wing Biddlebaum je jedna z Andersonových groteskních postav, izolovaný, zmatený a neschopný zacházet se svým vrozeným třesem a traumatickými zážitky. Před 20 lety, obviněn z homosexuality, byl vyhnán ze středu společnosti jako zvíře. Osud tohoto vyvrhela odráží živě a realisticky Darwínovu teorii použitou ve společenském životě. Brutalita vlastníka hostince Henryho Bradforda a Biddlebaumova porážka představují paralelu k dravci vrhajícího se na svou oběť.

Despite the realistic presentation, we can discern naturalistic elements in it as well. Wing Biddlebaum is an outcast living in isolation. A fence separates him from the berry-pickers who are passing by at a distance. The geographical location of his house shows his seclusion and symbolizes his retirement from association with other people. George Willard is Biddlebaum's only link to the Winesburg community. His rickety house presents a mirror image of his disturbed mental state projected onto his hands. The field of mustard seeds indicates a decline in his social standing, and the ravine constitutes the margin of society to which he was removed both physically and mentally. We have a broken man before our eyes who does not even dare to look in the direction of Winesburg.

Přes realistikou prezentaci můžeme v ní rozeznat i naturalistické prvky. Wing Biddlebaum je vyvrhel žijící v izolaci. Plot jej odděluje od sběračů bobulových plodů, kteří prochází kolem v dáli. Zeměpisná poloha jeho domu ukazuje jeho samotu a symbolizuje jeho ústraní od sdružení s jinými lidmi. George Willard je jediným Biddlebaumovým spojením s Winesburgovou obcí. Jeho chatrný dům představuje zrcadlový obraz jeho narušeného duševního stavu promítnutého na jeho ruce. Pole s hořčičnými semeny naznačuje sestup v jeho společenském postavení, a rokle představuje okraj společnosti, na nějž byl odsunut jak tělesně tak i duševně. Máme před oči-

ma zlomeného muže, který se dokonce ani neodváží pohlédnout směrem k Winesburgu.

„The story of Wing Biddlebaum is a story of hands," says Anderson. These are his means of expressing love of mankind. When he afterwards writes that „In Winesburg the hands had attracted attention merely because of their activity," he criticizes the middle-class society for its exclusively economic interests. Another function of hands as an instrument of the heart, and hands as a bond tying people together is not noticed in Winesburg. Anderson draws the reader's attention to the alienation of American people in the 1920's, caused by the industrial progress and optimism. Wing Biddlebaum's dream of a pastoral golden age contrasts to reality. His 'dream' reveals a life without greed, a life in peace of mind, in love and harmony with nature, which we can partly find in 'Huckleberry Finn'.

„Povídka Winga Biddlebauma je povídkou rukou," říká Anderson. Tyto jsou jeho prostředkem k vyjádření lásky lidstva. Když poté píše, že „Ve Winesburgu ruce upoutaly pozornost pouze kvůli jejich činnosti," kritizuje střední vrstvu společnosti pro její výlučně ekonomické zájmy. Další funkce rukou jako nástroj srdce, a rukou jako pouto spojující lidi není ve Winesburgu zmíněno. Anderson čtenáře upozorňuje na odcizení se Američanů ve 20tých letech, způsobené průmyslovým pokrokem a optimismem. Sen Winga Biddlebauma o pastýřském zlatém věku je v rozporu s realitou. Jeho 'sen' zjevuje život bez chamtivosti, život s pokojem v duši, v lásce a harmonii s přírodou, což nacházíme částečně v 'Huckleberry Finn'.

The story ends with a ceremonial act performed probably unconsciously by our hero. A simile comparing Wing Biddlebaum's actions to Catholic religious practice suggests itself to our imagination. In spite of the author's suggestion, Wing Biddlebaum reminds us not of a priest living surrounded by his parishioners, not as a monk who shares his life with other monks, but of a hermit. – Should we not read a criticism in this simile directed against a self-imposed loneliness, and in general a criticism of the failure of the outcasts themselves?

Povídka končí s obřadným úkonem vykonaným zřejmě nevědomě našim hrdinou. Přirovnání, kde je jednání Winga Biddlebauma srovnatelné s Katolickou náboženskou praxí, se samo nabízí naší představivosti. Přes autorův náznak Wing Biddlebaum nám nepřipomíná kněze, jenž žije obklopen svými farníky, ani mnicha, který sdílí svůj život s jinými mnichy, ale poustevníka. - Neměli bychom toto přirovnání chápat jako kritiku zaměřenou proti dobrovolnému osamocení a všeobecně kritiku selhání samotných vypuzených ze společnosti?

In „A Clean Well-Lighted Place“ we are meeting a different kind of hero and society. Like Wing Biddlebaum, the old man is to a certain extent isolated from society on account of his age and deafness. I will not go into the realistic and convincing presentation of the scene. I would, however, like to point out that in „The Old Man And The Sea“ we also encounter a man who is bravely asserting himself in life by fighting against the sea, hunger, weakness, danger, and even death. Although the sharks have eaten up his big swordfish in which his pride rested, he accepts this defeat as the reality of life. He has not lost courage, dignity, or will to live. He is independent when on the mighty sea, which we can regard as a battle-field for human life. Hemingway presents in these two old men two extreme positions. The old man in „A Clean Well-Lighted Place“ is at the mercy of his fellowmen. His suicide attempt is just the opposite of the old fisherman's struggle for survival.

V „Čistém, Dobře Osvětleném Místě“ se setkáváme s jiným druhem hrdiny a společnosti. Jako Wing Biddlebaum je starý muž do jisté míry izolován od společnosti kvůli jeho věku a hluchotě. Nebudu rozebírat realistickou a přesvědčivou prezentaci scény. Rád bych však poukázal na to, že ve „Starý Muž A Moře“ se také setkáváme s mužem, který se statečně prosazuje v životě bojujíc proti moři, hladu, slabosti, nebezpečí a dokonce smrti. Ačkoliv žraloci sežrali jeho velkého mečouna, v němž spočívala jeho hrdost, přijímá tuto porážku jako realitu života. Neztratil odvahu, důstojnost, nebo vůli k žití. Je nezávislý, když se nachází na mocném moři, což můžeme pokládat za bojiště o život člověka. Hemingway popisuje v těchto dvou starých mužích dvě krajní pozice. Starý muž v „Čisté, Dobře Osvět-

lené Místo“ je vydán na milost jeho bližních. Jeho pokus o sebevraždu je přímým protikladem boje starého rybáře o přežití.

Ejected by the younger waiter who is in a hurry to get home to his warmed up bed, the old man is staggering away, defeated.

The prayers of the two stories indicate two extremes. Whereas the old fisherman promises to say a hundred 'Our Fathers' and a hundred 'Hail Marys' when God helps him, the younger waiter lapses into a fit of nihilism, stimulated by the fate of the old man. He negates all substantives in „Our Father“ and „Hail Mary“ with the Spanish adverb „nada“, meaning „nothing“.

Vyhozen mladším číšníkem, který spěchá, aby se dostal domů do teplé postele, starý muž se odsud potácí, poražený.

Modlitby obou povídek naznačují dva extrémy. Zatímco starý rybář slibuje odříkat sto 'Otčenášů' a sto 'Zdrávas Maria', když mu Bůh pomůže, mladší číšník upadne do záchvatu nihilismu podníceného osudem starého muže. Anuluje všechna podstatná jména v „Otčenáši“ a „Zdrávas Marii“ španělským příslovcem „nada“, což znamená „nic“.

There is no meaning in life, practically in anything. Man is immersed in emptiness – according to Hemingway he is 'doing time' – and his only aim is his death. It is difficult to assess how much of Hemingway's biography can be found in this attitude to prayer in respect to the writer's own faith. However, we are taken by surprise and feel a little uneasy when the old man on the sea says: „Virgin Mary, pray for the death of this fish.“ We do not know whether Hemingway is serious despite the appropriate and realistic wish of the old man.

V životě není smyslu, prakticky v ničem. Člověk je ponořen do prázdnoty – podle Hemingwaye 'odpykává svůj trest' – a jeho jediným cílem je smrt. Je těžké odhadnout, kolik biografie Hemingwaye se nachází v tomto postoji k modlitbě vzhledem k vlastní víře spisovatele. Jsme však překvapeni a cítíme se poněkud znepokojeni, když starý muž na moři říká: „Panno Maria, modli se za smrt této ryby!“ Nevíme, zda to Hemingway míní vážně přes náležité a realistické přání starého muže.

Although we pray for a happy death, I have never heard that our priest Father Bonifacius would have concluded his Sunday sermon with the words: Dear brothers and sisters in Christ, I wish you all from the bottom of my heart a happy death. May you all rest in peace to all eternity, amen. –

I když se modlíme za šťastnou smrt, nikdy jsem neslyšel, že by náš kněz Otec Bonifacius ukončil nedělní kázání slovy: Drazí bratři a sestry v Kristu, přeji vám všem z hloubi srdce šťastnou smrt. Odpočívejte v pokoji navěky, amen. –

Při interpretaci literárního díla Tom nacházel pravdu, protože zůstal na povrchu děje a nesnažil se najít pravdu psychoanalytickou, což pak pociťuje „svědek" jako dohad. Samozřejmě že i to literární věda připouští, jedná se pak o vědeckou diskusi, v níž se buď doplňují, nebo si protiřečí a nebo se dokonce vylučují jednotlivé názory diskutujících vědců. To se děje běžně v takzvané sekundární literatuře, to je literatuře o literatuře. My psychoanalytici toto plně respektujeme jako užitečnou pravdu v kontextu díla a prospěšnost pro poznání tíživých životních situací, které by měly pohnout člověka, společnost a lidstvo k nápravě, nebo k poznání dobra a jeho šíření.

V posledním sdělení zůstává Tom u literatury, hledá pravdu:

JORGE LUIS BORGES: La intrusa

Algunas reflexiones sobre el realismo en la literatura

No me atrevo a tratar el problema del realismo en la literatura. Sin embargo, quisiera destacar algunos modestos pensamientos. Es muy difícil definir los rasgos realistas de un cuento. La literatura de imaginación puede corresponder plenamente con la realidad con tal que refleje la vida. El más importante indicio de que se trata de un cuento basado en un acontecimiento real son las propias palabras de Borges, cuando dice que quiere escribir cuentos verdaderos y no cuentos ficti-

cios. Aquí vemos una relación del autor a su obra en: 'La intrusa', 'El otro duelo', y 'El encuentro'.

JORGE LUIS BORGES: Nezvaný host

Několik úvah o realismu v literatuře

Neodvažuji se pojednávat o problému realismu v literatuře. Chtěl bych však zdůraznit několik prostých myšlenek. Je velmi obtížné definovat realistické rysy povídky. Literatura fantazie může plně odpovídat skutečnosti natolik, že odráží život. Nejdůležitější příznak toho, že se jedná o povídku založenou na skutečné události, jsou vlastní slova Borgese, když říká, že chce psát pravdivé povídky a ne povídky vymyšlené. Zde vidíme vztah autora k svému dílu v 'Nezvaný host', 'Další souboj', a 'Setkání'.

No sólo la muerte violenta en estos cuentos da énfasis a su espíritu sino también el modo de contar los acontecimientos. La simplicidad y la claridad en estos cuentos reflejan las acciones de los héroes. No voy a analizar este aspecto porque cada período requeriría una interpretación. Sería una composición muy larga. No soy un demente y por tanto no quiero llegar al manicomio, hablando persistentemente del realismo. Prefiero soñar con las hormigas o poner las manos en los bolsillos y silbar.

Ne jenom násilná smrt v těchto povídkách zdůrazňuje její charakter, nýbrž také způsob vyprávění událostí. Jednoduchost a jasnost v těchto povídkách odráží činy hrdinů. Nebudu analyzovat tento aspekt, protože každé souvětí by vyžadovalo interpretaci. Byla by to velmi dlouhá práce. Nejsem blázen a proto nechci přijít do blázince mluvíc meustále jenom o realismu. Dám přednost snění s mravenci nebo dát si ruce do kapes a pískat si.

Zde vidíme, že Tom je přesycen neustálým hledáním pravdy a volí svobodu fantazie. Literatura je pravda čtená, ne ale z velké části pravda skutečná, je pravdou vytvořenou autorem.

ČÁST ČTRNÁCTÁ: Tom přemýšlí o skryté pravdě

V této souvislosti mu napadl i jeden zážitek s objektivní pravdou, jejímž opakem je omyl neboli chyba, není tedy za tím úmysl, který by pravdu vyloučil. V Německu sledoval před odletem ke studiu do Spojených států hodinu nastávající mladé učitelky němčiny, jak pod dohledem instruktora prezentuje na gymnáziu literárně téma „Charakter“. Při své domácí přípravě se zřejmě příliš soustředila na „správnou pedagogickou prezentaci“ hodiny a přitom ztratila schopnost rozlišování mezi přídavným jménem a příčestím minulým. Příčestí minulá jako je „překvapený“, „nadšený“ a další byla podle jejího chápání charakterovými vlastnostmi. Její instruktor byl svou zkomplikovanou pedagogikou rovněž natolik zaměstnán, že si toho vůbec nevšiml, gramatiku asi nikdy neotevřel, a nebo se nenaučil přes své studium myslet. Zdokonalil se jenom ve čtení, pokud nevystudoval u jedné stránky, která byla nečitelná. – Přitom je na první pohled zřejmé, že příčestí minulé není vlastností charakteru, jak je tomu u přídavných jmen, nýbrž že vyjadřuje výsledek děje a má přechodné trvání, jak vidíme u slov „nadšený“ a „překvapený“. Kdyby tohoto instruktora někdo od jeho povolání odehnal dupnutím jenom jedné nohy - to by úplně stačilo - tak by určitě nebyl nadšený, byl by jenom překvapený, ale neprávem, i v jeho překvapení by se mýlil. V té „jeho pedagogikou“ zatemnělé makovici by se přesto nerozsvítilo. Třeba se u tohoto experta jednalo o přestrojeného hrobaře, kde „nadšení a překvapení“ nehraje u nebožtíka žádnou úlohu, protože už nedýchá a charakter si odnesl s sebou na věčnost.

Před návštěvou u mne v Mnichově si Tom vzpomněl na rok 2010, kdy se dostal do zorného pole bývalý ministr vnitra České republiky Ivan Langer. Byl uveden po jednom jeho výroku do souvislosti s Hitlerovou vojenskou bojovou elitou SS, jež měla na opasku nápis: „Věrnost je mou ctí.“ Langer však řekl: „Věrnost je mou ctností.“ Německy se tyto dva pojmy rovněž velmi zřetelně od sebe liší. Čest je Ehre a ctnost je Tugend. Zatímco je ctnost pozitivní charakterovou vlastností, je čest vztahovou záležitostí. Langer byl obviněn naprosto neprávem. Toto obvinění spočívalo na naprosto mylném základě. Stanovisko jednoho politologa bylo ve vztahu k této věci proto naprosto zbytečné a neplatné, když zastával názor, že nezáleží tak na

tom, co se řekne, nýbrž v jakém kontextu se to řekne. Právě že v prvé řadě záleží na tom, co se řekne. Kontext je velmi důležitou a poslední instancí ve verbálním dorozumívání. Langerovu výpověď by i kontext ve svém významu nezměnil, protože se liší v základě, tedy primárním prvku od sloganu SS. Pravda je často skrytá a každý ji nevidí, pomyslel si Tom jako zlatokop pravdy. Pravda však není ukryta pouze ve slově, ale ve všem, je čistou duší bytí. Pravda je věčná, nepravda je pomíjivá. Proto se Tom neustále snažil žít v pravdě, tj. ve věčnosti už zde na Zemi.

Před několika lety se Spolková republika Německo zřekla v budoucnu atomových elektráren. V České republice se v médiích začaly šířit poplašné zprávy, že bude Česká republika doplácet na Německo tím, že se elektřina pro domácnosti zdraží o 16 procent a pro podnikatele o 25 procent. Tom zapnul německou televizi a za pár vteřin se dostavilo hodinové vysílání o výrobě elektřiny ve Spolkové republice Německo. Tom se dozvěděl, že Německo spotřebuje v absolutním vytížení 63 procent vlastní elektrické energie, zbytek jde do prodeje. Kdo tento mylný úsudek v médiích vykoumal, Tom nevěděl. Průmyslový gigant se měl oddat v zásobování elektrickou energií do závislosti na státě, který vlastní zlomek průmyslu a elektrické energie Spolkové republiky Německo. Tom byl po tomto zjištění v pohotovosti při hledání pravdy v médiích.

Odkryl pravdu i ve spravedlnosti, když prohlásil: “Pravda a Spravedlnost jsou od sebe neodlučitelné jako siamská dvojčata: Kde není Pravda, tam není ani Spravedlnost, kde je Spravedlnost, tam je i Pravda. Pravda je vždy nevinná, i když je nepříjemná a bolestná.“ – Znejistil ho ale jeden student práva, který prohlásil, že Spravedlnost neexistuje, že je to pouze subjektivní postoj. Pravda samozřejmě je objektivní záležitostí a tím legitimuje Spravedlnost. Tom musel nad moudrostí právníků zapřemýšlet. Jako matematik si dovedl hravě představit Nekonečno a Absolutno, ale myšlení právníků jej položilo na lopatky, alespoň na chvíli. Autor však ponechává pravdu týkající se samotného bytí Spravedlnosti čtenáři, aby se vyhnul filozofickým úvahám. Pravda Spravedlnosti je totiž skrytá, jak se dovíme i v následujícím odstavci.

Než Tom odjel za mnou do Mnichova zhlédl v rodné vesnici své tety komedii „Dalskabáty, hříšná ves aneb Zapomenutý čert“ od Jana Drdy. Někteří herci vykazovali profesionální hereckou dovednost. Tom se podivil tomu, že se na katolickém Slovácku hraje komedie, v níž se čert přestrojí za faráře a kostelník je skrz naskrz nemorální padouch. Nevědomost hříchu nečiní a tak ochotnické divadlo si s chutí zahrálo. Tom najednou pocítil, že diváci se utápí v nepravdě, kde autor zneužil řízení sympatie podle vůle komunistické strany, jejímž oddaným sluhou byl, proti Katolické církvi, a ve skrytém italském padouchovi nepřímo i proti Vatikánu. Toto tažení proti Katolické církvi zažíval Tom již jako žák v husitských filmech, na něž chodila celá jeho škola. Proti revanšismu, to jest proti Západnímu Německu, se hrály pro školy válečné filmy, kde například, jak mu utkvělo v paměti, německá matka týrala malého českého chlapce. I zde si slavní čeští filmaři zvolili „správné“ řízení sympatie. – Tom ale u této komedie měl ještě blíže k pravdě než diváci. Pro Jana Drdu byl v tomto případě vzorem Bertolt Brecht jako marxistický autor, který zavedl takzvané epické divadlo, tedy ne dramatické podle Aristotela, za účelem převýchovy demokratické, podle něj kapitalistické společnosti pro komunismus. Epické divadlo bylo rozčleněno na obrazy jako ukázky, kde člověk neměl děj prožívat, nýbrž pozorovat a přemýšlet. I tuto techniku převzal Jan Drda pro své dílo pozestávající z osmi obrazů.

Najednou našel Tom pravdu i pro odmítavý postoj církví k věštkyním, horoskopu a dalším oblastem esoteriky a okultismu, jež nabízí člověku pomoc v jeho nejistotě a bezmocnosti. Tom věděl ode mne jako psychoanalytika, že člověk hledá v prvé řadě jistotu. Církve tyto esoterické a okultní snahy odmítají, poněvadž podkopávají vztah člověka ke svému Bohu. V Bibli totiž Kristus praví: „Váš nebeský Otec ví, co potřebujete.“ Vědmy, horoskop a veškerá esoterika s okultismem odvádí podle objektivní pravdy věřícího člověka od jeho Boha, oslabuje důvěru v osobní vztah mezi Bohem a člověkem, dochází mezi nimi k odcizení. Církev má pravdu, pomyslel si Tom jako věřící křesťan a zabručel si pod nos: Pravda spočívá v důvěře Bohu. Odklon od Boha je bloudění v omylu. - Má zde Tom pravdu?

ČÁST PATNÁCTÁ: Tom v Jižní Americe

Tom měl Mexiko a Střední Ameriku už procestovanou, než se vydal do Jižní Ameriky. V Mexiku v Ciudad Juárez si vyslechl na ulici u obchůdku, který prodával kazety, polku „Škoda lásky“, aniž by o to požádal, ve městě Guadalajara si nasytil oči pohledem na krásné ženy, v Mexico City padl v katedrále před oltářem na kolena a poblíž tohoto hlavního města vystoupil na Pyramidu Měsíce. V Národním muzeu se seznámil s Aztéckým Kalendářem. Prohlédl si i krásy zemí Střední Ameriky, zažil v půl druhé odpoledne krátkou průtrž mračen Tropického lesa, která se dostavuje každý den a zaplavuje na krátkou dobu města vodou sahající po kolena, protože kanály nestačí vodu tak rychle odvádět.

Najednou ho přivádí nevědomí do hlavního města El Salvadoru do San Salvadoru, kde právě prochází dlouhý průvod jako společná demonstrace Katolické církve s Odbory proti násilí a vraždění. Vchází i do katedrály, kde byl o několik týdnů později zavražděn přední katolický biskup El Salvadoru. – V autobuse se setkává s uprchlíky z válečné Nikaraguaje, dovídá se od nich, že do oken jejich pokoje v hotelu někdo střílel, že na ulici drží dvanáctiletí chlapci v rukou Kalašnikov a u jejich pasu visí granáty. Tom upustil od svého původního plánu projet celou Střední Ameriku až do Panamy, odsud se přeplavit lodí do Venezuely a pokračovat autobusem přes Andy do Kolumbie ke svým přátelům. I když Tom byl velmi odvážný, byl i velmi obratný, dokázal se vyhnout každé kulce, přestože byla tisíckrát rychlejší než jeho nohy zaoblené do tvaru písmene O, takže kulka měla dost prostoru, aby prolítla a nezastavila ho v běhu.

V televizi v Jižní Americe bylo před ’Sametovou revolucí a porážkou komunismu možno pozorovat rozložení sil státní moci. Uprostřed seděl demokraticky zvolený prezident, po jeho pravici se nacházel armádní generál a po jeho levici nejvyšší církevní hodnostář v zemi, hlavní arcibiskup. Prezident si nenechal nikdy ujít příležitost, aby při vhodné státní slavnosti mohl dekorovat nejvyšší armádní činitele. Byla to spíše zdvořilá upomínka, že armáda má zůstat loajální civilní vládě.

Při jedné z četných návštěv Kanady byl Tom vyslán dřevorubci do Kolumbie v Jížní Americe, aby tam zakoupil zlatý důl. Letěl přes Miami a přistál v Cali, dvaapůlmilionovém městě. Jeho kolumbijští přátelé manželé

mu sdělili, že letiště je obklíčeno partyzány. Tom to bral jako zcela bezvýznamnou věc, byl odvážný jenom proto, že neměl z ničeho strach, protože nebral nic vážně. Kolumbie byla ztížena občanskou válkou. Partyzáni zabírali obce, vyvěsili svoji vlajku a nastolili vládu, než byli vytlačeni policií a armádou. Tyto dvě ozbrojené složky spolupracovaly. K předešlé operační taktice partyzánů patřily pasti nastražené partyzány, do nichž lákali policii a armádu.

Tom jako fanoušek Kristova pokoje se chtěl vydat za Vrchní velitelkou partyzánů, chtěl ji odzbrojit hříšnými hmaty lásky, tedy hmaty milování, pod nimiž se podlomí nohy žen, aby odložila zbraň a svoji vojenskou uniformu a odešla do civilu tím, že by vklouzla na chvíli do Adamova kostýmu. Překážkou této operace byly mraky komárů v džungli. K milování by se vůbec nedostali, protože by museli neustále plácat komáry, aby je neznetvořili, a tak tato havěď zmařila ukončení 'Občanské války' v Kolumbii. Tom to ihned hlásil 'Nebeské vládě', která pohnula 'Kolumbijskou vládu' k tomu, aby jednala s 'Partyzány', a tak 'Vláda' pozvala zástupce Partyzánů do hlavního města Bogoty k jednacímu stolu. Partyzáni měli dostat účast ve vládě. K dohodě bohužel nedošlo. Byl to však důležitý pozitivní krok kupředu ke sblížení a smíru v duchu Kristova pokoje a míru.

Před svým odjezdem do džungle prohlédnout si zlatý důl jeho kolumbijští přátelé jej varovali před nebezpečím malárie, proti které neexistuje očkování. Toto onemocnění může natrvalo podlomit zdraví. I toho se náš hrdina Tom nezalekl, i když měl právě strašnou rýmu a nos jako zasoplený chlapec. Při své cestě do Kolumbie překonal velký teplotní rozdíl; v Kanadě pod Aljaškou bylo mínus třicet stupňů, v Kolumbii o několik hodin později plus čtyřicet. Rýma ho držela po celý týden, i když ho jeho přátelé léčili sladkou citronovou vodou.

Tom se vydal do džungle. Zlatý důl byl lukrativní, dalo se rýžovat dostatečné množství zlata, 'Banka Kanady' byla ochotná od zlatokopů odkoupit jakékoliv množství zlata. Tento obchod měl být rozšířen o odkup zelených drahokamů, tj. smaragdů. Tom se už viděl u váhy, zjistil ale, že se jedná o troškařství, byl přivyklý vážení brambor, kde navyšoval kapacitu váhy dokonce až pětikilovými závažími. K večeru se džungle nad jeho hlavou zaplnila velkými netopýry, kteří se vznášeli ve volném prostoru jako hladoví supi nad mršinou. Vzpomněl si ihned na Hitchcockův film „Ptáci", nase-

dl do džípu a odjel. – Příštího dne se vydal do Banky, Banco de Colombia. Vyběhl do čtvrtého poschodí k hlavnímu vedení banky, kde se dozvěděl, že vývoz zlata a drahokamů z Kolumbie je nelegální. Tím u něj všechno skončilo, respektoval vždy zákony, plnil je do posledního písmene. Utíkal po schodech a sotva vystoupil na ulici, začalo zemětřesení, země se chvěla, budovy se třásly, jakoby se něčeho děsily, vybíhali z nich lidé, jež v nich pracovali, v panice. Naštěstí se otřesy neopakovaly a tak se všechno zklidnilo. Východní zeď domu jeho přátel byla roztržena.

Příštího dne se vydali na koncert vážné hudby do koncertní síně. Vyslechli si mimo jiné i Slovanské tance od Dvořáka. Poté následovala symfonie kolumbijského skladatele. Koncertním sálem se rozlévala nádherná lahodná melodie, jež dávala zakusit blaženost štěstí. Tomův přítel mu šeptá do ucha: „Suave“, což znamená líbezná, dívenka po jeho levici, která byla do Toma hluboce platonicky zamilovaná, ho držela za zruku a tiskla ji něžně. Symfonie vyjadřovala čistotu a něhu kolumbijské duše, její tvůrce se zařadil nesporně mezi velikány evropské vážné hudby.

Ještě doznívala lahodná melodie symfonie 'pokoje' v Tomových uších, když zaslechl výbuchy granátů. Město Cali je obklopeno horami, na jejichž stráních se nachází okrajová předměstí. Do jednoho vniklo 300 partyzánů, které se snažila vytlačit armáda s policií. Prudké boje trvaly tři dny. Těžký kulomet se odlišoval rychlostí palby: tu-tu-tu, od lehkého: tututu, samopal byl nejrychlejší:trrrrr. Z balkonu se stáhl raději dovnitř obýváku, aby náhodou některý ze střelců neobrátil svou zbraň a nepokryl dávkou palby místo, kde se nacházel.

Příštího dne zamířili do přístavu Buenaventura, jenž se nachází na pobřeží Tichého oceánu. Projížděli málo frekventovanou silnicí směrem na západ, po jejíchž obou stranách se nacházely domky Kolumbijců černé pleti, kde se živili z toho, co jim poskytovala půda. Pobíhaly tam mezi dospělými i děti. - Když dosáhli přístavu Buenaventura, měl Tom pocit, že se spojil na pobřeží Pacifiku s celým světem. Upadl do extáze, slyšel melodii tanga a slova nebeského chóru: „Co moře zpívá pod křídly kormoránů. O tom se zdává k ránu všem dětem z Pirea.“ Tom se přidal k nebeskému chóru: „ Snad každý mívá své jedno velké přání. Sní o něm za svítání, jak děti z Pirea.“ Toto velké přání Toma, o němž snil vždy za svítání, byl trvalý mír mezi všemi národy světa.

Byl den pracovního klidu a tak se pohybovali s jeho přáteli, paní a pánem, po celém přístavu sami. Najednou se objevil hlídač. Tomovy přátelé mu všechno s jihoamerickým šarmem vysvětlili a ten jim dal volnou ruku v pohybu v tomto kouzelném přístavu Buenaventura na pobřeží Tichého oceánu, na pobřeží Pacifiku, na pobřeží Oceánu Míru.

Po návratu vyrazil Tom autobusem na cestu po jihoamerickém kontinentu. Zastavil se na pár dnů v hlavním městě Ekvádoru Quitu, jež leží na aktivní sopce Pichincha ve výši takřka 3000 metrů nad mořem, při jejíž stráních jsou políčka Indiánů. Procházel i venkovem, kde dozrávala kukuřice, zavítal do hospody, kde popíjeli Indiáni, jejichž ženy seděly venku. Tom poručil celý kýbl Chiche (čiče), alkoholického nápoje z kukuřice. Po druhém kýblu této domácí dobroty Indiánky své muže vytlačily z hospody a s pláčem je dopravily, správně: dotlačily domů. Tom měl taky pořádně nakoupené, zpíval už jenom „Kde domov můj?“ a hned si dal správnou odpověď: „Tam za Atlantikem, tam za Atlantikem.“ Ekvádor je čistá země jak vnějškem, tak i nitrem, zločin v ní neexistuje, jak se dozvěděl i z jednoho turistického průvodce, kterého si zakoupil ve Spojených státech.

Na rovníku se vyfotil u památníku a odjel do Peru. Setkal se zde v autobuse s jedním peruánským inženýrem se sociálním cítěním, který viděl překonání chudoby v jeho zemi v manuální výrobě, aby každý muž měl práci a mohl uživit svou početnou rodinu. Setkal se i s jedním mladým Peruáncem intelektuálem, který šířil informace o německé literatuře, vydával i časopis o 1000 výtiscích. Naříkal, že v Peru není o velkou německou literaturu dostatečný zájem. Německo přitom požívá v Jižní Americe velké sympatie. Tom nepotřeboval jako německý občan v cestovním pase žádné vízum, to obdržel vždy přímo na hranici.

Tom stále četl denní tisk. Probíhala právě válka mezi Velkou Británií a Argentinou o Falklandy. Jižní Amerika stála na straně Argentiny. Tom se dozvídá z tisku, že Peru poskytlo Argentině své letecké mechaniky pro opravu a údržbu vojenských letounů. Úspěchy na jedné či druhé straně jej nikterak netěšily, polkl při nich hořkou slinu, neboť byl velkým přítelem jak Velké Británie, tak i Jižní Ameriky, byl velkým přítelem všech národů naší planety Země, jejich konflikty mu působily velkou bolest, neznal však slzy, pouze hněv nad tímto Zlem, které drásalo a rvalo jeho duši, jeho oči

nikdy nezvlhly, byl normální chlap na rozdíl od válečných štváčů, jež uvrhnou celé národy pouhým křikem zlé vůle do krvavých válek, v níchž vládne utrpení, nářek a smrt.

Najednou se na popud jeho nevědomí nachází v hlavním městě Peru v Limě. Prochází ulicemi, obchody jsou zde zaplněny krásnými výrobky ze stříbra, vidí veliké podnosy, mísy a spoustu jiných předmětů plnících výlohy obchodů. Peru je supervelmocí stříbra.

Navštěvuje jižně od Limy i místo přistávání mimozemšťanů, jak uvádí Däniken. Samozřejmě že bludy zbloudilého rozumu nevnímá, zůstává na půdě reality, nastupuje do autobusu a vydává se na čtyřdenní cestu přes pohoří And do Cuzca, hlavního města slavné Říše Inků. Když dosáhli výše 4000 metrů, tak někteří domorodci uléhali na deky se srdečními potížemi. Tom se cítil naprosto dobře jako na mořské pláži. Projíždí v horských výšinách kolem stád lam a jiných vysokohorských zvířat, strmé svahy a propasti dělí jejich autobus jenom 40 centimetrů – nachází se pouze půl kroku mezi životem a smrtí. Tom zůstává ve svém stoickém klidu, kterým nic nedokáže pohnout, neboť jeho cestovní vášeň, nadšení pro Latinskou Ameriku a ovládání španělštiny plní jeho vědomí natolik, že se do něj nemůže vloudit ani špetka strachu.

V hlavním městě Říše Inků Cuzcu usedá s čerstvými novinami na obrubu fontány a hned na první stránce vidí titulek: „Se rindieron“, což znamená „Vzdali se“ „Argentinci se tedy vzdali,“ broukl se pod nos a četl dál.

Toma jeho nevědomí posadilo do centra Machu Picchu. Dojel sem původně turistickým vlakem za čtyři hodiny z Cuzca a autobusem spirálovitou silnicí po strmé stráni. Najednou stojí před nepatrnou jeskyňkou, jež skrývá velkou moudrost Inků. Když prošel sluneční paprsek skulinkou a dopadl v jeskyni na zdi do jednoho určeného bodu, znamenalo to letní slunovrat. V novodobé španělštině se tomu zde říká „Amarrar el sol“, což v překladu odpovídá slovům: „Spoutat slunce“.

Tom odsud ve svém nevědomí „proletěl“ do vládního města Bolívie La Paz, jež leží ve výši 3600 metrů pod náhorní plošinou vysokou 4000 metrů. Stojí před prezidentským palácem, kolem něhož nesou vojáci v dlouhém průvodu sochu Svatého Františka. Uctívání světců se těší v Latinské Americe velké oblibě. Prezident republiky stojí na balkoně v důstojné póze. - Bolívie je země s převážně indiánskou populací - vojáci na krátko ostříhaní

jsou Indiáni, jejich velitelé jsou Bolivijci evropského původu s krátkými účesy - je jich zde tak málo - Indiánky mají na hlavě sympatické kulaté kloboučky, na zádech děti.

Tom sedí ve vlaku jedoucím přes noc do Brazílie. Místenky se kupují předem. Náhodou sedí vedle něj mladá Indiánka, sympaticky se na Toma usmívá. Sedí oba pod jednou dekou, takže na ně doléhá pokušení, které je vloženo mezi ženu a muže. Tomuto pokušení oba odolají a usnou. – Tom se loučí se „svou“ kočkou, s níž spal „naslepo“ rychlostí 100 km/h, aniž by se dotknul alespoň ve snu - i sny mohou být unavené - lehce a nebo tvrdě některého hříšného místa, zastavuje se u jezírka, z nějž vytahují hasiči mrtvolu. Ubytuje se v hotelu, kde se slaví právě svatba. Svatebčané jej pozvali na oběd. V Brazílii se vydatně jí, jak se mohl přesvědčit.

Najednou se ocitá v hlavním městě Brazílie Brasília, které bylo nově založeno ve formě napjatého indiánského luku za prezidenta českého původu. (Snad se zde Tom v Pravdě nemýlí.) Podél hlavní třídy se nachází vládní budovy, po levé straně katedrála ve formě trnité koruny Ježíše Krista. Brazilci jsou skvělí architekti.

V Riu zahlédne na moři cukrové hřbety a nato stojí před obrovkou sochou Spasitele na vysokém kopci s rozhledem do dáli, který mu mlha zahaluje. – Na pláži Copacabana se sluní krasavice světlé i tmavé pleti, pleti hladké, neboť husí kůže nemá v tomto vedru základní nutné podmínky k naskočení. Pokušitel Tomovi našeptává, jak by bylo příjemné tuto hladkou pleť hladit.

V São Paulo se nachází v Hadí farmě, kde se získává hadí jed pro lékařská séra. Jeden zaměstnanec turistům předvádí, jak se „dojí“ hadi, jak se získává jejich jed kousnutím do skleničky, do níž jed vtéká.

Z Uruguaye odjíždí do Buenos Aires. Prohlíží si toto impozantní město, na hřbitově stojí u hrobky Evy Perónové, kde se od jednoho mladého zaměstnance dozvídá, že našla místo ne jenom v hrobce, kde pokojně odpočívá, ale i v srdci svého národa, kde žije jako symbol ženské krásy. – Konec války o Falklandy dal do pohybu rychlou inflaci a tak si Tom mohl dovolit za 60 centů dolaru v restauraci dobrou večeři s láhví výborného argentinského červeného vína.

Vydává se z Buenos Aires na západ až k Andám do Mendozy. Zvolil k tomu noční vlak i s místenkou, aby si pospal a tím získal čas. Dostavila se

však ironie osudu. Vlak byl přeplněný vojáky vracejícími se z války o Falklandy; vojáci setřepali ze sebe všechen stres, zpívali, jásali a dupali ne jenom v jeho vagóně, ale i v celém vlaku. – Asi 18 km od Mendozy navštívil Národní Muzeum Vína, kde se setkal i s moravským vínem, které získalo v sedmdesátých letech první cenu na světové výstavě vína.

Svůj původní plán, to je projet pohořím And autobusem do Santiaga de Chile, hlavního města Chile, zrealizovat nemohl, protože silnice byla kvůli velkému množství sněhu neprůjezdná. Musel nasednout do velkého dopravního letadla. V hlavním městě Chile navštívil rodinu svého chilského kamaráda, zamiloval se do jeho krásné sestry, černovlasé Jessiky, prohlédl si toto impozantní město, jemuž schází přirozená ventilace polohy, čímž se hromadí znečisťování ovzduší velkým množstvím automobilů, zhlédl i krásy tohoto impozantního města, pohlédl na stopy leteckého útoku na prezidentský palác za Pinochetova puče proti prezidentu Allendeovi.

Jeho nevědomí jej zavádí i do romantického přístavního města Valparaíso na pobřeží Tichého oceánu. I zde slyší najednou shůry píseň: „Co moře zpívá pod křídly kormoránů. O tom se zdává k ránu všem dětem Spirea.“ Tom se přidává k chóru zpěvem: „Snad každý mívá své velké přání. Sní o něm za svítání, jak děti z Pirea.“ Toto velké přání Toma, o němž snil vždy za svítání, byl trvalý mír na celém světě. – Pohlédl přes Tichý oceán do dáli, poklekl na pláži do měkkého písku a modlil se za oběti násilí a válek a za jejich rodiny. Poté procitl, nevědomí jej uvedlo do přítomnosti.

ČÁST ŠESTNÁCTÁ: Tom navštívil dřevorubce v Kanadě

Tom nasedl v severní Kanadě na malém letišti do čtyřmístné Cessny, udal pilotovi cíl, zaplatil a letoun vzlétl. Když dosáhl cestovní výšku a rychlost, pilot, který sbíral letové hodiny, aby si mohl udělat pilotní průkaz pro velká dopravní letadla, se pousmál a zeptal Toma, zda si chce zařídit, aby si mohl něco vybavit. Tom samozřejmě převzal ihned řízení letounu, po půlhodině letu spatřil před sebou na pravé straně v lese přistávací dráhu lesního tábora dřevorubců, odbočil doleva a zamířil letoun na přistávací dráhu, ubral plyn, vysunul klapky, po chvíli znovu ubral plyn a ještě jednou vysunul přistávací klapky a asi osmdesáti kilometrovou rychlostí se blížil k zemi. Pilot, který při své práci usnul, se divil, jak to Tom všechno zvládl. Tom se vymlouval, prý v předcházejícím životě létal jako vojenský pilot. Mladý Kanaďan mu uvěřil. Tom létat uměl.

Tomův kamarád z jeho rodné vesnice přiběhl jako dřevorubec k letounu a pomohl mu odnést jeho těžký batoh. Po vydatné večeři – v Campu se ohromně vařilo a jedlo na způsob dřevorubce – Tom zalehl. Uprostřed noci zaslechl střelbu z kulovnice, která se pozvolna přiblížila až k maringotce, v níž spal i s jeho kamarádem a dalšími dvěma dřevorubci. Kulky se zavrtávaly do maringotky a Tom se už loučil se životem. Bál se nejvíce zásahu do hlavy. Najednou se ozval výkřik. „To je určitě ten naštvaný Indián!“ Po této poznámce vyskočil z postele jeho kamarád a zaklel. Jedna kulka ho totiž polechtala pod nosem. Vytáhl ze skříně nabitou automatickou kulovnici a vrhl se s klením na jazyku ke dveřím, vykopl je a vypálil od pasu devět ran směrem k místu, odkud vycházely rány. Najednou všechno utichlo. Tom byl rád, že přežil, ale bolelo ho, že jeho kamarád útočníka zastřelil, protože sám by nevystřelil nikdy ani na myšku. Stalo se tak v sebeobraně, pomyslel si. Pravda vyšla najevo později. Indián přestal střílet, protože mu došly náboje a tak pohřeb se nekonal, běhal ráno naštvaný s mimikou spravedlivé pomsty indiánské duše po Campu, běhal místo s flintou s metlou.

Není se čemu divit. Některý z dřevorubců přivedl jeho osmnáctiletou dceru do jiného stavu a sama nevěděla, kdo to byl, vlastně ho při činu ani nepřistihla, pouze ho cítila. Byl to případ pro zlatokopa pravdy Toma, kte-

rý se dal do pátrání. Z první ruky se dozvěděl celou pravdu. Indiánka se vydala jako Karkulka s košíkem do lesa na hřiby. Když se sehla k prvnímu pravíku, aby ho uřízla, přiblížil se k ní pachatel ze zadu, zvedl jí sukýnku a dal se hned do práce, protože kalhotky lítaly doma ve větru na šňůře. Indiánka proto nikam nespěchala, počkala trpělivě, až pachatel skončí, a když byl hotový, uřízla pravíka, dřevorubec si povytáhl kalhoty, a když se holka vzpřímila, sklouzla jí červená sukýnka na lýtka a dřevorubec se odebral ke své motorové pile. Úplně zapomněla se ohlédnout. Jenže celá tato lumpárna měla své následky, Indiánka otěhotněla. Její otec chtěl vystřílet všechny dřevorubce, protože pachatelem podle jeho logiky mohl být každý, naštěstí nikoho netrefil, měl v sobě vydatnou dávku ohnivé vody, aby nabral odvahu, takže úplně přehlédl hledí i mušku.

Po upřímném doznání pachatele se Tom rozhlédl kolem sebe a objevil krajinu, kterou souvislý les dříve ukrýval pod svým šatem stromů. Po jejich vykácení se zrodila krajina: viděl stráně, kopečky, údolí, potůčky, jezírka a cestičky. Žádalo by to pouze sedláka, který by vykopal kořeny, osel stráně, vysadil ovocné stromy, přivedl koně a další dobytek a tím by se zrodila civilizace mezi soby, vlky, černými medvědy a medvědy grizzly. K tomu však nedochází, tyto obnažené plochy obrovského kanadského lesa se hned zalesňují. - Navštívil v této oblasti i chatu zlatokopů z dob 'Zlaté horečky', doprovázel přitom i jeden milenecký pár ze Západního Německa, který se pohyboval neozbrojený v těchto pustinách. Doufejme, že je nesežrali medvědi.

Když se těhotná Indiánka na Toma začala usmívat, rozhodl se, i když se mu Rybana velmi líbila, že odjede, nebo spíše odletí. Nasedl spolu s dalšími jedenácti dřevorubci do letadla. Jednalo se původně o vyřazený letoun kanadské armády, který sloužil výsadkářům. Scházela v něm sedadla, takže se sedělo na podlaze ve dvou řadách proti sobě. Letoun vzlétl a jeho první pilot a majitel se neustále pohyboval dopředu a dozadu, aby letoun odlehčil. Kabina pilotů nebyla oddělena a tak Tom viděl před sebou v odstupu velký zalesněný kopec, který po chvíli minuli těsně nad vrcholky jehličnatých stromů. Dřevorubci pochvalně zatleskali a Tom poděkoval Pánubohu.

Tom najednou seděl v letadle, letěl nad Kanadou do Chicaga. Pod ním se rozkládal nekonečný les s fleky vytěžených stromů. Až na jihu Kanady se

podél americké hranice objevila kanadská města. Tom navštívil již dříve Kanadu několikrát, projel autobusem 5000 kilometrů od východu až na západ do Vancouveru, seznámil se přitom s Montréalem, evropsky působícím Torontem, kde vystoupil na vysokou televizní věž, navštívil hlavní město Ottawu, projel několika provinciemi, například rovinami Saskačevanu, který je obilnou komorou Kanady, zastavil se na úpatí Skalistých hor ve městě Calgary, kde se konaly v roce 1988 Zimní olympijské hry, vyjel přes hory do lázeňského městečka Banffu, kde se ho někdo dotkl rameně. Tom to pokládal za loupež a tak při rychlém obratu silně udeřil. Zasáhl medvěda grizzlyho, který si ho chtěl otočit, aby ho mohl zakousnout a odnést do lesa, chtěl si ho dát k obědu. Tom byl ale rychlejší a medvěd se dal na útěk. Po jeho úderu ztratil chuť k jídlu, česky řečeno k žrádlu. Viděl to i jeden lázeňský host se smyslem pro humor, který v lokálním tisku příštího dne hlásil: Nelítostné setkání! Muhammad Ali udeřil v lese poblíž Banffu medvěda grizzlyho, který se na místě podělal. - Tom navštívil několikrát i Vancouver, který pokládal vedle Ria de Janeira a San Francisca za perlu mezi městy amerického kontinentu. Vancouver má výjimečnou polohu, moře a hory. Jeho okolní čtvrti zdobí nádherné rododendrony. Vyjel výletní lodí za doprovodu velryb i na Vancouver Island (Ostrov), kde si prohlédl krásné město Victorii s jejím 'Mořským světem'. Samozřejmě že k bohatství Kanady patří i krásné hory, lesy, zvěř, půvab Indiánek a všech Kanaďanek, před nimiž dokonce Národní hokejové mužstvo odloží Pohár Mistrů Světa, odhodí chrániče a hupne za nimi do postele.

ČÁST SEDMNÁCTÁ: Tom jako bezdomovec

Nevědomí Toma zde nezasáhlo chronologicky. Po studiu již po delší době v zaměstnání jako profesor matematické logiky se setkával pouze s pravdou, kterou už dávno objevil a tak se jeho život stal natolik nudný, že si nechal

narůst plnovous a odebral se po zjevení anděla ve snu na jeho radu mezi bezdomovce, aby zde pokračoval jako pravdykop v hledání pravdy - jako zlatokop v hledání zlata. Na tuto zajímavou úlohu se svědomitě připravil. Aby zapadl a byl přijat jako nováček mezi příslušné veterány, nechal si tedy narůst vousy, oblekl si vytahanou mikinu, nechal si zhotovit fotografii, vystavit nový občanský průkaz s povoláním bezdomovec. Univerzita jej uvolnila, udělila mu neplacenou dovolenou pro hledání pravdy.

Tom Tomas Beruf Obdachloser
(Povolání bezdomovec)

Tom měl ve svém bezdomoveckém občanském průkazu i následující osobní údaje: Tom Tomas, bezdomovec bytem na ulici, nocleh v zimním období ve stanicích metra, v létě 150 metrů od hlavního nádraží v křoví v bezprostřední blízkosti neznámé rovnoběžky. – Tyto údaje byly nutné, aby ho mohla v případě nouze kontaktovat policie.

Tom se na stuttgartském nádraží nenápadně vloudil i s jeho batohem, v němž se nacházel mimo několik základních potřeb i spacák, mezi své nastávající druhy neb kumpány. Byl přátelsky přijat, nikdo mu nepoložil jedinou otázku. Po čase jim svěřil své jméno.

Jednoho dne se Tom setkal s Pepou. Pepa, který se objevil v Románě „Ozvěny lásky“, je bývalý strážce Věčného světla v Chrámě svatého Mikuláše v Praze. Komunistům uprchl, ale v Západním Německu ho dostal na

ulici jeden soudce, jenž propadl alkoholu. Tento virus se přenesl i na Pepu. On však nepropadl tvrdému alkoholu, propadl červenému vínu, které nosil 24 hodin denně v kapse své ošumělé bundy jako diabetik kostku cukru, jeho dvoulitrová láhev byla vždy v pohotovosti, odjistil ji jenom, když ji nasadil, pořádně si utáhl a poté vždy radostně dupnul pravou nohou. - Pepa je doktorem atomové fyziky a tak pozval své soukmenovce bezdomovce k 'Velkému třesku'. Zapomněl jim oznámit, že se jedná pouze o přednášku a tak bezdomovci očekávali ve Velkém třesku odzátkování obrovského sudu Červeného vína, těšili se už, sjeli se z celého Západního Německa, někteří si přinesli i prázdné láhve k naplnění, rozešli a rozjeli se však nakonec s prázdnou.

Pepa tedy zahájil přednášku: „Bez Velkého třesku bychom tady neseděli. Na počátku nebylo nic. Toto nic se takřka před 14 miliardami let proměnilo v kuličku energie o velikosti kuličky, o kterou jsme jako chlapci hráli na ulici. Tato kulička v jedné miliontině miliontiny miliontiny miliontiny vteřiny explodovala a za jednu vteřinu vznikla koule o velikosti naší země. Tato koule se obrovskou rychlostí rozpínala." Posluchači bezdomovci Pepu požádali, aby rozpínání koule a později i celého Vesmíru zastavil, protože si musí svlažit jazyk. Pepa uposlechl, rozpínání Vesmíru pozastavil a svlažil si také jazyk. Jeho posluchači na tento Velký třesk připíjeli ťukajíce láhvemi o sebe. Pepa si zasunul svoji dvoulitrovou milenku, kterou tiskl nesčetněkrát denně ke rtům, do pravé kapsy a pokračoval jako profesionální řečník: „Velký třesk je za námi. Energie se mění rychle v hmotu a antihmotu, dochází mezi nimi k urputnému boji, milion částic antihmoty se sráží s milionem částic hmoty a mění se v nic. Zůstává jenom jedna částice hmoty a ta úplně stačí pro celý Vesmír. Kdyby nezvítězila hmota nad antihmotou, tak bychom tady neseděli." „Stop!" vykřikl jeden posluchač a dodal: „Musíme to zapít – oslavit!" A tak to zapili, jenom Tom ne, protože přišel mezi bezdomovce neúplně vybavený, zapomněl si vsunout do pravé kapsy bundy láhev červeného vína. Nabídku jedné bezdomovkyně, aby si utáhl z její láhve, zdvořile odmítl – ze zdravotních důvodů. Bezdomovci začali předčasně slavit Velký třesk s jeho blahodárnými následky. Pepa si musel vyžádat jejich pozornost, odpoutat je zase na chvíli od láhve vína. Pokračoval: „Vznikly atomy vodíku a helia a za 380 000 let se celý Vesmír rozsvítil. Objevily se hvězdy a planety a před 4 miliardami

lety i naše sluneční soustava, na Zemi se vyvinul život. Před 60 miliony lety vyhubil obrovský meteroid dinosaury a tak se mohli vyvinout savci. Kdyby tehdy nedošlo k této srážce obrovského meteoritu s naší Zemí, tak bychom tady dnes neseděli.“ Pepa si vytáhl z pravé kapsy láhev, pořádně si utáhl, radostně si dupnul a vsunul láhev zpět do kapsy. Všichni bezdomovci jej věrně následovali s výjimkou nedbalce Toma. Pepa svoji přednášku dokončuje: „Naše slunce za 10 miliard let vyhasne a zemře a celý Vesmír se bude ještě 100 miliard let rozpínat, až se rotrhne a rozpadne na atomy a zanikne, promění se zase v nic, z něhož vzešel. Kristus to předpověděl, když řekl: ’Nebe i Země pominou, ale slova má nepominou’.“ - „Tato slova jsou věčností života,“ dodal ještě atomový fyzik jako bývalý strážce Věčného světla v Chrámě svatého Mikuláše v Praze Pepa. Ozval se hlas: „Proč vůbec k tomuto Velkému třesku došlo?“ Za tímto hlasem se skrýval náš zlatokop pravdy Tom.

„Hned se to dozvíš, kumpáne.“ Ihned se objevil řádový kněz v mnišské kutně a s vousem, jenž mu sahal až k pasu. Nesl s sebou větší kufřík, který otevřel, vyndal z něj malý skládací stolík, který pokryl bílou rouškou a proměnil v oltář a postavil na něj kalich. Pepa mu pomohl do dlouhé kněžské košile, kterou si mnich přetáhl přes hlavu. Začala mše. Vtom se celý děj v Tomově prožívání posunul ke slovům: „Pro něj a skrze něj všechno bylo stvořeno.“ Jednalo se o Ježíše Krista.

Naskočila mu ve vědomí náhle druhá scéna. Jedna panička nabídla Pepovi jako bezdomovci a ministrantovi trávení nocí u ní doma. Prý jej každý večer vykoupe. Pepa to odmítnul, že prý jej děvčata už od malého chlapce lechtala a teď prý dostane při každém doteku ženské ruky záchvat smíchu. Panička se od něj s odporem odvrátila, místo aby mu slíbila, že jej z tohoto neduhu vyléčí. Samozřejmě že se jednalo o pouhý výmysl. – Pepa ale nepotřeboval žádnou koupelnu, jeho vanu tvořila mohutná řeka Neckar, jež protéká Stuttgartem a jeho toaleta neboli WC přesahovala rozlohu tří fotbalových hřišť. Takový luxus nevlastní ani žádný multimiliardář naší planety Země.

Tom si uvědomil, že pravdu mezi bezdomovci našel – bez Velkého třesku bychom je totiž neměli, byli bychom společensky podstatně chudší, našel odpověď i na otázku, proč bylo všechno stvořeno; odebral se poté zpět do svého civilního života, do svého bytu a zaměstnání, před tím si však odstranil vousy a oblekl novou košili a svetr.

ČÁST OSMNÁCTÁ: Návštěva Toma u mne v Mnichově

- Po příjezdu si Tom nejdříve odpočinul, pak se rozpovídal: Přináším Vám špatnou zprávu, pane Silvestře.

- Nepovídejte! Kdo zemřel?

- Nikdo. O Vaše dílo v České republice není zájem. Zaslal jsem nabídku Vašeho díla Vašim jménem sedmi českým univerzitám s popisem obsahu, ale nedostavila se žádná odpověď.

- Nepovídejte! Že by univerzity přestaly plnit funkci vzdělávacích institucí?

- Zdá se, že ano. - A tak jsem zaslal stejnou nabídku i 25 ředitelům českých gymnázií v naději, že se obracím na **Hlavu**, dostavila se však ironie osudu. Narazil jsem na **Slepé střevo**. Neobdržel jsem od nikoho jedinou slabiku. Pravděpodobnost výhry ve sportce je daleko vyšší.

- Že by kniha ztratila pro vzdělávací instituce České republiky zcela hodnotu? Stal se vztah ke knize v naší počítačové době odpadem ve společnosti?

- To já nevím, pane Silvestře. U knihoven to nevypadá lépe.

- Změnily se české knihovny na knižní muzea? Propíjí se Evropské fondy pro podporu vzdělávání u šálku kávy? Hlavně že mají veřejné knihovny všechny díly Harryho Pottera. Zde vidíme, kam zelektronizovaná komunikace vede. Co je ale příčinou tohoto nešvaru, Tome?

- Z mého humoristického pohledu trpí zaměstnanci ve vzdělávacích institucích virovou infekcí. Chytili od počítače Virus Gándhí, který způsobuje pasivní odpor.

- Co je ale příčinou tohoto pasivního odporu?

- Při hledání pravdy se setkáváme s mnoha domněnkami, od jejichž výčtu raději upouštím, protože nejsou pochvalné. I když neznáme pravdu příčiny, známe její výsledek, který je velmi destruktivní a hanlivý: Zodpovědní zaměstnanci na svých místech zapomněli, že svým pasivním odporem znehodnotili komunikaci, porušili důvěru, pohrdli komunikativním protějškem a poškodili image instituce, pro niž nepracují zodpovědně. Liberální diletantismus, jenž zachvátil společnost demokratického světa, si to vůbec neuvědomuje, pane Silvestře.

- Tak je to, Tome. Z této zkušenosti se dá objektivně odvodit, že vzdělávací instituce v komunikaci a vztahu ke knize vůbec nefungují, což odporuje pozitivnímu řádu a požadované normě. Nenabízel jste jim brambory ani nudle do polévky a to byla chyba. Ty potřebuje školní jídelna, školní knihovna nepotřebuje nic, nanejvýš vysavač na prach.

- Samozřejmě že bych tuto **Černou díru** v systému vzdělávání neobjevil, kdyby neexistovala.

- Jste zlatokop pravdy, Tome. To, co jste objevil, není v pořádku. Komunikace, která je nepostradatelnou součástí kulturní vyspělosti společnosti, schází u vzdělávací a vychovávací elity.

- Vaše odborné knihy neměly u vzdělávací elity čtyřlístek štěstí a sice: **potřebu, zájem, povinnost a zodpovědnost**. Potřeba a zájem táhne, povinnost a zodpovědnost tlačí. Tento čtyřlístek úplně opadl, nezbylo nic. Postačil by pouze jeden lístek ze čtyř, aby komunikace uspěla.

- To nevadí, Tome, hlavně že slepí a němí reprezentanti vzdělávání a výchovy, kteří nekomunikují v kontextu svého oboru, jsou zdraví a chutná jim.

- Máte pravdu, pane Silvestře, neboť komu nechutná, není zdravý.

- A komu nechutná, tomu netráví, Tome.

- A komu netráví, ten není zdravý, pane Silvestře.

- To je určitě pravda, Tome. Není ovšem pravdou, že kdo není zdravý, tomu nechutná a netráví. Záleží totiž vždy na povaze nemoci.

- Vidíte, pane Silvestře, jak je těžké pravdu najít. Pravdu musíme často hledat, jakož i v tomto případě. Takže nemáte pravdu – já jako zlatokop pravdy Vám to mohu říct – nemáte pravdu, když tvrdíte, že to nevadí, že nekomunikují, hlavně že jsou zdraví a chutná jim. I nemocným chutná a tráví. Takže příslušní zaměstnanci nejsou zdraví, i když jim chutná a tráví, měli by se léčit, vypadá to u nich na invalidní důchod.

- Máte pravdu, Tome. Měli by se léčit. Zde se projevuje axiom matematické logiky: Všechny kachny jsou ptáci, ale neplatí, že všichni ptáci jsou kachny.

- Poslušnost, pane Silvestře, je nezbytná pro zdravou funkci společnosti. Doufejme, že se paní ministryni podaří nastolit ve školství všeobecně a to i u žáků natrvalo poslušnost, doufejme, že se jí podaří odstranit Virus Gándhí u ředitelů gymnázií a zaměstnanců univerzit, obnovit a ozdravit

tím vztah, jenž je srdcem lidského společenství a důvěry, a zaměřit pozornost všech zaměstnanců ve školství na knihu, jež je matkou vědeckého a technického zázraku naší doby.

- Máte pravdu, Tome. Jako psychoanalytik mohu dodat: Počítač je pouze produktem tohoto vědecko-technického zázraku a proto nesmí převzít moc v systému vzdělávání, neboť vede k jeho zpovrchnění, šíří jako kouzelný proutek na přání informace, které jsou slupkou substance, jež postrádá kognitivní hloubku. I obraz, který v naší době převládá - televize, počítač - je při přehnaném užívání škodlivým prvkem při vzdělávání, jedná se u něj o přímou sugesci, která na rozdíl od knihy neaktivuje kreativně hlubší duševní vrstvy, což škodí nejenom rozvoji kognitivních schopností, ale i samotnému duševnímu zdraví. - Proto návrat ke knize, která nejenom informuje, ale i vzdělává v rozsahu a hloubce a skýtá obrazně řečeno především u beletrie zdravotní gymnastiku duševní soustavě. I k této problematice se vyjadřuji písemně ve svých svazcích v Edici pro podporu poznání v oblasti humánních věd. Počítač je génius v matematické logice (přírodní vědy a technika), ale dokonalý hlupák v rozeznání smyslu (humanitní vědy), dokáže pracovat pouze s formou.

- Plně s vámi souhlasím, pane Silvestře. V období počítačové techniky a informatiky žáci základních a studenti středních škol nepřemýšlí, nestudují, nýbrž opisují, protože je k tomu svádí počítače přeplněné informacemi. Odchází pak se špatnými základy do další etapy vzdělávání. Na počítači si všechno hravě vyhledají, ale v malé násobilce kulhají na obě nohy. Počítač s jeho obsahem a sociální sítí je mohutně motivuje. - Jeho účelné nasazení v procesu vzdělávání je samozřejmě vysoce žádoucí.

- Jako matematik to určitě vidíte spravně, Tome. - Pohlédněme zde ale na symbol knihy, na Bibli, kde se Kristus na několika místech dotýká velmi radikálně základní psychologické zákonitosti vztahu, což by se dalo vyjádřit zjednodušeně: „Ty nechceš znát mne, tak já neznám tebe.“ 'Hluchý a slepý' komunikativní partner se stává vlastní vinou naprosto bezcenný.

- Osud české vzdělávací elity, alespoň té, která ve vašich snahách objektivně selhala, můžeme tedy, pane Silvestře, v uvedeném konkrétním případě lehce odhadnout. Kristus by ji odvrhl, Dante by ji umístil v Pekle - a co by s ní učinil básník naší doby?

- Raději ani nehádám. Vztah v sobě skrývá rozumové, emocionální a humoristické jednání. Na nabourání vztahu reagujeme zpravidla emocionál-

ně a nebo lépe humorem, přičemž se emocím vyhneme, jak je to rozebíráno v psychoanalytickém díle: 'Proč se smějeme'.

- Jak je to možné, že vzdělávací a vychovávací instituce jednají tímto nevhodným způsobem? V rychlé odpovědi by bývalo stačilo jedno slovo, u těch pomalejších jedna slabika. Co o tom soudíte, pane Silvestře?

- Určitě máte pravdu. - Dovedu si ale představit, že i pozitivní, tedy **zpětná metamorfóza**, je možná, že se ze **Slepého střeva** třeba stane opět **Hlava**, takže žádná komedie nebude zapotřebí. 'Konec dobrý - všechno dobré'.

- Vyžaduje to, pane Silvestře, tuto počítačovou revoluci, které propadlo v oblasti vzdělávání již mnoho duší opakovaně na škodu správnosti a kvality vzdělávání, vzít na uzdu vhodnou kontrarevolucí. - Vraťme se ještě ke knihovnám. Poslal jsem seznam Vašich titulů 'jménem autora' vedoucí jedné maloměstské knihovny, ale nedošla žádná odpověď ani po druhém mailu. Mletou kávu bohužel nenabízím. Přitom to knihovnice měla jenom sto kroků do knihkupectví.

- Řekl jste sto kroků, Tome?

- Ano, pane Silvestře, řekl.

- A víte vůbec, kolik udělá za sto roků vrabec kroků? Jste přece matematik.

- Ano, jsem. Nechte mě to vypočítat. Takže když udělá vrabec za rok deset tisíc kroků, udělá za sto roků jeden milion kroků.

- Ha ha ha. Zasmáli se zbrojnoši. Jste perfektní matematik, ale špatný ornitolog.

- Tak kolik?

- Ani jeden, Tome. Vrabec skáče. - Takže znovu: Kolik udělá za sto roků vrabec skoků?

- Vypočítejte si to sám.

- Vidíte Tome. Jste zlatokop v hledání pravdy. U vrabců jste ji nenašel.

- Samozřejmě, že všechny knihovny nejsou stejné, pane Silvestře. Z povinné nabídky nakladatelství si některé Vaše dílo zakoupily, pokud se jim zabývaly. Do poloviny října tohoto roku bylo v České republice vydáno 16 000 titulů, takže se nemůžeme divit, že zaslaná díla v elektronické podobě končí nejkratší cestou v koši, k tomu stačí jeden dotek. Jak je všechno jednoduché v našem elektronickém světě! Vztah neznamená nic, přitom je

právě vztah všechno, alespoň to tvrdíte ve svém psychoanalytickém díle. Za vztah je v prvé řadě zodpovědné školství. V titulu „Prameny studánky pedagogické praxe“ autor věnuje jednu kapitolu výchově k pozitivnímu vztahu.

- To jste, Tome, měl těm univerzitám a ředitelům gymnázií mé celé dílo přesto zaslat. Jedná se o dílo jejich odbornosti, o žádnou kuchařku.

- To by byla chyba, pane Silvestře.

- Proč pak?

- Kdybych jim Vaše dílo přesto zaslal, tak by jej tato vzdělávací elita změnila na materiál pro myší hnízda.

- Opravdu?

- Jistě. Na půdách škol myši opravdu jsou. Vybudovaly si tam slušnou existenci. Na půdách univerzit prý dokonce straší, pane Silvestře.

- Nepovídejte, Tome!

- Povídám, pane Silvestře. Obchází tam Duch Totality se svými zbrojnoši.

- Marxismus-Leninismus, že jo, Tome?

- Uhodl jste. Já s ním mám, pane Silvestře, neblahé zkušenosti.

- Teď povídejte!

- Dobře. Tedy slyšte! Kdyby nás tento Zloduch nesrazil jako svobodné sedláky na kolena, tak bych vodil jako mládenec kobylu k hřebcovi a ne kozu k capovi. Nikdo si nedovede představit, kolik odvahy jsem sebral, abych převedl mečící kozu z dolního konce vesnice na horní k jejímu milenci.

- Já si to dovedu představit, Tome.

- Následky tohoto hrdinného činu byly devastující: Večer na taneční zábavě jsem při dámské volence zůstal jako jediný v sále sedět. Nezachránil mne ani účes na Havla, který tehdá, jak dobře sám víte, pane Silvestře, velmi letěl neboli frčel.

- Mám ho v živé paměti. I já jsem ho pěstoval.

- Já samozřejmě také. Posílil jsem ho dokonce, jak si ještě dnes živě vzpomínám, i cukrovou vodou, aby stál jako socialistický vynález i při amerických rytmech.

- A stál?

- Stál, ale i to nepomohlo. Obešla mě s úsměvem i holka, která byla přihlouplá a strašidelně šilhala.

- Myslíte šilhavů Kaču, Tome?

- Ano, myslím šilhavů Kaču, pane Silvestře. - Ta si vybírala. Jezdili za ní komunisté ze všech koutů republiky, dokonce až z Prahy. Prý ji měla zrovna tak dobrou jako nejvěrnější soudružka. - Tehdá se mnou komunisté, to Vám musím dnes říct, pane Silvestře, pořádně zatočili.

- To vám věřím, Tome.

- Dnes nemám proti komunistům v demokracii žádné výhrady, dokud nemluví o komunistické minulosti pochvalně.

- Máte pravdu, Tome. V naší době jsou neškodní. Jejich ruce jsou spoutány okovy demokracie. Třeba jsou i v jejich pohledu na aktuální svět v některých bodech užiteční.

- Komunistické nebezpečí je už za námi. Dnes čelíme novým úskalím. Nesu Vám zprávy z Česka. Na politickém okraji se ozývají bludy o vystoupení České republiky z EU. Co tomu říkáte, pane Silvestře?

- Co tomu říkám? - Tito zbloudilí „spasitelé“ by si měli uvědomit, že bez EU a Německa by se České republice nevedlo dobře. Mám ale k jejich zbloudilým představám i další závažné výhrady. Můj pacient pan Fialka patří ještě ke generaci, jejíž přímá rodina procházela tragédií Evropy. Jeho děda z matčiny strany padl v První světové válce v Itálii a zanechal pět malých dětí – jeho děda z otcovy strany vozil v této válce s koňmi vojákům jídlo k jejich zákopům, protože byl už starší. Zažíval ale podobné hrůzy jako bojující mužstvo. Jeho nejstarší strýc si v této válce podlomil v zákopech zdraví a po válce ještě v mládí zemřel. – Ve Druhé světové válce bojoval jeho strýc z matčiny strany po útěku do Ruska v Armádě Ludvíka Svobody a probojoval se až na Moravu a byl i raněn. Jeho teta z matčiny strany pomáhala s jejím mužem uprchlíkům, Židům a sestřeleným americkým letcům. V jejich horské zemědělské usedlosti se ukrývali běženci, někdy i skupina dvaceti osob, a odsud byli převáděni přes hranice na Slovensko a pak dále až do Ruska. Pobírala jako antifašistická bojovnice i lepší důchod. Zemřela před několika lety ve vysokém věku.

- Válečné zločiny, pane Silvestře, je třeba oddělit od národa. Národ je vždy obětí. Nebojovalo se proti německému národu, nýbrž proti státní moci soustředěné v rukou vrcholných zločinců. Bojovalo se proti vrcholnému Zlu. I když patřím k poválečné generaci, tak jsem toho v mé rodině

již v útlém dětství mnoho slyšel, protože válka ještě přežívala ve vědomí všech, kteří jí prošli.

- Ano, souhlasím s vámi, Tome, bojovalo se proti státní moci soustředěné v rukou vrcholných zločinců.- A co náš přítel pan Papoušek jako Vrchní velitel Armády spásy? Jak se mu vede v České republice?

- Ani se neptejte! Podle internetu se z něj stal masový vrah.

- Co to říkáte, Tome!? To je hrůza, to je hrůza!

- Víte, pane Silvestře, seběhlo se to všechno následovně:

- Napjatě naslouchám, Tome.

- Tedy slyšte: Pan Papoušek prováděl v soudní budově službu správce sítí. Nacházel se právě v soudním sále, kde sedělo asi 50 středoškoláků, které učil programovat. V příslušné soudní budově probíhal i masivní chemický zásah speciální jednotky proti infikovaným klíšťatům a dotěrným komárům. Pan Papoušek právě dokončil přípravu počítače pro soudní zapisovatelku. Když vstal, píchlo ho v koleně a musel se posadit. Jediné volné místo v soudním sále bylo na lavici obžalovaných, protože pachatel se nedostavil, byl spitý namol. Pan Papoušek má jako geniální počítačový expert pomocí kouzelného hesla vstup do všech částí internetu, kde se nachází jeho jméno. Příštího dne našel na sociálních sítích svých studentů sdělení: **Náš pan profesor Vojtěch Papoušek jako masový vrah infikovaných klíšťat a dotěrných komárů na lavici obžalovaných.**

- Jak je to možné, že se v soudní budově nacházelo tolik studentů?

- Protože každé soudní řízení je veřejné. Studenti si všechno mohou natáčet jak akusticky, tak i opticky a pak se tím na sociálních sítích baví.

- To snad není možné, Tome! A co ochrana osobních dat?

- Ta je v tomto případě v háji, abych to zhodnotil lidově. Zákon stanoví přístup veřejnosti k soudním řízením a soudy se tím musí řídit, pane Silvestře.

- Z neutrálního hlediska je zákon rozporuplný element, Tome. V Demokracii je stavební částí organizace, správy a moci ve státě, za jistých okolností se může dostat do rozporu se Spravedlností a základními právy. Proto vyžaduje bdělý dohled jako vězeň se zvýšenou ostrahou. V Diktatuře je zákon nástrojem útlaku a Zločinu. Spravedlnost je ve své syntéze s Pravdou naproti tomu nezávislá, svobodná a věčná, je ale bohužel neustále na celém světě zraňována.

- Plně s Vaším postojem souhlasím, pane Silvestře. I já mám s žáky své zkušenosti. Nic ze zkušenosti pana Papouška se bohužel nedá vyloučit, i když jsem měl ke svým žákům dobrý vztah. Při mém dozoru na chodbě jsem se před několika lety při výbuchu smíchu žáků pohotově otočil a jednoho jsem při náznaku druhého kopance přistihl. Netrefil se a tak k druhému výbuchu smíchu jeho „obecenstva“ nedošlo. - Přitom měl tento „srandista“ u mne jedničku jak v němčině, tak i angličtině. Takže „Bacha na Karla Vlacha“, jak se hlásalo za našich školních let. Zapamatoval jsem si to do dnešního dne i s malou násobilkou. „Opatrnosti nikdy nezbývá.“

- Tak je to: 'Opatrnosti nikdy nezbývá'. - 'Bacha na Karla Vlacha' se stalo symbolem opatrnosti.

- Ostatně, pane Silvestře, i Vy jste se stal autorem jednoho symbolu. Pan Papoušek si přečetl Vaše dílo: „Setkání s Dvorním šaškem Nebeského království“, kde Dvorní šašek svému ateistickému rivalovi sděluje, že přišel hájit zájmy svého krále. Ateistický rival se ptá: „Kterého krále? Já hajím zájmy mého Karla, tedy Karla Marxe.“

- Zbytek vám, Tome, povím jako autor já. Dvorní šašek odpovídá: No přece Ježíše. Copak ho neznáš?

- Už to mám, pane Silvestře. Ateistický rival odpovídá: „Neznám, ani znát nechci. Já mám Karla.“

- A co to má všechno společného s panem Papouškem? Tomu nerozumím, Tome.

- Hned se to dovíte, pane Silvestře. Pan Papoušek už nikdy neřekne: „On je ateista“, řekne jednoduše: „On má Karla.“ – Komunisté přitom hrdě hlásají, že Česká republika je ateistický stát.

- V České republice má prý osmdesát šest občanů ze sta 'Karla', tvrdí pan Papoušek. Ano, ano. Je to tak, Slovo 'ateista' už vyšlo z módy, je ošoupané jako onošené kalhoty.

- Víte, pane Silvestře, mrzí mne jako vědce, že naši kolegové, tedy vědci, mají také Karla.

- Ano, Tome, mají. Alespoň se k němu v médiích hlásí. Popírají existenci Boha jako Karel Marx. Přitom se dopouští zásadní chyby. Dle vědecké teze je pravdou jenom to, co se dá verifikovat, tedy dokázat - a nebo falzifikovat, tedy vyvrátit. Vědci, kteří mají Karla, tedy nejsou schopni existenci Boha dokázat, nejsou ale ani schopni ji vyvrátit svými vědeckými důkazy. Měli by si tuto svoji nedokonalost a slabost přiznat a přestat popírat existenci

Boha, protože nemají pravdu, kterou vy, Tome, neúnavně hledáte. Celý pozitivní řád ve stvoření je objektivním a nezvratným důkazem existence Boha. Schází jim moudrost. Právě vědci by neměli propagovat ateismus, protože jim to zakazuje jejich základní teze vědy.

- Máte pravdu, pane Silvestře. Kdybych já jako vědec zpochybňoval s mojí logikou a matematickou teorií, kdybych s touto špetkou vědění zpochybňoval existenci Stvořitele, připadal bych si jako kapka vzdorující vodám všech moří a oceánů světa. Proč ale popírají vědci s jejich fundovanými vědomostmi jejich oboru Stvořitele a hlásají své bludy, které postrádají veškerou odbornost? Jedná se o pouhé hádání, slepé dohady. Proč tímto anulují svou vědeckou hodnověrnost?

- Protože jejich materialistický postoj bez Boha jim zatemňuje myšlení, dělá z nich debily, což znamená podle latiny slabomyslné. - Jako studentu psychoanalýzy se mi dostala do rukou kniha, v níž autor uváděl všechny kanibalistické případy na světě. Prokázal ve svém díle obrovskou sběratelskou píli. Samozřejmě že neopomenul ani křesťanství s Kristovým výrokem Nové smlouvy: „Toto je mé tělo. Kdo jí tento chléb, bude žít navěky.“ Chléb tedy není maso. Jedná se mimoto o duchovní rovinu. Onen expert zaplavil naši planetu křesťanskými lidožrouty, protože mu jeho zúžený omezený materialistický pohled zatemnil rozum. Jeho milné přesvědčení ovládalo jeho vědomí a myšlení, schopnost rozlišování. Pravdu samozřejmě neměl, i když byl o tom přesvědčen. Nemají pravdu ani věřící jako zastánci názoru, že Kristus u Nové smlouvy, kde se vydává jako chléb, vychází ze zvyklosti jeho doby. Já to vidím jako psychoanalytik zcela jinak a jsem přesvědčen o tom, že mám pravdu. V mém románu „Ozvěny lásky“ se tímto problémem zabývám. Čtěte odsud, Tome! Jedná se o rozhovor psychoanalytika s doktorandem katolické teologie:

- Dobře. Dejte sem! Ano, už to mám. Doktorand se ptá. Poslouchejte tedy: „Jak vidíte jako psychoanalytik Novou smlouvu, kterou Kristus jako Syn Boží uzavřel s člověkem?“

- „Vy mně dáváte jako neutrálnímu ateistovi pořádně zabrat, pane doktorande. U Nové smlouvy se jedná z psychoanalytického hlediska o geniální akt, jehož se účastní všechny složky duše na obou smluvních stranách. Kristus se vydává jako chléb. Chléb je ale symbolem nevědomí zajištěné budoucnosti, což Kristus okamžitě interpretuje: „Kdo jí tento chléb, bude žít navěky.“ Zajištěná budoucnost se mění v nevědomí, tedy v hloubi duše

smluvního partnera člověka v poslušnost, neboť i poslušnost je symbolem nevědomí zajištěné budoucnosti.

- Takže vidíte, Tome, nyní jste jako zlatokop pravdy Pravdu s mou pomocí našel. Toto je však pouze pravda psychoanalytická, vědecká. Osobní přítomnost Krista v tomto chlebě známém jako Hostie, nemohu dokázat, ale ani vyvrátit. Proto mne velmi udivuje neférová troufalost některých vědců, když ohlásí s pýchou svůj objev, že člověk má v mozku centrum pro náboženství, přičemž znehodnocují víru miliard lidí na celém světě jako bezvýznamný výplod mozku. Co je k tomu opravňuje?

- Malý rádius dosahu myšlení a jejich ego, pane Silvestře. I když jsem matematik, větřím v jejich jednání kompenzaci vlastního pocitu méněcennosti. Sebe povyšují, jiné ponižují.

- Já v tom vidím spíše pýchu. Schází jim pokora, Tome, kterou požaduje v jeho epochálním proslovu s obhajobou pozitivních hodnot k sedmistým narozeninám Karla IV. všeobecně pro univerzity a vědce rektor Univerzity Karlovy Prof. MUDr. Tomáš Zima. Tyto hodnoty si musíme udržet, Tome. – Vraťme se ale k našemu tématu! Mnoho velkých vědců věří v Boha. Víra je, jak to tvrdí náš pan farář, dar. Pan Papoušek jako matematik vidí Pánaboha všude. Na třešni mu děkuje za to, že na něj pamatoval, cítí se osloven Bohem i krásou růží pokrytou ranní rosou, ranním a večerním zpěvem kosa, opojnou vůní šeříku a pohlazením od jeho pejska vlhkým jazykem po líci. Takže vědci neříkají svým posluchačům pravdu, když Boha popírají.

- Bohužel! Pravdu jim neříkají. Šíří v oblasti víry v Boha své bludy. Ani příslušní ředitelé gymnázií, netvrdím, že jsou všichni stejní, neříkají, pane Silvestře, svým nedbalým postojem, svým bojkotem komunikace, jak jsme to osobně zažili, pravdu. Vyvrátili tím moudrost přísloví: 'Jaký pán, taký krám'. Učitelé gymnázií určitě pracují spolehlivě, české školství je v tomto bodě v pořádku. Učitelé čtou a komunikují. Ředitelé gymnázií však zplodili novou moudrost přísloví: 'Staré koště špatně mete'. (Je odřené.)

- Vidíte Tome, jak je těžké v našem zmateném světě, do něhož jsme vnořeni, najít pravdu.

- Máte pravdu, pane Silvestře. Je to opravdu velmi těžké. Nechme ale školy stranou. Abych nezapomněl: Navštívil jsem před odjezdem k Vám do Mnichova folklorní slavnosti, takzvané Kopaničárské slavnosti. Byl to ohromný zážitek. Morava je bohatá na kroje, výšivky, hudbu, zpěv a tanec. Do této bohaté tradice vdechl Jiří Pavlica jako skladatel a vedoucí Taneč-

ního souboru Hradišťan svěžího ducha a originalitu, vdechl do ní svobodu naší doby, u hudby a tance svobodu melodie, rytmu a pohybu.

- Pokud si vzpomínám, Tome, tak pohlížíte na umění jako projev svobody.

- Určitě, ale i oslavu Boha, pane Silvestře.

- Hudbou vždy něco slavíme a oslavujeme.

- Když už nic jiného, tak alespoň Pánaboha, pane Silvestře.

- Takže ve skvělé hudbě je slyšet 'Gloria', Tome?

- Ano, ve skvělé hudbě zaznívá vždy 'Gloria in excelsis Deo'.

- Máte pravdu, Tome.

- Musím Vám ještě něco říct o našem panu Papouškovi, pane Silvestře. Slavil pětašedesátiny, sešlo se nás několik hostů k této oslavě narozenin. Nevěděli jsme, zda mu máme zazpívat: 'Happy Birthday!' a nebo 'Blíž k tobě, Bože můj'. Pan Papoušek nám nedovedl poradit, pouze nám doporučil, ať se přesvědčíme sami. Změřili jsme mu krevní tlak. Ten byl optimální. Jeho tep byl ale hodně nízký.

- Kolik?

- Padesát osm úderů za minutu. Pan Papoušek má hodně pohybu. Při zatížení se mu jenom lehce zvýší tep, ale hned se uklidní. Jeho dech zůstává v klidu. Jedna osmdesátiletá seniorka usoudila, že srdce pana Papouška je líné, líné jako veš, protože její srdce má o dvacet úderů za minutu víc, i když odpočívá, její srdce je prý pilné jako včelka, je zkrátka čiperné.

- Zajímavé srovnání a hodnocení.

- Určitě. Jeden z hostů poznamenal, že srdce pana Papouška je unavené, jeden byl toho názoru, že jeho srdce je slabé a nebo dokonce nemocné. Co o tom soudíte vy, pane Silvestře?

- Co o tom soudím já? Pravdou je, že srdce našeho pana Papouška je zdravé a silné. Doufám, že jste ho předčasně s vaší krásnou písní 'Blíž k tobě, Bože můj' nepohřbili.

- Bohužel pohřbili.

- Nejednali jste, Tome, ale podle pravdy.

- Pravda může být i záhadná, nevyzpytatelná, pane Silvestře.

- Tak je to. Náš život probíhá jak v pravdě, tak i nepravdě.

- Musíme se s tím smířit.

- Nemusíme, Tome. Pravdu musíme vždy hledat a se k ní hlásit. Jste přece zlatokop pravdy, nebo snad ne?

- Máte pravdu, pane Silvestře, jsem.

Po návratu do České republiky mi Tom poslal následující elektronický dopis, v němž se zmiňuje o ideálu:

Vážený pane Silvestře,

ještě něco mi napadá v souvislosti s humanitárními a charitativními organizacemi, které i my doma s mojí sestrou Agátou finančně podporujeme. Jan Amos Komenský měl své ideály, v nichž myslel globálně na celé lidstvo. Vzdělání má podle jeho představy sloužit Spravedlnosti na celém světě. V dnešním propojeném světě je možné přispět k realizaci jeho ideálů. Mám za to, že Spravedlnost posiluje i pokoj a mír. Instituce vzdělávání musí, i když to samozřejmě už dávno do jisté míry činí, tyto ideály praktickým způsobem neúnavně podporovat na celém světě, musí zajistit vzdělání i těm nejchudším pomocí financování, nikdo nesmí dobrovolně připouštět, aby byl svět a osud lidstva přenechán Bláznům a Zločincům, jak se to v dějinách bohužel opakovaně dělo.

Proto doporučuji jako řadový občan Evropské unie pod vlivem zdravého selského rozumu (žert) realizaci projektu: ***Poselství Spravedlnosti a Míru Jana Amose Komenského****, které by prošlo všemi zastávkami pobytu Jana Amose Komenského a skončilo v holandském Naardenu, kde ukončil tento* ***Učitel národů*** *svoji pozemskou pouť. Došlo by přitom za pomoci médií k posílení smyslu pro Spravedlnost a Mír ve vědomí národů a vlád a k finanční sbírce pro podporu vzdělání chudých dětí naší planety Země.*

Toto ***Poselství*** *by se mělo konat každé čtyři roky jako Olympijské hry, jako upomínková akce a mělo by vycházet od českého ministerstva školství z rodiště Jana Amose Komenského, což by bylo správné a přirozené, neboť vzdělání a povinnost školní docházky jsou uzákoněnou záležitostí státu, tedy žádná občanská iniciativa. Toto* ***Poselství*** *by nebylo odstartováno výstřelem, nýbrž vypuštěním páru holubů, holubicemi míru, malými dětmi jako symbolem lepší budoucnosti a bylo by transportováno veřejnými dopravními prostředky.*

Jan Amos Komenský byl významným Evropanem, čímž by se jeho ***Poselství*** *v tomto projektu stalo podstatným integračním elementem v procesu sjednocování Evropy, ve vytváření jednotné identifikace a posílení nového nadnárodního vědomí Evropana.*

Z pohledu realistického a pragmatického úhlu vyplývá: „Když nic nepodnikneme, tak se nic neděje." Každý krok správným směrem je dobrý, každá dobrá kapka je užitečná. Lékaři mají svoji humanitární organizaci: Lékaři bez hranic, ochránci lidských práv jejich: Amnesty International, tak proč by ji nemohli mít i učitelé jako nosný pilíř vzdělávání a výchovy.

S přátelským pozdravem
Váš pacient Tom

Moje odpověď byla jednoduchá: Držím tomuto projektu palce, Tome.
Váš psychoterapeut P. Silvestr

ČÁST DEVATENÁCTÁ: Říše Poustevníka a jeho trpaslíků

Kdykoliv Tom naklonil hlavu kupředu a opřel se čelem o křeslo, dostavil se u něj pohled do fiktivní budoucnosti, který mu umožnilo jeho nevědomí, prožíval různá dobrodružství v hledání pravdy jako nějaký romanopisec, jen s tím rozdílem, že pozoroval a jednal v obrazu stejně jako ve snu. Tím jej jeho nevědomí osvobozovalo. Jest pravdou, že kreativní duch je všemohoucí, všudypřítomný a vševědoucí. Jeho porucha se ale tím rozšířila, jeho nevědomí zvýšilo podstatně svoji kapacitu.

Najednou se Tom odpojil od reality. Nachází se v Říši Světové rady trpaslíků: Český trpaslík apeloval na čtenářskou komunitu: ČTENÁŘI VŠECH ZEMÍ SPOJTE SE PROTI HROZBĚ MYŠÍHO ÚTOKU NA KNIHU POD VELENÍM VZDĚLÁVACÍ ELITY.

Ruský trpaslík byl velmi vzdělaný a tak ztrátu vztahu ke knize v říši trpaslíků velmi kritizoval před počítačem Poustevníka slovy: Proč jsi, Pane Bože, nezůstal u opic. Dostali jsme se tři miliony let dopředu úplně zbytečně. Vzdělávací instituce ztratily vztah ke knize.

Trpaslík pacifista neznámé národnosti si pozval Pána Boha za přítomnosti Poustevníka na kobereček. Vytýkal mu: „Proč jsi, Pane Bože, člověka z ráje vyhnal, když Ti odepřel poslušnost!? Kdybys mu tam zakroutil hned krkem, tak by se nekradlo, neválčilo, nezabíjelo. Můžeš mi říct, proč jsi tak nezodpovědně jednal!?

- „Ano, mohu," zazněl Boží hlas v počítači Poustevníka: „V Ráji jsi poznal po Tvém pádu nejenom Dobro, ale i Zlo. Nezakroutil jsem Ti krkem, abys mohl stále usilovat o Dobro a neustále potíral Zlo ve všech jeho zrůdných podobách!"

Poustevník i Tom se najednou dovídají, že premiér Bohuslav Sobotka je uchován v Boží paměti jako dobrý politik, který uklidnil duši národa, jako politik, který množí spravedlnost. – Dokud neklopýtne. Ministr kultury Daniel Herman je Nebeskou vládou pokládán za politika, který svým obřím dílem smíření mezi národy Evropské unie oslabil Zlo v jeho působení.

Opět se ozývá v počítači Boží hlas: Svět změníme jenom láskou, láskou mého syna Ježíše Krista.

Jak se ale Tom dostal poprvé do této tajemné Říše Poustevníka a jeho trpaslíků? Doslechl se při naklonění hlavy dopředu, že daleko za sedmi kopci a sedmi horami žije moudrý Poustevník a tak se jako pravdykop, tedy hledač pravdy, vydal za ním, aby mu pomohl najít tuto vzácnou perlu ukrytou jako jehla v kupě sena.

Konečně dospěl k cíli. Přiběhlo mu naproti několik trpaslíků a přivedli jej do krásné růžové zahrady, kde Poustevník seděl v křesle u kulatého stolu před zvláštním přístrojem, něco jako počítačem. Tom pozdravil jako dítě světa: „Dobrý den!“ Poustevník ale odpověděl po svém: „Pochválen buď Ježíš Kristus!“ Aniž by se ho Tom na něco zeptal, začal mu vysvětlovat, že odešel ze světa, přivezl si s sebou kouzelný počítač na atomový pohon, který má energii na 3000 let, a jeho počítač je prý napojený na všechnu moudrost celého Vesmíru. Tom při tom jenom kulil očima a stálo ho to velkou námahu, aby neomdlel - opíral se oběma rukama o kulatý stůl. Když chtěl Poustevník něco vědět, zeptal se přes počítač a hned měl pravdivou odpověď.

Poustevník ihned konzultoval jeho moudrý počítač. Na obrazovce se objevil text. Tom ho se zájmem četl, neboť se jednalo o tragedie lidstva vyvolané válečnými štváči:

’Historici se dívají na rozsévače větru svým povrchním způsobem, popisují viditelná fakta a nehodnotí, nekárají, neodsuzují. U mnohých romanopisců je tomu jinak, ti jsou svědomím lidstva. Thomas Mann odsuzuje ve svém díle „Doktor Faustus“ válku a Tolstoj pokládá v románu „Vojna a mír“ Napoleona přes svůj kladný postoj k Francii za negativní postavu, jiní mimo román za geniálního stratéga, přičemž akceptují a uznávají válku, zabíjení a zločin. Máme zde dva pohledy, dvě pravdy, ale jenom jedna pravda je pravá a věčná. Jak Zlo tak i Dobro vychází v dějinách obvykle ze srdce jednoho člověka. Je třeba zpochybnit vítězství Zla i v dějinách, a to i když je pouze přechodné. Kde je Zlo, tam nemůže být pravda, tu musíme hledat v Kristu a to platí pro každého, i pro ateistu, i když to nechce uznat. Kristus praví: „Já jsem cesta, pravda a život“.’

S Poustevníkem žilo i mnoho trpaslíků, jak si Tom ihned povšiml; živili se zemědělstvím, na stráních se rozprostírala políčka s různými plodinami a na opačné straně se pásla domácí zvířata všeho druhu: kozy, ovce, kravičky a poníci - všechna tato zvířata byla trpasličího růstu. Ženy trpaslíků kojily doma malá trpaslíčata.

I národní dějiny potláčí pravdu, jak tomu bylo po První světové válce, kde byli oslavováni jenom legionáři. Tom se chtěl i zde dopátrat pravdy, protože z jeho rodné vesnice odešlo mnoho mužů na italskou frontu a nikdy se nevrátili. Poustevník sáhl do své knihovny a podal Tomovi dílo Radovana Jančáře s titulem BOJOVALI ZA CÍSAŘE PÁNA. Poustevník otvírá knihu na straně 269, kde autor vrací zabavené uznání vojákům První světové války nejenom na Moravském Slovácku, ale i v celém Československu. Tom čte hlasitě: Boje v císařské uniformě nepřinesly těmto vojákům žádné uznání ani za první republiky, kdy byli oslavováni pouze legionáři, ani později. Vojáci rakousko–uherské armády byli srovnáváni v propagandě (literatura, film) se Švejky, Duby, Ságnery, Balouny a Katzy. Tak odcházela tato generace, která prožila nejlepší roky na italských, ruských a srbských frontách, popř. v zajateckých táborech a lazaretech s trpkými pocity. Tito vojáci ale obstáli v nejtěžších a nejničivějších bojích celé dosavadní historie tohoto národa. Vždyť jenom z okresu Uherské Hradiště se jich domů nevrátilo téměř na tři tisíce, mnozí další měli vážné trvalé následky a např. amputace ruky nebo nohy znamenala v silně agrární oblasti doslova tragédii. Mnohé rodiny přišly nejenom o živitele, ale i o bratry nebo syny a téměř v každém městě i vesnici najdeme pomník věnovaný padlým spoluobčanům. - Autor cituje i pohled historika Josefa Fučíka na příslušné vojáky: „Dodnes čeká tato generace na spravedlivé hodnocení historiků, protože smysl pro občanskou povinnost, věrnost danému slovu a solidarita s ostatními nebyl tehdy pouze snůškou prázdných slov.“

Hned vedle Poustevníka se nacházel hřbitov, byl to ale zvláštní hřbitov určený pro významné osobnosti, které, jak to vyjádřil německý analyticky myslící trpaslík, opovrhly psaným slovem a vztahem k člověku. Ruský trpaslík byl, jak už víme, velmi vzdělaný a zjistil příčinu této jejich nedbalosti. Příslušné osobnosti prý trpí Virem Gándhí, který na ně přeskočil

z počítače. Tento slavný virus způsobuje pasivní odpor, což nazval morálně zaměřený trpaslík Vatikánu 'opovrhováním člověkem' a tak bylo Světovou radou trpaslíků rozhodnutu, že se na tomto místě zřídí hřbitov, kde budou tyto osoby symbolicky uloženy k odpočinku po dobu jejich pozemského života. – Existoval zde však i jiný hřbitov, jak se hned dozvíme.

Sotva to dořekl, blížil se dlouhý zástup podnapilých trpaslíků s rakví nesouce slavného básníka; všichni přitom zpívali: „Hřbitove, hřbitove, zahrado zelená, do tebe padají nejdražší semena". Každý pohřební průvod procházel vždy kolem kulatého stolu Poustevníka. Poustevník se pokaždé zeptal svého počítače, zda je toto uložení na symbolickém hřbitově slávy vůbec oprávněné. U básníka to sice oprávněné bylo, ale ne dostatečně, poněvadž opěvoval jenom Nebeské království, zatímco neměl slov pro Boží království na naší planetě Zemi. Poustevník dal tedy pokyn k ukončení pohřebního ceremoniálu, požadoval pro uložení na 'Hřbitově slávy' opěvování Božího království na naší planetě Zemi.

Poté se ujalo Toma jedenáct trpaslíků, aby jej na doporučení Poustevníka provedli hřbitovem. Zastavili se u místa posledního odpočinku jednoho velkého humoristy a baviče, jak hlásil český trpaslík: „Zde leží nosný pilíř českého humoru." Tom ale namítl: „Nosný pilíř nikdy neleží, ale stojí." Český trpaslík ale tento argument odmítl jednou větou: „U nás leží každý." „Tak vykopat!" nařídil Tom. Celý doprovod jedenácti trpaslíků si už pravým palcem nohy kopal do země, jako by se připravovali ke kopu na branku. Tom je okřikl: „Ne tak vykopat, ale odnést ze hřbitova!" Trpaslíci přestali šťourat do země.

Tom si připadal na tomto symbolickém místě posledního odpočinku jako Kristus, který křísí mrtvé. Pokročil tedy za doprovodu trpaslíků k jednomu společnému hrobu pro dvě osoby. Americký trpaslík ihned podal vysvětlení: „Zde leží velvyslanec ze Světa mimozemšťanů." „A vedle něho velvyslankyně z Království mimozemšťanů," dodal anglický trpaslík. Tom se vmísil do této záležitosti: „To je, pánové trpaslíci, ale proti dobrým mravům, když vedle sebe leží. Kdyby vedle sebe seděli nebo stáli na Pražském Hradě, tak bych ani nemukl." Tuto výtku francouzský trpaslík zamítl jednou větou: „U nás leží každý." „Tak vykopat!" nařídil obratem

Tom. Všech jedenáct trpaslíků si už brousilo pravou nohu ke kopání. Tom je však zastavil: „Ne tak vykopat, ale odnést!“ Trpaslíci sklonili poslušně hlavu a přisunuli si pravou nohu k levé.

Poté pokračovali volným krokem dál, až dospěli k masovému hrobu, tentokrát to nebyl hřbitov slávy, protože v tomto hrobě byli uloženi všichni sluhové Zla v dějinách lidstva.

Poté opustili symbolický hřbitov a Tom se ubíral zpět do skutečného světa, který ležel odsud za sedmi kopci a sedmi horami.

Ve skučném světě ale zažil něco, což jej vyděsilo. Jednou jsem zvedl telefon a slyšel jsem Toma jak koktá, jeho dech prozrazoval silné rozrušení. Velmi hlasitě mi sděloval: Pane Silvestře, pane Silvestře, potřebuji nutně vaši pomoc.

- Co se děje, Tome?

- Hned, hned. - Když jsem se ubíral malebnými kopečky Vyškovce v Bílých Karpatech, potkal jsem Gérarda Depardieu. Večer před tím hrál v televizi Hraběte Monte Christa. Hned jsem si řekl: Co mi jenom to mé nevědomí vyvádí. Je tu nová porucha. Zjevují se mi slavné osobnosti, a dal jsem se na útěk. Naskočil jsem rychle do auta v úmyslu, že se budu dobrovolně hlásit v Kroměříži na psychiatrii.

- To byste udělal chybu, Tome.

- Jak to?

- Jak to? – Protože jste potkal skutečného Gérarda Depardieu. Kdybych ho potkal na vašem místě já, tak bych jej angažoval jako profesora psychoanalýzy pro můj román „Ozvěny lásky“. Všichni producenti světa by se okamžitě vrhli na příslušný scénář.

- Škoda, že jsme Gérarda nepotkali spolu.

- Škoda. Tady vidíme, jak je pravda choulostivá. Vy, Tome, jako zlatokop pravdy se s ní tváří v tvář setkáte a hned od ní utíkáte jako vyplašený zajíc.

- Naštěstí. Mnozí lidé prchají před pravdou vědomě, mnozí ji dokonce úmyslně ničí, ničí z nejrůznějších důvodů. Jak se ale dostal Gérard Depardieu na Vyškovec? I tato pravda mne zajímá, chci ji odkrýt alespoň pro sebe.

- Jak se tam dostal? Trávil dovolenou v původním domku Bílých Karpat, rodném domku Ženy regionu zlínského kraje Kateřiny Kubínové. - I v tom, co vám nyní zjevím, pravdu najdete. V Bílých Karpatech se měl objevit i Barack Obama a jeho ruský protějšek Vladimir Putin, aby podepsali pod vlivem slivovice ze slunných strání Žítkové na Sokolím kameni smlouvu o trvalém přátelství. Oba přitom měli současně vyslovovat: „Toto je smlouva nová a věčná.“ Ale nic z toho nebylo, protože Obama si při společném výstupu na Mount Everest utrhl podrážku a Putin si namohl koleno. Z vrcholu Kykule se totiž jde na Sokolí kameň přes Machnáč dvě hodiny.

- To, co jste mi právě zjevil ale není pravda. To jste si všechno jenom vymyslel. Pravda není žádná fraška, pane Silvestře!

- Výborně, Tome! Právě jste našel pravdu v nepravdě. Toto je vyzváním pro každého člověka. Hledat pravdu v nepravdě. Nepravda se sama zničí, tak jako i každá hloupost.

- To si myslím také, pane Silvestře.

- Pravda může být i tvrdým oříškem, který se nedá rozlousknout.

- Pokračujte, pane Silvestře! Nechápu.

- Dobrá. Představte si: Mám pacientku, která se považuje za slavnou herečku. Tvrdí mi už celých deset let, že zapomněla, zda je Marilyn Monroe a nebo Eizabeth Taylorová. Když jí prý řeknu pravdu, kterou z těchto dvou hereček opravdu je, tak se určitě okamžitě uzdraví. Já jí ale pravdu říct nemohu, protože se žádné z těchto hereček nepodobá. Má nos jako vývrtku. Je jí už 28 let a tak můžeme počítat s tím, že se bude muset léčit ještě nejméně 60 let, protože žádný psychoterapeut na světě jí její požadovanou pravdu nikdy neřekne, prostě z jednoduchého důvodu: Tato pravda neexistuje. Pacientka je nevyléčitelná.

-...

Najednou byl náš telefonický rozhovor přerušen, buď došel Tomovi kredit a nebo se mu vybila baterka.

Tom uznával jako zlatokop pravdy i pravdu hranou, která platí jako plnohodnotná pravda pro naše podvědomí. Nacházel ji pravidelně ve Slováckém divadle, v Městském divadle Zlín a občas vzhledem k velké vzdálenosti i v Národním divadle v Praze, aby tím podpořil substituční psychoterapii, kterou jsem u něj prováděl. Návštěvu divadla jsem mu vřele doporučil jako podpůrnou terapii.

ČÁST DVACÁTÁ: Tom se zamýšlí nad pomíjivostí života

Tuto část začíná autor výňatkem ze Shakespeareova díla 'Hamlet', protože ji během četby Hamleta právě psal. Zapadá totiž do celkového kontextu románu. I když ovládá anglický jazyk a má pročtené dramatické dílo Shakespeara v originále, tak se rozhodl použít vydání Nakladatelství Odeon v překladu E. A. Saudeka. Jedná se o vynikající překlad. Autor má všechny tři díly „Komedie, Tragédie a Antická Dramata" Nakladatelství Odeon ve své domácí knihovně. Doporučuje četbu tohoto díla mimo jiné především učitelům anglického jazyka, aby se posílil všeobecně vztah ke knize a studiu angličtiny. Autorův překlad by se bohužel tomuto záměru minul. Tyto tři knihy patří do univerzitních a školních knihoven. Uvedená část je pouze neptrný zlomek z celistvosti Shakespeareova díla a jeho rozmanitosti v rozpětí od smrti až k lásce.

Po návratu z Říše Poustevníka a jeho trpaslíků se Tom znovu začetl do Hamleta, v místě kde skončil. Informovaný čtenář si ihned povšimne sklonu Angličana k černému humoru. Tom čte nahlas:

PRVNÍ HROBNÍK
(kope a zpívá):

Když děvčata jsem za mlada,
když jsem ty dívky líbal,
pane jo, to bývala nálada,
to jsem se, jářku, míval.

HAMLET:

Cožpak ten člověk nemá trochu citu, že kope hrob a přitom si zpívá?

HORACIO:

Je té práci zvyklý, Výsosti.

HAMLET:

Svatá pravda: čím méně kdo dělá, tím má ruku choulostivější.

PRVNÍ HROBNÍK
(zpívá):

Teď ale věk mě berlou sek
a zchromil znenadání
a z ničeho nic – to jsem se lek! –
jsem dědek na skonání.

Vyhodí lebku.

HAMLET:

Ta lebka mívala jazyk a taky kdysi zpívala. Jak surově ten chlap jí třiská! Jako by to byla skráň Kainova. Možná že tato lebka, na kterou teď vyzrál tenhle hlupák, bývala mozkovnice nějakého mazaného pleticháře, takového, že by byl nejraději ošidil samého Pánaboha. Že je to možné?

HORACIO:

Je to možné.

HAMLET:

Anebo nějakého komořího, který dovedl říkat: Dobré jitro, Vaše Veličenstvo! Jak se ráčilo vyspat Vaše Veličenstvo? – Třeba je tohle pan baron Tenaten, který Jeho Jasnosti hraběti Takatakovi velebil koně, když ho chtěl dostat darem. Že by to mohl být on?

HORACIO:

Mohl, Výsosti.

HAMLET:

To bych řek! A teď si ho vzala hraběnka Červová. Čelist to nemá a ještě to dostává lopatou po hlavě! Pěkná proměna, kdyby tak člověk do ní viděl! Tak málo to stálo vyživit tyhle kosti,

že se teď hodí leda na koulení kuželek? Mé mě bolí, když na to pomyslím.

PRVNÍ HROBNÍK
(zpívá):

Teď už jen rýč a motyka
mě čekají a rubáš,
jo, a ještě ta jáma hluboká:
to jsou ty konce - tumáš!

Vyhodí jinou lebku.

HAMLET:

Tady je ještě jedna. Proč by tohle nemohla být lebka nějakého advokáta? Kde jsou teď jeho disjunkce a diskriminace, jeho apelace, jeho prejudiciální případy, jeho partyky a knify? Proč strpí, aby ho ten hulvát tou svou umazanou lopatou mlátil do kotrby, a nehrozí mu ani žalobou pro veřejné násilí! Třeba to byl svého času náramný skupovač pozemků, samá hypotéka, samý výkup, převod a ručitel: tohle si vysmlouval svými smlouvami? To je poslední plnění, které plyne z jeho nenařikatelných kontraktů, že tu svou nenařikatelnou makovici má nenařikatelně plnou bláta? Tahle držebnost, zdéli a zšíři jediné kupní smlouvy, je vše, co jeho ručitelé mu mohli zaručit? Ani převodní listiny na ty pozemky, které jakživ skoupil, by se do téhle schránky nevešly. A sám jejich majetník že by neměl nárok na víc?

HORACIO:

Ani o píď, Výsosti.

Když dočetl scénu Hamleta, opřel se o křeslo, vtom jej ale píchlo v zádech, načež zaklonil hlavu dozadu a tu se nacházel najednou, aniž by si to přál, na hřbitově své rodné vesnice. Prožíval znovu minulý děj. Tomův strýc byl také hrobařem, měl už 81 let a ještě kopal. Tom zamířil k rozdělanému hrobu, aby strýce vzal s sebou k obědu. U hrobu stály dvě staré babičky a radily se. Hrobař totiž ležel asi v dvoumetrové hloubce a nejevil

známky života. Svačinu měl rozbalenou na levé straně, na pravé ležely nějaké kosti nebožtíka. Vedle stehenní kosti se vyjímala spodní čelist, vlastnila všechny zuby, neměla jedinou mezeru. Tuto zakrýval keramický můstek zakotvený ve dvou korunkách. Nebožtík pečoval svědomitě o svůj chrup, který ho přežil jako každý jeho dobrý skutek. I tato investice se vedle jeho dobrých skutků vyplatila, nejenom jeho dobrý život ale i chrup si odnesly s sebou do hrobu estetiku. – Jeho vynikající chrup je důkazem toho, že měl i dobrý žaludek a zdravou chuť k jídlu. Na plících neměl šelest ani jízvu, tep jeho srdce byl vždy pravidelný, srdeční arytmií nikdy netrpěl, krevní tlak a funkce jater byly optimální a oplýval zdravím ducha, jak se dočetl lékař, který mu před dvaceti lety vystavoval úmrtní list.

Daleko hůř byl na tom akutně hrobař. Babičky si lámaly hlavu tím, zda mají přivolat záchranku a nebo pohřební službu. Pohřební službu zavrhly, protože hrobaře nutně potřebují. Jedna z těchto babiček chtěla pošimrat hrobaře holí pod nosem, aby se ujistila, že je naživu. Když se ale natáhla s holí do hrobu, zatočila se jí hlava a po zdařeném přemetu dopadla na nohy. V mládí byla úspěšná gymnastka. Pohlédla ke své kamarádce a zvolala: „Co se v mládí naučíš, ve stáří jakobys našla." – Tu mně napadlo: Tato babička se vrhla do hrobu za svým milencem jako Julie za Romeem. I tito staroušci byli v mládí nerozluční milenci platonické lásky. Válka je však rozdělila; milence této Julie - bylo to její křestní jméno - vyhnala do Ruska, kde ho nejdříve zavřeli a po propuštění vstoupil do armády Ludvíka Svobody a tak zabíjel v těžkých bojích milence a otce německých žen a dětí, protože tito milenci a otcové zabíjeli na straně dnešního hrobaře. O jejich štěstí a život je okradl Hitler a jeho Zlo.

Iniciativu převzal Tom. Přivolal záchranku, která se dohnala s houkačkou, vyskočili z ní dva ošetřovatelé s nosítkami, jeden skočil do hrobu, babičku vytáhli - jeden táhl, druhý tlačil; podobně vysvobodili i hrobaře. Přiběhla hřbitovní služba, babičku ometla, sama se oprášila, hrobaře naložili do záchranky a uháněli s ním za Tomova doprovodu do nemocnice. Záchranka měla zapnutý maják a houkala jako pominutá. Hrobař to považoval za andělské trumpety, které troubí k Poslednímu soudu, a tak začal vyzpěvovat žalmy. Po půllitru rumu zpíval velmi hlasitě - dostavila se průtrž mračen, blesky a hromobití. Náš hrobař měl štěstí, v té jámě, kterou vyhloubil, by se pořádně vykoupal, třeba i utopil.

V nemocnici jej vytáhli a vběhli rychle do budovy, kde se jich jeden lékař zeptal, proč s tím dědkem tak uhání? Zdravotníci odpověděli: „Neseme hrobaře. Kam bychom se dostali, kdyby nám všichni vymřeli.“ Po chvíli jej odložili v pokoji, kde se nacházelo dalších sedm pacientů, dědků. Jako na zavolanou tu byl primář se dvěma sestřičkami. Prohlédne jej a prohlásí: „Vždyť vám nic není. Jste zdravý jako řípa. Co tu děláte?“ Tomův strýc odpověděl: „To já také nevím. Když jsem vyhrabal poslední kost, rozbalil jsem si svačinu, abych pojedl. Otevřel jsem si flašku rumu od příbuzných nebožtíka, abych si upil. Jenže když jsem měl hrdlo této milenky mezi zuby, dostal jsem křeč a všechen rum vtekl do mně. Co s prázdnou flaškou v hubě, do paroma, pomyslel jsem si a tak jsem strašně zaklel, až křeč povolila - flaškou jsem mrsknul ze všech sil od sebe a pak už nevím nic. Asi jsem usnul.“

„Tak teď je nám všechno jasné,“ poznamenal primář a dodal: „Tady vedle leží jeden dědáček, kterého nám přivezli před hodinou s rozbitou hlavou. Tvrdil, že potkal na hřbitově svého souseda, s kterým se neustále hádal, než před dvaceti lety na něj spadl strom. Tento nebožtík ho prý udeřil po hlavě láhví a vykřikl: „Tady ji máš! Rum’s mně vychlastal.“

Tom se zamyslel nad pravdou sdělenou Shakespearem skrze hrobníky a Hamleta. Tak dopadne člověk, a pokud žil špatně, nebo hromadí mamon, tak se utápí v opovržení, jak to ztvárňuje Shakespeare v komických scénách, aby uvolnil napětí nahromaděné v tragickém dění a rozesmál diváky. Dokonce i nejslavnější historické osobnosti to za prahem smrti nedotáhly daleko. Hamlet si myslí, že slavný Alexandr Veliký by mohl posloužit jako špunt do sudu v pivovaře a velký imperátor Caesar by mohl posloužit jako kus lepenice k ucpání škvíry, aby ní netáhlo.

Je pravda, pomyslel si Tom, že člověk končí smrtí po svém životním boji totálně poražený, končí v ponížení, je bezmocný, buď jej stráví oheň krematoria a nebo červi. Zůstane mu jenom to, co rozdal, pozbude všechno, co získal. - Život v hmotě a jeho zánik odpovídá Boží vůli, aby pokračoval ve světě duchovním, tj. věčném, i život zvířat a ptáků, kteří si splnili své poslání v plnění Jeho vůle a množení Dobra. I zvířata a ptáci jsou miláčci Boží, kteří mu slouží, když člověku působí radost a nebo skončí na peká-

či; Věčná Láska všechno odmění, alespoň si to myslí Tom jako zlatokop Pravdy.

Po tomto opětovném zážitku na hřbitově se Tom obrátil e-mailem na svého zpovědníka v Německu. Tentokrát, vystrašený v představě vlastními kostmi na hřbitově, na sebe nežaloval, spíše se vytahoval podle nového přísloví: 'Dobré zboží se chválí samo'. Jeho německý e-mail i s odpovědí jeho zpovědníka předkládám:

Grüss Gott, Herr Pfarrer,

ich muss Ihnen dringend etwas mitteilen: Ich helfe allen Menschen, die meine Hilfe brauchen, umsonst. Auf diese Weise verdiene ich etwas für das Himmelreich – eine willkommene Gelegenheit. Auf dem Friedhof braucht man nichts. Das bedeutet allerdings nicht, dass ich schon auf dem Sterbebett liege. Ich bin gesund, es handelt sich nur um meine Lebensphilosophie, die trotzdem gültig ist.

Ich verbleibe mit dem Gruss: Gelobt sei Jesus Christus!
Ihr Sünder Tom

Obratem překládám:
Pozdrav Pánbůh, pane faráři,
musím Vám naléhavě něco sdělit: Pomáhám všem lidem, kteří moji pomoc potřebují, zdarma. Tímto způsobem si něco vydělám pro Nebeské království – vítaná příležitost. Na hřbitově člověk nic nepotřebuje. To však neznamená, že už ležím na smrtelné posteli. Jsem zdravý, jedná se jenom o moji životní filozofii, která je přesto platná.

Zůstávám s pozdravem: Pochválen buď Ježíš Kristus!
Váš hříšník Tom

Pan farář odpovídá:

Grüss Gott, Tom,

Sie haben wirklich einen gesunden Humor. Dafür ist Ihnen der Platz im Himmel sicher. Jawohl, Sie haben vollkommen recht: Gelobt sei Jesus Christus!

Ich danke Ihnen für Ihre Bemühungen und verbleibe mit freundlichen Grüssen
Ihr Beichtvater

Rovněž obratem překládám:
Pozdrav Pánbůh, Tome,
máte opravdu zdravý humor. Za to je Vám místo v Nebi zaručené. Samozřejmě, máte naprosto pravdu: Pochválen buď Ježíš Kristus!
Děkuji Vám za Vaše snahy a zůstávám s přátelským pozdravem
Váš zpovědník

ČÁST DVACÁTÁ PRVNÍ: Poslední setkání křesťanských intelektuálů ve Stuttgartě

Sešli jsme se ve Stuttgartu za teplého ročního období, v období květu, abychom se spolu pobavili v místě, kde jsme zakotvili jako uprchlíci roku 1968 a kde jsme strávili nějaké to desetiletí. Zavítali jsme sem v plném počtu po 25 letech znovu. Dohodli jme se na tom, že ženy necháme doma. Já jsem se dostavil z Mnichova jako vdovec za doprovodu pana Papouška a Toma, kteří se vrátili po určité době jako staří mládenci do svobodné České republiky. Barnabáš žil stále ve Stuttgartě a přišel sám a Véna přiletěl z Ameriky také sám, jeho trojčata byla už dávno vdaná a Véna se stal několikanásobným dědkem. Veterán ze 48 roku, zastánce konzervativního ducha v pohlavní činnosti, byl už na věčnosti. Zajeli jsme se na něj podívat na místní hřbitov tramvají. Auta jsme všichni nechali doma, abychom si mohli v naší oblíbené hospůdce připít s našimi německými přáteli. Veteránův hrob byl zanedbaný, neměl se o něj kdo starat, jako starý mládenec neměl nikoho a tak jsme se ujali této povinnosti my a jeho hrob patřičně zkulturnili; vypleli, omyli a osadili. Můj nejlepší kamarád David hrob už neměl. Nechala si jej převézt jeho bývalá americká vojínka do Spojených států, protože jí za života odsouval něžně pramínky vlasů z očí.

S mým již zesnulým kamarádem Davidem jsme se v roce 1968 pomodlili na pahorku ruin bombardováním zničeného Stuttgartu před obrovským dřevěným křížem za válečné oběti tohoto krásného města a za všechny oběti války na obou stranách. Na toto místo jsme se všichni odebrali, abychom položili základní kámen Památníku usmíření všem obětem války na obou stranách. Pan Papoušek tento základní kámen už položil v mém předcházejícím díle ve svém srdci. Tento základní kámen jsme položili společně. Místo pro samotný Památník jsme však neurčili. Budujeme Novou Evropu a doufejme, že i Nový Svět. Před tímto základním kamenem jsme poklekli, poklonili se a odebrali zpět do města.

Scházeli nám ještě dva křesťanští intelektuálové a sice atomový fyzik a držitel patentu pro zničení všech atomových zbraní doktor Pepa jako bývalý strážce Věčného světla v Chrámě svatého Mikuláše v Praze a zastánce

Moci Lásky ve Spolkové republice Německo, a filozof doktor Honza jako zastánce Lidské Důstojnosti a následovník Krista v jeho ponížení. Pan doktor Papoušek hájil jako profesor matematické logiky rozum a bojoval proti jeho ztrátě, což vedlo vždy k ubíjení Spravedlnosti a Lásky. Matematik doktor Tom hledal neustále Pravdu, já jako psychoanalytik Svobodu a sexuolog doktor Véna propagoval optimální frakturu dne, tj. každodenní polední spánek v trvání 90 minut. Barnabáš jako bývalý bojovník proti Komunismu hájil lidská práva, která jsou zraňována i v demokracii.

Ubírali jsme se všichni od „Hřbitova" Stuttgartu parkem a koho jsme to nepotkali? Samozřejmě našeho Pepu a Honzu. Seděli na lavičce a čerpali sluneční paprsky. Kdo je dlouho neviděl, ten by je nepoznal. Dlouhé bílé vlasy a bílé vousy jim splývaly až k pasu, klobouk ještě neztratili, slipy třeba už dávno. Velké batohy měli odložené na straně u nohou, před nimi ležel jejich chundelatý velký pejsek, který nás přátelsky přivítal naskočením na prsa a olíznutím brady. Pepa nás ihned informoval o svém životě na ulici a jeho výhodě. Vyzvedl obzvláště Svobodu a luxus, který jako bezdomovci požívají; obrovská prošívaná deka, kterou nosí Honza v batohu na zádech, jim slouží jako matrace a obrovskou prošívanou dekou, kterou nosí Pepa jako batoh na zádech, se přikryjí. Klobouky mají přilepené na hlavě, aby jim je neunesl vítr a aby neupadli a nezkrvavili si hlavu, kdyby se po litru vína za svými klobouky ve větru rozběhli. Mysleli na prevenci. Předcházet je lepší než léčit. - Uprostřed spinká jejich pejsek, po vydatné večeři je příjemně zahřívá. Pepa vysvětluje: „Ve dvou se to lépe táhne. Vyspíme se kdekoliv, kde je sucho, nejsme vázáni na jedno místo, na postel nějaké zatuchlé plesnivé ložnice, spíme pod širým Nebem, pod okny Pána Boha. Největší dobro na světě je ale teplo, je to prostě blahobyt," zdůraznil Pepa. Tom mu dal za pravdu. Měl tento blahobyt jako geniální matematik uložený v kůlně na dříví. Místo toho, aby si uložil 12 tisíc korun na vkladní knížku a získal korunu dvacet celoročních úroků, kde mu jedenáct korun scházelo, aby si mohl koupit malou zmrzku - mňam, vložil tyto peníze jako geniální matematik do dříví na topení.

O tyto dva bezdomovce se začali upřímně zajímat Svědci Jehovovi, prý se doslechli, že je přivedla na ulici Světská moc, která je podle jejich přesvěd-

čení dílem Ďábla. Kristus prý přijde, tuto moc svrhne do Pekel a nastolí své Tisícileté Království na naší planetě Zemi. Mezi očekáváním Svědků Jehovových a Pepovým zjištění byl velký rozpor. Pepa věděl, že Kristus je už mezi námi a že nám pomáhá při prosazování Moci Lásky. Nespravedlnost považoval Pepa za dílo padlého člověka. Svůj názor před Svědky Jehovovými však nijak neprosazoval, ani se s nimi nehádal; dlouhý život na ulici ho patřičně zpacifikoval. Kde jsou ty časy, když, jak se dovídáme z románu „Ozvěny lásky", kopnul z vnuknutí Ducha Svatého v nápravném zařízení Svobodného světa jednoho bachaře do kolena a jednoho do holenní kosti, aby se dostal na samotku a mohl tam zpívat žalmy. Ve společném pokoji s jeho spolubratry vězni si to nemohl dovolit. Chtěl tedy žít intimně se svým Bohem jako ostříhaná ovečka Svatého Otce ve vězeňských kalhotách, které mu neustále padaly a tak zpíval vsedě.

Nejzajímavější je však osud našeho křesťanského intelektuála Honzy. Tento představuje drama, které se dá rozložit do tří dějství. Jako katolík ze silně katolické rodiny, která byla nepřekonatelným odpůrcem komunistické zvůle a jejího atheismu, se Honza dostal do Spolkové republiky Německo jako uprchlík po 21. srpnu 1968. - „První dějství známe ještě všichni. Kdo začne vyprávět? Měl by to být Honza, ale ten odešel do křoví na toaletu. Vzal s sebou i dnešní denní tisk, ještě teplý jako čerstvé housky. Ano, - hlásí se Véna. Tak dobře, začni!" „Děkuji Patrikovi za udělení slova a Honzo ty se v křoví drž, ať se vrátíš s čistými kalhotami. – Tak dobře. Už začínám: Začalo to všechno za vlády (skáče mu do řeči Pepa: imperátora Augusta) Omyl! – opravil Pepu Véna a pokračoval: Začalo to všechno za vlády ministerského předsedy Země Bádensko-Württemberské, věrného katolíka, který povolal do svého kabinetu jako ministryni promovanou doktorku katolické teologie, aby mohla dělat křesťanskou politiku, neboť v Ústavě této Spolkové země byla zakotvena 'Zodpovědnost před Bohem'. Honza, jenž se rovněž nacházel ve službách stejného resortu, se tedy zaradoval, protože nebyl už mezi komunisty, ale opravdu mezi svými, mezi katolickými a jinými křesťany, jež drželi ve svých rukou pevně 'Žezlo vlády a moci'.

V oblasti podřízené paní ministryni ale neunikl Honzovu bystrému oku profesní diletantismus, neuniklo jeho čistému citu ani ponižování člově-

ka. Zvedl proto varovně ukazováček, který mu příslušní experti a znalci ponižování a poškozování – měli to v genech – urazili. Honza se obrátil na 'Správní soud'. Příslušný soudce si ale excelentně rozuměl se zástupcem žalované strany a aby ho zbavil na přání této nepříjemné záležitosti, vynesl 'Rozsudek ve jménu národa': 'Das Urteil im Namen des Volkes', i když Honza právní řízení pozastavil. Prohra pomocí tohoto právního hmatu zápasníka zákona, který položil doktora Honzu na lopatky, by nebyla pro Honzu tak zlá, daleko horší byl vysoký soudní poplatek. Honza se obrátil se stížností na 'Zemský parlament' proti tomuto hmatu soudce proti pravidlům férové hry. Křesťanský parlament se ale jako zákonodárce před zákonem hluboce uklonil a poukázal na svobodu soudce, kterou mu garantuje 'Ústava', a tak Honzu začal uhánět exekutor, kterému na chvíli unikl, ale jenom na chvíli, protože vzápětí ho dohonilo rozhodnutí 'Obvodního soudu' s ultimátem, že pokud nezaplatí do termínu, tak na něj vydá zatykač. S tímto se Honza jako obhájce Spravedlnosti v komunistickém Československu nikdy osobně nesetkal a tak raději zaplatil, aby unikl vězení.

Honza se najednou rozhodl, že bude věrně následovat Krista jako člověka a Boha v jeho nesmírném ponížení a utrpení, rozhodl se, že se bude stále měřit s Kristovým údělem, přičemž bude neúnavně odpouštět a vyprošovat pro své odpůrce a záškodníky u Boha požehnání, za což by ho mnoho laiků prohlásilo za blázna. Honza tedy začal: Nepřičítej za zlé úředníkovi, že mi nastavil nohu, protože on má i bez mé žaloby práce až nad hlavu. Musí sníst každé ráno dvě housky, aby pracoval alespoň jeho žaludek. Kdyby si ale kvůli mé žalobě pokazil žaludek a přestal mu pracovat, bral by plat zcela zadarmo. Bůh mu žehnej! Nepřičítej za zlé ani soudci, že mi podrazil nohy, protože on za to nemůže, studoval zákon a ne Pravdu a Spravedlnost, s literaturou se nezabýval. On vlastně ani jinak rozhodnout nemohl, nemohl rozhodnout proti státu, který se o něj otcovsky stará a doprovodí ho až ke hrobu jako každého jiného zaměstnance státu se statusem úředníka. Bůh mu žehnej! Nepřičítej, můj Pane, za zlé ani poslancům, že pošlapali Pravdu a Spravedlnost, že se nechali zotročit vládou mrtvého zákona, že Tě zradili a kopli obrazně řečeno do zadku a mne do prdele, což odpovídá podle pravidel férové hry kopané faulu. Nic si ale z toho nedělej, že tě zradili a odkopli, protože u Petra a Jidáše jsi dopadl daleko hůř. Bůh

proto těmto poslancům žehnej! Propadli moci zákona, ty Ježíši ale nehájíš Zákon, nýbrž Spravedlnost, což poslanci zcela přehlédli. Ty jsi nepřišel, abys zákon zrušil, ale jsi přišel, abys jej naplnil Spravedlností a Pravdou. Zákonodárci zhřešili proti Tobě, aniž by si to uvědomili: Nevědomost hříchu nečiní, takže jim nemůžeš ani nic odpustit. Jsou bez viny.“ - Najednou se ozval z křoví německý výkřik z Honzova hrdla: „Jawohl! In den Arsch treten! Das können die!“ což obratem přeložil: „Ano! Kopnout do prdele! To umí!“ Poté Honza opět zmlknul a pokračoval zase Véna: „Protože Honza bojoval na dvou frontách současně, tj. v boji za Spravedlnost a v následování Krista v jeho ponížení, obrátil se na ’Ústavní soud’ se stížností. Ale i tam nepochodil. Předsedkyně Ústavního soudu, drobná ženička, která by nepromíchala ani srnčí guláš v hrnci, Honzův výkřik po Spravedlnosti odfoukla, jakoby to bylo chmýří peříčka střízlíka nebo jenom pleva. Honza ji začal před Pánem Bohem omlouvat. Ona neví, chudina, co činí. Bůh jí žehnej! A tak skončilo první dějství Honzova dramatu.“

Zeptal jsem se: „Kde je Honza? Může pokračovat s druhým dějstvím.“ „Nemůže,“ odpověděl Pepa. „Proč?“ zeptal jsem se naléhavě. „Je stále ještě v křoví,“ zazněla odpověď některého z přítomných křesťanských intelektuálů. „Tak to vem Ty, Pepo!“ „Dobře, tak poslouchejte: Odkopnut v ponížení svými bratry a sestrou státní moci v Kristu Honza pracoval téměř o 100% více než jiní učitelé, aby přežil 4 měsíce neplacených prázdnin, nedostával jako učitel na volné noze ani třináctý plat jako vánoční, německy, jak všichni víme, Weihnachtsgeld. Byl odkázán na milost a nemilost svých zaměstnavatelů u různých institucí, které tyto vazaly zaměstnávaly na bázi krátkodobé smlouvy honoráře bez veškerého sociálního zajištění. Za dvacet let se dostavila pohroma, kdy měl Honza další příležitost získat kapitál pro Nebeské království. Tento kapitál získal od ’Lidové Akademie’, kde učil až na nějakou tu přestávku už dvacet let pravidelně přes dvacet hodin týdně, a to i po večerech. V jedné denní třídě s mladistvými žáky si o přestávce odskočil do kantýny na limonádu. Za jeho nepřítomnosti tito žáci zabalili do papíru oblázky, které našli na balkoně, a vyhodili je na ulici, kde procházeli lidé. Doklusali policisté, prošli po balkoně a zmizeli, aniž by vstoupili do třídy, kde by je Honza mohl vyzkoušet a dát jim jedničku s hvězdičkou, hvězdičku na výložky.

Ředitel Lidové Akademie jej po krátké době vyhodil. Prý nemá pedagogické vzdělání na to, jak se zachází s žáky. Honza si vzpomněl, jak jsou němečtí učitelé vzdělaní pro to, jak zacházet s žáky. Prošla mu ihned hlavou špička ledovce z nedávné doby: Vzpomněl si na to, jak policisté běhají s pistolí v ruce kolem nějakého německého gymnázia. Jednalo se o drogy. V jiné škole zabili žáci o velké přestávce svého spolužáka a vhodili jej do šachty. Ve východním Německu, kde neumělo vedení škol zacházet ani s učiteli, jeden bývalý žák zastřelil ve škole 17 osob, o raněných nemluvě, a asi dvacet kilometrů od Stuttgartu popravil žák ve třídě v lavicích 12 žákyň, o raněných nemluvě. Nikdo nebyl za to zodpovědný a i kdyby byl, tak by nebyl vyhozen, protože ho chránil na rozdíl od Honzy pracovní zákon. Ředitel Lidové Akademie porušil smlouvu, v níž nebyly stanoveny žádné podmínky podobné povahy pro propuštění."

Vtom skočil Pepovi do řeči Tom, který hledal vždy a všude neúnavně pravdu. Začal se svým proslovem: „Tolstoj podává v třetí knize svého díla 'Vojna a mír' charakteristiku německého člověka, vojenského důstojníka, což se naprosto shoduje s Honzovými neblahými zkušenostmi." Tom vylovil z boční kapsy saka list papíru a spustil: „Tolstoj tedy píše: 'Pfuel byl jedním z těch beznadějně, neochvějně sebevědomých lidí, jejichž sebejistota hraničí až s mučednictvím a jakými mohou být pouze Němci, zejména proto, že jen Němci bývají sebevědomí na základě nějaké abstraktní ideje, vědy, tj. domnělé znalosti dokonalé pravdy'."

Tom dále vysvětluje: „Po výčtu sebevědomí u dalších národů Evropy se dotýká i sebevědomí ruského člověka, což zní vtipně jakož i opětovné hodnocení německého ducha v jinak naprosto vážném díle. Tolstoj tedy vypráví: 'Rus bývá naopak sebevědomí proto, že nic nezná a ani znát nechce, protože nevěří, že by bylo možno poznat něco dokonale'. Nato si Tolstoj bere opět na mušku německého člověka," upřesňuje Tom: „'Němec je sebevědomý hůř a neúprosněji než všichni ostatní, a je také protivnější než všichni ostatní, protože se domnívá, že zná pravdu, tj. vědu, kterou si sám vymyslil, ale která je pro něho absolutní pravdou'."

Poté Tom zmlknul a pokračoval zase Pepa: „Samozřejmě, že ředitel Lidové Akademie nikdy s ním v životě nemluvil a kopačky mu poslal po

vedoucí oddělení, v němž učil. Nikdo mu nepoděkoval, ani pan ředitel, ani paní vedoucí příslušného oddělení, Honza odešel v totálním opovržení."

Vtom zazněl výkřik z Honzova vysychajícího hrdla v křoví, který vedle četby denního tisku jedním uchem sledoval svůj osud. Honza tedy zahlaholil: „Jaký pán, taký krám, hlavně že se dobře mám a své nohy v suchu a nesvědí mě v uchu."- Pak předčítal ze svého deníku, do nějž si zapisoval pouze špatnosti člověka, v tomto případě člověka, kterému byla svěřena moc nad člověkem. 'Člověk je člověku vlkem'. Po své zkušenosti si zapsal Hamletův nářek rozdrásané duše, který se plně kryl s Honzovým osudem. Honzovi záškodníci, jež se dopustili nevěry Pepou propagované Moci Lásky a „cizoložili" s děvkou světské moci, se objevují i v Hamletově žalobě, kterou vyslovuje v myšlenkách na sebevraždu:

Vždyť kdo by snášel bič a posměch doby,
sprostoty panstva, útlak samozvanců,
soužení lásky, nedobytnost práva,
svévoli úřadů a kopance,
jež od neschopných musí strpět schopný,

„Takže pánové," – zasáhl jsem do dění jako režisér - „druhé dějství je u konce. Ani nyní nemůže vyprávět Honza. Uvízl v křoví. Má silnou zácpu způsobenou nespravedlností světské moci a nebo se začetl do denního tisku. Vyprávění třetího a posledního dějství tedy přejímá jako přímý svědek Barnabáš." „Díky za udělení slova, Patriku. – Třetí dějství tedy pokračuje: Když Honza obdržel od Instituce sociálního zabezpečení výměr svého starobního důchodu, tak zjistil, že by z něj nezaplatil ani nájem za garsonku. Obrátil se tedy na nejvyšší místa, aby jeho důchod byl alespoň o něco navýšen, protože pracoval mimoto ještě dalších dvacet let a přitom o téměř 100 procent více než řádně zaměstnaní učitelé. Jeho pracovní činnost byla v naprostém souladu se státním zájmem a potřebami státu. Paní ministryně poukázala na to, že nemá na zvýšení důchodu nárok, protože neodvedl žádné příspěvky do důchodové pokladny. Honza poukázal ale na to, že učitelé se statusem úředníka nezaplatili ani haléř do důchodové pokladny a dostávají plný důchod, učitelé se statusem zaměstnance dostanou plný důchod, protože polovinu důchodového příspěvku jim doplácel jejich

zaměstnavatel, tedy stát, dále poukázal na to, že občané z bývalé Německé demokratické republiky také neodvedli žádné důchodové příspěvky, zatímco budovali Socialismus a jejich důchod měl být podle osobního oznámení paní ministryně navýšen, protože prý hodně pracovali, Honza však pracoval jako západoněmecký občan daleko víc - pozdní vystěhovalci z komunistických zemí dostali plný důchod, i když v Německu neodpracovali ani minutu a neodvedli ani haléř do důchodové pokladny. Vojáci dostali za válečná léta plný důchod a i takoví vojáci, kteří si přivezli jako válečnou kořist plný batoh válečných zločinů. Honza neměl nárok na navýšení jeho starobního důchodu ani o haléř. Honza si uvědomil, že celý důchodový systém je správní směska, která nemá s logikou myšlení člověka a se Spravedlností pocházející z Boží klenotnice jako křesťanská hodnota nic společného. - Všechno to mělo pozitivní výsledek. Pepa jako atomový fyzik ovládal tak dokonale matematiku, že maturitní úlohy od A až po D počítal jako malou násobilku 5 x 5 je 25. Dospěl k výsledku, že SRN ušetřila u Honzy 12 milionů korun na jeho práci pro stát a u důchodu dalších 8 milionů, což mohla použít k zmírnění utrpení na naší planetě Zemi - Spolková republika Německo je v dobročinnosti při zmírňování utrpení na světě velmi štědrá. Když Honza připočítal k tomu svá ponížení, duševní stres a existenční nouzi v následování Krista, tak pro Nebeské království pohádkově zbohatl. Co ale opačná strana, která mu toto zbohatnutí způsobila? Když někdo okrade druhého, tak je potrestán podle zákona a skončí ve vězení. Jak je tomu ale, když se toho dopustí člověk na základě Světské moci? Ten končí za normálních okolností v Božích rukou. U křesťanského intelektuála Honzy však vzalo všechno jiný spád. Místo aby svolal na hlavu svých záškodníků Boží trest, vyprosil pro ně proporcionální Boží požehnání a tak obě strany nakonec pohádkově zbohatly."

Najednou to v křoví začalo šustit a chrastit. Objevil se Honza i se svým denním tiskem. Titulní stránka zůstala v křoví. Měl otevřenou literární sekci, kde se jednalo o úvahu výroku z dramatu Götz von Berlichingen od Goetheho. Honza se přitom usmíval. Jako křesťanští intelektuálové jsme Honzu vyzvali, aby své drama definitivně uzavřel. V našich zděšených očích se objevil otazník, neboť osud lidskosti byl v sázce. Vyhraje v duši Křesťanského intelektuála Honzy navěky lidskost a nebo bude navěky

poražena? Předcházející jízlivé výkřiky Honzy z křoví k některým částem dějství jeho dramatu zpochybnily Honzovo pozitivní rozhodnutí natolik, že jsme všichni smrtelně zbledli. A někteří z nás se roztřásli zděšením. – Honza se zhluboka nadechl, sympaticky pousmál, projel si své sněhově bílé vousy pravou rukou od brady až k prsům a přikročil k osudnému rozhodnutí: Své záškodníky překvalifikoval na dobrodince, jejichž zásluhou se stal pohádkovým multimilionářem Nebeského království, přičemž oslabil Zlo, jehož začarovaný kruh rozrazil a Bůh přitom jeho vklad rozmnožil tisíceronásobně jako darovaný chléb v Bibli, takže se stal pohádkovým multimiliardářem, přičemž jsme mu spontánně tleskali.

Poté vylovil z pravé kapsy své dlouhé ošumělé bundy dvoulitrovou láhev červeného vína, vydatně si utáhl, radostně dupnul a vyrazil dlouhé dyšné ááááá. Po tomto orgasmu alkoholika svoji milenku pečlivě zasunul zpátky do kapsy. Pepa nato prohlásil: Ve dvou se to táhne lépe a napodobil ve všem věrně Honzu.

„'Konec dobrý, všechno dobré', i tak může proběhnout a skončit exil," prohlásil Véna. Barnabáš to viděl ale poněkud jinak, když pronesl, že kritik jednání člověka pod vlivem světské moci, jež spočívá v jeho rukou, by prohlásil: 'Konec špatný, všechno špatné'. „Co na to říká Tom jako zlatokop pravdy? Kdo má pravdu, náš křesťanský intelektuál Honza a nebo onen kritik?" Po těchto otázkách se ozývaly ještě dále následující úzkostlivé hlasy křesťanských intelektuálů: „Tom ještě nedospěl k cíli. – Mlčí. – Váhá. – Pravdu ještě nenašel." Tu se opět ozval Véna: „Neuvěřitelné! Němci jsou přece bezvadní a přátelští lidé." Zlatokop Pravdy Tom ale najednou promluvil a namítl: „Z těchto dvou analytických pravd je třeba vytvořit pravdu syntetickou: Ano, Němci jsou bezvadní a přátelští lidé, což platí pro všechny národy světa bez výjimky. Světská moc je ale bezcitná děvka, která jde s každým. Jen spravedlivý zákon a bdělé svědomí ji udrží na uzdě."

Honza nato zvedl přátelsky klobouk, zamával s ním nad hlavou na rozloučenou a zamířil zpět do křoví, aby se ponořil do četby denního tisku. - Pepa si vytáhl další dávku z jeho dvoulitrovky červeného a my jsme zamířili do hospůdky, kde jsme se chtěli pobavit s našimi německými přáteli. Prošli

jsme parkem, několika uličkami Starého města a dorazili k naší hospůdce. Měli jsme ale smůlu. Na okně vysela cedule „Ruhetag“, což odpovídá českému významu „Zavírací den“. Z tohoto místa jsme se rozešli, každý svým směrem: Véna do Ameriky, Pan Papoušek do Česka, já do Mnichova a Barnabáš do svého bytu ve Stuttgartě. Tak skončilo naše poslední setkání Křesťanských intelektuálů v německém exilu. Tom prozatím zůstal.

ČÁST DVACÁTÁ DRUHÁ: Tomův dárek pro pana profesora k narozeninám

Tom využil tuto návštěvu ve Spolkové republice Německo a zanesl do nakladatelství svůj text, který měl být publikován k šedesátinám jeho profesora ve velkém svazku s příspěvky docentů a profesorů. Zde se Tom pokouší najít pravdu v období vrcholného středověku. Jedná se pouze o krátký výňatek z obsáhlejší práce, který má ukázat čtenářům se znalostí německého jazyka, že se u češtiny jedná o takřka doslovný překlad němčiny nebo naopak. Tak se tyto dva jazyky v myšlení spojily.

Tom jako bývalý student matematiky a logiky si vyjednal návštěvu germanistických přednášek u jednoho profesora středověké literatury.

Die Minnegrotte in Gottfrieds von Strassburg 'Tristan und Isolde'
Ein Versuch zur Psychologie der Liebe

---

von
Tom Tomas

Im Mittelpunkt dieser kleinen Arbeit steht vor allem die psychologische Komponente der Liebe zwischen Tristan und Isolde, welche sich gerade in der Minnegrotte am deutlichsten manifestiert. Die in diesem Zusammenhang aufscheinende Problematik der Gottfriedschen Liebesauffassung wird dabei auch unter die Lupe genommen werden.

Jeskyně rytířské lásky v 'Tristanu a Isoldě' od Gottfrieda ze Štrasburku
Pokus k psychologii lásky

---

od Toma Tomáše.

Ve středu této malé práce stojí především psychologická komponenta lásky mezi Tristanem a Isoldou, která se právě v Jeskyni rytířské lásky nejzřetelněji manifestuje. Problematika Gottfriedova pojetí lásky, která se v této souvislosti projevuje, bude přitom vzata rovněž pod drobnohled.

„nemet ein ander an die hant
und rûmet mir hof unde lant.“ (Vv. 16607/08)

lauten die strengen Worte des Marke, die er an die Liebenden richtet. Es nimmt nicht wunder, dass wir in diesem Augenblick an ein biblisches Ereignis erinnert werden, nämlich an die Vertreibung aus dem Paradies. In diesem Falle führt der Verlust der Gunst des Herrn jedoch nicht zum Unglück, wie wir es aus der Genesis kennen, sondern die Verstossenen wandern paradoxerweise ins Paradies. Folglich ist es keine Ungereimtheit, wenn wir das Schicksal der Liebenden mit den Worten 'Vertreibung ins Paradies' umschreiben. Gerade in diesem Punkt müssen wir aber stutzig werden, da hier der Dichter gegen das Moralgesetz der höfischen Gesellschaft und die Sittenlehre der Kirche schwer verstösst. Er verstösst gegen sie, indem er die mittelalterliche Einheit, die aus Gesellschaft, Religion und Kunst besteht, auflöst und die Kunst ausschliesslich in den Dienst einer ehebrecherischen Liebe stellt, die in krassem Widerspruch zum Sittengesetz der damaligen Gesellschaft und Religion steht.

„vemte se za ruce
a odejděte z mého dvora a mé země.“ (verše 16607/08)

znějí přísná slova Markeho, která vyslovuje milencům. Není divu, že jsme v tomto okamžiku upomenuti na biblickou událost, totiž na vyhnání z ráje. V tomto případě nevede však ztráta přízně pána k neštěstí, jak to známe z Genesis, nýbrž vykázaní putují paradoxně do ráje. Proto není nesmyslem, když vyjádříme osud milenců slovy 'Vyhnání do ráje'. Právě v tomto bodě se musíme ale zarazit, poněvadž se zde básník těžce prohřešuje proti zákonu morálky dvorní společnosti a mravní nauce církve. Prohřešuje se proti nim tím, že zruší středověkou jednotu, která se skládá ze společnosti, náboženství a umění a umění postaví výlučně do služby cizoložné lásky, jež stojí v extrémním rozporu k mravnímu zákonu tehdejší společnosti a náboženství.

Richten wir den Blick auf den Minnesang und den mittelalterlichen Roman, wo die Liebe, wie z.B. bei Wolfram von Eschenbach, in der

Ehe ihren Platz hat, so stellen wir sehr schnell fest, dass Gottfried hier mit seiner Billigung eines Ehebruchs ziemlich abseits steht, dabei völlig allein. Seine Liebesauffassung entspricht nicht im geringsten der seiner Zeitgenossen, sei es der Minnesänger, sei es der Romanschreiber.

Zaměříme-li pohled na rytířskou milostnou poezii a středověký román, kde láska, jako například u Wolframa von Eschenbacha, má své místo v manželství, tak velmi rychle zjistíme, že Gottfried zde stojí se svým schválením cizoložství hodně stranou, přitom úplně sám. Jeho názor na lásku neodpovídá při nejmenším názoru jeho současníků, ať pěvců rytířské milostné poezie, ať romanopisců.

Während es sich im Minnelied um eine fiktive und idealisierte Liebe handelt, begegnen wir bei Gottfried einer Liebe, die grundsätzlich nach Erfüllung trachtet, also realistisch und sich selbst voll bewusst ist. Demnach können wir sein Werk als Protest gegen die leeren Liebesseufzer der Minnesänger begreifen. Dass dabei auch die Religion in Mitleidenschaft gezogen wird, muss als eine notwendige Folge hingenommen werden.

Zatímco se v písni rytířské lásky jedná o fiktivní a zidealizovanou lásku, setkáváme se u Gottfrieda s láskou, která prahne zásadně po naplnění, je tedy realistická a si sama sebe plně vědomá. Podle toho můžeme jeho dílo pokládat za protest proti prázdným milostným vzdechům pěvců rytířské lásky. Že je přitom poškozeno rovněž náboženství, musí být přijato jako nutný následek.

Nachdem die Liebenden den Hof verlassen haben, kommen sie nach einer zweitägigen Reise, von Kurvenal begleitet, zu einer Grotte, die Tristan schon seit langem kennt. Diese diente, wie uns der Dichter erzählt, noch in den vorchristlichen Zeiten den heimlichen Liebesfreuden der Riesen und heisst nach der Minne „l a f o s s i u r e a l a g e n t a m a n t“ (V. 16704).

Poté, co milenci opustili dvůr, přijdou po dvoudenní cestě doprovázeni Kurvenalem k jeskyni, kterou Tristan už dlouho zná. Tato sloužila, jak nám básník vypráví, ještě v předkřesťanských dobách tajným milostným radovánkám obrů a jmenuje se podle rytířské lásky „l a f o s s i u r e a l a g e n t a m a n t“ (verš 16704).

(Po tomto úvodu následuje po vynechání velké části obsahu práce i s kritickým pohledem na názory literárních vědců závěr, který je podstaný i pro hledání pravdy.)

Dass der Dichter dieser Stelle eine biographische Partie anschliesst, ist wohl verständlich, da er von einer Liebe ausgeht, die er selbst erfahren hat, sonst wäre ihre feine psychologische Darstellung kaum denkbar. Die Liebe ist also eine grosse Entdeckung des Mittelalters, die in der Literatur ihren Niederschlag gefunden hat. Gottfried behandelt sie im Vergleich zu den Minnesängern sehr wirklichkeitsnahe und trägt so mit seinem Tristan eine heilende Salbe auf die Wunde des mittelalterlichen Lesers und Hörers auf, die die Minnesänger aufgerissen haben. Die Minnegrotte stellt eine Parallele zur Offenbarung des Johannes 21,9-22,2 dar, in der Gottfried wahrscheinlich auch seine 'verlorene Liebe' zu kompensieren sucht. Ausserdem setzt er mit der Minnegrotte eine musikalische Kadenz ein, um zu zeigen, was er als Dichter von Rang kann. Die Allegorie ist nämlich eine typische Gestaltung der mittelalterlichen Literatur. Für den Erzählablauf war sie innerhalb des Tristanromans nicht notwendig. Gottfried merkt es auch selbst, dass er sich mit der Minnegrotte nur eine Abschweifung erlaubt hat, dass diese doch nur eine Utopie für seine Zeit ist, wenn er die Liebenden am Ende entdecken und an den Hof zurückbringen lässt. Dadurch kommt er der Wirklichkeit und den moralischen Forderungen der höfischen Gesellschaft entgegen, weil eine Liebe, die von der Gesellschaft losgelöst ist, keinen Wert hat. Demnach kann die Minne nicht lange ohne Ehre bestehen, denn diese bindet den Einzelnen an die Gesellschaft. Bei der Rückkehr Tristans und Isoldes an den Hof Markes kann man spüren, dass Gottfried versucht, aus einem schweren Dilemma herauszukommen, in das er sich trotz der exkulpierenden Funktion des Minnetrankes verstrickt hat.

Že básník na toto místo napojuje biografickou část, je ovšem pochopitelné, poněvadž vychází z lásky, kterou sám zakusil, jinak by její jemné psychologické ztvárnění bylo sotva myslitelné. Láska je tedy velkým objevem středověku, která našla v literatuře svůj výraz. Gottfried o ní pojednává ve srovnání s pěvci rytířské lásky velmi reálně a nanáší tak s jeho Tristanem hojivou mast na ránu středověkého čtenáře a posluchače, kterou pěvci rytířské lásky otevřeli. Jeskyně rytířské lásky představuje paralelu ke zjevení svatého Jana 21,9-22,2, v níž se Gottfried pravděpodobně také snaží kompenzovat svou 'ztracenou lásku'. Mimoto nasazuje s Jeskyní rytířské lásky hudební kadenci, aby ukázal, co jako velký básník umí. Alegorie je totiž typickým utvářením středověké literatury. Pro průběh vyprávění nebyla v Tristanově románu nutná. Gottfried si také sám povšimne, že si s Jeskyní rytířské lásky dovolil jenom odbočku, že tato je přece jenom utopií pro jeho dobu, když nakonec nechá milence objevit a přivést zpět na dvůr. Tím vychází vstříc skutečnosti a morálním požadavkům dvorní společnosti, poněvadž láska, která je oddělena od společnosti, nemá žádnou cenu. A proto nemůže rytířská láska bez cti dlouho vytrvat, neboť tato váže jednotlivce na společnost. Při návratu Tristana a Isoldy na dvůr Markeho je možno cítit, že Gottfried se pokouší vyjít z těžkého dilema, do nějž se přes omluvnou funkci nápoje rytířské lásky zapletl.

Tom mi tento jeho vědecký spis předal v plném znění jako kopii, abych se s ním seznámil jako psychoanalytik. Dal mi tedy jednu kopii této své vědecké práce, v níž se snažil hledat pravdu i s dalšími badateli středověké literatury. Podle mého psychoanalytického posouzení je jeskyně symbolem nevědomí, který představuje rozchod milenců, jenž čekal v podvědomí autora, klesl do nevědomí a byl příslušně zpracován v jeskyni. Tuto pravdu nevyvrací ani skutečnost, že se autor setkal s jeskyní ve své předloze, setkal se s ní později. K tomuto rozchodu došlo, poněvadž tento milenecký vztah neměl a nesměl mít trvání ve středověké společnosti, čehož si byl autor románu plně vědom. - Takže ani Tom neměl s jeho interpretací, že by se u jeskyně mohlo jednat o dělohu, pravdu. Vztah symbolu k realitě je primární, děloha je, jak každý citlivý psychoanalytik okamžitě vnímá, ale sekundární, je produktem vědomého posouzení z myšlenkového kontextu

asociativní příbuznosti. Zlatokop pravdy Tom shledal, že se v literárních interpretacích jedná vlastně o subjektivní názory, které nemusí ani v nejmenším odpovídat skutečné pravdě, jedná se pouze o akademickou diskusy s řadou rozličných výkladů. V tomto poznání našel vlastně pravdu. Každá pravda je úspěšným krokem správným směrem vpřed. Pravda se rodí ale i v duši člověka jako pravda primární, neb psychoanalytická, pravda skutečná - je však skryta.

V tomto díle se vyskytuje hřbitov, který by mohl psychologicky myslícího čtenáře svést k mylným úvahám o duševním stavu autora. Nevědomí má ale zcela odlišnou logiku od vědomého myšlení. Hřbitov je symbolem nevědomí, jedná se u něj o zpracování podvědomého optimismu autora, že celé své dílo zvládne úspěšně. Nevědomí pracuje s protikladem. Mimoto končí na hřbitově veškeré úsilí člověka, více dosáhnout nemůže, dosáhl své maximum, úspěch a hmotné jmění, které za celý svůj život člověk nahromadil, převyšuje jeho potřebu posmrtného pobytu na hřbitově. Tak to hodnotí nevědomí.

Rovněž by bylo podle původní pravdy chybné považovat pokus Toma o pohlavní styk s jeho modrookou Němkou jako produkt pohlavního pudu, jak se s tím setkáváme v deváté části s názvem Okupace. Kreativní myšlení je zcela jiné než myšlení logické. Okupaci vnímá podvědomí jako nezdar a zklamání při potlačení Pražského jara, což klesá do nevědomí a je zde zpracováno do pokusu o pohlavní styk. Kreativní proces nečerpá z osobního života, jak je tomu ve snu, nýbrž z kontextu vznikajícího děje, který působí zpětně a pohání jednání kupředu, přičemž vzniká „nový svět“. Modrooká Němka je fiktivní postava, která ve skutečnosti neexistovala. Fiktivní postavy připadají autorovi jako staří známí nebo přátelé, i když nikdy neexitovali. Stávají se součástí autorova nitra, mají svůj jasný charakter, schází jim však podoba, tedy obličej, jenž je zcela prázdný. I Barunku v Babičce nevnímala Božena Němcová jako sama sebe, vnímala ji jako třetí osobu. Zde se projevuje síla vztahu. Autor se ve svém literárním díle vnímá jako sama sebe pouze tehdy, vystupuje-li osobně pod vlastním jménem, s nímž se v popisu jednání identifikuje. - Fiktivní děje působí naprosto reálně, nelze je rozeznat vyjma science fiction od skutečného děje, který se ale reálně neodehrál. I sám autor jej vnímá jako děj skutečný,

slovo má přesvědčivou sugestivní sílu. U skutečných osob je charakter již známý, jsou pouze bodem, kolem něhož se rozvíjí fiktivní děj, který je určován symbolicky. Samozřejmě, že se v románech vyskytují v omezené míře i pravdivé děje, které odpovídají skutečnosti. Většinou se však jedná o symbolické zpracování.

Podobně je tomu i u chleba, který Kristus vydává jako své tělo. Všeobecně platí, že Kristus vychází u chleba ze zvyklosti doby. Bohužel se jedná o vědomé posouzení, o vědomý kontext, což je hrubý omyl. Chléb je, jak se poučil Tom z části osmnácté a dvacáté třetí tohoto díla, symbolem nevědomí zajištěné budoucnosti a to je primární pravda, pravda nezpochybnitelná, žádná věc osobního názoru.

Podobně můžeme hledat primární pravdu i u rokových skupin, kde zpěváci ohlušujíce křičí. Jedná se při jejich hlasitosti o symbol nevědomí úspěchu, jenž podvědomě u svých fanoušků očekávají. Nevědomí tento podvědomě očekávaný úspěch mění v řev a bytí do strun hubebních nástrojů a do bubnu. Nevědomí ovlivňuje příslušně i naše jednání.

Někdy je pravda viditelná na první pohled, někdy je ale skrytá a musí být nalezena. Tom si hned uvědomil, že studium v Německu je analyticky zaměřeno, vezme se menší část látky a jde se do hloubky, analyzuje se, což je pro Němce cestou k pravdě. V Americe je tomu jinak. Američané jsou toho mínění, že k pravdě se dostaneme pomocí množství informací a tak při studiu zůstávají na povrchu a jdou místo do hloubky do šířky. Tom jako matematik si plně uvědomoval základní princip matematiky, jenž se realizuje v součtu čísel a jejich odpočtu 1 + 1 = 2 a 1 – 1 = 0. // Násobení: 6 x 5 = 30 je výslednou hodnotou počtu skupin součtů. Ke stejnému výsledku se dojde i tím, že se spočítá jednotlivě všech 30 částí plochy. Toto je pravda získaná analytickým způsobem. Taková je matematika. - Pravdu je možné najít i přímým pohledem, protože leží na povrchu, jak nám to dokazuje princip komunikace spočívající z **podání informace** jako věta oznamovací, **vyžádání informace** jako věta tázací a **splnění vůle** jako věta rozkazovací. – Někdy se nedá pravda najít ani analytickým způsobem ani přímým pohledem, potřebujeme hodně konkrétních informací, abychom pravdu nalezli, jak nám Tom dokazuje. Jednou sledoval pořad televize v České republice: „Chcete být milionářem?“ Soutěžící osoba byla konfrontována se čtyřmi různými latinskými rčeními, přičemž jedno odpovídalo prav-

divému významu a sice: „Běda poraženým“. Soutěžící se netrefil, hádal a tak vypadl s velkou zrátou peněz. Samozřejmě ve svém oboru mohl tento soutěžící být vinikajícím odborníkem, ovšem latinu neznal a tak jenom hádal. Naše informace při hledání pravdy musí být buď odborné a nebo správné a my musíme je rozpoznat a zařadit. Pro Toma, který maturoval na gymnáziu z takzvané „Velké latiny“, to nebyl žádný problém, i když se mu latina z hlavy za celá ta desetiletí takřka vypařila. Ze čtyř rčení padlo Tomovi do oka: „Vea invictis“, k čemuž mu napomohl Caesarův výrok: ’Veni, vidi, **vici**.’ K pravdě dospěl pomocí celé řady informací. První stopu našel ve skutečnosti, že ’invictis’ definoval jako příčestí minulé, které vyjadřuje výsledek děje slovesa, v latině slovesa „zvítězit“. V tomto konkrétním případě plní příčestí minulé funkci podstatného jména, většinou se však jedná o funkci přídavného jména. ’Poražený’ je ale protikladem. Tento významový rozpor však odstranila latinská předpona ’**in**’, která má záporný význam a vyskytuje se běžně v anglickém jazyce a samozřejmě všeobecně u cizích slov pocházejících z latiny. Toto podpořila i jeho znalost němčiny, kde předpona ’**be**’ měla konkrétně u tohoto slovesa stejnou funkci jako ’**in**’ v latině a angličtině, vyjadřuje však pouze v tomto jediném případě protiklad. Sloveso ’siegen’ znamená zvítězit, ale ’**be**siegen’ porazit. Předpona **be** v němčině mění intranzitivní sloveso, to je sloveso, které nemůže mít předmět ve čtvrtém pádě, na sloveso tranzitivní s nutným předmětem ve čtvrtém pádě. Poslední informací bylo německé slovo ’wehe’ (h se nevyslovuje), což znamená ’běda’ a podobá se formálně velmi jako slovo indoevropské latinskému ’vea’ a kryje se s ním významem.

Jako autor musím tuto věc uvést na pravou míru. Tom zde pravdu hledal přes obsáhlý výklad na opačném podkladě a ne na správném, jenž zní: **Vae victis.** – Mýliti se je lidské. **Správný podklad je základem pro hledání a nalezení celé čisté pravdy.**

Tom pohlédl do dálky a zapřemýšlel: Teorie je průkopníkem pravdy. Co je ale domněnka a dohad? - A co je víra?

ČÁST DVACÁTÁ TŘETÍ: Tom hledá pravdu v mém díle

Tom se najednou rozhodl, povzbuzen mým výkonem, že bude hledat pravdu dokonce i v mém díle. Měl ho celé k dispozici. Středověk byl pro hledání pravdy obtížnější. Tom hledal ultimativní pravdu. Začetl se opakovaně především do devatenácté kapitoly mého díla Ozvěny lásky. Otevře jej znovu a čte zatím z kapitoly šestnácté:

- „Davide, podívej se, zda někdo nesedí v čekárně. Pokud ano, tak jej pozvi dál."

- „Ano, provedu."

Vstoupil nějaký doktorand a ihned spustil: „Doslechl jsem se, že umíte komunikovat s lidskou duší, tedy s jejím nevědomím."

- „Je to mé povolání. Co vás ke mně vede?"

- „Jsem doktorandem katolické teologie. Téma mé disertační práce zní: Rozpory v Bibli."

- „Já ale žádné neznám, pane doktorande, i když jsem ateista. Bibli jsem si přečetl v souvislosti se studiem psychoanalýzy."

- „Nemáte pravdu, pane profesore. Vemte si například úder do obličeje. Když Krista v jeho zajetí udeří velekněžův sluha do tváře, tak protestuje slovy: Proč mě biješ? Nám ale doporučuje: Udeří-li tě někdo do tváře, nastav mu i druhou."

- „Pozor, pozor, pozor, pane doktorande! Základem vědecké práce je rozlišování, což je podstatou analýzy."

- „To mi nemusíte vysvětlovat, pane profesore. Už v prvním semestru jsem se seznámil s technikami vědeckého bádání."

- „Já vám nic neberu. Ve vašem případě však nalézáme dvě roviny: rovinu konkrétní, to je skutečný úder Krista do tváře, a rovinu symbolickou, neboli doporučený úder. Kristus, který zdokonalil vztah láskou, mluví o lásce k nepřátelům, což vyžaduje vlastně odpuštění a smír. V tomto duchu musíme onen symbolický úder do tváře chápat jako symbolický projev nevědomí, který v sobě ukrývá odpuštění. Kristus vlastně řekl: Pokud jsi někomu odpustil jednou, nabídni mu odpuštění i podruhé. – Při úderu

do tváře se samozřejmě jedná o symbol primární, to znamená o původní produkt nevědomí. V literárním nebo teologickém smyslu lze tento primární symbol interpretovat volně, což považuji za symbol sekundární, třeba jako podrobení se násilí k jeho omezení. – Primární symbol můžete i sám zažít ve snu, pokud někomu odpustíte. Můžete ve snu zažít, že vás někdo udeří."

- „Nevím, zda mohu s vaším výkladem souhlasit. Jste si opravdu jistý? Tento úder může znamenat cokoliv."

- „Určitě ano, ale jenom jako symbol sekundární, jako produkt volné asociace, nikdy však jako produkt nevědomí. O čem hovoří Kristus, než se zmiňuje o úderu do tváře?"

- „Stále o odpuštění."

- „Takže v tom spočívá důkaz správnosti mého výkladu. Nevědomí pracuje velmi spolehlivě."

- „Jak vidíte jako psychoanalytik Novou smlouvu, kterou Kristus jako Syn Boží uzavřel s člověkem?"

- „Vy mně dáváte jako neutrálnímu ateistovi pořádně zabrat, pane doktorande. U Nové smlouvy se jedná z psychoanalytického pohledu o geniální akt, jehož se účastní všechny složky duše na obou smluvních stranách. Kristus se vydává jako chléb. Chléb je ale symbolem nevědomí zajištěné budoucnosti, což Kristus okamžitě interpretuje: ‚Kdo jí tento chléb, bude žít navěky.' Zajištěná budoucnost se mění v nevědomí, tedy v hloubi duše smluvního partnera člověka v poslušnost, neboť i poslušnost je symbolem nevědomí zajištěné budoucnosti."

- „Já bych, pane profesore, udělal z poslušnosti raději zbožnost."

- „Klidně. Pro mne jako ateistu je zbožnost pouze poslušnost intenzivního vztahu člověka ke svému Bohu."

- „V Bibli je spousta symbolů. Kdybyste je všechny vyložil, stal byste se třeba i křesťanem, pane profesore."

- „Ne, ne, pane doktorande. Do této pasti mne jen tak lehce nedostanete. Já si svou identitu neprodám. – Tady můj kamarád David je přesvědčeným Křesťanem a to mi úplně stačí. Víc už bych asi nesnesl. To bych vstoupil přímo do kláštera. – Můžete se s Davidem pobavit. On je profesorem německé literatury. Já udělám zatím kávu. Co si dáš, Davide?"

- „Turka."

- „A vy, pane doktorande?“
- „Tak já taky, co pan profesor David.“
- „Dobrá. Do třetice všeho dobrého i já.“

Zde se potvrdila pravda týkající se Nové smlouvy, zrození křesťanské víry a naděje, což Tom s radostí přivítal. Tuto pravdu ještě rozšířil, když spatřil v krvi Kristově pečeť této Nové smlouvy jako symbol nevědomí. Tímto povzbuzen pokračoval v kapitole devatenácté, na jejíž obsah si ještě zřetelně vzpomínal a domníval se, že i v ní nalezne pravdu:

Kapitola devatenáctá

ZÁVĚREČNÁ FÁZE BOJE PROTI KOMUNISMU

Barnabáš se každé dva dny chodil ptát, kdy to konečně s tou komunistickou agentkou začne, aby to těm komoušům pořádně osolil.

Výsledek vyhodnocení z Pentagonu nechal na sebe dlouho čekat, ale uskutečnil se. Pentagon byl podle slov plukovníka Barnabášovou duchapřítomností přímo nadšený, nesouhlas s jeho nasazením se týkal pouze kouření a pití piva, protože by to prý agentku, jejíž profil byl Pentagonu znám, zapudilo a už by ji nikdo nikdy nenašel.

Proto musel být volky nevolky do souboje nasazen Véna, i když trpěl při zatížení bolestmi. David Vénu důrazně varoval: „Žádné fňukání kvůli bolesti klíční kosti. Urputný boj proti komunismu nepřipouští žádné příměří. Tady máš krabičku s tabletami proti bolesti.“

Plukovník už obě strany informoval o účastnících tohoto souboje. Poněvadž se tento měl odehrávat v našem bytě, zapůjčili jsme si za vysoký poplatek od jedné detektivní kanceláře odposlouchávací a nahrávací zařízení, abychom měli pro všechny případy důkazy. Opatrnosti nikdy nezbývá. Toto zařízení jsme potají i před Vénou instalovali.

Příštího večera se agentka objevila v našem bytě a oslovila svého protivníka, jako by ho už dlouho znala. Tomu tak však nebylo. „Ahoj Véno!“ Véna na to jako její starý známý: „Ahoj Katko!“ S Davidem jsme se stáhli do jedné z ložnic a sledovali uchem celý průběh tohoto, podle plukovníka historického setkání, a živě jsme si všechno představovali.

Komunistická agentka Katka se ihned rozpovídala: „Doufám, že mě pochopíš, Véno. Mé dětství nebylo příliš šťastné. Byla jsem jedináček, dychtila jsem po lásce, hlavně po lásce otce, ale on mi ji stále odepíral. Už jako malá holčička jsem dostala od babičky obrázek Ježíška. Schovala jsem si ho jako svého bratříčka do medvídka a tak jsem ho vždy při usínání tiskla k sobě. Babička mně dala také obrázek dospělého Ježíše a říkala, že mě má moc rád a že mě stále tiskne k svému srdíčku.

Když ho můj otec u mě objevil, zabavil mi jej a přinesl mi obrázek Lenina. Můj otec měl před vstoupením do komunistické strany úplně prázdnou hlavu a tak se mu do ní vlezl celý Marxismus-Leninismus i s Komunistickým manifestem.“ „Nepovídej. Tvůj otec je ale kapacita,“ prohlásil s uznáním Véna. „Ano, můj otec byl kapacita. – Když jsem mu Lenina vracela a chtěla zpět Ježíše, tak mi začal vyprávět, že Ježíš byl sice také revolucionář jako Lenin, ale revolucionář špatný, protože chtěl změnit člověka a svět láskou, a co je to láska, on prý sám neví, co to láska je, láska prý není nic. Ježíš prý byl ten nejhorší revolucionář na světě, protože se nechal dobrovolně za člověka zabít a prolil vlastní krev.“ Véna skáče Katce do řeči: „Ježíš postavil všechny revoluce světa na hlavu.“

Katka ho nevnímá a pokračuje: „Když jsem ale naléhala, že nechci žádného revolucionáře s čepicí, ale revolucionáře bez čepice, vzal si svého Lenina a utíkal s ním do své pracovny a doběhl s novým obrázkem. Dnes vím, že to byl Karel Marx. Strkal mi jej do ruky: „Tady máš revolucionáře bez čepice.“ „Já jsem si ho ale nechtěla vzít, bála jsem se ho strašně, protože jsem se právě vrátila z loutkového divadla a tam byl jeden loupežník, který se věrně podobal obrázku Karla Marxe. Byl to zlý loupežník, – ne dobrý jako Jánošík, – který lidem všechno bral a týral malé děti. Hrozně jsem se ho bála.“

Véna jí skočil do řeči: „A tento loupežník na obrázku týral po celé tvé dětství a útlé mládí tebe.“ Katka tato slova vůbec nevnímala, potřebovala se konečně vypovídat, někomu svěřit: „Klekla jsem na kolena a prosila se sepnutými ručičkami: Tatínku, tatínečku! Zahoď, prosím tě, toho zlého loupežníka. Já se ho strašně bojím. Já chci toho revolucionáře bez čepice, co mi dala babička, toho Ježíše.

Tatínek se hrozně rozčilil, že prý v rodině nebude trpět žádnou kontrarevoluci: „To bychom se na to podívali.“ Když jsem viděla, jak strašně se na mne zlobí, prosila jsem ho: Tatínku, tatínečku, zahoď toho zlého loupežníka a vem mě do náruče, já tě mám strašně ráda. – Tatínek zůstal ale tvrdý jako kámen, odnesl si svého zlého loupežníka, kterého jsem z celého srdce odmítala, zhasnul světlo a nechal mě klečet samotnou v mém pokojíčku.

Vstala jsem, vzala si medvídka s Ježíškem, tiskla jej k sobě a hořce plakala v mé postýlce. Najednou se rozzářilo v rohu pokoje silné světlo, z něhož vystoupila postava v bílém rouchu, které zářilo sluncem, a kráčela s nataženýma rukama přímo ke mně. Zeptala jsem se: Kdo jsi, dobrý pane? On odpověděl: „Já jsem Ježíš, tvůj revolucionář bez čepice, co ti dala babička.“ Vzal mě do náruče. Byla jsem nevýslovně šťastná. Tonula jsem v lásce. Pak mě položil zpátky do postýlky, něžně pohladil a řekl: „I když mne už nikdy neuvidíš, budu tě stále doprovázet a chránit po celý tvůj život.“ Pak se ztratil a já jsem hned usnula.

Pravdou je, pomyslel si Tom, že Kristus je ten pravý revolucionář. Poté se ponořil do jedné kapitoly díla ’Setkání s Dvorním šaškem Nebeského království’, kde ateistická postava Martin Kanárek líčí svůj zážitek:

Kapitola VIII
Každému, co mu patří

Vydupal jsem si u Dvorního šaška Nebeského království jako materialista návštěvu Nebeského království, abych představil nebeským zástupům jednu z nejslavnějších epoch českých dějin. Jednalo se o husitskou revoluci. Domácí, to je Nebešťané, se dostavili přesně načas. Oznámil jsem jim s národní hrdostí ve svém dechu, že mám celou slávu husitských bitev v hlavě. Bůh Otec a jeho vláda seděli v první řadě.

Abych si lehce vzpomínal na slavné chvíle oslavy zde přítomného Boha Otce a jeho Syna statečným bojem husitů, zavřel jsem oči. Celé nebeské shromáždění po mých úvodních slovech vyšumělo, jinými slovy zmizelo. To mi ale nevadilo, když je Bůh stejně všudypřítomný.

Odhodlaně jsem pokračoval: „Dobře mě poslouchejte! Husitští bojovníci měli velkou odvahu a výborné zbraně. Proto byli v Evropě neporazitelní. Halapartnou dokázali utnout hlavu nepřítele jednou ranou. Kůsa měla jako útočná zbraň ohromnou výhodu. Hlava křižáka padla Božímu bojovníku přímo do klína. Není to nádhera, Pane Bože? – Jeden rázný úder cepem do spánku uspal i výborně obrněného křižáka navěky. Silná a mocná ruka Jana Žižky poslala během bitvy celý zástup nepřátel na věčnost. Vychrtlý husitský sedlák ubíjel své nepřátele úspěšně opakovanými údery svého hřebového cepu."

Najednou jsem se ulekl svých vlastních slov a pootevřel oči. Vtom se objevil jako na zavolanou Svatý Petr se vzkazem Nebeské vlády. Bůh Otec vyjádřil svůj nesouhlas se slávou husitské revoluce. Prý si stojí za svým přikázáním: Nezabiješ! Duch Svatý vzkázal, že moudrost nezabíjí a Ježíš poukázal na své poslání: Přinesl prý světu mír a smír ve slovech: Svůj pokoj vám dávám. Milujte se vespolek tak, jak jsem miloval já vás. Milujte své nepřátele.

Tu jsem vyhrkl: „Husité byli ale Boží bojovníci. Jen si vzpomeň na jejich chorál: Ktož jsú Boží bojovníci." „Vzpomínám si," odpověděl Svatý Petr. „Boží bojovníci nebojují ale mečem, nýbrž slovem a nebo láskou Svaté Anežky České a Matky Terezy."

Nedůvěřoval jsem ale slovům Svatého Petra a domáhal se aktuální autority: „Já chci mluvit s Janem Žižkou z Trocnova. Pusť mě k němu, chlape!" „To nejde. Musel bych ti otevřít Nebeskou bránu. Musel bys jít jinam. Bojovníky tohoto druhu tady zatím nechceme, což platí pro všechny světové strany. Ti čekají až na samém konci řady." „Neurážej hrubě pozemské hrdiny!" protestoval jsem a útočil slovy: „Někteří Velikáni českého národa oslavili husitskou revoluci v básních, hudbě a filmu." „Ano, máš pravdu. Už to ale taky oplakali." „Jako materialista a ateista nesouhlasím s postojem Nebeské vlády a jejího Krále."

Tu mne Svatý Petr důrazně napomenul: „Doporučil bych ti, abys už nikdy jako ateista nechválil až do Nebe žádný čin násilí a nelásky." Kladl jsem odhodlaně odpor: „To ti žádný pozemšťan nikdy neslíbí. Pusť mě k Janovi, velkému bojovníku, chlape, nebo ti utrhnu bradu!" pohrozil jsem strážci Nebeské brány Svatému Petrovi. Vtom se ale objevila ochranka

Nebeského království, uchopila mne pod paží a vyhodila za bránu. Procitl jsem s divoce bušícím srdcem jako po noční můře.

Uvědomil jsem si, že jsem byl Dvorním šaškem Nebeského království konfrontován s dvěma světy: s materiálním, kde se bojuje zbraní, a duchovním, kde se bojuje láskou. Tu mně napadlo staré moudré přísloví: „Mýliti se je lidské“.

Po dočtení této kapitoly se Tom předklonil a ihned se nacházel u Poustevníka v Říši trpaslíků.

Poustevník otevřel, poté co Toma poučil, knihu „Mein Kampf“ Můj Boj a předčítal. Hitler ve svém nechvalně známém díle píše ke konci prvního dílu (str. 257):

„Když jsou lidská srdce zlomená a lidské duše zoufají, tu se z přítmí dávné minulosti objeví ti velcí přemožitelé bídy a nouze, pohany a potupy, duchovní nesvobody a tělesného násilí, a podají těm malomyslným smrtelníkům svou nesmrtelnou paži!

A běda národu, který by se styděl ji uchopit!“

Tom odhalil v těchto slovech schopnost Hitlera vnímat citlivě utrpení, nesvobodu a násilí jako křivdu, avšak pouze v kontextu vlastního ponížení po prohrané válce a ve vztahu na jeho německý národ, ne však všeobecně, což potírá Zlo a množí Dobro.

Poustevník dodává: „Hitler si chtěl postavit památník slávy, zasloužil si však památník hanby a opovržení.“

Poté otevřel druhý díl „Mein Kampf“ a předčítal na začátku druhého dílu na straně 277:

„Tím, že víra pomáhá pozvednout člověka nad úroveň zvířete, přispívá v pravdě k upevnění a zajištění jeho existence. Vezmeme-li dnešnímu lidstvu jeho religiózně-věroučné, v praktickém významu pak morální zásady, jež mu byly vštípeny výchovou, a odstraníme-li tuto religiózní výchovu, aniž bychom ji nahradili něčím stejně hodnotným, výsledkem bude těžký otřes lidského bytí. Můžeme tedy konstatovat, že člověk žije nejenom

proto, aby sloužil vyšším ideálům, ale že tyto vyšší ideály jsou současně předpokladem pro jeho existenci jako člověka. Kruh se tak uzavírá."

Bohužel v těchto vyšších ideálech vězí u Hitlera, i když zní izolovaně ladně, totální perverze, pravda tedy nespočívá na povrchu. Jeho „ideály", jež plodí vrcholné Zlo, známe.

Poté Poustevník čte dál na straně 74:

„Vede-li vládní moc pomocnými prostředky národ k zániku, potom je vzpoura nejen právem, ale i povinností každého příslušníka takového národa. Otázka, kdy takový případ nastává a kdy nikoliv, nebude rozhodnuta teoretickými pojednáními, nýbrž silou – a úspěchem.

Každá vládní moc si nárokuje povinnost udržovat státní autoritu, ať je sebehorší a i kdyby tisíckrát zradila zájmy národa."

V tomto bodě vytknul Poustevník Hitlerovým generálům nezodpovědnost a spoluvinu na propastné tragédii německého národa a Evropy. Nezakročili, i když Hitler v předcházejících odstavcích k takovému zákroku vyzývá. Asi toto jeho nechvalné dílo nečetli a Pánaboha neznali.

„Tady Hitler předpovídá pravdu," vyznává Tom před Poustevníkem a doplňuje jeho hodnocení: „a vskutku zájmy národa byly zrazeny, neboť národ nechtěl válku, zabíjet a umírat. Byl k tomu sveden a přinucen. Přitom Hitler uznává i vzpouru proti vládní moci, která byla absolutně žádaná v případě poražení nacismu a Hitlera."

Tom opustil ve svém vědomí Říši Poustevníka, procitl ze snu a zahloubal se do díla „Vrchní velitel Armády spásy", jež je sepsáno částečně dvojjazyčně, aby pokračoval v hledání pravdy. Pod německým textem následuje vždy jeho překlad:

Ich berufe mich in meinem Anliegen auf die Gerechtigkeit, eine der wertvollsten unvergänglichen Perlen der Schatzkammer Gottes. – Das Gesetz ist ein Bauteil von Organisation, Verwaltung und Macht im Staat, also ein Hilfsmittel, in dem sich oft Ungerechtigkeit, manchmal sogar das Böse verbirgt. Auch in einem Rechtsstaat kann das Gesetz der Gerechtigkeit im Wege stehen, oder es kann Ungerechtigkeit bewirken und die Politiker für den Hilferuf des Bürgers blind und

taub machen. Das Gesetz macht den Politiker zu seinem Gefangenen, beschränkt seine Handlungsfreiheit, ja sogar entmachtet ihn, verführt ihn zum Versteckspiel: Sie sind als Bundeskanzlerin nicht zuständig, Frau Bundesministerin ist machtlos, entmachtet durch ein Gesetz.

Odvolávám se v mé záležitosti na Spravedlnost, jednu z nejvzácnějších nepomíjivých perel Boží klenotnice. – Zákon je stavební částí organizace, správy a moci ve státě, tedy pomocný prostředek, v němž se často ukrývá nespravedlnost, někdy dokonce Zlo. Také v právním státě může stát zákon v cestě Spravedlnosti, nebo může Nespravedlnost způsobit a učinit politiky slepými a hluchými pro volání občana o pomoc. Zákon dělá politika svým zajatcem, omezuje jeho svobodu jednání, ba dokonce zbaví jej moci, svádí ho ke hře na schovávanou. Vy jako Spolková kancléřka nejste kompetentní, paní spolková ministryně je bezmocná, zbavená moci zákonem.

Christus verteidigte nicht das Gesetz. Das taten seine Widersacher. Christus ist nicht gekommen, um das Gesetz aufzuheben. Er ist gekommen, um es mit Gerechtigkeit, Wahrheit, Weisheit, Freiheit, gesundem Menschenverstand, Frieden und Liebe zu erfüllen. Dasselbe gilt auch für den Staat und für die Welt. Der Endzustand, also eine gerechte Welt ist zwar eine Utopie, eine gerechtere Welt ist jedoch möglich.

Kristus nehájil zákon. To činili jeho odpůrci. Kristus nepřišel, aby zákon zrušil. Přišel, aby jej naplnil Spravedlností, Pravdou, Moudrostí, Svobodou, Zdravým selským rozumem, Pokojem a Láskou. Totéž platí také pro Stát a pro Svět. Konečný stav, tedy spravedlivý Svět, je sice utopie, spravedlivější Svět je však možný.

Tom se znovu vrací k odstavcům, které ho zaujaly. Přeskočí dva a čte:

Christus braucht zu seinem Werk das Herz des Menschen, das oft nur eine schwer einnehmbare Festung darstellt, manchmal sogar eine uneinnehmbare, welche vollkommen verhärtet und kalt sein kann (auch bei Politikern). Wer viel bekommen hat, von dem wird viel erwartet (zurückgefordert) werden. – In diesem Drama kann es gleich-

zeitig nur Sieger oder Verlierer geben: siegt Christus, siegt auch der Mensch, verliert Christus, verliert auch der Mensch. Es ist also möglich, den Teufelskreis der Ungerechtigkeit und des Bösen zu durchbrechen. Dies kann nur in Zusammenarbeit mit Christus gelingen. Mit Karl Marx ist es nicht gelungen, im Gegenteil. Er ist kein Gnadenspender, der das Herz erweicht, er ist ein „Klassenkämpfer", der das Herz zum Bösen verführt. Die objektive Wahrheit ist weit mehr als eine subjektive Ansicht.

Kristus potřebuje ke svému dílu srdce člověka, které představuje často jenom těžce dobytnou pevnost, někdy dokonce nedobytnou, jež může být naprosto zatvrzelá a chladná (také u politiků). Kdo mnoho dostal, od toho bude mnoho očekáváno (požadováno zpět). – V tomto dramatu mohou současně existovat jenom vítězové, nebo poražení: zvítězí Kristus, zvítězí také člověk, prohraje Kristus, prohraje také člověk. Je tedy možné prolomit začarovaný kruh Nespravedlnosti a Zla. Toto se může zdařit jenom ve spolupráci s Kristem. S Karlem Marxem se to nepovedlo, naopak. On není dárcem milosti, který srdce obměkčí, je „třídním bojovníkem", jenž svádí srdce ke zlému. Objektivní pravda je daleko více než subjektivní názor.

Natürlich kann man den Inhalt meines Schreibens ernst nehmen, oder man kann ihn ignorieren. Wir wissen aber auch, was manche Machthaber, welche sich selbstbewusst und verächtlich von Christus und Gott abgewandt hatten, in der Welt mit ihren Antiwerten anrichteten: Die Gewalt trat die Friedfertigkeit nieder – die Unfreiheit die Freiheit – die Lüge die Wahrheit - die Ungerechtigkeit die Gerechtigkeit – das Böse das Gute – der Hass die Liebe – die Rache die Vergebung – der Krieg den Frieden – der Tod das Leben.

Přirozeně že se může obsah mého dopisu brát vážně, nebo se může ignorovat. Víme ale také, co někteří mocipáni, kteří se sebevědomě a opovržlivě odvrátili od Krista a Boha, způsobili na světě s jejich antihodnotami: násilí ušlapalo Mírumilovnost – nesvoboda Svobodu – lež Pravdu – nespravedlnost Spravedlnost – zlo Dobro – nenávist Lásku – msta Odpuštění – válka Mír – smrt Život.

Tomovi najednou k tomu napadlo: Nacisté znásilnili Křesťanství, umučili v sobě lásku k bližnímu – vraždili. Tím že se odvrátili od Boha, nastolili v jejich dosahu Peklo. Pravda, i když je odporná a zdrcující, je vždy nevinná. Zabít je daleko hrůznější než zemřít, je to zločin na životě. Toto je však jiná pravda, jak si Tom také plně uvědomil. Pravá pravda spočívá především v pozitivních hodnotách, spočívá v Dobru a ne ve Zlu, spočívá v Lásce a je věčná.

Tom najednou pochopil Ježíšova slova: **Já jsem cesta, pravda a život**. Tato cesta pravdy vede ke šťastnému životu na Zemi až k životu věčnému. Pak si přečetl ještě:

Die Freiheit des Menschen ist durch die Antiwerte beschränkt. Es bleibt uns nichts anderes übrig als uns dem Willen Gottes, der ewigen Liebe zu unterwerfen und dadurch vollkommen frei zu werden.

Svoboda člověka je omezena antihodnotami. Nezbývá nám nic jiného než se podrobit Boží vůli, věčné Lásce, a stát se tím naprosto svobodnými.

V předposledním odstavci díla 'Vrchní velitel Armády spásy' se Tom dočítá o tom, co praví hrdina příslušného díla svému příteli spisovateli: Jako Vrchní velitel Armády spásy, jenž chtěl vykoupit člověka ze ztráty rozumu a pokořit Nespravedlnost, mi svěřil ještě jednu definici logiky: Kdo ztratil rozum, ztratil i Pravdu, kdo ztratil Pravdu, ztratil i rozum. Další jeho krok vede ke křesťanské definici: Kdo ztratil Víru, ztratil i Pravdu, kdo ztratil Pravdu, ztratil i Víru.

Tom se jako zlatokop Pravdy ulekl a položil si otázku: Že by ultimativní pravda spočívala ve víře? Je celé stvoření dílem Věčné Lásky?

ČÁST DVACÁTÁ ČTVRTÁ: Obrazy Druhé světové války

Tom se vracel autobusem z poutě, které se zúčastnila i dechovka z hlavní vesnice farnosti Žítkovkých bohyní. V autobuse se zpívaly lidové písně, kde si Tom povšiml jako zlatokop pravdy určitých rozdílů v projevu duše. Procházela mu vědomím nezávisle na písních v autobuse **česká** píseň, která mu zjevila veselí a sklon k humoru, jak nám dokazuje text:

Nechytej mě za kolínko,
tam je samá kost,
tam je samá kost.
Chyť mě raději za stehýnko,
tam je masa dost,
tam je masa dost.

Sotva dozněla tato píseň v Tomově vzpomínce, naladila šarmantní dirigentka **moravskou**, kde Tom odhalil jako pravdu doznání trpící duše, která neztratila naději:

Rožňovské hodiny smutně bijů
že ňa s mojů milů
že ňa s mojů milů rozváďajů.

Rozváďajů, ale nebojím sa
Přijde ta hodina
Přijde ta hodina ožením sa.

Poté se nacházeli na **Slovensku** vnořeni do krásného hlubokého citu lásky:

Dedinka v údolí,
srdce ma zabolí,
keď na teba spomínam.
Spomínam na teba stále,

na tie prekrásne chvíle,
keď sme sa ľúbili,
lásku si sľúbili
dievčatko roztomilé.

Tímto vztahem lásky mezi pohlavími, tímto skrytým hlubokým tajemstvím, se Tomovi úžasem zježily vlasy. - Nato se napojila v přední části autobusu skupina žen s kostelní písní:

Sbohem má radosti,
vždy když jdu od tebe,
vždycky jdu s bolestí.

Tom se nedíval na tuto píseň srdcem křesťanských žen, které citově prožívaly přítomnost Krista a odluku. Tom se na tuto píseň díval jako zlatokop Pravdy pouhým rozumem. Tato pravda, která vyjadřuje bolest, platí pro každého člověka, věřícího, jinověrce i ateistu a celé lidstvo, jedná se o objektivní pravdu, že při odloučení od Krista, tohoto zdroje Života, Pravdy a Lásky se dostává každý na scestí, odklání se od Pravdy, ztrácí Lásku, dostává se pod žezlo Zla nebo bludu v různých podobách a upadá do utrpení – ne jenom jedinec, ale i celý národ a lidstvo. Kristus je kotva Dobra, pokoje a míru všech lidí dobré vůle.

Tom nedopatřením naklonil hlavu dozadu a hned se dostal do vyprávění starší generace o Druhé světové válce. Ze vztahu Lásky, jenž je v některých písních doprovázen bolestí duše, se dostává najednou do vztahu nelásky. Vidí před sebou kolonu německých vojenských nákladních aut, která jedou na východní frontu do Ruska. Píše se rok 1943, tedy po rozhodující porážce u Stalingradu a tak vojáci neoplývají optimismem vítězství. Blesková útočná válka je u konce, je nahrazena válkou obrannou s velkými ztrátami na životech, se ztrátami zdraví a zbraní. Hitlerovo šílenství pokračuje. – Dostavuje se druhý obraz z války: Je jaro. Do malého městečka vjíždí vlak plný německých vojáků, kteří pokračují na východní frontu do Ruska. Nohy jim visí z vagonů, budou zabíjet a budou zabíjeni, jejich ženy, děti, nevěsty museli opustit, mnozí se nevrátí, padnou nebo se dostanou

do zajetí a pak na Sibiř. – Naskakuje obraz třetí: Itálie je dobyta, Tom vidí nad horskou vesničkou v Bílých Karpatech svaz dvanácti amerických letadel, jedná se o bombardéry B-17, letí bombardovat Ostravu. Najednou byly napadeny a sestřeleny dva bombardéry německými stíhačkami, dvěma shora a dvěma zdola, posádky zahynuly.

Jedno křídlo spadlo u domu jeho babičky a vylekalo její krávu a tak vždy utíkala do chléva, když zaslechla hukot letadel. - Objevuje se obraz čtvrtý: Bomby spadly nad hlavní vesnicí farnosti. Shodil je bombardér Britského královského letectva, protože mu vypověděl jeden motor a ztrácel výšku.

Během války, tedy za Protektorátu se zpočátku na venkově téměř nic nedělo. Až v pozdějších letech a hlavně při ústupu fronty na Západ se válčilo všude. Z vesnice utíkali lidé do kopců. V Bílých Karpatech v horské vesničce Vyškovec, jehož domky byly roztroušeny po stráních, se urputně bojovalo. Německá armáda měla na výhledových místech kulometná hnízda, odkud kosila postupující rumunské vojáky. Jeden kulometčík jich zabil 18. Rumuni na něj zamířili minometem, opustil kulometné hnízdo, skočil za bez, kde dostal přímý zásah. Domácími obyvateli tam byl pohřben. Po válce se v této oblasti nacházelo mnoho hrobů německých a rumunských vojáků. Němečtí vojáci měli výhodné postavení s výhledem, takže se jim dařilo udržovat frontu na jednom místě delší dobu. Tom vidí, jak jeden německý voják jim veze minář, je zasažen a usmrcen minometem Rumunů.

Naskakuje další obraz, již pátý: V Bošáčkách na Vyškovci sedí tři němečtí vojáci s kulometem u ohně a čekají na Rumuny, až vyjdou z lesíka. Když vyšli, vedl je jeden civilista s čepicí v ruce, aby jim ukázal, kde mají zaútočit. Když se přiblížili na padesát metrů k domečku, začali němečtí vojáci střílet, 13 jich zůstalo ležet. Německý voják si vzal kulomet a střílel z pod vrat, rumunský minometčík ho zasáhl, s roztrženým břichem byl vnesen do domku, kde skonal. Rumuni obklíčili domek a dva německé vojáky zajali, vedli je k lesíku, tloukli je pažbami do zad. Na to se nedalo dívat.

Šestý obraz Tomovi ukazuje podobnou scénu. U jiného domku pod kopcem od Bošáček jsou v hluboké polní cestě Němci a střílí na Rumuny, kteří postupují. Dostali se až k domku a německý kulometčík jich deset zastřelí. Ostatní utekli. Letadlo zaútočí na německého vojáka v hluboké cestě a zabije ho. Jeho dva spolubojovníci jej pochovávají.

Sedmý obraz ukazuje civilní oběť. Jeden dědáček močí u hnojiště. Německý voják ho zasáhne do rozkroku. Křičí, že je raněný. Během dopoledne zemře.

Tomova babička s dědáčkem mají vykopaný kryt v údolíčku u potoka. Němečtí vojáci střílí od jejich domku na Rumuny a ti opětují palbu, střílí na domeček. Do domečku padají stropem tři miny, jedna do kuchyně a dvě do ložnice. Sedí tam Tomův strýc se dvěma Slovákama. Dým je vyhání ven. Němci ale před tím už opustili domeček a přesunuli se ke křížku, odkud stříleli.

Osmý obraz Tomovi zjevuje, jak se válčilo na pile hlavní vesnice farnosti Žítkovských bohyní. Soused jeho tety byl schovaný s kamarády za skládkou metrů. Němci měli děla na Důbravě, části katastru vesnice. Odtamtud stříleli na pilu. Jedna mina spadla na okraj mostu a druhá do fošní, jeden rumunský voják dostal zásah do krku a byl mrtvý. – Pila měla v blízkosti velkou kovovou nádobu, Němci si mysleli, že je to vojenský sklad. Začínají do toho s děly střílet. Na břehu pod borovicí je Němec s kulometem v kulometním hnízdě a střílí na Rumuny na pile. Ovšem ti se dostanou ze severovýchodní části až k němu a tam ho zastřelí. Místní jej pohřbívají. Má u sebe fotku své ženy s kravkami zapřeženými do vozu a na tom voze jsou tři malé holky.

Za domkem stojícím pod hřbitovem měli Němci také kulometní hnízdo; čekali na Rumuny z protější strany. Ti je však obešli ze zadu přes hřbitov a stříleli na ně. Jeden dostal zásah do břicha, střeva si nesl v rukou a utíkal s jeho kamarádem přes vesnici severním směrem až k poslednímu domku. Zdravý Němec někam odešel a vrátil se s druhým vojákem a nesli nosítka. Naložili raněného na nosítka a utíkali s ním k suchému potoku. Ozývá se velká střelba od Rumunů, kteří byli přes potok k lesíku. Tři muži z vesnice to pozorovali a usuzovali, že ti tři Němci jsou mrtví, byli pryč a tak se tito vesničané domnívali, že Rumuni stříleli vedle, protože tam byl německý raněný voják.

Když Rumuni došli k vesničanům až k domku, jeden jim nabídl, že je zavede směrem k německým vojákům. Vzal si truhlík s nábojama na rameno a vedl Rumuny směrem k suchému potoku. Tam spatřil nejdříve helmu s očima a pak se vysunul do půlky celý německý voják a ukazoval vesničanovi, aby se vrátil. Když šli Rumuni vzhůru břehem, byl jeden zastřelen,

Tomův kamarád to viděl. – Nad potokem je kypa, tam bylo kulometné hnízdo, tam Tom vidí krev v zákopě, krvavou vatu a za hrází vidí zastřeleného německého vojáka, který byl vyzutý, ležel na boku a měl roztažené ruce. Zastřelil ho Rumun, který se dostal za hráz. Němce s otevřeným břichem jeho kamarádi odnesli na nosítkách až k poslednímu domku obce Žítková u lesíka, tam jim zemřel pod dubem, tam jej pochovali. –

Obraz poslední: Slovenskou hranicí projíždí vozka s německými vojáky. Na voze mají dva mrtvé kamarády, které převáží při ústupu fronty. Když je vyložili na sběrném místě, vozka odjíždí, ve voze nachází pytlík s cigaretami, které si vojáci zapomněli vzít.

Tom najednou procitne a vrátí se do reality. Zabručí si pod knírka: Válka je šílenství. Váleční štváči hazardují cizími životy, plýtvají nimi. Život se stává obyčejným odpadem.

ČÁST DVACÁTÁ PÁTÁ: Domovina předků Evropanů

Tom se začal zabývat dějinami, aby odkryl pro sebe pravdu z dávných dob.

Předpokládá se, že naši předkové s jejich původním jazykem praindoevropštinou žili buď v dnešním jihozápadním Rusku a na Ukrajině a nebo v dnešním Turecku. Ať už je tomu jakkoliv, tak soudím, že tato dvě místa představují první rozdělení původních kmenů. Zeměpisná poloha a další putování a konečné usazení příslušných indoevropských kmenů to naznačuje. Z Malé Asie se pravděpodobně rozešly třemi směry: do Indie dnešní Indové, do Iránu dnešní Iránci, na východ Turecka a na území několika arabských zemí dnešní Kurdové, kteří měli v minulých dobách na těchto územích ucelený stát. Dnešní Afghánci pokračovali dále na jihovýchod. Do prostoru Evropy se odebrali dnešní Řekové, Italové a další románské národy západním směrem. Keltové, dnešní Pobaltské národy, Germáni a Slované pronikli na svá území v Evropě od severovýchodu. Část slovanských kmenů zůstala ve své původní nebo pozdější druhé původní domovině. Část jich odcházela. Tito západní Slované se usídlili na území dnešního Polska, někteří pokračovali Moravskou branou a usadili se ve střední Evropě, jiní pokračovali až na jih Evropy a stali se z nich Jižní Slované. Germánské kmeny zabraly severní a severozápadní Evropu a část střední Evropy.

Před příchodem indoevropských kmenů nebyla Evropa prázdná. Její původní obyvatelstvo bylo asimilováno vyspělejšími Indoevropany, kteří měli podle poznatků archeologů patriarchální kmenovou strukturu a tím silnou mužskou ruku ve vedení.

Světlá barva vlasů a pleti Germánů a Slovanů naznačuje, že došlo k prvnímu hlavnímu geografickému rozdělení a že tyto kmeny žily dlouho pospolu. To by ale mohli lépe posoudit biologové a genetici, kteří dovedou určit, jak dlouho je zapotřebí, aby došlo k pigmentovým adaptacím na příslušné klima.

Tom se tedy setkal s velkou pravdou, totiž že Evropské národy mají společné prarodiče, že jsou navzájem příbuzní. Slováci a Češi jsou bratři, další slovanské národy prvními bratranci, germánské a románské národy a Řekové, Keltové, Baltové a další jsou druhými bratranci Čechů, Romové jsou rasově rovněž Evropané a tím bratranci Čechů. Jsme jedna velká rodina.

Proto je třeba zaměřit celé politické a občanské úsilí na vytvoření evropského vědomí v jednotě křesťanské tradice a víry. Liberální duch právě tyto dva nosné pilíře bourá a nahrazuje je zcela cizím duchem. Jsme v prvé řadě Evropané a Evropané musíme zůstat, je to náš společný původ, až pak v řadě druhé jsme národy, které od sebe dělí nejvíce jazyky. Tuto bariéru je třeba překonávat. Veškeré politické, liberální a populistické bludy, které procesu evropské integrace a její identitě škodí, je třeba věcně podle pravdy vyvracet. Objektivní pravda není věcí osobního názoru. - Po tomto myšlenkovém pochodu se Tom posadil, nalil si dvě deci červeného vína a připil si na Evropskou unii jako na jedinečné dílo míru, na dar rozumu, na dílo Nebeské vlády.

ČÁST DVACÁTÁ ŠESTÁ: Po stopách Germánů

Kdo jsou vlastně Němci? Tom se snaží vystopovat pravdu spjatou s německým národem. Slovo „Němci“, které označuje v češtině největší evropský národ, pochází z raného středověku. Poněvadž se jednalo o sousedy středověkých Čechů, docházelo i ke styku mezi nimi v různých oblastech, především v obchodě a náboženství. Ale i ve společném boji proti nepřátelským nájezdům z Východu, nebo i v boji proti sobě, což dějiny na několika místech dokládají. Jazyková bariéra vedla k tomu, že řadoví Češi, kteří svým partnerům nerozuměli, jim začali říkat Němci, což souvisí se slovem němí (Němíci).

Středověk nám však nabízí určitý ukončený stav staletého, nebo spíše až tisíciletého vývoje. Nesmíme se nechat oklamat velkou rozdílností jazyků těchto dvou národů. Přes veškerou rozdílnost nacházíme velkou jasnou podobnost, s níž se setkáváme především u slov z oblasti rodiny, zemědělství, přírody a osobního vztahu. Uvedu jenom pár příkladů: bratr se německy řekne Bruder, sestra Schwester, Matka Mutter, teta Tante, syn Sohn, pluh Pflug, buk Buche, varovat warnen. Našli bychom dlouhou řadu dalších příkladů. Příbuznost spočívá buď v kmenové slabice nebo kmenových souhláskách, které jsou nosnými pilíři příslušných dvojic slov. Z příbuznosti těchto slov se dá odvodit společný původ nejenom Německého a Českého národa, nýbrž takřka všech evropských národů a mnoha mimoevropských národů, jež mají stejné prarodiče. Zjistil to původně jeden anglický diplomat v Indii již v předminulém století. Indoevropské jazyky to dokazují svou společnou gramatickou strukturou a sice systémem skloňování a časování a třemi rody u podstatných jmen. Z původního jazyka vznikly tři hlavní větve a další skupiny nebo jedinci. U větví se jedná o větev slovanskou, germánskou a románskou. Menší větve tvoří keltské a pobaltské jazyky. Jako Evropané jsme tedy rodina národů. Slovanské národy můžeme z českého zde užšího pohledu pokládat za bratry, germánské, románské a všechny další za bratrance. Na proces sjednocování Evropy se můžeme dívat jako návrat ke svým kořenům, do původního kmene, který zřejmě prošel už v dávných dobách před 6 až 9 tisíci lety svým rozdělením.

Germánské kmeny opustily svou původní domovinu zřejmě na východě, na dnešní Ukrajině a jihozápadním Rusku podstatně dříve než Slované. Po rozchodu se na základě geografického oddělení a izolace vyvinuly jazyky a dialekty příslušných větví. Samozřejmě, že i řečtina, a latina jako substrát románských jazyků jsou jazykem evropským, nebo jak to vyjadřuje lingvistika, jazykem indoevropským. Německá lingvistika užívá ve stejném významu výraz indogermánský. Germánské kmeny se usadili především ve střední a severní Evropě.

Slovanské kmeny opustili svou domovinu na východě Evropy tedy podstatně později. Z toho můžeme odvodit, že jejich jazyk zůstal podobnější svému původu, tj. praindoevropštině. Podobnost se však uchovala i u slov jako je slunce – Sonne. Samohlásky jsou při změnách podstatně labilnější než souhlásky. Vynecháme-li hlásku l, tak odkryjeme anglickou podobu slova sun, tedy slunce. Sun je slovo germánského původu, německy jako Sonne. České sloveso bít se shoduduje naprosto ve významu a výslovnosti s anglickým slovesem, sloveso být s anglickým bí (be). Slovo půda - Boden nám dokládá rovněž příbuznost. Rozdíl v kmenových samohláskách **ů** a **o** není zde relevantní, dokonce ani ne rozdíl mezi neznělým **p** a znělým **b**, protože obě tyto kmenové hlásky mají stejné místo artikulace neboli výslovnosti, to jest tvorby, jak je tomu i u slov **p**o**d**vod a **B**e**t**rug. V bavorských masopustních hrách a bavorském dialektu se setkáváme právě s neznělým **p** místo **b**, například Perg místo Berg (hora) spisovné němčiny. Vztah našich předků měl samozřejmě i záporné vlastnosti, jak dokazuje podobnost a tím příbuznost českých a německých podstatných jmen 'lest' = 'List' a 'faleš' = 'Falschheit'. I u slova o**blib**a, německy **B**e**lieb**theit, nacházíme kmenovou podobnost - nebo dokonce identitu kmene, jak je tomu i u španělského slova **past**ura, česky **past**va. Latinská a česká slova **sede**re = **sedě**t a **sta**re = **stá**t jsou rovněž navzájem přímočaře příbuzná.

K životu našich společných předků patřila jako i u nás samozřejmě voda, nejdůležitější element života. V Dolnoněmčině, která neprodělala druhý přesun hlásek, se neřekne Wa**ss**er, nýbrž wa**t**er, což se v angličtině vyslovuje jako vóter. Jsme u podobnosti s českým slovem „voda". Toto slovo si v pátém století odnesly germánské kmeny Anglů a Sasů do Anglie. - Angličtina má historický pravopis. Rozdíl mezi psanou a vyslovovanou formou spočívá v proměnách, k nimž došlo v průběhu staletí ve výslovnosti. Toto

vede i ke sblížení ve výslovnosti k českému jazyku, což je zřejmé například u slovesa „mínit mean“ vysloveno jako „mín“. Tom tuto skutečnost vnímal jako výzvu k sjednocení evropských národů. - V angličtině se vyslovuje w se zaokrouhlenými rty. Toto bylo zde způsobeno tím, že kmenové **a** se začalo vyslovovat jako **o**. Že se zde jedná o proces asimilace, zjistíme při artikulaci o, kde dochází k zaokrouhlení rtů. A tak se dostali Germáni v Anglii obrazně řečeno zpět k původní společné studánce všech Evropanů. Takže kam postavíme džbán s touto čerstvou vodou, abychom nežíznili? Postavíme jej na stůl. Protože jsme po dlouhé cestě putování do nové vlasti unaveni, tak se posadíme. Posadíme se podle německého jazyka ale na stůl, na stůl pouze podle znění slova, ne však podle jeho významu. Německy Stuhl znamená židle. H uprostřed slova se nevyslovuje a v severní polovině Německa se vyslovuje š před t a p jako s, takže jsme u českého stolu. Je pravdou, že některá slova se navzájem přebírají. Zde to ale neplatí. Jedná se o prapůvodní slovo. Je však dosti pravděpodobné, že u německého slova stůl došlo k přesunu významu ještě v době indoevropské, ještě před prvním neboli germánským přesunem hlásek, kdy se oddělily již od 5století před Kristem germánské jazyky od jejich původní formy a tak jsme obdrželi indogermánštinu. V indoevropštině kmenové souhlásky zůstaly nezměněny, v přechodu ve staroněmčině (počátek středověku a během raného středověku) a středoněmčině (vrcholný středověk) se změnila pouze kmenová samohláska a. – stuol a ještě jednou stuol. Toto slovo je velmi stabilní, protože na jeho počátku nestojí explozivní souhláska. Explozivní hlásky se totiž změnily v aspiranty a promítly se do všech germánských dialektů. U latinského slova pisci = ryba se p proměnilo na f = Fisch

Druhý přesun hlásek, který začal pravděpodobně v 6století a trval několik staletí, rozdělil německý jazyk na dolnoněmčinu, jazyk severního Německa a hornoněmčinu, dnešní spisovný německý jazyk. Dolnoněmčina se podobá angličtině. Při tomto přesunu se změnily především explozivní hlásky p-t-k, například Wa**t**er na Wa**ss**er, nebo sla**p**en na schla**f**en (anglicky sleep).

U Maďarů a Finů se předpokládá, že své nynější jazyky převzali jako indoevropané od cizího kmene. Kolem tohoto **stolu** je prozatím 28 **židlí**. Tato dvě slova ’stůl’ a ’židle ’tvoří ve své formální identitě, významovém rozdílu a společném prapůvodu symbolicky spojenou Evropu jako Evropskou unii. Stůl a židle patří nerozlučně k sobě. Máme před sebou syntézu

pospolitosti a rozdílnosti těchto slov a tím i syntézu evropských národů přes jazykovou rozdílnost.

Pohled na německý jazyk

I zde se Tom domáhá Pravdy. Začneme staroněmčinou, které předcházel takzvaný první přesun hlásek již v 5století před našim letopočtem. Setká-li se i Němec se staroněmeckým textem, tak mu bude připadat jako cizí jazyk. Staroněmčina se liší od novodobé němčiny především strukturou gramatiky. Jedná se u ní o syntetický jazyk, což znamená, že jedno slovo obsahuje několik informací. Čeština zůstala na rozdíl od němčiny jazykem syntetickým, jak zjistíme, když srovnáme pouze jedno slovo: **Nepůjdu**. Ich werde **nicht** gehen. U podstatných jmen došlo rovněž ke ztrátě koncovek, které nesly význam v systému skloňování. Čeština jako syntetický jazyk si tyto koncovky uchovala: například 3. pád: dítěti, v němčině de**m** Kind. Koncovky podstatného jména byly nahrazeny členem a příslušnou koncovkou, zde 3. pádu. Setkáváme se zde opět jako u sloves s analytickým prvkem.

V němčině došlo v průběhu staletí k zániku koncovek, které nesly určitý význam, což muselo být nahrazeno dalšími slovy, v našem případě u sloves osobním zájmenem a pomocným slovesem, u podstatných jmen členem. Tak se pozvolna proměnila němčina jako jazyk syntetický v jazyk analytický. Přeložíme-li český text do německého jazyka, tak se nám německý text proporcionálně prodlouží. Co zapříčinilo ale ztrátu koncovek u německého jazyka? Tuto otázku bych se neodvážil vůbec položit, kdybych na ni nedokázal odpovědět. Tato ztráta byla způsobena zesíleným soustředěním přízvuku na kmenové slabice. Přízvuk německých slov se tedy nachází na kmenové slabice s výjimkou sloves s odlučitelnou předponou a podstatných jmen od nich odvozených, například: **an**fangen – **An**fang = začít – začátek. U slov s neodlučitelnou předponou se nachází slovní přízvuk na kmenové slabice: be**zei**chnen – Be**zei**chnung = označit – označení. Po odstranění předpon dostaneme slova: zeichnen – Zeichnung = kreslit - nákres, přízvuk zůstane na kmenové slabice, tedy na první slabice. U cizích slov se přízvuk nachází na poslední slabice: Poli**zei** – Religi**o**n = policie – náboženství.

ČÁST DVACÁTÁ SEDMÁ: Tom se podrobil psychoterapii

Tom začal ztrácet kontrolu nad svými návraty do života, tedy do minulosti a tak se obrátil na mne jako na krajana a zkušeného psychoterapeuta. Požádal mne o to, abych jej vysvobodil od těchto dotěrných poruch, které se dostavovaly v jakékoliv poloze těla, nejenom vsedě v jeho křesle, jak tomu bylo zpočátku, nýbrž i vleže. Bylo třeba tuto živou vzpomínku, jak bych jeho poruchu nazval, odstranit a osvobodit jej od invalidního důchodu.

Zvolil jsem pro to substituční metodu, to jest vrátit jej do skutečného života. Bylo třeba začít hned po narození, tedy kojeneckým obdobím, podvědomí totiž takový zásah bez námitek přijímá a odesílá do nevědomí, kde dochází k příslušné korektuře. Přes internet se mi podařilo pro něj získat kojnou chůvu. Zaradoval jsem se a ihned i zalekl, protože jsem nedovedl odhadnout, zda moji terapeutickou metodu tato chůva vůbec přijme. Když jsem jí sdělil, že kojenci je už 60 let a má dlouhé šedivé vlasy, tak to bez výhrad přijala. Prý ale při kojení nesmí usnout. Tato podmínka se mi zdála být splnitelná, pokud kojenec za 60 let už všechno nezapomněl. To jsem nemohl zaručit. Není to žádná maličkost jako například skok z 10 000 metrů v bouřkové oblasti s hromosvodem na hlavě a nebo průlet Vítězným obloukem na zádech v Paříži. - Dohodli jsme se přesto i na honoráři. K terapeutické fázi kojení mého pacienta Toma však nedošlo. Za dva týdny jsem obdržel pohled z Karibiku, z Dominikánské republiky, v němž mi kojná chůva zasílá srdečné pozdravy ze svatební cesty, a tak Tom skončil na Sunaru.

Po půl roku si přivykl na nočník a až neuvěřitelně rychle si osvojil všechny hygienické návyky. Léta až do nástupu do školy prožíval ve zkrácené formě velmi rychle, kde si hrál na písečku, pobíhal v přírodě, pozoroval ptáky a mazlil se se zvířátky.

Dostavil se čas k nástupu do školy. Domluvil jsem všechno s ředitelem základní školy v hlavní vesnici farnosti Žítkovkých bohyňí, kam, jak je zná-

mo, jezdil Tom na prázdniny ke své tetě. Byl ihned přijat, protože si dovedl zapnout bundu a obout boty úplně samostatně; vidíme tedy, že jeho dětství museli brát všichni zasvěcení do této terapie vážně, abychom oklamali podvědomí, abychom je oklamali pro dobrý účel, abychom přivedli Toma zpět k plnému duševnímu zdraví.

Hned v první třídě se však dostavily závažné problémy. Seděl jako žák první třídy vedle žákyňky, která byla na něj velmi přísná. Jinak všichni ostatní spolužáci mu říkali kamarádsky Tome. Došlo k nepředvídatelnému incidentu. Jeho žákyňka, prvňačka, ho tak moc pokousala, že musel být ošetřen ve sborovně. Odehrálo se to všechno následovně: Tom si vzal od své spolužačky červenou pastelku a když sahal po zelené, tak jej jeho spolužačka, vedle níž seděl, kousla do zápěstí. Ve sborovně tvrdila, že jí Tom tu pastelku ukradl, zatímco Tom se bránil a tvrdil, že si ji jenom půjčil. Tato žákyňka byla, jak se později ukázalo, pěkné kvítko, protože kousala své kamarády už ve školce, což vedlo moudré hlavy k obavám a předpovědím, že bude jednou kousat i svého partnera, popřípadě manžela. Budoucí potenciální manželé se jí začali ve škole vyhýbat.

Za krádež by Tomovi hrozila dvojka z chování, ředitel však celou situaci správně ohodnotil a přeřadil Toma jako mimořádně nadaného žáka do šesté třídy, tedy do první třídy druhého stupně, čímž vlastně přeskočil celý první stupeň. Tomovo podvědomí se s tím vypořádalo a podalo příslušné hlášení do nevědomí, takže terapie fungovala bezvadně.

Bylo by však omylem si domýšlet, že jeho studium na druhém stupni probíhalo hladce. To tedy v žádném případě. Za jeho školních let učitelé používali jako účinný výchovný prostředek tělesné tresty, jako pohlavek nebo jeho dvojčata, což znamenalo jeden zleva, druhý vzápětí zprava, dále tahání za ucho, někdy za pravé, jindy za levé, nescházelo ani intenzivní zakroucení uchem o 180 stupňů, vášnivé tahání za vlasy, temperamentní mrsknutí hůlkou přes dlaň, anebo pře hřbet prstů - samozřejmě, že tento výčet obsahuje pouze standardní prvky. Vynalézaví učitelé si tento seznam v zájmu předcházení rozčilení a křičení a tím předcházení srdečnímu infarktu a nebo mozkové mrtvici příslušně rozšířili. Postavení do kouta, nebo poslání za dveře liberální duch strážců výchovy demokratické společnosti připouští i v naší době, zodpovědnost za žáka za dveřmi však spočívá na učiteli. I Toma jednou postihl za vyrušování ve vyučování, úředně

vyjádřeno za porušování školního řádu, příslušný trest. Paní učitelka jej, jak se vyjádřila, vyrazila slovy: „Jdi mi z očí, Tome?“ čímž enormně posílila moji terapeutickou metodu. Facky spotřebovala už doma, rozdala je dětem, které se kroutily u snídaně a kritizovaly pana ministra školství za zavádění srovnávacích testů na školách, které sama s nadšením doporučovala, a tak přišla do školy s prázdnýma rukama. – U Toma při tomto výchovném zákroku došlo k neštěstí. Když školník nesl z půdy pytel s nějakými vyřazenými školními pomůckami, které měly skončit v kontejneru na odpadky, byl pronásledován celou perutí sršňů, kteří se za ním zuřivě hnali, nestačil zavřít za sebou dveře; protože byl ale před nástupem funkce školníka velitelem zásahové jednotky, věděl, jak se má při přesile chovat, dát se na útěk a nebo se krýt - jednoduše se sehnul a celý roj sršňů proletěl nad jeho hlavou a hnal se vysokou rychlostí na Toma. Než se Tom vzpamatoval, byl nesčetněkrát pobodán. Školník je vzápětí zneškodnil hasícím přístrojem a pan farář udělil nešťastníkovi Poslední pomazání, jehož výbavu měl u sebe, neboť po hodinách náboženství měl na programu návštěvu nemocných. Tom byl natolik znetvořený a napuchlý, že jej nikdo nepoznával, ani on sám nevěděl, kdo se mu v zrcadle zjevuje, byl to nějaký netvor, který svým vzhledem překonal i zvoníka v Chrámě Matky Boží v Paříži Quasimoda, jenž byl alespoň slavná romantická postava, zatímco Tom byl jenom pobodaný obyčejnými sršni a ne vytvořený slavným francouzským spisovatelem, ano, popravdě řečeno ani slavný Michelangelo by Toma nedovedl ztvárnit hůře než se to povedlo shora uvedeným lotrům sršňům. - To však neznamená, že Tom už nebyl nikdy poslán za dveře. Pečlivá statistika, která zaznamenala všechny tresty, jež se snesly na Toma, nám dokládá, že byl nadále posílán za dveře. To se však dozvíme později, až Tom dokončí návštěvu základní školy a ředitel mi pošle souhrnnou závěrečnou zprávu o jeho vzdělávacím období na základce. Doufám, že mi čtenář odpustí, když si už nyní povzdechnu: Chudák Tom. Bylo to však všechno nezbytné a všichni dobře víme, že i operace může být bolestná po jejím vykonání za účelem uzdravení.

Poslední pomazání Toma alespoň vnitřně uklidnilo, bylo mu útěchou. V následující hodině se v jeho třídě konala výchova ke zdraví, kterou měla stejná paní učitelka. Tom ležel na nosítkách, jež opatřil a přinesl školník, a spolužáci se na něm učili ošetřovat pacienta přepadeného a poražené-

ho sršní armádou. K ošetření patřilo ovívání japonskými vějíři a mazání vonnými mastmi, paní učitelka převzala něžné hlazení po napuchlých lících, což se mu líbilo nejvíce, a kuchařky mu přinesly z kuchyně svařené víno na posílení krevního oběhu, což velmi oslabilo Poslední pomazání. Paní učitelka jej odměnila jedničkou a pan ředitel mu udělil pochvalu za statečnost, jež byla paní třídní učitelkou převedena ve vyznamenání za statečnost, z čehož měl nesmírnou radost, protože sršňů se vždy smrtelně bál už od věku čtyř let, kdy jej jeden nezbeda bodl a strašně to bolelo, až se u toho hlasitě rozplakal a nikdo nebyl schopen jej utišit. Podařilo se to až jeho milované čtyřnohé kočičce Muriňce, která mu začala jeho napuchlý nos olizovat. Tom se těšil doma v rodině uznání, říkali mu kočičí táta, protože spával se čtyřnohými kočkami v posteli.

Vraťme se však zpět k věci. Poněvadž nová generace učitelů už nedovedla tělesné tresty, jež byly nepostradatelným prvkem Tomovy terapie, správně používat, bylo třeba je v příslušných seminářích v rámci celoživotního vzdělávání na to odborně připravit, aby bylo dosaženo cíle mé substituční terapeutické metody. Školící personál nebylo těžké sehnat, jednalo se o prarodiče žáků, kteří s radostí vrátili mladým učitelům to, co od jejich o generaci starších kolegů dostali. Nejednalo se o nic nového. Nejvíce padaly facky a nebo v mírnější formě políčky.

Upustím však od podrobného popisu náplně příslušných seminářů celoživotního vzdělávání, abych se nedotkl školícího personálu, kde by se mohly šířit vesnicí pomluvy, a to nebezpečí tady opravdu bylo, že nějaký bývalý vášnivý hospodský rváč nedovede v demokratické České republice nikomu dát facku. Tento chlapík, chlapík je vlastně podhodnocené, tento hromotluk měl smysl pro umění a tak si za Totality nechal na tanečních zábavách před první fackou vždy zahrát: 'Padla facka, padla na sále'. Taneční parket zůstal jako na povel prázdný a hromotluk řádil jako vichřice. Po Sametové revoluci se však obrátil a místo facek rozdával jako starý mládenec nadbytek svého platu dobročinným organizacím. Za Totality totiž viděl v každém chlapovi na dosah ruky komunistu a tak jako syn kulaka bojoval proti komunismu, který je jako sedláky zlikvidoval. V seminářích celoživotního vzdělávání se účastnil pouze jako poradce, kde například varoval před úderem do nosu a nebo do zubů, zdůrazňoval plnění důležitého požadavku a sice: 'Facka musí sednout'. Zde vidíme, že všechno vyžaduje své,

i facka má svou odbornost a tím i své odborníky, kterými byli dříve i učitelé a vychovatelé. Dnes žije tato odbornost už jenom ve vzpomínce. U Toma byla opět aktualizována za účelem úspěšnosti mé substituční terapie.

Najednou jsem dostal spěšný doporučený dopis od jednoho mého známého z německého exilu, stavebního inženýra a starého mládence, který se na důchod vrátil na svou rodnou Hanou, což mne zcela odpoutalo od Tomovy terapie. Předávám mu tedy slovo:

ČÁST DVACÁTÁ OSMÁ: Zajímavé vyprávění a doznání

Vážený pane Silvestře,

nedovedu se udržet, abych Vám nesdělil nějakou příhodu z mého života, která moji nudnou životní pouť v tomto slzavém údolí zpestřila. Před měsícem si ke mně v restauraci, kterou navštěvují senioři, přisedla jedna mladá žena. Hned se rozvyprávěla. Byla to vdova, její manžel zemřel tragicky ve věku 90 let. Nemohu si pomoci, ale musím její výpovědi občas korigovat a nebo uvést na pravou míru, takže ji doslova necituji. Vyprávím za ni. Tato mladá vdova trpěla zřejmě komplexem - Vy jako psychoanalytik máte pro to určitě odborné vysvětlení - tato mladá vdova trpěla tedy komplexem sklonu k šedivým starým mužům, jedním slovem, čím starší, tím lepší, jak to tvrdí vinaři.

Poněvadž jejího muže, s nímž strávila deset let ve věrném manželském svazku, tato žena překypující milostnou touhou a závratnou vášní, nikterak nevzrušovala, věnoval se tento čiperný dědek adrenalinovým sportům. Na lov divočáků chodil zásadně sám. U poslední dobrodružné výpravy do lesa se setkal ještě na okraji s celým stádem divočáků. Sáhl pohotově po pušce, aby vzal hned prvního kance na mušku, sáhl tedy po pušce, kterou ale během příprav na tuto akci zapomněl, a tak se bez váhání dal na útěk, což pro něj nepředstavovalo v jeho pokročilém věku žádnou překážku, neboť provozoval třikrát týdně jogging, jak říkal, aby byl ve formě, aby po boku své mladé ženy na veřejnosti nezkolaboval a neskonal. Pohyb je život. Tady máme jasný důkaz toho, že nejenom nemoci, ale i smrti se dá předcházet a tu měl jako osamělý lovec divočáků doslova za krkem. Tato jinak plachá zvířata se pohledem na jeho vystrašené prchající nohy tak vzmužila, že se za ním pustila a vyhnala ho na první strom, byla to osika, jež se začala třepat. Když si uvědomil, že divočáci svou kořist, ať je to srnčí a nebo zatoulaný pejsek, obklíčí, roztrhají a sežerou, začal se tak silně třepat, že si toho jeden kolemjdoucí důchodce povšiml a přivolal pomoc. Dostavil se sbor dobrovolných hasičů, kteří jej sundali a zabalili do deky, protože jej zachvátila silná zimnice. Přivezli ho zabaleného v dece a předali jeho ženě s milostnými poznámkami.

Podobných incidentů se událo mnoho, nechci Vás ale nudit. Tady máme jasný důkaz toho, že mýliti se je lidské, i lékaři se mýlí, když hlásají: „Ve zdravém těle zdravý duch". Tento borec to vyvrátil, protože v jeho zdravém těle už nebyl zdravý duch, což se mu stalo osudným, jak se hned dozvíme.

Tento borec, jemuž se 99 % chlapů, což do adrenalinu, nevyrovná, si vzal do hlavy, že své devadesáté narozeniny oslaví skokem z letadla jako parašutista. Objednal si výsadkový letoun a čekal netrpělivě, až dosáhne výšku 5 kilometrů a vrhne se otvorem do hlubin vstříc Matičce Zemi, která ho pojala do své mateřské náruče. Zapomněl si totiž pro tento seskok padák. Jednalo se o pouhou náhodu. Po seskoku se mínil vypravit do italských Alp, aby jako horolezec zdolal jejich nejvyšší vrchol. V chodbě měl připravené dva batohy - v jednom se nacházel padák, ve druhém horolezecká výstroj. Vzal s sebou horolezeckou výstroj, která mu byla při skoku z pěti tisíc metrů, jež chtěl zdolat jako horolezec opačným směrem, nahouby. Ušetřil si tímto skokem však hodně námahy, s níž každý horolezec urputně bojuje. Tento adrenalinový borec si popletl směr a tak jej po pádu složili jak to bylo možné, aby jej vložili tam, kam se vášnivě vrhnul, do země. Manžel této mladé vdovy tedy nezemřel tragicky, zemřel bohužel tragikomicky.

To hlavní však teprve přijde. Tato mladá vdova mě pozvala k sobě do bytu, abych si u ní, jak se vyjádřila, zamlsal; byli jsme v restauraci, kde se, jak je známo, také mlsá a tak jí asi proto toto slovo napadlo. A tak jsem moji vdovičku začal navštěvovat. Mlsali jsme spolu jednou týdně, později dvakrát týdně a aktuálně mlsáme třikrát týdně.

Moje vdovička je ohromná kuchařka a ještě lepší cukrářka, takže mlsáme u oběda nebo u večeře, u ruské zmrzliny a u podomácku vyrobené čokolády. Moje vdovička po mně nic nechce, prý jí stačí pouze má přítomnost, pohled na mé šedivé vlasy jí prý dělá dokonale šťastnou, aniž bych se jí jenom lehce dotkl prstem. Když jsem to uslyšel, tak jsem se z toho málem zhroutil a začal přemýšlet o této nešťastnici, do níž jsem se ze soucitu hluboce zamiloval, samozřejmě platonicky.

Zatímco já mlsám, moje partnerka se svlékne, vysprchuje, vyparádí a pečuje o domácnost: uklízí, žehlí, vaří, ohlíží se však tu a tam na mou šedivou hlavu, aby setrvávala ve stavu trvalého štěstí.

Víte, pane Silvestře, její nebohý manžel byl plný adrenalinu a splašených nápadů, mně ale není 90 nebo 80 a tak jsem plný testosteronu a hříšných

myšlenek i jako starý mládenec. Nikdy bych si dříve nepomyslel, kolik síly a vytrvalosti se ukrývá v muži.

Samozřejmě že nemlsáme jenom doma, mlsáme i v restauraci, ne však v restauraci pro seniory, aby ve mně nevzplanula žárlivost, tam je těch šedivých hlav plno, stále jsem se totiž ještě nevzdal naděje, že si i jinak u ní zamlsám, že ji vychutnám až na dno. Sigmund Freud říká tomuto mlsání jednoduše Lust, česky chuť, ba dokonce pro to našel i cizí slovo „Libido".

Když sedíme v restauraci se skleničkami vína v rukou, ona vyšňořená podle poslední módy, tak se my vtírají do vědomí ty nejhříšnější představy, vidím ji před sebou nahou, to jí nejlíp sluší, těším se už na příchod do jejího bytu. - Zbytek Vám zatajím. Předcházející pomlčku si ponechám pro zpovědníka.

Pohlavní pud nemá rozum a tak ho alespoň trochu poeticky oslavím: Pokud moje vdovička ztratí zalíbení, jež našla na mé šedivé hlavě a poleví a podlehne kouzlu milostné vášně, tak z této přehrady nahromaděné pohlavní touhy se vyhrnou vlny, jež její ženství totálně zaplaví.

Samozřejmě, že to zatím stojí ve hvězdách, neboť po návratu z restaurace dostanu vždy misku s mandlemi v hořké horké čokoládě, abych si zamlsal.

Nic si z toho, pane Silvestře, nedělejte. Pokusím se moji vdovičku požádat o ruku, abychom rádius mlsání, to říkám jako inženýr, pořádně rozšířili.

Ptám se Vás: Pomůže to? Poraďte mi, než mi pukne srdce a nebo praskne guma od kalhot, které mi pak sklouznou až na kolena.

Mějte se dobře, Vy jako vdovec mne určitě chápete.
Srdečně Vás zdraví Váš bývalý pacient inženýr
P. P.

Po dočtení tohoto nářku trpícího milence jsem se nad tím zamyslel jako psychoanalytik. S podobným případem jsem se ještě jako psychoanalytik nikdy nesetkal a musím přiznat, že sexualita v její nepřirozené úchylnosti mě po psychoanalytické stránce vlastního vědeckého bádání vůbec neoslovovala. Poněvadž se však jednalo všeobecně o mého bývalého pacienta, tak jsem se snažil mu nějakým účinným způsobem pomoci, a sice natolik, abych jej vyvedl z tohoto zvláštního utrpení. Guma do kalhot se těžce shání. Vyšla po Sametové revoluci z módy. Nahradil ji řemen.

Přiznávám se, že jsem bez váhání začal o tomto zvláštním jevu pohlavního života odborně přemýšlet. Sadismus jsem hned zpočátku mé analýzy vyloučil, protože nedocházelo k tělesnému týrání a mučení mého bývalého pacienta ani v nejmenším náznaku. V jejím věku by mu jako sadistka překroutila chodidla na opačnou stranu, takže by chodil dozadu, i kdyby se pohyboval za svým nosem dopředu. I takový případ bychom mohli logicky akceptovat, pokud by byl tento inženýr vášnivým masochistou a naplno si to užíval. Tím on však nebyl, byl to v pohlavní oblasti naprosto a po všech stránkách normální muž, říkám muž, i když se jednalo už o dědka. Kdyby ale byl masochistou, tak by si nechal šlapat i po hlavě, třeba i tančit Rokenrol v rytmu jeho mládí. Taková je realita v podobných případech.

Autor se přiznává, že jeho odbornou oblastí jsou psychiatrická onemocnění a duševní poruchy jako jsou neurózy, strach a onemocnění depresivní povahy. Ve věku asi čtrnácti let si otevřel knihu jednoho studenta zdravotnictví, otevřel ji zcela náhodou na místě, kde byly popisovány různé úchylky, především pohlavní, což jej přivedlo k nespoutanému smíchu. Můžeme říct, že to byla hodina probuzení jeho smyslu pro komiku a humor, tak si to alespoň plně uvědomuje, i když je to už hodně dávno; před tímto zážitkem se ještě nikdy tolik nesmál, samozřejmě, že to není možno autorovi pokládat za zlé, třeba v tom smyslu, že tímto smíchem zranil lidskou důstojnost. Ta byla právě už zraněna, i když ne vinou postiženého člověka, on ztratil vlastně svobodu, ztratil sebeovládání, byl ovládán nesmyslnou silou, což provokovalo k smíchu. Došlo k těžkému zranění pozitivního řádu, (zde řádu přirozeného), k němuž dojde vždy tehdy, je-li odstraněna svoboda a pravda. I úchylka je odchylkou od normy, čímž vzniká automaticky komika. Samozřejmě, že z oné zdravotnické učebnice autor nepřebral žádný konkrétní případ, aby jeho čtenáři nepukali smíchy.

Teoretické znalosti pohlavních úchylek patří samozřejmě k všeobecnému vzdělání a tak už slyším nesmírné množství hlasů, jež mi napovídají, že se zde jedná o vzácnou formu fetišismu. Mám za to, že tyto cizí hlasy říkají pravdu. Vyřešit správně tento případ tedy nemohlo být těžké, neboť inženýrova vdova se pohybovala za přítomnosti jeho šedivé hlavy na prahu orgasmu. Nezbylo mi tedy nic jiného, než zranit lidskou důstojnost a definovat jeho šedivou hlavu, toto sídlo matematické, technické a všeobecné logiky a moudrosti jako předmět rozkoše.

Ono v českém jazyce hlava má opravdu něco společného se sexualitou, mluví se totiž o pohlaví. Bylo tedy zapotřebí přesunout inženýrovu hlavu symbolicky do oblasti pohlaví, tj. do kalhot. Tento krok byl absolutně nezbytný na cestě k nápravě vykolejené sexuality inženýrovy partnerky.

Vzal jsem tedy list papíru a začal psát dopis mému bývalému a aktuálnímu pacientu, abych zmírnil jeho milostné utrpení. Nepíši mnoho, abych nezdržoval jeho netrpělivý pohlavní pud:

Vážený pane inženýre,

děkuji Vám za Vaši důvěru a zajímavý popis a obratem odpovídám. Vůbec bych se tím na Vašem místě netrápil. Pokusíme se najít nějaký lék proti tomuto utrpení. K nápravě je to ve Vašem případě pouhý krok. Musíte si dát přeliv, abyste vypadal jako za mladých let, musíte tedy odstranit Vaše šedivé vlasy, tento pramen rozkoše a nahradit jej barvou mládí. Celá tato terapeutická metoda musí být spojena s momentem překvapení. Překvapíte Vaši mladou vdovu s přelivem, doporučil bych k tomu i trvalou, abychom zvýšili účinnost. K tomu všemu jí můžete zazpívat: „Mám já děvče z Hané, jako malované".

Třeba Vám ale radím úplně špatně. Přemýšlím totiž o Vašem telefonátu, jak mi sdělujete, že Vaše vdovička nepochází z Hané, že se z médií dovídáte, že mezi námi žijí nenápadně mimozemšťané. Třeba se jedná o nějakou mimozemšťanku – mimozemšťané se třeba milují jinak než mi pozemšťané. Přes tyto možnosti, přes tyto úžasné objevy médií, bych se na Vašem místě držel pravdy a mé rady.

Zůstávám s přáním úspěchu

Váš psychoterapeut
Patrik Silvestr

Zakrátko mně pan inženýr odpověděl. Jeho dopis mě překvapil, nečekal jsem pokračování jeho milostného poměru s mladou vdovou tímto směrem. Předávám mu tedy slovo:

Vážený a milý pane Silvestře,

děkuji Vám srdečně za Vaši dobrou radu. Když jsem se hned napoprvé objevil v bytě mé milované vdovičky, abych si zamlsal, samozřejmě s přelivem a trvalou, byla po mém zpěvu tak mile překvapená, že se samým údivem začala svlékat, což mne překvapilo daleko více než ji můj přeliv a má trvalá.

Najednou se ve mně hnulo svědomí. Všiml jsem si u ní totiž jedné věci, která mi připomínala beranici, tedy čepici mého dědy ještě v mém útlém dětství, což u mne totálně vyřadilo pohlavní pud, tuto slepou hnací sílu. Můj děda, zdatný a statečný sedlák úrodné Hané, se rozhodl bojovat proti Komunismu, který ho chtěl zlikvidovat. Tento boj započal v hospodě; jeho zbraní bylo slovo, které dovedlo vyvést komunistickou sebranku pěkně z míry. Děda založil v hospodě buňku odporu hanáckých pivařů, kteří hlásali, že mají rádi mimo svoji rodinu jenom pivo, pravdu, svobodu a Pána Boha. Když se jeden dělník zeptal, zda mají rádi i jeho milovanou komunistickou stranu, tak odpověděli, že ne. Příštího večera je z hospody všechny vyvedli tajní v dlouhých kožených kabátech, naložili na nákladní vůz a odvezli do vězení. Ve zkráceném soudním řízení byli všichni odsouzeni k pěti letům vězení. Děda tam dělal kuchaře. Po návratu se nevrátil převychovaný, ani se nezamiloval do komunistické strany, i když byla tato děvka ženského rodu, a proto nezačal hlásat lásku ke komunismu. Vězení jej přivedlo k vnitřní emigraci, jakož i všechny jeho spolubojovníky, bylo jich jedenáct, jedenáct soukromých sedláků. Přestali bojovat slovem, bojovali podle společné domluvy pivem a sice jednou týdně, přičemž můj děda vypil dvacet piv, půllitrů, za jeden večer. Po dvacátém půllitru byl natolik oslabený, že padal po několika metrech vyčerpán cestou domů neustále na zem. Při jednom pádu mu uletěla z hlavy jeho beranice, chvíli po ní na kolenou po čtyřech šmátral, přičemž zapomněl, co hledá, a tak to vzdal. Komunisté jej srazili během souboje na kolena. Když se prospal, tak si zase vzpomněl, že ztratil svoji beranici, která vlastně představovala celý náš rodokmen po meči, jež sahal až k Velkomoravské říši. Vždy jsme dřeli pro nějaké pány, aby se měli dobře, v komunismu jsme budovali socialismus, dřeli na soudruhy, aby se měli dobře.

Děda mne zaúkoloval tím, že musím jeho beranici, kterou mu smetli z hlavy komunisté, vlastně měli na tom vinu, měli vinu na ztrátě naší moravské hanácké sedlácké identity - zaúkoloval mne prostě tím, abych mu jeho beranici našel. Odměna byla vysoká, šlo o sto korun, což odpovídá dnes dvěma tisícům. Beranici se mi nepodařilo nikde najít a tak mne děda ještě na smr-

telné posteli prosil, abych po ní pátral, protože se touto ztrátou cítí poražený komunistickou lumpárnou. Až nyní se mi tuto beranici podařilo nalézt a porazit komunistickou zvůli. Odešel jsem s ní domů, vdovičku jsem však přenechal mladým nápadníkům s přáním velkorysým: 'Ať se mládí vydovádí'. Byl jsem tím nucen vzdát se dobrovolně i mlsání, pojídání mandlí v horké čokoládě. Tím mé mlsání definitivně skončilo, jeho rádius nebyl rozšířen, byl zcela zrušen, abych se vyjádřil jako inženýr v této souvislosti odborně.

Zdraví Vás Váš pacient
Ing. P. P.

Musím se přiznat, že pro mne nebylo lehké panu inženýru uvěřit. V Západním Německu se jednou dostavil do mé psychoterapeutické praxe, posadil se na gauč a spustil: „Představte si, pane Silvestře, musím si nechat uřezat nohu." Po tomto oznámení jsem se zalekl, myslel jsem na rakovinu kolene. Inženýrovo doznání mne však vzápětí uklidnilo, když dodal: „Koupil jsem si nového Mercedesa, automatiku, nemusím šlapat na spojku, takže levou nohu nepotřebuji. V autě mi překáží." Snažil jsem se mu toto přání vymluvit, on však trval na svém, když mu prý nebudou chtít uřezat nohu v Německu, tak odjede třeba do Afriky a tam si tuto nepotřebnou věc nechá odstranit, dobře prý za to zaplatí. - Poškrabal jsem se jako psychoanalytik a lékař duše za uchem, přičemž jsem si uvědomil rozdíl mezi lékařem těla a lékařem duše. Zatímco se chirurg snaží u pacienta zachránit nemocnou nebo těžce zraněnou nohu, snaží se lékař duše zachránit zdravou nohu, aby o ni pacient nepřišel. Příčí se to všechno zdravému selskému rozumu, je to postaveno na hlavu, bohužel. Nechci se vytahovat, ale mohu ve své profesionální skromnosti přiznat, že se mi u pana inženýra podařilo jeho nohu zachránit, neskončila v Africe v zubech lva. Pan inženýr běhá dále na dvou nohách bez pomocné hůlky.

Někdy se u pacientů terapie nezdaří. Duševně zdravý člověk si například postěžuje, že se cítí špatně, jako by měl v žaludku hada. U něj se jedná jenom o pocit, on ví, že v žaludku žádného hada nemá. Psychiatrický pacient však tvrdí, že v žaludku hada má, je o tom naprosto přesvědčený. Pan inženýr byl přece jenom realitě daleko blíž, připadalo mi jeho chování jako jednání humoristy.

Po nějaké době jsem začal čerpat podezření, že pan inženýr se za mnou přišel jenom pobavit, že si přišel ze mne utahovat. Tohoto podezření se mi do dnešního dne nepodařilo zbavit. I s tou jeho mladou vdovou se třeba jednalo jenom o žert z jedné kapsy. Z tohoto znejistění mne však vyvedl jeden dopis, který jsem obdržel z psychiatrické kliniky v Olomouci. Primář se na mne obrátil o posudek na pana inženýra, který tam byl hospitalizován. Pan primář chtěl vědět, zda se jeho nynějšímu a mému bývalému pacientu dá věřit. Došel dobrovolně na kliniku a tvrdil, že jej navštěvuje nějaká Miss Universum, krásná Marťanka a svádí jej k tomu, aby s ní odletěl na Mars, kde budou spolu dokonale šťastni. Nechal si už ušít i svatební oblek, schází mu však k němu klobouk, který mi prý půjčil už před 40 lety. Ihned jsem na tento dopis z Olomoucké psychiatrie odpověděl:

Vážený pane primáři,

pan inženýr říká pravdu, on mi ten klobouk půjčil, já ho ale nemám. Půjčil mi ho tehdy před mým výletem do Hamburku. Tam mi jej však sundal z hlavy vítr. Půl hodiny jsem se snažil ho chytnout, proběhal jsem přitom celý přístav, marně; v poslední chvíli mi jej vítr vždy odfoukl, než jsem se ho dotkl, při posledním pokusu jsem se k němu vrhnul jako slavný brankář Čech, vítr mi jej však vzal takřka z ruky a odnesl na loď, jež právě vyplouvala z přístavu do Argentiny. Panu inženýru jsem jeho klobouk nahradil, dal jsem mu zimní kabát, který sice už vycházel z módy, scházely mu i všechny knoflíky, byl zato ale daleko těžší než největší Mexické sombrero dohromady se všemi klobouky Sedmi statečných. Pan inženýr přesto odjel do Argentiny, kde svůj ztracený klobouk hledal, vrátil se až za deset let i s kloboukem, takže ho buď má a nebo ho někde zašantročil. To už není má starost, ať jej hledá sám.

Zůstávám s pozdravem
Váš kolega Patrik Silvestr

Pan primář mi na e-mailu obratem odpověděl:

Vážený pane kolego,

děkuji Vám za osvětlení týkajícího se ztráty klobouku našeho pacienta, která má šťastný konec. Pan inženýr svůj klobouk našel a opustil s kufrem

v ruce a se svatebním oblekem naši psychiatrickou léčebnu. Nemohli jsme mu v tom zabránit, protože je svéprávný. Je na cestě do Spojených států na Floridu, odkud hodlá odletět z Cape Canaveral na Mars za svou Miss Universum, za svou překrásnou Marťankou. Má plnou hlavu plánů, na svatební cestu zamýšlí odletět na Měsíc, kde se chce ubírat po stezkách prvních amerických astronautů Armstronga a Aldrina.

Celý náš lékařský sbor i se mnou mu popřál šťastnou cestu.

S přátelským pozdravem zůstává Váš kolega

Primář J.J.

Chorobné psychické jevy pana inženýra mne přivedly k závěru, že se člověk a celé lidstvo musí chovat podle přirozeného pozitivního řádu, ne podle řádu zvráceného, tedy neřádu, musí užívat pravdu a ne lež, svobodu a ne nesvobodu, spravedlnost a ne nespravedlnost, lásku a ne nenávist, rozum a ne omyl, mír a ne válku, život a ne smrt. Musí jednat vždy v dobrém úmyslu a v pravdě, což žádá a uznává i Bůh. Pokud tak nejedná, zraňuje Lásku a boří pozitivní řád člověka a štěstí lidstva, jak to dokazují války, které historici pouze popisují, hodnotí, avšak neodsuzují. Největší čest nachází člověk a český národ ve sv. Anežce české, této obětavé služebnici trpících, a ne v Žižkovi nebo komunistickém Marxovi, kteří utrpení vyvolávali a rozsévali. Jejich dílo je perverzí lásky, lidského omylu, zbloudění a Zla. Když autor chodil do školy, tak jeho národní vědomí probudila a plně posílila literatura a hudba, ne ale chorál: „Kdož sů Boží bojovníci“, ani ne „slavné“ komunistické filmy husitských válek - vraždění a zabíjení neuznával. Zlo i Dobro není majetkem národa, Zlo a jeho násilí nemá být nikdy „pozitivní“ náplní národního vědomí. Zlo štěpí národy a celé lidstvo, vrhá jej do válek. Křesťanství a Demokracie, toto společné spřežení Boha a člověka, vede svět k Míru a Spravedlnosti.

Ale co když si pan inženýr ze světa pouze utahuje a nic víc? Třeba pracuje zrovna na nějakém románě, řekněme s titulem „Pacient“, tento román předem prakticky prožívá, což nedovedu spolehlivě vyloučit, psychoterapeut musí pacientovi uvěřit, musí přijmout jeho chorobný svět. Básník

a spisovatel však tvoří svět nový. - Kdysi jsem se setkal s úvahou jednoho filozofa, který definoval různé formy lži, i literaturu považoval za formu lži. Samozřejmě že tento filozof řekl víc než věděl, zapomněl se při jeho pohledu na věc trochu rozhlédnout v jejím okolí, protože lež má svůj protipól v pravdě a literární dílo je samo o sobě již pravdou, objektivně viditelnou a nemá jako protipól ani pravdu ani lež, protože je pravdou vnímatelnou, zcela novou. To ví i čtenář, není tedy obelháván a v tom spočívá celé kouzlo. Příslušný filozof se mýlil.

Někdo by třeba mohl prohlásit, že literární dílo je pouze snůška hloupostí. I tento pohled by byl mylný, neboť celý Vesmír, všechno vzniklo, jak tvrdí vědci, z ničeho, toto dílo má přitom svůj řád, není to žádná snůška hloupostí, takže ani literatura nemůže být jako výsledek kreativního zásahu snůškou hloupostí a to i přes skutečnost, že se samotnému autorovi jeho dílo může jevit ve chvíli slabosti ducha jako lež a nebo jmenovaná snůška hloupostí.

Pan inženýr ještě ve svém středním věku radil seniorům, že se nesmějí zabydlet v pohodlí, ale musí zůstat jak tělesně, tak i duševně plně aktivní. Zdá se, že se pan inženýr této vlastní rady jako senior drží a zaměstnává jak tělo, tak i ducha. Pohyb znamená život. Škoda však, že se té jeho mladé vdovy dobrovolně vzdal, měl by dostatek pohybu i v noci, což by posilovalo jeho srdce a krevní oběh. - Ale co když si pan inženýr všechno jenom vymyslel jako žert? Pak bychom v tomto konkrétním případě ztratili pravdu. I zde vidíme, jak obtížné může hledání pravdy být, někdy může být až nemožné.

ČÁST DVACÁTÁ DEVÁTÁ: Druhá část Tomovy terapie

Vraťme se však po předcházející odbočce, kterou román připouští, opět k našemu Tomovi. Tělesným trestům na jeho základní škole neunikl; když předával během matematické písemky žákům výsledky zadaných úloh na lístečku, dostal od paní učitelky matematiky hůlkou přes prsty, když se otáčel a napovídal během písemky v angličtině nebo němčině, tak sklidil peprnou facku, spisovně řečeno přiléhavý políček.

Někdy se odvážil i poopravit anglickou výslovnost svých spolužáků, kteří vyslovovali znělé souhlásky b-d-g-v na konci slova nezněle, jak to vyžaduje český jazyk třeba ve slově hrad, takže sloveso krmit, tedy feed proměnili v chodidla, to je feet, podstatné jméno food, jídlo, změnili ve výslovnosti ve foot, což znamená chodidlo. Přitom se dopouštěli ještě krácení kmenové samohlásky. Těch příkladů je dlouhá řada a tak po okřiknutí paní učitelkou: Já tě přerazím, Tome! Já ti utrhnu obě uši, Tome! se všech nápověd vzdal, protože tím narušoval průběh vyučování.

Tom paní učitelce němčinářce navrhl četbu mého díla „Vrchní velitel Armády spásy“, kde se nachází i texty v německém jazyce i s překladem do jazyka českého. Protože byl sám seznámen s tímto titulem, napsal pro žáky, pro jejich orientaci obsah příslušného díla v němčině, což předkládám jak v originále, tak i v překladu po odstavcích:

Die beiden letzten Titel „Die Begegnung mit dem Hofnarren des Himmelreichs“ und „Der Oberbefehlshaber der Heilsarmee“ erschienen im Frühjahr dieses Jahres. Der erstere ist eine humoristische Satire auf Atheismus und Materialismus, der letztere eine tragikomische Satire, die den Verlust des Verstandes und die Ungerechtigkeit aufs Korn nimmt.

Poslední dva tituly „Setkání s Dvorním šaškem Nebeského království“ a „Vrchní velitel Armády spásy“ byly publikovány na jaře tohoto roku. Prvnější je humoristickou satirou na ateismus a materialismus, druhý tragikomickou satirou, která si bere na mušku ztrátu rozumu a nespravedlnost.

Im Oberbefehlshaber der Heilsarmee besucht der Held, Herr Papoušek (Herr Papagei), seinen Freund Patrik Silvestr in München. Am Hauptbahnhof begegnen sie einer alten Frau, einer Obdachlosen, die auf dem schmutzigen Boden sitzt und schmachtet. Diese beiden Freunde erfahren von ihr, dass sie ihr Leben lang als freiberufliche Lehrerin für den Staat gearbeitet habe, aber keine Altersrente beziehe, obwohl sie sich an Frau Bundeskanzlerin und ihre Ministerin gewandt habe. Herr Papoušek beschliesst, für die elementare Gerechtigkeit dieser Münchener Obdachlosen, die die Sozialhilfe entschieden ablehnt, zu kämpfen.

Ve Vrchním veliteli Armády spásy navštíví hrdina pan Papoušek svého přítele Patrika Silvestra v Mnichově. Na hlavním nádraží potkají starou ženu, bezdomovkyni, jež sedí na špinavé zemi a strádá. Tito dva přátelé se od ní dozvídají, že po celý svůj život pracovala jako učitelka na volné noze pro stát, ale nepobírá žádný starobní důchod, i když se obrátila na paní Spolkovou kancléřku a její ministryni. Pan Papoušek rozhodne, že bude bojovat za elementární spravedlnost této mnichovské bezdomovkyně, která sociální podporu rozhodně odmítá.

Er kehrt nach Tschechien zurück, wo er nach einer unglaublichen Meldung im Fernsehen beschliesst, den Menschen vom Verlust des Verstandes zu erlösen. Er nimmt ein grosses Kreuz auf die Schulter und begibt sich zu Fuss mit seinem gesunden Menschenverstand in die mährische psychiatrische Klinik in Kroměříž, ein Sinnbild des verlorenen Verstandes. Er wird da aufgenommen und kämpft gegen den Verlust des Verstandes, der die Ursache der Sünde und des Bösen darstellt.

Vrací se do Česka, kde se po neuvěřitelné zprávě v televizi rozhodne vykoupit člověka ze ztráty rozumu. Vezme si na rameno velký kříž a vydá se pěšky se svým zdravým selským rozumem do moravské psychiatrické kliniky v Kroměříži, symbolu ztraceného rozumu. Je zde přijat a bojuje proti ztrátě rozumu, jež představuje příčinu hříchu a Zla.

In einem Traum wird er von Jesus zum Oberbefehlshaber der Heilsarmee ernannt und bekommt bestimmte Anweisungen. Er arbeitet eng mit der himmlischen Regierung zusammen. - Ein grosser Teil der Handlung spielt in der geistlichen Welt.

V jednom snu je Ježíšem jmenován Vrchním velitelem Armády spásy a dostává určité pokyny. Spolupracuje úzce s Nebeskou vládou. – Velká část jednání se odehrává v duchovním světě.

Dem Oberbefehlshaber der Heilsarmee steht die mächtigste Frau unseres Planeten Erde gegenüber. Sie ist in jeder Hinsicht tadellos, verteidigt den Weltfrieden, hält als opferbereite Mutter Europas mit ihrem Land als Haupttragsäule das einmalige Friedenswerk EU tapfer zusammen. Die himmlische Regierung betrachtet sie als ihre treue Dienerin und schätzt sie hoch. Sie hat aber trotzdem eine grosse Schwäche, sie verteidigt hartnäckig das Gesetz und lehnt die elementare Gerechtigkeit entschieden ab. Ihr Motto lautet: Das Gesetz und der Rechtsstaat sind unantastbar. Es handelt sich um einen langen Kampf zwischen Gesetz und Gerechtigkeit.

Proti Vrchnímu veliteli Armády spásy stojí nejmocnější žena naší planety Země. Je v každém ohledu bezvadná, hájí světový mír, drží jako obětavá matka Evropy se svou zemí jako hlavním nosným pilířem jedinečné dílo míru EU statečně pohromadě. Nebeská vláda ji pokládá za svou věrnou služebnici a vysoce si jí váží. Má ale přesto velkou slabost, hájí zarputile zákon a odmítá rozhodně elementární spravedlnost. Její motto zní: Zákon a právní stát jsou nedotknutelné. Jedná se o dlouhý boj mezi zákonem a spravedlností.

Herr Papoušek erwägt schon als Oberbefehlshaber der Heilsarmee eine Kapitulation vor der mächtigsten Frau der Welt, bekommt aber während eines Gebetes die Eingebung, die letzten Kräfte zu sammeln, was er tut. Die grösste Schlacht aller Zeiten steht bevor. Der Oberbefehlshaber der Heilsarmee stellt in der ersten Linie Christus mit dem Heiligen Vater und alle Nationalheilsarmeen der EU auf, die restlichen Heilsarmeen der Welt hat er im Hinterhalt. In der zweiten

Kampflinie sind Geistliche aller christlichen Religionen versammelt und bilden eine Einheit. Die Himmlischen Mächte bieten ihm die Luftunterstützung.

Pan Papoušek už zvažuje jako Vrchní velitel Armády spásy kapitulaci před nejmocnější ženou světa, dostane ale během modlitby vnuknutí, aby sebral poslední síly, což učiní. Největší bitva všech dob se blíží. Vrchní velitel Armády spásy postaví v první línii Krista se Svatým Otcem a všechny národní Armády spásy EU, zbývající Armády spásy světa má v záloze. Ve druhé bojové línii jsou shromážděni duchovní všech křesťanských náboženství a tvoří jednotu. Nebeské mocnosti mu poskytují vzdušnou podporu.

Der Kampf ist siegreich beendet. Frau Bundeskanzlerin erscheint vor Herrn Papoušek und vor Christus und meldet: „Meine Herren, ich bringe Euch eine frohe Botschaft: Die Münchener Obdachlose hat ihre verdiente Altersrente. Die Festung Gottes auf Erden ist auf einem Felsen gebaut." Darauf verbeugt sich Christus tief vor der Botin der frohen Botschaft und setzt ihr eine herrliche Siegeskrone aufs Haupt, eine Krone des Friedens, der Gerechtigkeit und der Liebe, die die Edelsteine Saphir, Smaragd und Rubin symbolisieren. Christus erklärt: „Frau Bundeskanzlerin siegte, obwohl sie besiegt wurde." Dann fügt er noch hinzu: „Ich muss mich beeilen, um ihrem Parlament, dem Bundestag, zu danken und den Segen zu erteilen." – Dann folgt noch ein Epilog, in dem Frau Bundeskanzlerin voll rehabilitiert wird.

Boj je vítězně ukončen. Paní Spolková kancléřka se objeví před panem Papouškem a před Kristem a hlásí: „Pánové, přináším vám radostnou zvěst: Mnichovská bezdomovkyně má svůj zasloužený starobní důchod. Boží pevnost na Zemi je postavena na skále." Poté se Kristus před poselkyní radostné zprávy hluboce ukloní a posadí jí na hlavu nádhernou korunu vítězství, korunu Míru, Spravedlnosti a Lásky, jež symbolizují safír, smaragd a rubín. Kristus prohlásí: „Paní Spolková kancléřka zvítězila, i když byla poražena." Pak ještě dodá: „Musím si pospíšit, abych poděko-

val jejímu parlamentu, Spolkovému sněmu a udělil mu požehnání.“ Pak následuje epilog, v němž je paní Spolková kancléřka plně rehabilitována.

I když byl Tom svým spolužákům nápomocný, vzbudil u nich vášeň pro stížnosti. Vytýkali mu dokonce za přítomnosti pana ředitele, že ve vyučování v hlavních předmětech nedává vůbec pozor, že zavírá oči a otvírá ústa, ba dokonce i usne a chrápe o sto pryč a přesto má v těchto předmětech jedničky. To prý není spravedlivé. Ředitel Toma důrazně pokáral a pohrozil mu dokonce ředitelskou důtkou. Pak ale změnil výhrůžku v praktický trest, jmenoval ho kronikářem školy, což bez výhrad přijal, aby se vyhnul ředitelské důtce. Poněvadž se nacházel již v deváté třídě, tak jej zastihly už jenom dva školní roky. Dal se tedy bez váhání do práce poté, co nu ředitel přeposlal výroční zprávu jako pramen školních akcí, samozřejmě je měl Tom i ve svěží paměti, takže čerpal především ze své šedivé hlavy, která se nacházela v harmonickém souladu s šedou kůrou jeho mozku.

ČÁST TŘICÁTÁ: Tom jako kronikář školy

Trvalé vítězství nad osudem

Zatímco výuka a organizace správy školy až na příchod a odchod některých pedagogů a provozních zaměstnanců probíhaly v rámci normy, vzal si osud v roce 1992 na mušku pracovní místo školníka a pořádně se na něm vyřádil. Po odchodu dlouholetého školníka pana A. B. do důchodu, nastoupil pan M. V. na jeho místo. Ten však byl povolán do funkce starosty. Po něm nastoupil pan V. K. Jeho setrvání ve službě však ukončil natrvalo těžký úraz nohy a odchod do invalidního důchodu. Poté nastoupil pan M. H. Ale i ten byl osudem odvolán, vynesen ze školy po vysunutí plotýnky v silných bolestech. Musel se podrobit operaci a do školy se už nevrátil. Jeho nástupcem se stal pan A. G., který utrpěl po krátké době ve funkci školníka srdeční infarkt a natrvalo odešel. Škola neměla školníka. Když už hrozilo vyhasnutí kotle, učitelům kožichy a žákům jinovatka pod nosem, poslal Starosta pana L. S., řádného zaměstnance obce, do školy jako školníka. Tomu se osud příznivě naklonil a tak se stal dlouholetým zaměstnancem Základní školy farnosti Žítkovských bohyní.

Obecní úřad Starý Hrozenkov dbal jako zřizovatel vždy na to, aby škola bezvadně fungovala.

Školní rok 2012/2013

ZAHÁJENÍ ŠKOLNÍHO ROKU

Školní rok byl zahájen ředitelem školy tradičně přivítáním rodičů a žáků a humoristickým pohledem na nastávající školní rok. Po představení pedagogického sboru a dalších zaměstnanců školy se všichni přítomní rozešli, prvňáčci s jejich rodiči za doprovodu učitele do třídy, kde si hned v první den vyzkoušeli základní dovednosti, to je sezení a pozornost.

ŽÁCI

Škola měla v tomto školním roce na obou stupních celkem 211 žáků, z nichž převážná většina prospěla s vyznamenáním. Mateřská škola vy-

kazovala konstantní počet 36 dětí rozdělených do dvou tříd, s dvanácti malými a 24 většími dětmi.

Náboženství vyučoval pan farář. V počtu převažoval silně I. stupeň.

Kurz plavání pokračoval v Uherském Brodě, zájmové kroužky byly obsazeny převážně sportovními hrami a pohybovými aktivitami, výuka hry na hudební nástroje se konala tradičně v prostorech místní Základní školy.

ZDOKONALENÍ VYBAVENÍ ŠKOLY

Za zmínku stojí především nákladná modernizace zastaralého vybavení šaten novými zamykacími skříněmi pro každého žáka. Nové lavice v šatnách k sezení, především při přezouvání, vylepšily jak praktický, tak i estetický účel šaten.

Pokračovalo se i v započatém vybavování družiny potřebným nábytkem a pomůckami pro organizované trávení volného času žáků prvního stupně v péči kantorky, kdy rodiče nebyli schopni na děti dohlížet doma.

Výměna oken a tepelná izolace terasy umožňují užívání tohoto prostoru k výuce s technickým zařízením vizuálního charakteru.

Veškerá modernizace včetně mateřské školy se osvědčila ve svém užívání a splnila požadavky vyšších nároků.

Budovalo se ale i v intelektuální oblasti, což potvrzuje účelně zorganizované vzdělávání pedagogů v seminářích především ve Zlíně.

ŠKOLNÍ AKTIVITY

Školní aktivity představovaly pokračování programu předcházejícího školního roku. Je třeba zdůraznit besedy v obecní knihovně, jichž se účastnily všechny třídy s příslušným stupněm náročnosti, kde si žáci za odborného doprovodu vedoucí knihovny uvědomili a utužili vztah ke knize, dále se konaly přednášky etiky, které poskytly žákům orientaci v pozitivním prostoru chování, a nesmí být opomenuta ani přednáška policie pro 8. a 9. třídu, jež byla zaměřena na prevenci užívání drog.

Literární soutěž a představení České balady uměleckým triem poskytly žákům příležitost zažít literaturu jako umění slova prodchnuto citem.

6. a 7. třída pohlédla v brněnském planetáriu ke hvězdám, Halloween ponořil v osobních kostýmech především žáky prvního stupně a mateřské školy do světa duchů, sportovní den, partyzánský samopal a sportovní turnaj s okolními školami probudil v žácích vášeň pro pohyb a sportovní boj, krajské kolo Olympiády vzkřísilo u některých žáků ducha soutěže a vítězství v intelektuálních disciplínách.

Den matek byl oslaven v kulturním domě programem pozvaných účinkujících. Sál byl slavnostně vyzdoben učiteli a žáky.

Den stromů (The Arbor Day) byl podnětem jako mezinárodní den i pro projekt v anglickém a německém jazyce, kde si žáci po cizojazyčném úvodu v příslušných jazycích uvědomili, že strom si svůj svátek opravdu zaslouží, protože je velkým „přítelem" člověka, což také v diskusi doložili vlastními poznatky: strom dává člověku ovoce, stavební materiál, teplo a kyslík. Na závěr si žáci rozšířili slovní zásobu o ovocné stromy a stromy v parcích a lesích.

V Den otevřených dveří krátce před vánocemi se škola prezentovala rodičům a širší veřejnosti, při rozsvěcování vánočního stromu před obecním úřadem žáci, počínaje mateřskou školou, svým programem vytvořili vánoční atmosféru, zocelili jednotu obce a farnosti a nadchli jak programem, tak i vánočním trhem s vlastními uměleckými výrobky občany i jejich hlavu pana Starostu. Potlesk, posílen svařeným vínem servírovaným pracovním týmem Obecního úřadu, postačil spolu s horkým čajem plně k zahřátí a odražení i toho nejkrutějšího útoku zimnice s husí kůží a cvakáním zubů během tohoto mrazivého pozdního odpoledne.

Pan ředitel školy, který zajišťoval se svým zástupcem technicky průběh celého představení, se spokojeně usmíval, pan Farář vyžádal pro celou obec v Nebi požehnání a jedna babička se kronikářovi důvěrně svěřila, že slyšela po rozsvícení vánočního stromu zpívat andělíčky koledy, což kronikář zaznamenal jako významnou událost pro život budoucích generací.

UKONČENÍ ŠKOLNÍHO ROKU

Školní rok byl ukončen standardním způsobem. Výlety do vzdálenějšího okolí byly na druhém stupni omezeny ve prospěch poznávání přírodních

krás okolí školy a bydliště. Prospěchově nejlepší žáci 9. ročníku byli odměněni knížkou, sami se všichni prezentovali přes počítačovou techniku projekcí na zeď na rozloučenou fotografiemi, které je doprovázely během celé návštěvy školy počínaje první třídou. Po společném posezení s učiteli u zákusků na terase se rozlétli ze školy do nové důležité životní etapy s vědomím, že „Každý je strůjcem svého štěstí".

Fotka: Pedagogický sbor:

Školní rok 2013/2014

ZAHÁJENÍ ŠKOLNÍHO ROKU

Školní rok byl zahájen již posedmé původním ředitelem školy za potlesku rodičů a žáků. Potlesk byl posílen přivítáním starostů okolních obcí a místostarosty mateřské obce. Po představení pedagogického sboru a všech dalších zaměstnanců školy, kde samozřejmě nedošlo k selhání potlesku, se celé shromáždění rozešlo, prvňáčci se odebrali se svými rodiči a učitelem do třídy, aby našli svá místa v lavicích, kde měli trávit většinu svého času ve škole.

ŽÁCI

Celkový počet žáků se v tomto roce ve srovnání s předcházejícím rokem zvýšil o dvacet jedna hlav na 232. Všichni ukončili školní rok uspokojivě, většina s vyznamenáním. Mateřská škola vykazovala konstantní počet 36 dětí rozdělených do dvou tříd, s dvanácti malými a 24 většími dětmi.

Výuku náboženství navštěvovalo 170 žáků z 232, což odpovídá přibližně třem čtvrtinám. V počtu převažoval silně I. stupeň.

Došlo k jedné výrazné změně v rozvrhu hodin. Německý jazyk se stal jako druhý cizí jazyk počínaje 7. ročníkem povinným předmětem.

Výuka hry na hudební nástroje se těšila nadále oblibě u celé řady žáků.

Nesmíme zamlčet i kroužek dovedné ruce a výtvarný kroužek, kde se rozvíjel talent „vybraných" žáků.

ZDOKONALENÍ VYBAVENÍ ŠKOLY A JEJÍHO OKOLÍ

K praktickému účelu patří zakoupení nových vertikálně nastavitelných lavic pro třídy I. stupně a barevné kopírky. K estetickému doladění učeben I. stupně přispěl pan školník svou malířskou profesí.

Před školou byly vysázeny v dlouhých záhonech růže a zřízeny květinové záhony, které „ozdobily" prostor před hlavním vchodem školy.

ŠKOLNÍ AKTIVITY

Z rozsáhlého tradičního i rozšířeného seznamu školních aktivit I. a II. stupně z různých oblastí života: sportu, kultury, kreativity, poznávání, vzdělávání, intelektuálních soutěží a dalších navržených nebo odsouhlasených ředitelem školy by se chtěl kronikář zmínit o soutěži "Naše škola má talent", kde se žáci prezentovali v různých oblastech umění. Pro diváka se naskytla příležitost nalézt v rozsahu prezentace stupeň umělecké estetiky a „dokonalosti", která se projevovala ve svobodě obsažené v „uměleckém provedení". Například v tanci, jehož pohyb nebyl u některých žáků rušen žádnými překážkami, se projevovala estetika umění, z čehož bylo možné odvodit, že dokonalost umění souvisí se stupněm svobody, který v něm divák prožívá. Aspekt svobody jako duše umění přechází ladně v harmonii v oblasti uměleckého projevu, což se stalo přirozeně i objektivně hodnotícím kritériem této soutěže. Vítězové jednotlivých „disciplin" byli patřičně ohodnoceni a odměněni.

Návštěva koncertní síně ve Zlíně, kde si žáci poslechli živě řadu filmových melodií, napomohla žákům si uvědomit, že se jedná o syntézu hudby a obrazu, kde je vizuální děj souladně doprovázen a podporován tónem.

U osmé a deváté třídy byla kultura doplněna technikou a dotekem s budoucím povoláním. Ředitel vynikající Střední průmyslové školy a obchodní akademie poslal pro žáky autobus, který je dopravil do Uherského Brodu a zpět. Linkovým autobusem se o něco později dopravili tito žáci na exkurzi do další střední školy v Uherském Brodě. Celá řada žáků tyto školy úspěšně navštěvuje včetně gymnázia.

Při sázení ovocných stromků na školní zahradě v rámci pracovní výchovy navázali žáci I. i II. stupně přímý aktivní vztah k přírodě tím, že si všichni vyzkoušeli s patřičným nářadím, jak se sází stromek, který se ujme, roste a nese ovoce. Tím si žáci připomněli i Den stromů a Den Země.

Program Mezinárodního dne dětí probíhal tradičně ve spolupráci se **sborem dobrovolných hasičů** Starý Hrozenkov v areálu Kopaničárských slavností. **Hasiči** předvedli úspěšný zásah proti skutečnému ohni. Na novou generaci **hasičů** vybavených kvalitně obecním úřadem pod žezlem Starosty za účelem ochrany majetku, zdraví a života všech farníků a okolních obcí novým požárním vozem, novou zbrojnicí a další technikou je opravdu spoleh, toto však neplatí pro dobrovolné hasiče z období Socialismu, jak dokládá následující pravdivá zpráva:

Za školních let kronikáře vypukl požár u sousedů Tomovy tety, kam jezdíval na prázdniny. Dobrovolní hasiči přispěchali pohotově, roztáhli hadice, které po naplnění vodou ihned praskly. Velitel dal k zahájení celého zásahu tak důrazným výkřikem povel, že mu přitom praskla větší cévka v nose a začal silně krvácet. Když si celou katastrofu uvědomil jeho zástupce, zalomil rukama a vyslovil přitom Boží jméno nadarmo, za což byl na místě potrestán. Praskla mu tkanička u kalhot – řemen byl v socialismu nedostatkovým zbožím - a tak se odebral za velitelem do požárního vozu drže si levou rukou kalhoty, pravou mával nad hlavou na rozloučenou.

Zatímco oheň vesele plápolal, začali se hasiči balit a připravovat k odjezdu smotáváním hadic. Objevil se jako na zavolanou jeden člověk, který nikdy nechodil do školy, protože by mu škola beztak nic nedala, přesto se o něm nedalo říct, že neumí napočítat do pěti. On to uměl a stále to dokazoval. Pět plus pět bylo pro něj zrovna tak pět, jakož i deset plus deset. Držel se pevně svého vrcholu. Tento šťastný borec, který by nepochopil, co je to Komunismus ani v mučírně nebo hladomorně, převzal bez váhání velení celého požárního zásahu, rozdal kbelíky na vodu, vytvořil z velkého počtu diváků dva řetěze, jeden pro plné kbelíky a jeden pro jejich návrat k pramenu a tak se podařilo uchránit sousední domy před požárem. Oheň si však vyžádal své: lehly popelem kurník – šopa – holubník i kůlna na dříví, zatímco zima klepala na dveře. - Při tom všem neselhal člověk v uniformě dobrovolného hasiče, nýbrž politický systém diktatury proletariátu, který

se nestaral o hadice, protože patřily všem a nikomu, svoboda slova byla natolik utlačována, že explodovala při rozkazu odvahou velitele hasičů při požáru, a tkanička u kalhot hasičské uniformy nebyla nahrazena řemenem, protože ekonomika plánovaného hospodářství se na to nezmohla.

Prasknutí hadic bylo komunistickou paranoií prohlášeno za sabotáž. Šetření prokázalo, že se této sabotáže dopustily myši, načež byly prohlášeny za nepřátele Socialismu, což vedlo k jejich pronásledování. Najednou bylo možno pozorovat v Československé socialistické republice velký přebytek pastí na myši, zatímco nebyly nikde k sehnání klobásy. Starší generace si na to určitě vzpomíná. Kronikář má následující vysvětlení, i když netvrdí, že má nesporně pravdu: Zpráva o této záškodnické činnosti se dostala až do Prahy, kde pronikla bez překážek přímo do oddělení ministerstva pro plánované hospodářství. Výroba pastí na myši byla mnohonásobně navýšena na úkor klobás, což si vyžádalo prohlášení Ústředního výboru komunistické strany Československa: „Socialismus si za nic na světě neprodáme - ani ne za klobásy."

Vraťme se však k dobrovolnému sboru požární ochrany po Sametové revoluci. Toto mužstvo nové doby, které zdobí řada žen, umožnilo žákům prvního stupně zažít dobrodružství při jízdě lanovkou, která byla pro tento účel instalována.

Samozřejmě že to nebylo jedinou aktivitou Dne dětí. Třídní učitelé i učitelky mateřské školy připravili bohatý program her a soutěží, kde nescházela sladká odměna pro každého žáka.

V dubnu tohoto školního roku se žáci druhého stupně účastnili návštěvy koncentračního tábora Osvětimi. Kronikář měl přitom tušení, které se potvrdilo při návratu v autobusu při rozhovoru s celou řadou žáků. Žáci nedokázali ani v nejmenším prožít ty hrůzy, které se zde odehrávaly. Byly zde prezentovány masy (hromady bot a vlasů obětí nacistického barbarství), což vedlo spíše k subjektivnímu odcizení a neumožnilo osobní vztah žáků k obětem tohoto hrůzného selhání civilizace. Žáci odcházeli s dojmem výletu. Selhává zde z psychologického hlediska pedagogika v tom, že schází v celé prezentaci těchto hrůz emocionální dotek u žáků, který nespočívá v emocionálním rozrušení průvodkyně, jež stojí na prahu slz, nýbrž v přímém vztahu žáků k oběti, s níž se identifikují a trpí. Žádalo by to filmovou

prezentaci drastických dokumentárních scén v mateřském jazyce, jak se s tím setkáváme v některých dokumentárních televizních programech, neboť žáci základních ani středních škol nejsou tak daleko, aby všemu naprosto rozuměli v cizím jazyce, třeba v angličtině. Žádalo by to kontakt s konkrétní trpící osobou nebo osobami. Tímto by žáci hrůzy Osvětimi subjektivně emocionálně prožili a překonali tím pouze historický aspekt tohoto památného místa řádění spojenců Zla, jehož rozsah by zviditelnilo obrovské množství předmětů obětí uchovaných ve výlohách.

UKONČENÍ ŠKOLNÍHO ROKU

Školní rok byl ukončen tradičním způsobem. Školní výlety poskytly žákům jak prostorový, tak i duševní odstup od školy na dobu dvou měsíců. Po obdržení vysvědčení od třídních učitelů žáci s vyznamenáním opouštěli školu „tancem“, i když se nejednalo o polku ani valčík. Slabší žáci se netěšili z vysvědčení, o to více však z prázdnin. Deváťáci zamířili na terasu, kde jim ředitel školy předal za účasti celého pedagogického sboru vysvědčení, popřál jim „šťastnou cestu“ do jejich nového putování životem a ty nejlepší patřičně pochválil. Poté se všichni zakousli do dortu, který zdobila věrná sladká fotografie celé třídy. Tohoto vrcholu cukrářského umění dosáhla paní učitelka, jež vyučovala příslušný předmět, za pomoci vynikající místní cukrářky.

Fotka: Pedagogický sbor a provozní zaměstnanci

ČÁST TŘICÁTÁ PRVNÍ: Nové rodiště Jana Amose Komenského

Psaní školní kroniky probudilo v Tomovi vzpomínku na jeho dětství. V rodné vesnici jeho tety, k níž jezdil často na prázdniny, se skamarádil jako žák s jedním mladým mužem, který hned po válce našel ještě jako malý chlapec granát, s nímž si tak dlouho hrál, až mu bouchl v rukou. Pravou ruku mu přitom utrhl. Toto neštěstí ovlivnilo jeho život; zůstal svobodný, postavil si jednou rukou s pomocí přátel útulný domek, pracoval jako pěší listonoš v rozsáhlé horské oblasti a všechen volný čas věnoval četbě historických a filozofických knih. Měl vědomosti, které se vyrovnaly vědomostem univerzitního profesora, znal jako jediný i celé dějiny svého rodného kraje. Dostal se k nejcennějším historickým pramenům včetně kroniky, které nechal ve svých vyprávěních tryskat.

Když se Tom při večerní procházce vesnicí s jeho kamarádem zmínil o tom, že paní učitelka mluvila v hodině dějepisu o Janu Amosovi Komenském, když se zmínil o tom, že slyšel od paní učitelky, jak tento Učitel národů požadoval, aby se při výuce začínalo v místě, které je žáku známé, kde je, jak se říká doma a pak vést žáka dále, rozvíjet látku tak, jak se rozvíjí „plody přírody“ do plnosti a krásy, když se Tom zmínil také o tom, jak slyšel ve vyučování, že Jan Amos Komenský propagoval názorné vyučování, kde již v první třídě u nového písmene L bylo znázorněno jeho oblíbené letadlo, tak se jeho sečtělý kamarád rozvyprávěl. Otočil se o 180 stupňů a místo směrem na východ se v procházce vraceli směrem na západ. Zvedl levou ruku, ukázal na kopec asi kilometr nad vesnicí, která leží vřezána do hlubokého údolí Bílých Karpat: „Tam na tom kopci,“ pronesl, stáhl levou ruku, přitáhl přečnívající rukáv saka přes pahýl, přiložil ho ke své pravé paži amputované ruky a pokračoval: „tam na tom kopci stál za doby rodičů malého Jana domek, jenž patřil podle stanovení šlechty ke katastru vesnice Komňa a tak je tomu dodnes. Komňa byla vzdálena asi 10 kilometrů od Janova rodičovského domku, do naší vesnice to bylo jenom něco přes kilometr a tak chodíval otec prošlapaným chodníčkem táhnoucím se přes pozemek dnešní základní školy s malým Janem do naší vesnice nakupovat, něco nosil i k prodeji. Lidé v naší vesnici mu začali říkat Komenský, aby

tohoto častého návštěvníka lépe identifikovali. Toto přezvisko Janův otec bez výhrad přijal a začal se s ním také představovat. Malý Jan byl velmi nadaný chlapec, jeho bystrýma očičkama vzhlížel s láskou ke každému člověku, kterého potkal za doprovodu svého otce. Místní hospodský a lékárník, který ovládal ve velmi omezeném rozsahu latinu, si jej tak oblíbil, že mu dal pozměněné latinské jméno Amos, vyjadřující „Milý"

Malý milý Jan ale jednoho dne přestal svého otce doprovázet, odešel ke své tetě do Nivnice poblíž královského města Uherského Brodu, kde se mu mělo dostat vedle výchovy dobrého vzdělání. Vesničanům scházel a tak se nad touto ztrátou mnozí i rozplakali, především jedna stará shrbená babička s jasnovideckými schopnostmi, jež malému Janovi předpovídala, hledě mu vždy, stlačena nemocí páteře, z boku do obličeje, že bude v životě velmi trpět, ale že se stane velikým a slavným na celém světě. Po těchto slovech se rozplakal i Tomův kamarád, který měl stejné jméno jako hrdina jeho vyprávění.

Učitelé na Tomově škole se po Sametové revoluci drželi pedagogických rad Jana Amose Komenského, v zájmových kroužcích, dramatickém, výtvarném a dalších zapojili v plné míře Janův objev „Škola hrou". Folklorní soubor Kopaničárek pod „taktovkou" místních manželů jako dlouholetých vedoucích toto dědictví Jana Amose Komenského korunoval.

Jan Amos Komenský měl jako geniální Pedagog velké básnické nadání, jež uplatňoval i jako dramatik ve službě výchovy a výuky svých žáků: psal antické divadelní hry, především však biblické, a nechal je žákům nastudovat a předvést. Přítomní pedagogové byli pozitivními učebními výsledky, jež se dostavily u žáků, mile překvapeni. Žáci předvedli paměť při zvládání cizího jazyka, zájem a motivaci při učení a odkryli při tom všem vlastní vlohy, tedy nadání, a ztratili ostýchavost při vystupování před publikem. Školu hrou si oblíbili. – Škola hrou zůstává však vedlejší metodou výuky, vnesla ale do výuky své prvky, i když prvky hry mimo původní Školu hrou Komenského, třeba jenom pouhé doplňování vět, nebo hledání významu slov v kontextu při výuce cizího jazyka, kde správný výsledek žáka motivuje k dalším krokům, žák v této „hře" zpravidla vítězí, někdy prohrává, což je méně vhodné v učebním kontextu. Ale i to je neodlučitelnou součástí od procesu vzdělávání a výchovy, získávání vědomostí a dovedností. Samotná chyba má svůj velký význam, upozorňuje na správnost a klade na ni důraz.

Od předešlého vyprávění uplynulo již 50 let a Tom se nacházel opět v rodišti jeho tety jako vždy o prázdninách. S tímto jeho bývalým kamarádem vystoupili na hlavní silnici na Žítkové z auta a jeho kamarád ukázal svou levou rukou jihozápadním směrem na místo, kde kdysi stál rodný domek Jana Amose Komenského. Poté zase nasedli do auta, vyjeli na Lokov, nejvyšší kopec Žítkové, kde se nacházela opuštěná kasárna. Za Totality zde byly umístěny radary určené pro sledování rakouského vzdušného prostoru. Kousek se vrátili a pokračovali pár set metrů stejným směrem až k místu, kde podepsal Karel IV. osobně mírovou smlouvu s uherským králem. Tomův kamarád nalezl jako znalec Kopanic, Žítkové a příslušných kronik přesně toto místo. Odsud projeli šest kylometrů Žítkovou zpět až ke kapličce, kterou nechal vybudovat kněz po Sametové revoluci jako rodák Žítkové. Po „Vítězném únoru“, to je komunistickém převratu byly zrušeny všechny kněžské semináře a tak utekl na Západ a dostudoval v Itálii v Římě. Tento kněz, František Michalčík, Doktor Teologie a Práva, je autorem krásné knihy o Žitkové s titulem „Rodnému kraji“, kterou napsal ještě za totality v exilu.

Při návratu si Tom povšiml velké budovy zvláštní architektury. Jeho kamarád jej požádal, aby k ní zajel. Ještě v autě mu vysvětlil, oč se jedná: „Toto je bývalá škola. To víš, v každém domku bylo dřív dětí jako smetí a tak Žítková potřebovala pořádnou školu. Jenže pozvolna došlo k tak velkému úbytku dětí, že škola byla přeměněna na penzion a restauraci, kde se slaví svatby, narozeniny, Silvestr, pěstuje folklorní tradice při krojovém plese, schází se velké množství lidí k soutěži při vaření gulášu a nebo ke svatomartinské huse a samozřejmě k výbornému obědu a večeři. O prázdninách se zde konají letní tábory, takže duch školy zde přežívá, přežívá také v názvu: Penzion na Staré Škole.“ Tom poděkoval svému kamarádu: „Díky, Jendo, za tvůj doprovod Žítkovou. Jdeme dál. Támhle na terase je ještě jeden stůl volný. Jsi mým hostem. Já to zatáhnu.“ „Takové pozvání se samozřejmě nedá odmítnout. Pití jde na mé konto,“ odpověděl Jenda a tak naši prošedivělí hoši uzavřeli svůj výlet na Žítkovou příjemným posezením u vynikajícího oběda.

ČÁST TŘICÁTÁ DRUHÁ: Statistika Tomových školních trestů

Vraťme se však opět k Tomovi. Ředitel mi zaslal celý seznam trestů, s nimiž se Tom na jeho škole během vyučování za čtyři roky setkal. Jednalo se o bohatou sklizeň: 151 facek, z toho 101 od praváků a 50 od leváků. Přes prsty dostal 90 krát, byl 300 krát napomenut, 66 krát potahán za ucho, v tomto trestním zákroku pouze za ucho levé, které se mu o centimetr prodloužilo, kroucení uchem nebylo k velkému údivu hodnotící komise zaznamenáno, za dveře byl díky jeho setkání se sršni poslán jenom dvanáctkrát, v rohu si postál 100 krát, nekleče l však ani jednou. - Kdybychom změnili perspektivu pohledu na tyto tresty, tak bychom zjistili, že nezbedný žák Tom právě toto provedl on svým učitelům v liberální společnosti. Tom znal Moudrost Komenského, dokonce i knihu o něm s titulem „Světlo v temnotách“ od Františka Kožíka, což nedokázalo splnit v něm Komenského ideál výchovy.

Mně se však zdál počet trestů hodně přehnaný a tak jsem se obrátil na pana ředitele s dotazem, zda byl Tom opravdu tak nezbedným žákem. Všechno se obratem vyjasnilo. Ředitel zadal na jeho škole náročný cíl, a sice matematickou gramotnost, což znamenalo, že každý žák opustí základní školu s dokonalým ovládáním mimo informatiky alespoň malé násobilky, což selhávalo na školách v naší době kapesních kalkulaček a počítače ve všech zemích světa. Tomovy tresty měl spočítat jeden Tomův spolužák, který malou násobilku dokonale ovládal, záviděl Tomovi ale jeho dobré známky z matematiky a vůbec mu při jeho závisti nevadilo, že Tom je univerzitním profesorem matematiky. A tak jeho tresty jednoduše, jak prokázalo šetření, vynásobil podle vlastního rozhodnutí a úsudku vhodnými čísly. Na samém Tomovi jako zlatokopu Pravdy byla tato věčná perla proměněna v Nepravdu, v neplatnou pomíjivou bublinu.

ČÁST TŘICÁTÁ TŘETÍ: Tomova sestra začala psát román

Tomova sestra Agáta byla vždy a všude váženou ženou. Tuto úctu si vydobyla již v dětství, kdy zbila v jejich ulici každého kluka. V mládí zpacifikovala každého výtržníka a rváče. Po jejím zásahu se celý týden neposadil, u jídla klečel, aniž by se pomodlil nebo alespoň přežehnal. Zapomněl. Každá rvačka vždy utichla, jakmile se objevila nablízku Agáta. Chlapi ihned položili židle na podlahu, místo aby ní udeřili svého soupeře po hlavě. Agáta si tento luxus dovolit nemohla, protože by jedním úderem zabila každého chlapa, takže výsledek by byl jasný: Co rozbitá židle, to rakev. Když se někde strhla rvačka, přivolali Agátu. Rvačku proměnila svým zjevem v setkání přátel, lahvemi, kterými si chtěli rozbít hlavu, si najednou přiťukávali, místo aby se drželi pod krkem a škrtili, tak se objímali a líbali. Agáta si vždy povzdechla a to v každém ročním období: „Herrgott! Už zase aprílový žert!“ Kdyby to tato fůrie vyslovila někomu u ucha, tak by mu praskl bubínek i v opačném uchu.

Agáta byla velmi ohleduplná, zůstala raději svobodná, aby při milování svého chlapa nerozdrtila. V úmrtním listu nebožtíka by stálo: Jeho zranění nebylo slučitelné se životem. Žebra pronikla plícemi, milenec vykrvácel.

Agáta byla vášnivým čtenářem, absolutním knihomolem. Sledovala s bolestí ve svém srdci, že vzdělávací elita propadla počítači a z knihy udělala bezcenný materiál, materiál pro myší hnízda, a tak přenesla veškerou sílu svalů do mozku a vůli a inteligenci do slova, s nímž zahájila tažení proti nepřátelům knihy. Její román, který se měl stát světovým bestsellerem, se jmenoval: „Hrozba myšího útoku na knihu pod velením vzdělávací elity“.

Dílo Agáty se dá alespoň částečně pokládat za plagiát, nabourala se do počítače svého bratra Toma a dokonce i do jeho internetu, odcizila alespoň informace a jednala jménem autora. Své dílo pouze započala, poněvadž upadla do diabetického komatu, z kterého se neprobrala. Proto se jedná pouze o sbírku jejích materiálů pro její román, jehož název již známe. Objevují se v jejím započatém díle i myšlenky za Tomovy návštěvy u mne

v Mnichově, protože Tom měl původně v úmyslu mi všechno sdělit písemně a tak Agáta to všechno objevila v jeho počítači.

Agáta byla až do odchodu do důchodu ředitelkou školy staré gardy a tak se nemůžeme divit, že se zaměřila v přípravách na svůj román především na školství. Obrací se, jak se hned dozvíme, ve své kritice literárně na Malého prince a jeho planetku:

Vážené Dámy, vážení Pánové Planetky Malého prince,

obrací se na Vás obyvatelka planety Země sluneční soustavy Galaxie Mléčné dráhy Agáta. Technický vývoj na naší Planetě Zemi je nesmírně rychlý a někdy přímo až škodlivý.
Žijeme v době, v níž vládne obraz, který jako arogantní despot vytlačí knihu do regálů pod ochranu prachu a to i ve školách, kde se člověk naučil číst, obraz z něj však dělá obrazně řečeno analfabeta, číst umí, ale nečte.

Vnímání obrazů je pasivní činnost a způsobuje zpovrchnění. Platí to i pro interaktivní tabuli, která vykouzlí výsledek, ale cesta k němu je často neznámá, nebo špatně vyznačená, kognitivní proces, krok za krokem, je potlačen. Kolik zdravé intelektuální námahy to stojí žáčka, než napíše rukou malé písmeno k. I v této části je možné zaslechnout nápady pro zjednodušení námahy. ***Bez námahy se ale v životě ničeho nedosáhne.*** *Tuto výchovnou zkušenost si žáci musí odnést ze školy do života. - Naše myšlení se rozvinulo ve spolupráci hlavy s rukou.*

V médiích proběhla před nějakým rokem zpráva, že jeden počítačově nadaný žák vytvořil program pro školy, aby nemuseli žáci psát rukou. To však vede k oslabení identifikace žáka se svým zápisem a vyloučí kreativitu. Když ale píše rukou, tak si vytvoří nadpis, vybarví jej, podtrhne atd. Identifikovat psací písmenka a ťukat do nich jedním prstem znamená objektivně zpovrchnění a znehodnocení písemné, intelektuální a kreativní dovednosti. Znamená to ztrátu hloubky. Že žijeme dnes na naší modré planetě v tomto fantastickém vědeckém a technickém zázraku, kde létají ve vzduchu ve velkých výškách obrovské letouny jako symbol techniky a vědy, vděčíme tradiční učební metodě a knize.

Někdy mám dojem, že autoři některých nápadů ve školství vystudovali pedagogiku u jedné stránky, která byla nečitelná, nebo u jedné knihy, kterou nikdy neotevřeli. Jako řadový katolík bych je nejraději poslal do buddhistického kláštera, kde by získali osvícení. Křesťanství je náboženstvím vztahu i vztahu ke knize, neboť, jak se dočítáme v Písmu svatém: Na počátku bylo Slovo.

I vztah, toto srdce lidského společenství, je i ve školní praxi vytlačen do prostoru technických vymožeností, což dokazuje například elektronická žákovská knížka. Oslabuje to i postoj pro vztah u pedagogů, vytváří to jak prostorový, tak i duševní odstup učitele od žáka a žáka od učitele.

Kdo svůj předmět ovládá, ten dovede automaticky po krátkém zapracování správně učit, pokud netrpí závažnou duševní chorobou. Základním principem je zde navázat v místě, které je žákovi známé a udržet jej v kontaktu s učební látkou.

Doporučil bych posílit autonomii škol v dalším vzdělávání svého pedagogického sboru. Vedle nabídky vzdělávacích seminářů by se měli učitelé zamyslet nad důležitými aspekty především přímé pedagogické činnosti, sami je zanalyzovat a předložit svým kolegům, tím přispět k internímu doladění vlastní školy v obou nosných pilířích, vzdělávání a výchově.

Srovnávací testy považuji za frašku, která nic nepřinese, pouze finanční náklady.

Děkuji Vám, vážené Dámy a vážení Pánové z planet navštívených Malým princem za pochopení problému na naší modré planetě Zemi sluneční soustavy Galaxie Mléčné dráhy, přeji Vám vše dobré a zůstávám

s přátelským pozdravem

Vaše pozemšťanka Agáta

PS: Aby nedošlo k nedorozumění mezi naší modrou planetou a Planetkou Malého prince, musím se přiznat k tomu, že nejsem ve skutečnosti muž,

i když to samotný text dosvědčuje. Mužskou koncovku mám pouze v textu, což má kosmický dosah významu. Zatímco muž se zbaví přebytečné tekutiny vestoje a v kalhotách, musím si já jako žena při tom sundat kalhoty a dřepnout, abych celá nenavlhla, i když je obloha bez jediného mráčku, protože nemám, jak už bylo shora uvedeno, mužskou koncovku i mimo text. Je třeba ale také dodat, že ženy na naší modré planetě mužskou koncovku přesto mají, i když ne stále, a často ne pouze jednu, jsou ve srovnání s mužem ve výhodě, jinak bychom jako jediní obyvatelé Mléčné dráhy nepřežili. Děkuji Vám za pochopení tohoto složitého problému naší modré planety Země a Sbohem! - Vaše pozemšťanka Agáta

Obracím se současně i na Malého prince s naléhavou otázkou: Milý Malý princi, v mnohých cizích jazycích některé koncovky rodu zcela schází. V němčině má sloveso jenom koncovku mužskou, zato ale i ženskou má podstatné jméno. V angličtině naproti tomu má žena všude jenom mužskou koncovku, ženskou zcela postrádá. Pokus se, milý Malý princi, z Tvé planetky mrknout na to, jak to ti Angličané s těmi jejich babami jenom dělají? To bych teda ráda věděla. Můžeš si to ale klidně nechat i pro sebe. Já si totiž mohu zajet do Anglie a zjistit si to na vlastní pěst. – Musím Ti ale, milý Malý princi, sdělit, jak jsou ty koncovky důležité: Jeden pozemšťan se před svatební nocí tak zpil, že ztratil totálně orientaci. Po svatební noci ještě ve stavu strašné kocoviny vzpomínal a naříkal. Tento popleta tu nejdůležitější věc svatební noci hledal totiž za uchem, zorientoval se správně ale naštěstí i bez kompasu sexuologa, i když už bylo pozdě. Lidový humor však nepatří do rukou sexuologa, nýbrž etnografa. - Kde ji ale mají mimozemšťanky, třeba Marťanky? Určitě ne za uchem. Můžeš si to ale klidně všechno nechat pro sebe jako kosmické tajemství. Já vím, že Marťanka ji má na Marsu a to mi jako ženské úplně stačí. Třeba s ní někdy přiletí UFEM i na naši modrou planetu Zemi. - To vykulí chlapi oči! - To Ti teda povím! To budou chlapi kulit očima! Do práce je nikdo nedostane. Mimozemšťanku ještě nikdy neviděli. -

Víš, milý Malý princi, Bůh Stvořitel nám pozemšťanům vyhnaným z Ráje dal pláč a smích, abychom v našem vyhnanství mohli svobodněji putovat tímto Slzavým údolím. Onen popleta, který o svatební noci nenašel to, o co vlastně šlo, se mohl při hledání klidně i rozplakat. Humor nám dává vnitřní

odstup, chrání nás dokonce před slzami. Kdybychom se během dne nesčetněkrát nezasmáli, tak bychom se často rozplakali. Humor a smích osvobozuje a tím chrání naši hříšnou duši.

Líbá Tě, můj Malý princi, Tvoje kouzelná Agáta s mužskou koncovkou jenom v textu.

Agáta znala jako češtinářka, jazykářka a učitelka biologie všechny koncovky dokonale a bezpečně je „ovládala". Na odpověď z Planetky Malého prince si musela samozřejmě chvíli počkat. Přesto se ale držela své role. Při psaní svého románu se vždy přestrojila za muže, zapůjčila si od Toma jeho kalhoty a další módní doplňky.

V následující stati se Agáta dokonce přestrojila za piráta, protože vystupuje jako pirát.

Dlouhé vlny západního pasátu donesly na plachetnici Šedého Vlka zprávu, která ho velmi popudila: Výsadek nepřátelských pirátů vnikl na velitelskou loď pana prezidenta jako vrchního velitele ozbrojených sil a vyvěsil na Palubě červené trenýrky. Doufejme, že trenýrky byly čisté, což slova pirátů „Sto hoven" vyvrací. Nejenom stát, ale i slovo má své hranice, což dosvědčuje sílu slova, která překonala i mocný stát jako byl Sovětský svaz. - Šedý Vlk má vidění. Pak si zabručí do vousu: „Kristus by si upletl bič a zřídil pořádek."

Šedý Vlk nikoho k následování Krista nenutí, i když to jako demokrat vřele doporučuje, zvláště jedná-li se o piráty umělce. Liberální duch naší kouzelné demokracie ničí pravé hodnoty a vnáší do ní své antihodnoty, od jejichž výčtu upouštím.

Agáta zde vystupuje v úloze muže, protože Šedý Vlk zní literárně lépe než Šedá Vlčice. Pokračuje: Já Šedý Vlk chráním jako advokát knihy všechny čtenáře nehostinných vod, všechny milovníky knihy, všechny lidi, jejichž přítelem je kniha.

Agáta měla, jak se zdá, cit pro literaturu a jako ředitelka školy i pro výchovu.

Rozmlouvá literárně dokonce s panem prezidentem Zemanem:

Já šedivý pirát, vlastním jménem Šedý Vlk, chráním svým mocným slovem všechny pozitivní hodnoty nehostinných vod. A-hoj! (= pozdrav německých námořníků) V Německu jste totiž všeobecně pokládán za námořníka, což dosvědčuje slovo Seemann, s se vyslovuje jako z. Pravdu jste prokázal v televizních zprávách během dovolené na jezeře na Vysočině ve Vašem dvoumetrovém člunu, v němž jste držel siestu, takže Vás nebylo vůbec vidět. I v porozumění mezi národy je třeba hledat pravdu, jak ji hledá můj bratr Tom jako zlatokop Pravdy. Toma určitě ještě neznáte, jako čtenář ho třeba jednou poznáte. – Můj kompliment: Dokázal jste bez použití jediného slova, že nejste námořník, tedy mužem širých moří, nýbrž mužem souše, mužem země, jedním slovem pozemšťanem, čímž jste přispěl jako Hlava státu k lepšímu porozumění mezi dvěma sousedními národy Evropské unie. - Pravda je ale ukryta i v cizích jazycích pro každého člověka, který příslušné jazyky nezná. Evropská unie je bohatá na jazyky a tím i na Pravdu, kterou je třeba odkrývat. Jazyk má nejenom velké bohatství ve své skladbě, ale i krásu, kterou vnímáme okem a uchem. Překladem cizího textu skrytou pravdu zjevujeme. Evropské národy měly původně i s řadou mimoevropských národů jeden společný jazyk a tím v této věci i jednu pravdu, kterou rozchodem a rozdělením ztratily, sjednocováním Evropy se k ní zase vrací. - Vy znáte řadu jazyků a především čtete knihy.

Takže ještě jednou: Ahoj! – Vaše věrná Agáta

Agáta se opět obrací na Planetku Malého prince, tentokrát přímo na Malého prince:

Milý Malý princi,

obracím se na Tebe s následující záležitostí: Před několika lety si jeden obyvatel naší planety Země sluneční soustavy Galaxie Mléčné dráhy osedlal nového koníčka - začal psát, i když vlastně neví proč.

Po vydání svého díla zjistil, že v České republice je daleko větší pravděpodobnost potkat medvěda než čtenáře. Já si nevymýšlím. Před páry lety byl v jeho bydlišti nedaleko obecní knihovny odchycen medvěd. Byla toho plná televize. Tehdy měla místní knihovna jenom jednoho čtenáře a ten byl právě nezvěstný. Nedošlo ani k pátrání, protože v rozsáhlých lesích by jej nenašli ani pomocí termovize a tak se stal v Království obrazu velký zázrak, v němž ztratil spisovatel dva čtenáře najednou: prvního i posledního.

Proto se obracím, milý Malý princi, ***na Tebe jako slavnou literární postavu a symbol čtenáře*** *s všeobecnou prosbou: kdybys nějakým způsobem mohl podpořit knihu, která byla v naší době, v níž vládne obraz, vtlačena do kouta a regálů, kde je spolehlivě chráněna prachem před prsty „vášnivého" čtenáře.*

Děkuji Ti, milý Malý princi, za podporu, přeji Ti i obyvatelům Planet, jež jsi navštívil a ještě navštívíš, vše dobré, i když se jedná o hříšníky, a zůstávám

s přátelským pozdravem

Tvoje věrná čtenářka Agáta

Agáta byla pěkný lišák a tak napsala ve svém nastávajícím románu jménem spisovatele (jakože) paní Ministryni školství. Rádi si to přečteme:

Vážená paní Ministryně,

před delší dobou jsem se na Vás obrátil elektronickým dopisem, ale nedostal jsem žádnou odpověď. Pokouším se znovu.

Zaslal jsem v oné době osobně nabídku mého díla i sedmi univerzitám, ale nedostavila se žádná odpověď. Stejnou nabídku jsem zaslal jako autor osobně i 25 ředitelům českých gymnázií v naději, že se obracím na ***Hlavu****, ale dostavila se ironie osudu. Narazil jsem na* ***Slepé střevo****. Neobdržel jsem od nikoho jedinou slabiku. Pravděpodobnost výhry ve sportce je daleko vyšší.*

Z této zkušenosti se dá objektivně odvodit, že vzdělávací instituce v komunikaci a vztahu ke knize vůbec nefungují, což odporuje pozitivnímu řádu a požadované normě. Nenabízel jsem jim brambory ani nudle do polévky a to byla chyba. Ty potřebuje školní jídelna, školní knihovna nepotřebuje nic, nanejvýš vysavač na prach.

Nevím pod které ministerstvo spadají knihovny. Poslal jsem seznam mých titulů vedoucí jedné maloměstské knihovny, ale nedošla žádná odpověď ani po druhém mailu. Mletou kávu bohužel nenabízím.

Samozřejmě že všechny knihovny nejsou stejné. Z povinné nabídky nakladatelství si některé mé dílo zakoupily, pokud se jim zabývaly. Pokud chci něco ohodnotit, musím se tím zabývat a tomu rozumět. Do poloviny října tohoto roku bylo v České republice vydáno 16 000 titulů, takže se nemůžeme divit, že zaslaná díla v elektronické podobě končí nejkratší cestou v koši, k tomu stačí jeden „kouzelný" dotek, který ve zlomku vteřiny odstraní dílo, na němž autor pracoval třeba i několik let. Jak je všechno jednoduché v našem elektronickém světě! Vztah neznamená nic, přitom je právě vztah všechno, alespoň to autor tvrdí ve svém psychoanalytickém díle. Za vztah je v prvé řadě zodpovědné školství. V titulu „Prameny studánky pedagogické praxe" věnuje autor jednu kapitolu výchově k pozitivnímu vztahu.

Pohlédněme zde na symbol knihy, na Bibli, kde se Kristus na několika místech dotýká velmi radikálně základní psychologické zákonitosti vztahu, což by se dalo vyjádřit zjednodušeně: „Ty nechceš znát mne, tak já neznám tebe." „Hluchý a slepý" komunikativní partner se stává vlastní vinou naprosto bezcenný.

Osud české vzdělávací elity můžeme v uvedeném konkrétním případě lehce odhadnout. Kristus by ji odvrhl, Dante by ji umístil v Pekle, básník naší doby by ji v duchu humoru zvěčnil v seznamu Památníku Slepého střeva v Říši Světové Rady Trpaslíků.

Vztah v sobě skrývá rozumové, emocionální a humoristické jednání. Na nabourání vztahu reagujeme zpravidla emocionálně a nebo lépe humorem, přičemž se emocím vyhneme.

Jak je to možné, že vzdělávací a vychovávací instituce jednají tímto nevhodným způsobem? V rychlé odpovědi by bývalo stačilo jedno slovo, u těch pomalejších jedna slabika.

Dovedu si ale představit, že i pozitivní, tedy zpětná metamorfóza, je možná, že se ze Slepého střeva třeba stane opět Hlava, takže žádný Památník nebude zapotřebí. 'Konec dobrý - všechno dobré'.

Nahlédl jsem do internetu a byl jsem příjemně překvapen, když jsem zjistil, že jedna z nejvýznamnějších českých knihoven moje dílo „Ozvěny Lásky" představuje s krátkou recenzí. Cituji: ***„Román, v němž se autor pokouší spojit politickou satiru, křesťanskou mystiku i hlubinnou psychologii, vypráví o boji proti politické nesvobodě i o hledání svobody vnitřní skrze duchovní prozření." Literatura pro dospělé čtenáře a mládež.*** *- Při záplavě knih jsou tato slova intelektuálním sdělením, že mé skromné dílo zakouší uznání v literárním světě.*

Děkuji Vám, vážená paní Ministryně, za případné pozitivní kroky a zůstávám

s přátelským pozdravem

Vaše bývalá ředitelka školy Agáta

PS: Jsem žena s mužskou koncovkou jenom v textu.

Agáta zůstává u tématu a znovu píše (jakože) paní ministryni školství, jakoby paní ministryně neměla nic jiného na práci než číst její otravné dopisy, otrávené jejím vlastním resortem. Agáta se zmiňuje o Školských odborech, které jako ředitelka školy za vlády Pravice nesnášela, nepovažovala je jako vedoucí a pevnost zaměstnavatele za tarifního partnera. - S postojem Agáty ale nesouhlasí autor; odbory mají důležitou úlohu ve společnosti, podporují sociální spravedlnost. Je pravdou, že paní ministryně převzala kormidlo odborů do svých rukou, když požadovala 10% navýšení platu všem učitelům. Tímto moudrým tahem, který souvisí nejenom

s osobností paní ministryně, ale i s jejím politickým zařazením sociální demokratky - vzala vítr z plachet Školským odborům a vnesla boj za sociální spravedlnost do vlády, sama stojí na rozdíl od předcházejících dob na straně učitelů, což odpovídá plně logice pozitivního řádu, a vyjednává s podporou odborů s ministrem financí, který nemá naštěstí neústupný charakter Harpagona, to jest lakomce, a tak může práce učitelů nabýt lepšího uznání. Pohlédněme nyní na dopis Agáty, jenž je adresován paní ministryni:

Vážená paní Ministryně,

hlásím se u Vás v mé záležitosti již potřetí. Obrátil jsem se s mou knižní nabídkou dle doporučení Vašeho ministerstva na Školské odbory. Tato snaha ztroskotala hned v počátku. Jedná se o výkřik do neznáma. Z toho se dá jak už dříve od jednání univerzit a ředitelů gymnázií odvodit jednoduchá rovnice: Bojkot komunikace se rovná odmítnutí knižní nabídky. Z knihy se stává v resortu školství nežádoucí odpad, i když se jedná o majetek člověka a lidstva.

Kde je začátek, tam je i vývoj. Brzy bude platit: Vystudoval u jedné knihy, kterou nikdy neotevřel, vystudoval u jedné stránky, která byla nečitelná, vystudoval u počítače, který vzdělávání úspěšně zpovrchňuje.

Vím, že Vaše pozice není lehká. Vidím Vás jako kapitánku, která naviguje svou loď v nehostinných vodách, v nichž ztroskotal už mnohý kapitán.

Liberálně demokratická společnost je materiálně zaměřená, je nedbalá a nezodpovědná. Z literárně satirického úhlu se mi některé instituce zastupující odborné oblasti, nebo zaměstnance jeví jako nenasytný hlodavec, který jde jenom po penězích. - Proč vystrkují tu svoji mailovou adresu na internetu, když neznají základní psychologickou konstantu vztahu: „Ty nechceš znát mne, tak já neznám tebe." - Já své dílo nikomu nevnucuji.

Chtěl bych svůj dopis ukončit symbolicky: Předhozenou rukavici zvedám, budu bojovat neúnavně, budu hájit čest knihy, aby se z ní nestal bezcenný odpad, materiál pro myší hnízda.

Děkuji Vám, vážená paní Ministryně, za Vaše případné pozitivní kroky, přeji Vám vše dobré a zůstávám
s přátelským pozdravem

Vaše bývalá ředitelka školy Agáta s mužskou koncovkou v textu

Agáta má vlastně dva adresáty: Českou republiku a Planetku Malého prince, jak to zjevuje v užívání materiálů, které mi předal její bratr Tom. Následně zaměřuje Agáta pohled na Planetku Malého prince:

Milý Malý princi,

obracím se na Tebe jako veřejný ochránce knihy, tohoto nevlastního dítěte v zemi Jana Amose Komenského sluneční soustavy Galaxie Mléčné dráhy. V této zemi se investuje mohutně do obnovy chodníků. Na novém chodníku funguje bezvadně mobilita občanů, dokonce i kulhavých a podnapilých s písní na rtech, nebo klením na jazyku, než se dostaví první náledí, kde padají i krasobruslaři a hokejisté s pohárem v ruce.

Z knihy se stává v naší liberální společnosti pozvolna nežádoucí obtěžující odpad vytlačený počítačem.

Navazuji na předcházející řádky. Ještě se vrátím krátce ke knihovnám. Autor se obrátil osobně s knižní nabídkou i na vedoucí jedné maloměstské knihovny. Neodpověděla ani na druhý mail. Nevím, proč? Hledání pravdy má velké množství dohadů, které v takovém případě nejsou zpravidla pochvalné. Pravda je vždy nevinná, ať je jakkoliv bolestná či nepříjemná.

Samozřejmě že autor v tomto dobrodružství pokračoval. Nabídl své dílo osobně i sedmi českým univerzitám, nikdo mu ale neodpověděl - v rychlé odpovědi by postačilo jedno slovo, což by se rovnalo jednomu polknutí kávy. Poté pohlédl na 25 ředitelů českých gymnázií v naději, že se obrací na Hlavu. Dostavila se však ironie osudu. Narazil na Slepé střevo. Ztratil veškerou důvěru ve vedení škol. Tak totiž takové vztahové nehody zcela přirozeně působí. Liberální diletantismus si to bohužel neuvědomuje. Při jeho marných sna-

hách autorovi samozřejmě nešlo o žádný obchod, pouze o odpověď, alespoň jednu slabiku, které se nedočkal. Kdyby příslušným ředitelům své dílo přesto zaslal, tak by z něj udělali materiál pro myší hnízda. Na půdách škol myši opravdu jsou. - Paní ministryni školství již informoval, o myších se nezmínil, ty jsou v kompetenci ředitelů škol. Autorovi jde však v prvé řadě o komunikaci, která je nepostradatelnou součástí kulturní vyspělosti každé společnosti. Bohužel se naše planeta Země nachází v této oblasti v úpadku. Taková je doba. V pořádku to ale není. Kdo je tedy zodpovědný za tento rozklad ve státní správě a společnosti, rozklad, který se jmenuje nedbalost, nezodpovědnost a opovržení komunikativním partnerem, což ničí důvěru a poškozuje image příslušných institucí. Vládne tato anarchie i na Tvé ctěné planetě, milý Malý princi?

Vztah ke knize vzdělávací elity je podle mé objektivní zkušenosti zpochybněn. Vidíme zde v ryzí formě zkažené ovoce liberální demokracie, kde mohou vzdělavatelé a vychovatelé čímkoliv a kýmkoliv klidně opovrhnout. Tento případ plní pouze funkci „pars pro toto".

Liberální demokracie potřebuje výchovný řez všude ve společnosti, především ve státní správě, jinak tu bude na naší modré planetě jednou vládnout místo pozitivního řádu neřád a to si určitě nikdo ze slušných pozemšťanů nepřeje.

Pohlédněme zde na symbol knihy, na Bibli, kde se Kristus na několika místech dotýká velmi radikálně základní psychologické zákonitosti vztahu, (křesťanství je na rozdíl od buddhistického subjektivismu náboženstvím vztahu), což by se dalo vyjádřit zjednodušeně: „Ty nechceš znát mne, tak já neznám tebe." „Hluchý a slepý" komunikativní partner se stává vlastní vinou naprosto bezcenný. Jak je tomu na Tvé planetce, Malý princi? Sestoupil na ni Kristus a vykoupil její obyvatele? Domnívám se, že ano, protože i na jiných planetách, které jsi navštívil, žijí hříšníci. Tvůj pijan neví, proč pije. I na naší modré planetě sluneční soustavy Galaxie Mléčné dráhy to pijani nevědí.

U nás vládne řád platný pro každého pozemšťana. Vztah je všechno; skrývá v sobě rozumové, emocionální a humoristické jednání. Na nabourání vztahu reagujeme zpravidla emocionálně a nebo lépe humorem, přičemž se emocím vyhneme. Berme proto všechno s humorem: Válkou s Mloky však nic nekončí,

je zde nová hrozba, které je třeba čelit alespoň provoláním: ***Čtenáři všech zemí spojte se proti hrozbě myšího útoku na knihu pod velením vzdělávací elity.*** *- Mimo Českou republiku to nebude nikde lepší. Jedná se o celosvětový problém, tak se domnívám. Mnozí lidé nečtou, vlastně čtou, ale jenom v počítači, k tomu levým uchem televizní noviny, takže vlastně čtou více než musí.*

Naše krásná modrá planeta je místem válek a utrpení. Americký Prezident Franklin Roosevelt staví ve svém ohlášení válečné pomoci Velké Británii Svobodu Slova, za niž je třeba bojovat, na první místo. Kniha je domovem Svobody Slova, jejím prvním a hlavním místem pobytu. Proč je tedy s knihou opovrhováno? Tebou opovrhováno není. Ty se nacházíš na naší planetě v každé školní knihovně. Tehdy ještě vládl zdravý vztah ke knize. Dnes už vládne blízký vztah jenom k penězům.

Přední české knihovny si ještě vztah ke knize udržely.

Milý Malý princi, jak vidíš, je třeba překonat odpor vzdělávací elity a odvrátit tím hrozbu myšího útoku na knihu v České republice, popřípadě v EU a ve světě. Na speciální chemický útvar české armády se autor nehodlá obrátit, protože má rád všechna zvířátka, i myšičky. Proto je třeba bojovat jinými prostředky a jiným způsobem. Je třeba nasadit strategii preventivního úderu, který nesmí být příliš komplikovaný a náročný. Věřím že je tento problém plně řešitelný v České republice a že z ní vyjde příslušný politický impulz i do zemí Evropské unie. Tento problém je závažný a určitě celosvětový a nelze jej brát na lehkou váhu.

Zdraví Tě, Malý princi, Tvoje přítelkyně Agáta a zůstává s přáním všeho dobrého

V dodatku ke svému dopisu je Agáta emocionálně rozrušena, jak to dokazuje i opakování známých myšlenek, jež byly již uvedeny. Naštěstí není pohlavně vzrušena, což by ohrožovalo život mnoha chlapům. Dokonce i neústupný milionář v „Někdo to rád horké“ by své „Nikdo není dokonalý“ už nikdy nevyslovil. Začtěme se tedy do slov Agáty:

PS: Komunikace je přitom nezbytnou součástí kulturní vyspělosti každé společnosti. Dle mé zkušenosti státní správa v České republice při setkání s knihou přestane fungovat. Kdo neodpovídá, znehodnocuje komunikaci, ničí důvěru, opovrhuje komunikativním partnerem, jedná nedbale a nezodpovědně a poškozuje hrubě image instituce, která ho platí. Proč vystrkují tu svoji mailovou adresu, když neznají základní psychologickou konstantu vztahu: „Ty nechceš znát mne, tak já neznám tebe." Hluchý a slepý komunikativní partner se stává vlastní vinou naprosto bezcenný.

Jak to vypadá, milý Malý princi, s komunikací na Tvé planetce? Já si myslím, že plátce daní - a tím je zde na Zemi sluneční soustavy Galaxie Mléčné dráhy každý obyvatel - má nezcizitelné právo na odpověď od státních služebníků. Kdo je za celou tuto nedbalost a nezodpovědnost ve státní správě zodpovědný? Můžeš mi k tomu sdělit svůj názor? – Díky. Měj se fajn. Tvoje přítelkyně Agáta.

Samozřejmě že Malý princ obratem odpovídá:

Moje drahá Agáto,

děkuji Ti za Tvůj dopis. Musím jeho obsah o něco doplnit. Nedbalí zaměstnanci univerzit a ředitelé gymnázií nejenom poškozují image svých institucí, ale ochuzují vzdělání studentů a učitelů jejich škol, kteří by si nabídnutá díla rádi přečetli a rozšířili by si tím svůj intelektuální horizont, posunuli by své bystré myšlení.

Mohu Tě ale, moje milá Agáto, ujistit, že zodpovědnost za tuto celou nedbalost nenese v žádném případě paní Ministryně školství. Hned se dozvíš celé kosmické tajemství. Právě jsem se vrátil z návštěvy obrovské planety, kde žijí jenom samí podivíni. Přesto zde vládne absolutní pořádek. Na této Planetě Podivínů musí každý státní zaměstnanec na každý dopis do 30 dnů povinně odpovědět. I oni mají počítače. Kdo tak neučiní, je poslán do vyhnanství na Tvou Planetu Zemi sluneční soustavy Galaxie Mléčné dráhy. Takže všichni příslušní subjekti, jež opovrhli komunikací, jsou mimozemšťané Planety Podivínů, vzali na sebe pouze identitu pozemšťanů.

Moje milá Agáto, v celém Vesmíru je známo, že na Tvojí modré Planetě si může každý dovolit všechno a tak se stala odpadem pro všechen neřád z celého Vesmíru, protože Zlo u Vás není spoutáno okovy Lásky. Dokonce i nějaký Adolf Hitler, který svým chováním pobouřil poddané Krále Planety Podivínů, byl poslán do vyhnanství na Tvoji Planetu, aby se tam pořádně vyřádil. Nebyl jediným padouchem v dějinách Tvé krásné Modré planety Země. Máte ale i vynikající lidi, jedná se však o pozemšťany. Všichni špatní subjekti jsou mimozemšťané vyhnaní z Planety Podivínů.

S přáním všeho dobrého se s Tebou loučí

Tvůj Malý princ

Agáta se v následujícím dopise Malému princi vpravila dokonce i do role svého bratra Toma, protože znala jeho osud. Napadá jako bývalá ředitelka školy konzervativní demokracie hrubě i vzdělávací elitu demokracie liberální:

Můj milý Malý princi,

děkuji Ti za Tvůj dopis. Zjevil jsi nám pozemšťanům velké tajemství. - Omlouvám se, že Tě neustále bombarduji mými dopisy. Protože jsi malý, máš mne zajisté už až po krk. Nic si ale z toho nedělej, já se musím jako bývalá ředitelka školy pořádně vypovídat. Je to bordel, to Ti musím podle tematiky českého jazyka říct, je to bordel, kde sídlí nepořádek s odpornou náplní tvůrců mimozemšťanů - jejich násilí a války jsou ovocem Zla.

Teď se vraťme do světa ohrožení míru. Nebezpečí myšího útoku na knihu je akutní. Vzdělávací elita ji změnila ve stavební materiál pro myší hnízda. Na půdách škol myši opravdu jsou, vybudovaly si tam slušnou existenci. Na půdě univerzit prý dokonce straší. Obchází tam Duch totality se svými zbrojnoši Marxismem-Leninismem. Všechno to byli určitě vyhnaní mimozemšťané z Planety Podivínů. Mám s ním, tedy s tímto Duchem totality, neblahé zkušenosti: Kdyby nás tento Zloduch nesrazil jako svobodné sedláky na kolena, tak bych vodil jako mládenec kobylu k hřebcovi a ne kozu k capovi.

Nikdo si nedovede, milý Malý princi, představit, kolik odvahy jsem sebral, abych převedl mečící kozu z dolního konce vesnice na horní k jejímu milenci. Následky tohoto hrdinného činu byly devastující: Večer na taneční zábavě jsem při dámské volence zůstal v sále jako jediný sedět. Nezachránil mne ani účes na Havla, který tehdy velmi letěl neboli frčel. Posílil jsem jej dokonce, jak si dnes ještě živě vzpomínám, i cukrovou vodou, aby jako socialistický vynález stál i při amerických rytmech. Nic nepomohlo. Obešla mne dokonce s úsměvem i holka, která byla přihlouplá a strašidelně šilhala. Tehdy se mnou komunisté pořádně zatočili. Po Sametové revoluci se vrátila svoboda. - Existuje i na Tvé Planetce nebo na Planetě Podivínů totalita? Nebo se tam žije ve vyspělé demokracii a její svobodě, kde se nekrade v milionech a miliardách? Mají tam i kozy jako mi na naší modré planetě Zemi? Vím, že ovečky na Tvé Planetce máte.

Teď se ale v pokračování vrátím k hrozbě myšího útoku na knihu na naší planetě. Doufám, že z mého díla nevznikne materiál pro myší hnízda podle vzoru vzdělávací elity vypuzené z Planety Podivínů, která čte už jenom levým uchem televizní noviny a pravým přemýšlí. Číst přestane, když zcela ohluchne a přemýšlet, když ztratí rozum, lidově řečeno totálně zblbne. Já si jako bývalá ředitelka školy z knihy myší hnízdo udělat nenechám. Na to může vzdělávací elita zapomenout. Vzdělávací elita odhalila obrovské nebezpečí pro existenci knihy. Jeden trpaslík z Říše Poustevníka doporučil apelovat na čtenáře: ***Čtenáři všech zemí světa spojte se proti hrozbě myšího útoku na knihu pod velením vzdělávací elity.***

Zdraví Tě srdečně Tvá Agáta jako žena s mužskou koncovkou jenom v textu.

PS: Kdyby se do mne náhodou někdo z Tvých kolegů mimozemšťanů kvůli mé ženské koncovce v kalhotách zamiloval, tak klidně. Já to beru. Jsem ještě k mání.

Malý princ Agátě obratem odpovídá, i když se do ní žádný z jeho kolegů mimozemšťanů nezamiloval. Nejedná se tedy o žádný eroticky zaláskovaný milostný dopis:

Moje drahá Agáto,

děkuji Ti za Tvůj milý dopis. Přečetl jsem si ho se zájmem. – Po mém návratu z Planety Podivínů mne zachvátila cestovní horečka a tak jsem se vydal na planetu Velký Kocourkov Galaxie Tančící Myšička.

Spisovatelé se tam obrací jenom na čtenáře, protože v resortu vzdělávání pracují jenom analfabeti. Zaměstnanci univerzit znají jenom vkladní knížku, Školské odbory členskou knížku a ředitelé škol žákovskou knížku, kterou nahradili úspěšně elektronickou knížkou, čímž tito experti odstranili u žáků vztah k člověku a tak si obyvatelé planety Malý Kocourkov z obyvatel Velkého Kocourkova utahují. Prý její obyvatelé se budou už brzy rozmnožovat jenom vsedě u počítače virtuálně matematicky podle množin. - Abych nezapomněl! O Tvoji ženskou koncovku v kalhotách tady není zájem. Mají ji už dávno v počítači.

Proto Ti, moje milá Agáto, radím, aby se spisovatelé obraceli i na Tvé krásné Modré Planetě Zemi jenom na čtenáře a ne na analfabety, aby se pozemšťané nerozmnožovali jenom virtuálně, protože by se začali jako jejich předkové pouze rozmnožovat, když vypadne elektrika, dnes jim bez elektriky vypadne i ženská koncovka, což se stává naštěstí velmi zřídka, třeba jenom jednou nebo dvakrát do roka, takže přístup k ženské koncovce je časově neomezený, kniha definitivně dosloužila.

Příslušné ředitele gymnázií, kteří ztratili vztah ke knize a jsou lhostejní ke komunikaci, dovede probudit už jenom ohlášení inspekce, jež zdůrazní, že se hodlá zaměřit především na práci ředitele. V takovém případě hrozí akutní nebezpečí, že vyplašený ředitel si v panice přiskřípne prsty v šanonu anebo si při skoku do dálky, od okna ke dveřím, zlomí nohu a skončí v rukou ukrutně přísného inspektora.

Zdraví Tě Tvůj Malý princ

Agáta na aktuální dopis jejího Malého prince nereaguje a obrací se na ředitele knihovny Planety Podivínů:

Vážený pane Řediteli,

vždy jsem si myslel, že komunikace je nepostradatelnou součástí kulturní vyspělosti každé společnosti. Mýlil jsem se. Mimoto postrádám u vzdělávací elity i vztah ke knize.

Berme raději všechno s humorem. Existuje humor i na Vaší planetě? Máte ve své knihovně i humoristická díla, popřípadě satiru jako my? - Válkou s Mloky ale všechno nekončí. Je zde nová hrozba. Proto: Čtenáři a knihovny všech zemí i Planety Podivínů spojte se proti hrozbě myšího útoku na knihu pod velením vzdělávací elity. Ono to bude všude na světě stejné, jedná se zřejmě o celosvětový problém. Počítač vede ke spovrchnění vzdělávání, kniha má naproti tomu svou šířku a hloubku.

Obracím se na Vás s prosbou o pomoc při odvrácení shora zmíněné hrozby, hrozby myšího útoku na knihu. Počítač měl komunikaci na naší planetě usnadnit a zrychlit. Dosáhl však pravého opaku. Osobní komunikaci zkazil. Jedná se o závažný problém.

Děkuji Vám a zůstávám s přáním všeho dobrého z planety Země sluneční soustavy Galaxie Mléčné dráhy.

S přátelským pozdravem

Vaše věrná Agáta

PS: Abych nelhala, tak se raději preventivně přiznám. Dovedu být nevěrná i bez mužské koncovky v kalhotách. Kdybyste měl cestu UFEM kolem naší planety, tak se stavte. O moji ženskou koncovku v kalhotách totiž na planetě Velký Kocourkov není zájem. Mají ji už dávno i s knihou v počítači.

Zde vidíme, Agáta nám to neustále dokazuje, že dříve ředitelé škol ještě zodpovědně a pilně komunikovali. Agáta pokračuje v komunikaci s mimozemšťany. Přitom stále krouží kolem stejného problému, jako kdyby se pomátla. Souvisí to zřejmě pouze s její nemocí: Poněvadž chci uchovat všechen hrubý materiál jejího románu, tak nic z toho neruším. Je těžké odhadnout, jak by hotový román vypadal. Agáta tedy píše:

Vážený pane Předsedo,

domnívám se, že máte i na Planetě Podivínů Školské odbory. Obracím se na Vás s nabídkou knih pro školy. S touto nabídkou jsem se minulý rok obrátil jako autor osobně i na 7 univerzit a 25 ředitelů gymnázií na naší planetě Zemi. Nedostal jsem bohužel jedinou odpověď, ani slabiku. Kdybych jim své dílo přesto zaslal, tak by z něj udělali materiál pro myší hnízda. Na školních půdách myši opravdu jsou. Školní knihovny na naší planetě potřebují dle mé zkušenosti už jenom vysavač na prach. - Pokládal jsem vždy vztah a komunikaci za nezbytnou součást kulturní vyspělosti společnosti. Vzdělávací a vychovávací elita mne však z tohoto omylu spolehlivě vyvedla se stoprocentní úspěšností. Alespoň něco funguje ve školství dokonale na naší planetě: Opovržení knihou a autorstvím. Je to, vážený pane Předsedo, i na Vaší plenetě tak špatné?

Je třeba překonat odpor vzdělávací elity a odvrátit definitivně hrozbu myšího útoku na knihu na naší modré planetě sluneční soustavy Galaxie Mléčné dráhy.

Žádá to návrat ke knize. Tato akce by posílila ve vědomí pedagogů vztah ke knize. Co tomu říkáte. Je tento návrat ke knize na naší planetě vůbec možný? Počítač úspěšně vytlačí knihu a zpovrchňuje vzdělávání. Kniha má patřičnou šířku a hloubku. - Psychoanalýza je důležitou součástí pedagogiky, je bohužel zanedbávána na celém světě, protože jí málokdo řádně rozumí. Anglická komedie „The Fans of Love“, která existuje i v dvojjazyčném vydání i jako „Fanoušci Lásky“, může motivovat studenty středních škol pro cizí jazyky. Víte, co je to psychoanalýza, pane Předsedo? Je na Vaší Planetě Podivínů vůbec známá?

Zdraví Vás Vaše neúnavná Agáta, obyvatelka modré planety Země.

Agáta si na svůj předcházející dopis odpověděla sama velmi krátce jednou větou: „Jaký pán, taký krám.“

Agáta ukončila svůj román dříve než byl dopsaný. Jedná se o techniku, kde autor zná konec, ale nezná celý obsah svého románu. Někdy tomu bývá naopak, autor se pohybuje chronologicky vpřed a konec se dostaví automaticky na popud kreativního nevědomí. U Agáty však nemůžeme

říct, že román ukončila. Schází mu totiž jedno slovo a tečka, poněvadž tato literární postava upadla při psaní do diabetického komatu. Autor celého románu přenechává tedy čtenářům, aby nesmrtelné dílo Agáty ukončili sami jedním slovem. Její bratr Tom nemá jako zlatokop pravdy odvahu toto slovo vyslovit nebo dokonce hledat, protože pravdu ví jenom Agáta, kterou ale už není schopna vyslovit. V dětství uměla dokonce psát básně, které se nádherně rýmovaly. Tom si uvědomuje, že při hledání pravdy potřebujeme často komunikativní protějšek a tak usoudil, že kdo opovrhuje komunikací, opovrhuje i pravdou jako jednou z nejvzácnějších hodnot člověka. - Agáta tedy píše: „Ministerstvo obrany mi, můj milý Malý princi, sdělilo, že knihu mohou ve školství na naší planetě Zemi zachránit před hrozbou myšího útoku pouze Školské odbory, do jejichž kompetence v daném případě kniha spadá. Se Školskými odbory není ale žádná řeč. Zahleděly se v našem Království obrazu do obrázků na bankovkách, nedokulhala od nich ani jediná slabika a tak myši zaútočily v plné úderné síle na knihu, **zatímco vzdělávací elita pojídala** - - - - - -.

ČÁST TŘICÁTÁ ČTVRTÁ: Tom zpochybnil svým kotrmelcem existenci pravdy

Dokonce i ideál pohybu u Toma selhal. Šlo v tomto případě o tělesnou výchovu, kde se stal jeho kotrmelec nejdříve slavným na jeho škole. Samotné děti ze školky se chodily v plném počtu drže se za ruce na jeho kotrmelec dívat, nebo lépe řečeno, chodily se jeho kotrmelci zasmát. Sláva o jeho kotrmelci se šířila velkou rychlostí do dalších škol, dostala se i do rukou krajské inspekce, která podala o tomto zvláštním jevu zprávu ministryni školství. Ta si vyžádala od Tomovy školy záběry jeho kotrmelce, které byly zaslány ministryni školství, jež jej považovala za nejlepší kotrmelec všech dob za existence školství na celém světě, dokonce i žáci řeckých filozofů by se na takový kotrmelec nezmohli. Jeho kotrmelec obsahoval všechny neduhy páteře, i když měl páteř jak symbolicky, tak i fyzicky naprosto zdravou.

Ministr kultury byl vůči názoru ministryně školství skeptický, nedůvěřivý, protože toho za svých kněžských let ve zpovědnici hodně slyšel, což souviselo se zraněnou pravdou neboli hříchem. Jako křesťanský demokrat se přišel přesvědčit na místo samé, kde dospěl k názoru, že Tomův kotrmelec je ten nejkomičtější všech dob, že ani Charlie Chaplin by jej nepřekonal.

Tom svým kotrmelcem zpochybnil existenci pravdy; šířila se domněnka, že pravda vlastně vůbec neexistuje, že je to pouze subjektivní klam a tak se rozhořel spor mezi ministryní školství a ministrem kultury. Premiér dal za pravdu nejdříve ministryni školství, byl ale nucen dát za pravdu i ministru kultury, protože hrozil akutně rozpad koalice. Premiér tím vytvořil dvě pravdy v jedné věci.

Samozřejmě to ale nebylo uspokojivé řešení, z politické oblasti se záhada této zápletky dostala do akademických kruhů, povšiml si toho strážce neb dveřník nakladatelství jedné slavné evropské univerzity a tak tento, podle úsudku a pravdy amerických Indiánů, Zdatný Bobr, vyvedl příslušnou univerzitu z provincie stínu zapomenutí na výsluní světové pozornosti.

Na všech univerzitách si filozofové lámali hlavu nad tím, zda vůbec existuje nějaká pravda, jež je platná absolutně pro každého. Pravdu zpochybnil k tomu ještě jeden emeritní profesor, který na světovém kongresu prohlá-

sil: Když mi bylo čtrnáct let, tak mi připadal jeden 30-letý starý mládenec starý, když vidím třicetileté staré mládence dnes, tak mi připadají neuvěřitelně mladí, říkám jim Mláďátka betlémská, takže pravda objektivně vůbec neexistuje. Jeden profesor práva jedné renomované univerzity zpochybnil dokonce i spravedlnost, když prohlásil, že se u ní jedná pouze o subjektivní cítění. Protože nedokázal podpořit svůj názor ani jediným příkladem, odjel z kongresu ještě před jeho oficiálním ukončením a tak jeho univerzita ztratila své první místo, které jí získal strážce jejího za dlouhých letních dnů slunečními paprsky osvíceného nakladatelství Zdatný Bobr.

Na kongresu nedošlo k jednomyslnému závěru a tak se myslitelé rozešli do všech koutů světa v domnění, že pravda skutečně neexistuje.

ČÁST TŘICÁTÁ PÁTÁ: Pravda byla definitivně nalezena

Zpochybnění pravdy se pro světový kongres v hledání pravdy projevilo jako nesmírně důležité, tak důležité, že se to objevilo dokonce i v regionálním tisku. Bývalý hrobař rodiště Tomovy tety na odpočinku pan Lopata se skláněl nad regionálním tiskem, který četl ve věku 99 let bez brýlí, a tak se dočetl, že vědci se obrací na farnost Žítkovských bohyní, aby je tyto moudré ženy vyvedly ze slepé uličky, aby jim řekly, zda existuje pravda, jež platí pro každého. Pan Lopata se pousmál, vstal, uvařil si kávu Turka bez cukru a požádal pomocí regionálního tisku o pozvání všech filozofů světa, tedy vědců moudrosti, do farnosti Žítkovských bohyní Jiřího Jilíka. Přijeli. Jeden se dostavil dokonce v privátním vrtulníku, jeden v privátním sportovním letadle, z něhož vyskočil padákem, protože nenašel přistávací dráhu, Žítkovské bohyně ji nevybudovaly, protože opustily tento svět již v románu „Žítkovské bohyně" od Kateřiny Tučkové.

Byli všichni slavnostně přivítáni chlebem a solí a k tomu Žmolkovicí, speciálním to nápojem jablečného destilátu s horkým karamelem a škvařenou slaninou jako specialitou Kopanic. Obsloužily je půvabné dívky v krásných vyšívaných krojích, folklorní soubory Kopaničár a Kopaničárek jim v místním kulturním domě nádherně zatančily a zazpívaly, zazpíval jim svým mohutným hlasem i mužský sbor z Vápenic, zazpíval jim ladným hlasem ženský pěvecký sbor Čečera, Gajdoši z Kopanic strhli svým virtuózním předvedením vědce ze Skotska k nadšenému potlesku. Místní dechové hudby dovršily lahodnými melodiemi polky a valčíku pohodu slavnostního dne. - Vědci navštívili Základní školu, kde se zrodil Tomův kotrmelec, jež zpochybnil existenci pravdy. Jeden po druhém se posadili na příslušnou žíněnku.

Po slavnostním obědě se odebrali na místo posledního odpočinku, kde leželi společně přátelé i nepřátelé, i sousedé zde odložili své neshody a spory.

Před branou na toto místo posledního odpočinku zůstali všichni stát, přičemž pan Lopata ukázal na věty, které zhotovil už v dávných dobách umělecký kovář ze železa: **Co jste vy, byli jsme i my. Co jsme my, budete**

i vy. Po přeložení této závěti do angličtiny, němčiny, francouzštiny, španělštiny, italštiny a ruštiny všichni vědci jedním hlasem vykřikli: „Ano, pravda, jež platí pro každého, existuje!“ Poté vstoupili všichni dovnitř.

Najednou vystoupil z márnice pan farář v tunice s kropenkou v ruce, zamířil k osvíceným vědcům a oslovil je: „Vážení pánové! Nacházíme se na konečné stanici naší pozemské pouti, nacházíme se na přestupné stanici Návratu do života.“ Vtom vyskočil jeden komunistický předák, který přijel až z Prahy a křičel: „Nevěřte mu, celý svět musí vědět, že Česká republika je ateistický stát, v němž žijí jenom neznabozi, každého člověka čeká věčná smrt.“ Toto zapůsobilo na Moravském Slovácku, kde lidé ještě neztratili víru, jako troufalá provokace, ale díky mírné povaze tohoto lidu nemusel žádný hromotluk zakročit, nemusel nikoho zpacifikovat, nedošlo ani k žádné výzvě k souboji za utrhávání na cti. – Samozvaný komunista náhle vykřikl: „Existence pravdy byla tímto znovu zpochybněna, celá pravda tedy neexistuje, když tak jenom poloviční.“

Tomův kamarád z dětství přešel jako křesťanský demokrat okamžitě do protiútoku. Drcnul do Toma a zavelel: „Vysvětli to!“ Tom si vzpomněl na svou četbu kroniky školy z období totality, kde kronikář obviňoval starosty obcí farnosti, že podporují výuku náboženství. Kronikář rovněž vyzvedl s uznáním a pochvalou jednu školu z nedalekého okolí, která dosáhla cíle socialistické výchovy, protože tam nechodil jediný žák do náboženství. - Tom předstoupil před smetánku světových vědců a pravil: „Komunistům už vždy vadila víra v pravdu, vadila jim na výsluní jejich absolutní moci, vadí jim i v demokracii, Ateismus je jejich dílem; v bývalé Německé demokratické republice je dnes pouze 6% věřících, komunisté víru vymýtili útlakem a pronásledováním ze srdcí absolutní většiny občanů a nahradili ji svou ideologií a lží. Pravda byla jakož i svoboda jejich největším nepřítelem. Za pravdu se popravovalo a posílalo do dlouholetého vězení.“ Vědci uznali plnou pravdu a Moravští Slováci příslušného záškodníka vypískali.

Najednou se ozvalo v řadách mručení: To nebyl komunista, ale provokatér, aby diskreditoval všechny komunisty, přitom byli mezi nimi ve farnosti Žítkovských bohyní jenom dobří lidé, načež jeden z místních komunistů už ve věku Metuzaléma vystoupil, zamířil k panu Lopatovi, podal mu ruku a poděkoval za jeho práci. Pak jako znalec Vědeckého Materialismu a Ateismu dodal: „Ani oko nevidělo, ani ucho neslyšelo, co Bůh připravil těm,

kteří ho milují. - Vládu smrti Bůh zlomil. Smrt leží u nohou Zmrtvýchvstalého Ježíše Krista."

Pan Lopata se spokojeně pousmál, „Metuzalém" pohlédl na pana faráře a ten pozval všechny přítomné vědce i domácí na mši svatou, která měla být obětována za všechny zemřelé farnosti od založení její obce ve 13. století. „To je to nejlepší, co můžeme pro tyto nebožtíky učinit," pomyslel si Tom a poškrabal se v hlavě. Pana Lopaty se ujala dvě děvčata, vzala jej šetrně pod paží a doprovodila ho do sedla jeho koníčka, do četby regionálního tisku.

Osud pana Lopaty je vysoce zajímavý. Za mladých let byl komunistickou justicí odsouzen k trestu smrti, prý za sabotáž. Trest smrti mu byl těsně před popravou změněn na doživotí, protože kat dostal před vykonáním své služby v budování Socialismu strašný průjem. V uranových dolech v Jáchymově se z pana Lopaty stal odhodlaný budovatel Socialismu. Sovětský horník Stachanov, který plnil pracovní normu na více než 1400%, byl jeho velkým vzorem, což odhodlaně hlásal před vězeňským dozorem a při návštěvách vysokých funkcionářů, kteří se přišli podívat na vězněné nepřátele Socialismu, jak Socialismus poslušně a svědomitě budují. Po druhém výkřiku pana Lopaty: „Ať žije soudruh Stalin!" si vysocí soudruzi funkcionáři vzali pana Lopatu s sebou, na třetí výkřik nečekali: „Do třetice všeho dobrého" zde neplatilo.

Komunisté potřebovali nutně hrobaře, který by dokázal jejich popravené soudruhy do tří dnů spolehlivě odklidit. Obávali se totiž Stalinových čistek, k nimž však v Československu nedošlo podle sovětského vzoru v tak obrovském rozsahu. Přesto obavy zůstaly a tak jejich důvěru v toto ctnostné poslání jim posiloval Stachanovský výkon pana Lopaty za svého pobytu v uranových dolech v Jáchymově. Pan Lopata si udělal i maturitu v oboru hrobaře, zanedlouho se podrobil i mistrovské zkoušce a jako odborný hrobař si nechal říkat Mistře.

Pan Lopata tedy budoval Socialismus svým způsobem, v týmu svých socialistických hrobařů, kteří ukládali komunisty k poslednímu odpočinku, vynikal, lenost pokládal za největší neřest, chtěl svou pílí zkrátit cestu ke konečnému cíli vývoje lidstva, k aktivnímu Křesťanství s životem v Lásce, tedy životem s Bohem, což komunisté potírali všemi prostředky včetně mučení, jak tomu bylo za doby císaře Nerona, i když se při tomto excesu

jednalo o výjimky. Pan Lopata byl ve výkonu své služby v budování Socialismu natolik úspěšný, že se z něj stal trojnásobný Hrdina socialistické práce. Dostal pod zem i všechny soudce s pomocníky, kteří jej odsoudili k trestu smrti.

Autor si nemůže odepřít pochvalu, že pan Lopata ve své rodné farnosti nevykopal ani jeden hrob, pouze zde od doby Sametové revoluce zaslouženě odpočíval, a nemůžeme vyloučit ani možnost, že pan prezident Miloš Zeman panu Lopatovi udělí čestné vyznamenání za zásluhy, Řád Bílého lva.

Pan Lopata neupadl přes svůj vysoký věk do netečnosti, četl se zájmem regionální tisk, byl i hrdý na svůj život, na to, kolik toho jako pracující člověk při odstraňování morálního úpadku člověka a lidstva ve zdraví vykonal. Svůj starobní důchod si opravdu zasloužil.

Nyní se ale vraťme zpět za Tomem. Tom se na základní škole opravdu vyléčil a dospěl do řádného starobního důchodu. Cítil se výborně, jak dokazuje jeho mail, který mi zaslal:

Vážený pane Silvestře,

děkuji Vám za Vaši odbornou pomoc a oznamuji Vám s nadšením, jak je to v důchodě. Je to Pohádka, a pokud se důchodce cítí mladý, tak je to dokonce Pohádka mládí, které se žádná z pohádek nevyrovná, ani ne pohádka Honza málem králem. Zdravý, ne však matematicky mladý důchodce – ten třeba mnoho věcí neudrží – jej strčí levou rukou do kapsy. Důchod znamená návrat do života.

Zůstávám s pozdravem

Váš bývalý pacient Tom

PS: Samozřejmě že se nenudím. Připíjím si jako starý mládenec v důchodě s ženami farnosti Žítkovských bohyní od Jiřího Jilíka. Ten je a jejich kraj zná nejlépe. Posílám Vám i obraz od Lenky Jurečkové. Moje ženy pijí vodu života ze studánky slunných strání tohoto čarovného kraje. Já jsem se namalovat nedal, protože mám právě červený nos od horkých paprsků letního sluníčka.

Můžete mi to věřit, protože ze dvou deci vína denně ještě nikomu nos nezčervenal, tak jak ještě nikomu nezbělal ze dvou deci bílého.

Doufám že jste mne v tom Vašem románu nezmrvil, že o mně píšete pravdu, kterou jsem vždy hledal, i když se třeba jedná často o pravdu literární.

S přáním všeho dobrého zůstává Váš pacient a literární postava

Tom.

Vážený Tome,

děkuji Vám za krásný obraz. Umístil jsem jej v jídelně proti mé židli, abych si mohl každý večer po jídle s Vašimi ženami také připít dvěma deci červeného vína. Obojí patří k životu. I můj nos se drží v přirozené barvě, i když o víkendu zvyšuji dávku červeného o dvě deci po obědě.

Kopii Vašeho darovaného obrazu jsem zaslal do nakladatelství jako ilustraci přední strany mého románu. Píši o Vás s humorem. Jeden exemplář obdržíte z nakladatelství, abyste se přesvědčil o tom, že jsem Vás nezmrvil.

Velký dík patří sponzorovi za jeho velkorysou finanční podporu tohoto díla a obce Žítková. Nezapomeňte mu, Tome, poděkovat mým jménem!

Na závěr tohoto díla Vám chci jako zlatokopu Pravdy jako psychoanalytik a Váš autor sdělit ještě můj širší pohled na Pravdu, což zaznělo částečně v průběhu děje tohoto díla. Začnu otázkou: Co je to vlastně Pravda? Je to realita, ovšem nemáme pouze jednu pravdu. Když nám někdo sdělí, že svítí slunce, tak se jedná o přechodnou pravdu, protože zítra může pršet. Po této aktuální pomíjivé pravdě narážíme na pravdu soudní, která je nepostradatelnou součástí Spravedlnosti. Kde je pravda, tam je i spravedlnost, kde pravda schází, tam není ani spravedlnost - máme samozřejmě i pravdu ve vědě. Ta pravá a věčná Pravda však spočívá v Dobru a Lásce, která zahrnuje i Spravedlnost jako formu Dobra, které nepředchází vina. Demokracie uznává ve Svobodě slova i všeobecnou pravdu jako například politickou a společenskou kritiku a pravdu románovou neb kreativní, která tvoří Nový svět. Subjektivní pravda se naproti tomu rodí v duševním obsahu člověka v kontextu vztahu, často pod vnějším vlivem. Jedná se o názor, s čímž se setkáváme i v politickém zápolení Demokratického zřízení. Mohu k této subjektivní pravdě uvést vlastní příklad. V mém psychoanalytickém díle Návrat k základům přisuzuji

nevědomí funkci osvobozování duševní soustavy. Z této funkce osvobozování vychází, jak přesvědčivě dokládám na příkladech, i řešení problémů, věda, technika a umění. Toto je vědecká, neboli objektivní pravda. Pokud se však na tento výsledek podívám osobně z pohledu Víry, tak usuzuji na základě životních zkušeností, že všechno ono pozitivní dění probíhá ve spolupráci Člověka s Bohem. Bůh vytvořil předpoklady pro vědecké objevy a technické využití. Jako přesvědčený realista podléhám zde přesto dojmu, že druhý úsudek je pravdivý, že se přitom jedná o Ultimativní Pravdu. - Při hledání pravdy se setkáváme často s dohady a omyly. To je však zcela jiná kapitola. Vy mi, Tome, rozumíte.

Opatrujte se.

S pozdravem
Váš psychoterapeut a autor
Patrik Silvestr

Seznam použitých děl s citáty

V románu jsou použity citáty z následujících děl:

Lev Nikolajevič Tolstoj
Vojna a Mír
Naše Vojsko Praha 1966

Radovan Jančář
Bojovali za císaře pána
Nakladatelství Ottobre 12
Uherské Hradiště 2014
Dotisk prvního vydání

William Shakespeare
Tragédie
Odeon, Praha 1983
Překlad E. A. Saudek

Alias Patrik Silvestr
Ist zwível herzen náchgebúr
Günther Schweikle zum 60. Geburtstag
helfant edition
Copyright 1989 bei Barbara Fay Verlag Stuttgart

Adolf Hitler
Mein Kampf - Můj boj – Dva svazky v jednom
Vydalo nakladatelství Otakar II. Michal Zítko 2000
Překlad: Slavomír Michalík

Popisy k jednotlivým titulům edice

V první řadě edice pro podporu poznání v oblasti humánních věd bylo vydáno šest titulů:

Tato edice je zaměřena jak na širokou veřejnost, středoškoláky a studenty, tak i na odborné kruhy. V oboru psychoanalýzy jsou sepsána tři díla. První se jmenuje „NÁVRAT K ZÁKLADŮM – Po stopách podvědomí a nevědomí“, druhé: „SUGESCE, AUTOSUGESCE A HYPNÓZA“ a třetí: „PROČ SE SMĚJEME - Psychologie a psychoanalýza humoru, komiky a ironie“. Po tomto trojhvězdí, které zahrnuje všechny složky osobnosti: nevědomí (Návrat k základům), podvědomí (hypnóza), a vědomí + podvědomí a nevědomí (humor) následuje jedno dílo z oblasti pedagogiky s titulem: „PRAMENY STUDÁNKY PEDAGOGICKÉ PRAXE – Pedagogika, psychologie a psychoanalýza – místy s humorem“. Do této ediční řady je pojat ještě humoristický román „OZVĚNY LÁSKY“ a stejnojmenný scénář. Tyto zábavné texty mohou být použity i ke studijním účelům.

Následné popisy se nachází na zadních stranách obalu:

Popis k „Návrat k základům“

Tato psychoanalytická práce se obrací jak na odborné kruhy z nejrůznějších oblastí života, tak i na širokou veřejnost se zájmem o hlubší poznání člověka. Nabízí hluboký pohled do funkcí podvědomí a nevědomí. Autor osvětluje činnost duševní soustavy ve snu, kreativním procesu a duševní nemoci, kterou definuje jako symbolickou manifestaci zraněného vztahu. Nosnými pilíři této psychoanalytické práce jsou svoboda a vztah jako základní principy duševní dynamiky. – Veškerá duševní činnost, mimo jiné i řešení problémů, vědecké poznatky, technický vývoj a umění vychází podle autorova zjištění ze základní funkce nevědomí, to je osvobozování

Popis k „Sugesce, Autosugesce a Hypnóza“

Slovo „Hypnóza“ se nachází ve slovní zásobě téměř každého člověka. Za tímto výrazem se skrývá široká skála faktorů, které jsou náplní tohoto zvláštního fenoménu řízené funkce duševní soustavy. Autor uvádí všechny prvky hypnózy, které jsou výsledkem vědecké práce amerických, němec-

kých a dalších badatelů. Jako teoretický psychoanalytik připojuje vlastní osvětlující komentáře k existujícím fenoménům hypnózy. V „Základní teorii hypnózy" nabízí nové porozumění podstaty tohoto fenoménu vedle dosavadních uvedených teorií příslušných expertů.

Popis k „Proč se smějeme"

Smích nás věrně doprovází našim životem. Víme ale, proč se smějeme? Odpověď zní následovně: „Protože nám něco připadá komické." Tento postřeh je sice správný, ale velmi obecný a povrchní. Abychom vnikli do „tajemství" smíchu, musíme jeho příčinu podrobit důkladné psychologické a „technické" systematické analýze, o což se toto dílo v souvislé teorii pokouší, přičemž nahlédneme do podstaty humoru, komiky a ironie. Psychoanalytické rozuzlení nám v tomto díle podává konečné vysvětlení „tajemství" smíchu.

Popis k „Prameny studánky pedagogické praxe"

Pedagogika je tradičně příliš zaměřená na didaktiku a postrádá všeobecně a to i mimo Českou republiku a Evropu psychologickou, především ale psychoanalytickou substanci, která nám umožní lepší orientaci v oblasti výuky a výchovy a vyvádí z bloudění v omylu. Didaktická část této skromné práce sice oslovuje konkrétně jazykáře, je ale všeobecně platná pro všechny předměty. V demokratických společnostech můžeme pozorovat úpadek učebního výnosu a rozklad chování žáků. Autor se pokouší nastínit cestu k nápravě. Sporadický humor a kapitola satiry jsou výrazem bezmocnosti všech pracovníků ve školství. Stali se spolu s žáky oběťmi společnosti, v níž schází žákům přirozeně uznávaná autorita a smysl pro poslušnost, která je duší každé organizace nezbytné pro zdravou funkci společnosti.

Popis k „Ozvěny lásky"

Tento román je syntézou exilu s vlastí. V jeho druhé polovině se jedná o závěrečný boj proti komunismu v duchu humoru. O jakou zbraň vlastně jde, nám zjeví samotná četba. Román má však vážné pozadí. Jedná se v něm mimo jiné o hledání smyslu života, který nachází hlavní postava jako ateista nakonec v lásce, která se rodí po překonání vlastního „já" ve svobodě ve spojení s Bohem.

Román je převeden i do základní formy scénáře podle normy Hollywoodu a je publikován pod stejnojmenným titulem jako humoristická komedie. Scénář můžeme tedy číst jako drama.

Popis ke „Scénáři Ozvěny lásky"

Toto dílo vzniklo podle stejnojmenného románu, který byl převeden do základní formy scénáře podle normy Hollywoodu. Scénář můžeme tedy číst jako drama. Zatímco román má hodně „odboček", musí se scénář ubírat stále stejnou cestou, přičemž by se hlavní postava měla vyskytovat téměř ve všech scénách. V této formě kinematografie se setkáváme se srovnatelnou strukturou jako u dramatu o třech jednáních: situací – konfrontací – rozřešením (u komedie).

Ve druhé řadě edice pro podporu poznání v oblasti humánních věd bylo vydáno pět titulů:

Následné popisy se nachází na zadních stranách obalu:

Popis k „The Fans of Love"

Tato humoristická komedie v anglickém jazyce byla původně sepsána v roce 1983 pro jednu filmovou společnost Hollywoodu. Poněvadž se jedná o společenskou komedii, která ve Spojených státech nemá v televizních pořadech tradici, nedošlo k její produkci, což však nikterak nesnižuje její hodnotu v oblasti zábavy čtenáře, který se rád pobaví a zasměje. Určitě poslouží mimo čtenářů se znalostí anglického jazyka i studentům středních škol, gymnázií a studentům anglického jazyka na vysokých školách.

Popis k „Setkání s Dvorním šaškem Nebeského království"

Tato humoristická novela hledá pravý smysl života přes veškerá pokušení a slabosti a zviditelňuje omyly, kterým je člověk vystaven a sice jak v privátním, tak i ve veřejném životě. S příchutí politické satiry se jedná o souboj mezi atheismem s křesťanstvím a materialismem s hodnotami duchovními v duchu humoru, kde Dvorní šašek Nebeského království nakonec vítězí nad svým ateistickým rivalem.

Popis k „Vrchní velitel Armády spásy“

Hrdina této tragikomické satiry pan Papoušek vzal na sebe nelehký úkol. Chce vykoupit člověka ze ztráty rozumu. Odchází se svým zdravým selským rozumem na psychiatrii, kde je v jednom ze svých snů jmenován Ježíšem Vrchním velitelem Armády spásy. Se ztrátou rozumu člověka zápasí na psychiatrii, bojuje proti nespravedlnosti a chudobě a zasahuje nepřímo do dění světové politiky. Sklízí však, jak tomu už v životě bývá, v malých i velkých bojích jak vítězství, tak i porážku. Nedostatek Lásky a smyslu pro Spravedlnost v politické oblasti a Zlo nakonec jeho snahy zčásti zmaří.

Popis k dvojjazyčné verzi „The Fans of Love“ + „Fanoušci Lásky“ - dvojjazyčně

Tato humoristická komedie v anglickém jazyce byla původně sepsána v roce 1983 pro jednu filmovou společnost Hollywoodu. Poněvadž se jedná o společenskou komedii, která ve Spojených státech nemá v televizních pořadech tradici, nedošlo k její produkci, což však nikterak nesnižuje její hodnotu v oblasti zábavy čtenáře, který se rád pobaví a zasměje. Určitě poslouží mimo čtenářů se znalostí anglického a českého jazyka i studentům středních škol, gymnázií a studentům anglického jazyka na vysokých školách. - Přeložená verze do českého jazyka má usnadnit porozumění humoru i v cizím jazyce.

Popis k „Návrat do života“

V tomto díle autor spojil venkovské prostředí se světem a politiku a lidovost s filozofií v duchu humoru. O sexualitě se mluvilo na rozdíl od naší doby s odstupem pouze v duchu lidového humoru, tvořila však součást vědomí. Láska je naproti tomu ztvárněna bez humoristické příchuti. Ženy byly tehdy hluboce věřící a tak si braly při setkání na mušku humoru pouze ženskou sexualitu, aby nezhřešily, což autor nepřímo literárně ztvárňuje a uchovává.

V naší době vládne obraz sdělovacích prostředků a počítač, což silně oslabuje vztah ke knize. Společnost je materiálně zaměřená, peníze ovládají její vědomí, duchovní hodnoty se vytrácí. Písemná elektronická komunikace státních zaměstnanců v některých oblastech nefunguje. I tyto nedostatky společnosti se dostávají do hledí satiry.

Autor uvádí řadu vlastních cizojazyčných textů pro čtenáře se zájmem o cizí jazyky. Všechny texty jsou následně převedeny do češtiny.

Téma románu spočívá v **hledání Pravdy** v různých částech a oblastech díla. Pozvolna se do děje vloudí i humor a pramen tvůrčí svobody. Děj je vložen z velké části do farnosti Žítkovských bohyní od Jiřího Jilíka a od Kateřiny Tučkové.

Autor odešel v roce 1968 jako nepotřebný branec do Západního Německa, kde absolvoval reálku a gymnázium pro dospělé. Následně studoval v Německu a ve Spojených státech jazyky a literaturu. Studium ukončil státnicemi a doktorátem a poté učil i na univerzitě středověkou německou literaturu. Má hluboký náhled do psychoanalýzy, což uplatnil jako autor psychoanalytických děl. Hodně cestoval a pobýval ve Světě. Kdysi vypadal tak jako Tom v Části sedmnácté.